



รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการ

พัฒนากระบวนการสหกรณ์ในพื้นที่จังหวัดยโสธร

โดย นายวีระ ภาคอุทัย และคณะ

สิงหาคม 2549

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการ : พัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่จังหวัดยโสธร

คณะผู้วิจัย	สังกัด
1. นายวีระ ภาคอุทัย	ภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตร คณะเกษตรศาสตร์ มข.
2. นายดิเรก ศรีวะโสภา	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธร เขต 1
3. นายพูลชัย ป็องวิชัย	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธร เขต 1
4. นายประพันธ์ ขลุ่ยเงิน	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธร เขต 1
5. นายมงคล รุ่งเรือง	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธร เขต 1
6. นายนิยม แก้วทอง	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธร เขต 1
7. นางสาวเขาวรัตน์ ศรีวรรณัท	ภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตร คณะเกษตรศาสตร์ มข.
8. นายเพชรศักดิ์ ภัคดี	ภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตร คณะเกษตรศาสตร์ มข.

สนับสนุนโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

(ความเห็นในรายงานนี้เป็นของผู้วิจัย สกว. ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป)

คำนำ

รายงานวิจัยโครงการพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่จังหวัดยโสธร เป็นโครงการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ที่มีระยะเวลาการศึกษา 1 ปี โครงการดังกล่าวได้เข้าไปมีส่วนในการให้กระบวนการเรียนรู้ การวิเคราะห์สถานการณ์ของกลุ่ม องค์กร สหกรณ์ ต่างๆ แต่ละกลุ่มมีความโดดเด่นที่แตกต่างกัน เมื่อกลุ่มต่างๆ ได้มาแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ทำให้เกิดเป็นกลุ่มเครือข่ายพันธมิตรที่จะช่วยกันหนุนเสริมซึ่งกันและกัน เพื่อประโยชน์ของสมาชิกและชุมชน จนในที่สุดมีเครือข่ายหลักๆ 4 เครือข่ายคือ เครือข่ายการเกษตร เครือข่ายอาชีพ เครือข่ายการเงิน และเครือข่ายอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การเชื่อมโยงมีทั้งภายในเครือข่าย และระหว่างเครือข่าย โดยมีการหนุนเสริมซึ่งกันและกัน ถ้าหากมีการสนับสนุนจากภายนอกทั้งจากจังหวัด สถาบันการศึกษา องค์กรบริหารส่วนท้องถิ่นอย่างจริงจังต่อเนื่อง เชื่อว่าจะมีส่วนทำให้จังหวัดยโสธร เป็นเมืองน่าอยู่ นำเกษตรอินทรีย์สู่สากล ได้ตามวิสัยทัศน์ของจังหวัด

คณะผู้วิจัยขอขอบคุณ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) และสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่ได้ให้โอกาสคณะผู้วิจัยได้เรียนรู้ ขอขอบคุณผู้นำกลุ่มองค์กรสหกรณ์ที่เข้าร่วมโครงการวิจัยที่ต้องประชุมอยู่หลายรอบจนได้เครือข่ายพันธมิตร ขอขอบคุณท่านผู้ว่าราชการจังหวัดยโสธร (นายอำนาจ ผการัตน์) ตลอดจนท่านหัวหน้าส่วนราชการและเจ้าหน้าที่เขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดยโสธร เขต 1 และ ภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตร คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

คณะนักวิจัย

15 สิงหาคม 2549

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	III
สรุปสำหรับผู้บริหาร	V
สารบัญตาราง	ง
สารบัญแผนภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญ	1
1.2 วัตถุประสงค์	2
1.3 ระเบียบวิธีการวิจัย	3
1.3.1 ขอบข่ายของการวิจัย	3
1.3.2 ระเบียบวิธีการวิจัย	3
1.4 กรอบแนวคิดในการวิจัย	6
1.5 นิยามศัพท์	7
บทที่ 2 สภาพทั่วไป และสถานการณ์ของกลุ่ม องค์กร สหกรณ์ ในจังหวัดยโสธร	8
2.1. สภาพทั่วไปของจังหวัดยโสธร	8
2.1.1 สภาพทางภูมิศาสตร์	8
2.1.2 การบริหารและการปกครอง	10
2.1.3 ประชากรและการเมือง	10
2.1.4 วิสัยทัศน์การพัฒนาจังหวัดยโสธร	19
2.1.5 ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดยโสธร	19
2.1.6 คำขวัญของจังหวัดยโสธร	20
2.1.7 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม	20
2.1.8 การแปลงแผนสู่การปฏิบัติ	23
2.2 สถานภาพของกลุ่ม สหกรณ์ และองค์กรประชาชนในจังหวัดยโสธร	24
2.2.1 ภาพรวมของสหกรณ์และเครือข่าย	24
2.2.2 ภาพรวมของกลุ่ม/องค์กรประชาชนในจังหวัดยโสธร	26
2.3.4. สถานการณ์การเป็นเครือข่ายของกลุ่ม/องค์กรและสหกรณ์ก่อน ดำเนินการวิจัย	31

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2.3.5. ปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดการเชื่อมโยงเครือข่าย	33
2.3.6.แนวทางการเชื่อมโยงเพื่อพัฒนาขบวนการสหกรณ์ ของกลุ่ม/องค์กร	33
2.4 สรุป	34
บทที่ 3 บทวิเคราะห์ข้อมูลคนจนในพื้นที่จังหวัด	35
3.1 แหล่งข้อมูล/วิธีการเก็บข้อมูล	35
3.2 จำนวนคนจน	35
3.2.1 จำนวนทะเบียนคนจนแยกตามพื้นที่	35
3.2.2 จำนวนทะเบียนคนจนแยกตามประเภทปัญหา	41
3.2.3 การกลั่นกรองปัญหาสังคมและปัญหาความยากจน	45
3.2.4 จำนวนคนจนที่เป็นสมาชิกสหกรณ์ที่จดทะเบียน	47
3.2.5 สมาชิกสหกรณ์ที่เข้าร่วมเครือข่ายของโครงการ	47
3.3 สรุป	49
บทที่ 4 ขั้นตอน/กระบวนการสร้างเครือข่ายคุณค่าของพื้นที่วิจัย	50
4.1 ขั้นตอนการสร้างเครือข่าย ระยะที่ 1 (15 สิงหาคม - 15 ธันวาคม 2548)	50
4.2 ผลการดำเนินงานจัดประชุมผู้บริหาร/กรรมการจากกลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์	53
4.3 ผลการดำเนินงานจัดเวทีประชุมใหญ่ผู้นำกลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์ เพื่อกำหนดกรอบ ทิศทางการทำงานขององค์กร	62
4.3.1 การเชื่อมโยงของกลุ่ม/องค์กรและสหกรณ์ก่อนเข้าไปดำเนินการวิจัย	62
4.3.2 รูปแบบความต้องการเชื่อมโยงของกลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์	65
4.4. สรุปผลการจัดเวทีประชุมเพื่อศึกษาบทบาทกลุ่ม/องค์กรและสหกรณ์	69
4.5. ผลการประสานความร่วมมือกับองค์กร/หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	69
4.6 สรุปผลการศึกษาระยะที่ 1 และแผนการดำเนินการระยะที่ 2	70
4.7 ขั้นตอนการสร้างเครือข่ายระยะที่ 2 (16 ธันวาคม – 14 สิงหาคม 2549)	70
บทที่ 5 เครือข่ายที่เกิดขึ้น	81
5.1 กลุ่มการเกษตร	81
5.2 กลุ่มอาชีพ	86
5.3 กลุ่มอนุรักษ์	90
5.4 กลุ่มการเงิน	96

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 6 ผลการสังเคราะห์เครือข่ายคุณค่ากับการแก้ไขปัญหาความยากจน	101
6.1 ตัวแบบในการวิเคราะห์	101
6.2 สรุปผลการวิเคราะห์ที่ชี้ให้เห็นบทบาทของเครือข่ายคุณค่ากับการแก้ปัญห ความยากจน	103
6.2.1 ปัจจัยภายนอก	103
6.2.2 ปัจจัยภายใน	105
6.3 ผลที่จะเกิดแก่ชุมชน	111
6.4 การแก้ไขปัญหาความยากจน	111
บทที่ 7 สรุปผลวิจัยและข้อเสนอแนะ	117
7.1 การดำเนินงานตามแบบแผนการวิจัย	117
7.2 ปัญหา อุปสรรคการวิจัย	123
7.3 ปัจจัยแวดล้อมที่ส่งผลต่อการดำเนินการวิจัย	123
7.4 ประโยชน์จากการวิจัย	123
7.5 ข้อเสนอแนะ	124
7.6 การวิจัยเพื่อต่อยอด	124
7.7 ข้อเสนอแนะ : ผลการศึกษาโครงการพัฒนาขบวนการสหกรณ์พื้นที่ จังหวัดยโสธร	125
7.8 ข้อเสนอแนะจากคณะวิจัย	125
บรรณานุกรม	128
ภาคผนวก	130
ภาคผนวกที่ 1	131
ภาคผนวกที่ 2	133
ภาคผนวกที่ 3	155
ภาคผนวกที่ 4	167
ภาคผนวกที่ 5	183
ภาคผนวกที่ 6	204

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1 รายได้ต่อหัวของประชากรภาคตะวันออกเฉียงเหนือรายจังหวัดตามราคา ประจำปี 2548 (ราคาตลาด)	16
ตารางที่ 2.2 ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดยโสธรตามราคาประจำปี (2541-2548)	17
ตารางที่ 2.3 ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดยโสธร ณ ราคาคงที่ พ.ศ. 2531	18
ตารางที่ 2.4 การวิเคราะห์สภาวะแวดล้อม จังหวัดยโสธร (SWOT Analysis ของจังหวัดยโสธร)	21
ตารางที่ 2.5 โครงการตามแผนปฏิบัติงาน 4 ปี (พ.ศ.2548-2551) จังหวัดยโสธร (บางส่วน)	23
ตารางที่ 2.6 จำนวนสหกรณ์ในจังหวัดยโสธรจำแนกตามประเภทของสหกรณ์ ปี 2547	25
ตารางที่ 2.7 จำนวนสหกรณ์ในจังหวัดยโสธร จำแนกตามอำเภอและประเภทสหกรณ์ ปี 2547	25
ตารางที่ 2.8 จำนวนสมาชิกในชุมนุมสหกรณ์การเกษตรยโสธร จำกัด	26
ตารางที่ 2.9 จำนวนกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตจังหวัดยโสธร จำแนกตามอำเภอ ปี 2547	26
ตารางที่ 2.10 จำนวนกลุ่มกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองจังหวัดยโสธร จำแนกตามอำเภอ ปี 2547	27
ตารางที่ 2.11 จำนวนกลุ่มหนึ่งผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบลจังหวัดยโสธร จำแนกตามอำเภอ ปี 2547	28
ตารางที่ 2.12 จำนวนกลุ่มเกษตรกรจังหวัดยโสธรจำแนกประเภท ณ 31 กันยายน 2547	28
ตารางที่ 2.13 รายชื่อองค์กรข้อมูลองค์กรชุมชนที่เข้าสู่ขบวนการรับรอง ของสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (พอช.) ข้อมูล ณ วันที่ 17 พฤศจิกายน 2548	29
ตารางที่ 3.1 ข้อมูลคนจนของจังหวัดยโสธร จำแนกตามสหกรณ์ / กลุ่ม / องค์กรเครือข่าย ที่ร่วมดำเนินงานตามโครงการ เป็นรายอำเภอ พ.ศ. 2548	
ตารางที่ 3.2 จำนวนคนจนอำเภอเมือง แยกเป็นรายตำบล พ.ศ. 2548	36
ตารางที่ 3.3 จำนวนคนจนอำเภอกำแพงแสน แยกเป็นรายตำบล พ.ศ. 2548	38
ตารางที่ 3.4 จำนวนคนจนอำเภอมหาชนะชัย แยกเป็นรายตำบล พ.ศ. 2548	38
ตารางที่ 3.5 จำนวนคนจนอำเภอเลิงนกทา แยกเป็นรายตำบล พ.ศ. 2548	39
ตารางที่ 3.6 จำนวนคนจนอำเภอกุดชุม แยกเป็นรายตำบล พ.ศ. 2548	39

ตารางที่ 3.7 จำนวนคนจนอำเภอป่าต้ว แยกเป็นรายตำบล พ.ศ. 2548	40
--	----

สารบัญญัตราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 3.8 จำนวนคนจนอำเภอทรายมูล แยกเป็นรายตำบล พ.ศ. 2548	40
ตารางที่ 3.9 จำนวนคนจนอำเภอค้อวัง แยกเป็นรายตำบล พ.ศ. 2548	41
ตารางที่ 3.10 จำนวนคนจนอำเภอไทยเจริญ แยกเป็นรายตำบล พ.ศ. 2548	41
ตารางที่ 3.11 จำนวนประชากรทั้งหมดและจำนวนผู้จดทะเบียนปัญหาสังคม และความยากจนในจังหวัดยโสธร	42
ตารางที่ 3.12 จำนวนประชากรผู้จดทะเบียนปัญหาสังคมและคนจนในจังหวัดยโสธร แยกตามประเภท	43
ตารางที่ 3.13 ผลการสำรวจรายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปีโดยภาพรวมของจังหวัดยโสธร ปี 2549	44
ตารางที่ 3.14 ผลการถล่นกรองจากการสำรวจปัญหาสังคมและความยากจน ของจังหวัดยโสธร ปี 2548 แยกตามประเภท	46
ตารางที่ 3.15 ผลการถล่นกรองจากการสำรวจปัญหาสังคมและความยากจนของจังหวัดยโสธร ปี 2548	47
ตารางที่ 3.16 จำนวนสมาชิกและจำนวนผู้ลงทะเบียนคนจน ของกลุ่ม/องค์กร ที่เข้าร่วมเป็นสมาชิกเครือข่ายโครงการวิจัยฯ พ.ศ. 2548	48
ตารางที่ 3.17 ภาพรวมข้อมูลคนจนจดทะเบียนจังหวัดยโสธร พ.ศ. 2548	49
ตารางที่ 4.1 กิจกรรมที่ดำเนินการในการวิจัยระยะที่ 1 ระหว่างวันที่ 15 สิงหาคม 2548- 14 ธันวาคม 2548	72
ตารางที่ 4.2 การวิจัยเพื่อพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่จังหวัดยโสธร มีขั้นตอน/กระบวนการดำเนินงาน เพื่อพัฒนาเครือข่ายสหกรณ์	74

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กระบวนการวิจัยพื้นที่จังหวัดยโสธร	5
ภาพที่ 1.2 องค์กรหลักในการขับเคลื่อนกระบวนการทำงานวิจัย	7
ภาพที่ 2.1 แผนที่จังหวัดยโสธร	9
ภาพที่ 4.1 รูปแบบการเชื่อมโยงของกลุ่มการเกษตร	63
ภาพที่ 4.2 รูปแบบการเชื่อมโยงของกลุ่มการเงินและกลุ่มอาชีพ	64
ภาพที่ 5.1 รูปแบบการเชื่อมโยงระหว่างกลุ่ม/องค์กร หน่วยงาน	83
ภาพที่ 5.2 รูปแบบการเชื่อมโยงระหว่างกลุ่ม/องค์กร หน่วยงาน	88
ภาพที่ 5.3 รูปแบบการเชื่อมโยงระหว่างกลุ่ม/องค์กร หน่วยงาน	92
ภาพที่ 5.4 รูปแบบการเชื่อมโยงระหว่างกลุ่ม/องค์กร หน่วยงาน	98
ภาพที่ 6.1 กรอบการสังเคราะห์เครือข่าย	102
ภาพที่ 6.2 รูปแบบการเชื่อมโยงระหว่างกลุ่ม/องค์กร หน่วยงาน	109
ภาพที่ 6.3 รูปแบบการเชื่อมโยงภายในกลุ่ม/องค์กร	110

บทคัดย่อ

โครงการพัฒนากระบวนการสหกรณ์ในพื้นที่จังหวัดยโสธร เป็นงานวิจัยเชิงปฏิบัติการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างเครือข่ายพันธมิตรระหว่างกลุ่ม/องค์กรประชาชน และสหกรณ์ในพื้นที่จังหวัดยโสธร ให้เกิดการหนุนเสริม การพัฒนาศักยภาพคนและองค์กรในการแก้ไขปัญหาความยากจน เพื่อศึกษารูปแบบกระบวนการเชื่อมโยงเครือข่ายของกลุ่ม องค์กร และสหกรณ์ และสร้างกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันแก่ผู้นำกลุ่ม องค์กร และสหกรณ์ในพื้นที่จังหวัดยโสธร การวิจัยนี้ใช้วิธีการศึกษาที่ดัดแปลงจากกรอบแนวคิดการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research : PAR) และการร่วมประชุมกลุ่ม (Focus Group Discussion) ของ 3 กลุ่มหลักคือ องค์กรหรือกลุ่มในพื้นที่ กลุ่มเจ้าหน้าที่หน่วยงานหลักที่ให้การหนุนเสริมสนับสนุนกลุ่มนั้นๆ และกลุ่มนักวิจัย เพื่อจะได้เรียนรู้ทำความเข้าใจไปพร้อมๆกัน โดยกลุ่มนักวิจัยจะเป็นฝ่ายอำนวยความสะดวกในการจัดให้เกิดเวทีการเรียนรู้ และเมื่อโครงการวิจัยจบแล้วหน่วยงานราชการสามารถที่จะเข้าช่วยเหลือหรือกลุ่ม/องค์กร สหกรณ์ สามารถประสานงานกับหน่วยงานราชการได้

การดำเนินงานโครงการมีระยะเวลา 1 ปี โดยแบ่งการศึกษาออกเป็น 5 ระยะ คือ ระยะที่หนึ่ง ศึกษาและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานของกลุ่ม องค์กร สหกรณ์ในพื้นที่ ระยะที่สอง สังเคราะห์รอบทิศทางการพัฒนาเครือข่ายพันธมิตร ระยะที่สาม สร้างเครือข่ายพันธมิตรการพัฒนา เป็นการนำร่องกระบวนการพัฒนาเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพกลุ่ม องค์กร สหกรณ์ ระยะที่สี่ ส่งเสริมการขยายเครือข่ายพันธมิตรของกลุ่ม องค์กร สหกรณ์ และระยะที่ห้า การประเมินผลสรุปผลและการจัดทำรายงานการวิจัย

การดำเนินงานวิจัยปรากฏว่า ในพื้นที่จังหวัดยโสธร มีการจัดตั้งกลุ่ม องค์กร และสหกรณ์อยู่ก่อนแล้วทั้งที่เป็นหน่วยงานของรัฐและองค์กรเอกชน เช่น สหกรณ์การเกษตรระดับอำเภอที่เป็นกลุ่มหลัก กลุ่มเกษตรกรที่จัดตั้งโดยสำนักงานเกษตรอำเภอ กลุ่มอาชีพต่างๆที่จัดตั้งโดยสำนักงานเกษตรจังหวัดและสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด ตลอดจนองค์กรพัฒนาต่างๆ เช่น กองทุนพัฒนาสังคม (SIF) สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์กรมหาชน) ตลอดจนทั้งการรวมกลุ่มทางสังคมต่างๆที่มีอยู่ในแต่ละหมู่บ้าน รูปแบบการเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายมีอยู่บ้างแต่เป็นการเชื่อมโยงในกลุ่มอาชีพเดียวกันเป็นส่วนมาก

จากการดำเนินการวิจัย ได้จัดเวทีการวิเคราะห์สถานการณ์ของกลุ่ม องค์กร และสหกรณ์เข้าร่วมจำนวนประมาณ 59 กลุ่ม โดยผู้นำกลุ่มได้เข้าร่วมประชุมและฝึกรวมการวิเคราะห์สถานการณ์และใช้ SWOT เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ โดยแต่ละกลุ่มได้นำเสนอข้อมูลแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ทำให้เกิดการรู้จักกลุ่มของตนเองมากขึ้น ทำให้ทราบจุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส และอุปสรรค ในขณะที่เดียวกันก็ทราบถึงสถานการณ์ของกลุ่มอื่นว่า กลุ่มใดสามารถเชื่อมโยงกันได้ นอกจากนี้ได้มีการจัดประชุมใหญ่ระดับจังหวัด ปรากฏว่ามีกลุ่มเครือข่ายอยู่ 4

เครือข่ายหลักที่พร้อมจะเชื่อมโยงคือ 1) เครือข่ายการเกษตร เช่น กลุ่มเกษตรกร สหกรณ์การเกษตร กลุ่มปศุสัตว์ เป็นต้น 2) เครือข่ายอาชีพได้แก่ กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มแปรรูปสินค้า เป็นต้น 3) เครือข่ายการเงินหรือกลุ่มออมทรัพย์ ได้แก่ กลุ่มออมทรัพย์ สหกรณ์ออมทรัพย์ เป็นต้น และ 4) เครือข่ายอนุรักษ์ต่างๆ โดยเฉพาะจังหวัดยโสธรมีพื้นที่ป่าชุมชนมากและมีแหล่งน้ำมาก คณะนักวิจัยจึงได้สนับสนุนให้เพิ่มกลุ่มอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมขึ้นอีกหนึ่งกลุ่ม ซึ่งเพิ่มจากที่เคยทำโครงการแนวทางการพัฒนาเครือข่ายกลุ่ม องค์กรประชาชนในพื้นที่จังหวัดขอนแก่น ทั้งนี้เพราะเชื่อว่าทรัพยากรเป็นฐานรากหรือทุนเดิมของสังคมจะช่วยแก้ไขปัญหาความยากจนของประชาชนได้ จากการตรวจสอบแผนยุทธศาสตร์ของจังหวัด ปรากฏว่าโครงการต่างๆในแผนพัฒนาจังหวัดมีความสอดคล้องกับปัญหาและโครงการต่างๆที่กลุ่มเสนอ แต่จังหวัดมุ่งเน้นแก้ไขปัญหาพื้นฐานเรื่องน้ำ งบประมาณส่วนมากจึงเน้นเรื่องการขุดลอกแหล่งน้ำเป็นหลัก

ในการประชุมระดับผู้นำเครือข่ายในระยะแรก 11 กลุ่ม มีแผนที่จะเชื่อมโยงภายในกลุ่มและระหว่างกลุ่ม แต่เมื่อเวลาผ่านไปกิจกรรมการเชื่อมโยงไม่เกิดขึ้น จึงได้มีการจัดเวทีระดับกลุ่มเครือข่ายขึ้นอีก เพื่อสร้างความเข้าใจ ความไว้วางใจและความเชื่อถือ ตลอดจนทั้งการศึกษาดูงานกิจกรรมของสมาชิกในพื้นที่ โดยการประชุมแต่ละแห่งจะมีกลุ่มสมาชิกเครือข่าย เช่น เกษตรและสหกรณ์จังหวัด เจ้าหน้าที่เกษตร และเจ้าหน้าที่ของสำนักงานสหกรณ์จังหวัด ตลอดจนทั้งเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มนั้น เจ้าหน้าที่อบต. ผู้ใหญ่บ้าน ตัวแทนกลุ่มคนจน และทีมนักวิจัย ทำให้เกิดการเรียนรู้ การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นดีขึ้น บางพื้นที่ อบต. รับที่จะเป็นเจ้าภาพในการจัดทำโครงการ เช่น การอนุรักษ์ป่าชุมชน เป็นต้น นอกจากนั้นมีการสนับสนุนให้กลุ่มต่างๆจัดเวทีระดับกลุ่มของตนเอง เพื่อทำแผนกลยุทธ์ของกลุ่ม โดยมีนักวิจัยเป็นวิทยากรพี่เลี้ยง ทำให้แต่ละกลุ่มเริ่มมีความชัดเจนในดำเนินกิจกรรมกลุ่มของตนเอง

นอกจากนั้นทีมนักวิจัยได้เสนอให้มีการเพิ่มกลุ่มอนุรักษ์สัตว์น้ำ โดยสนับสนุนให้มีการประกาศเขตอภัยทานหน้าวัดศรีธรรมมาราม เพื่อเป็นกิจกรรมนาร่องในการอนุรักษ์สัตว์น้ำในแม่น้ำชี และเสนอให้จัดกลุ่มป่าชุมชนบ้านคำแหลม อำเภอคำเขื่อนแก้ว เพิ่มเข้าไปในกลุ่มอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

หลังจากนั้นได้มีการจัดประชุมเครือข่ายระดับจังหวัดอีกครั้ง ทำให้กลุ่มเพิ่มขึ้นจาก 11 กลุ่ม เป็น 16 กลุ่ม แต่ยังคงอยู่ภายใต้ 4 เครือข่ายหลักเหมือนเดิม และมีการจัดตั้งคณะกรรมการเครือข่ายและโครงการต่างๆที่จะจัดทำขึ้น โดยจะขอการสนับสนุนจากทางจังหวัด และวิทยาลัยชุมชนจังหวัดยโสธรที่สามารถสนับสนุนในเรื่องการฝึกอบรมต่างๆได้

แนวทางที่จะทำให้กลุ่ม องค์กร และสหกรณ์ บริหารงานต่อไปได้ ควรจะรวมกันเป็นเครือข่ายคุณค่าที่จะเป็นพันธมิตรร่วมมือ เพื่อประโยชน์ร่วมกันในรูปแบบเครือข่ายทางสังคม เครือข่ายทางวิชาการและเครือข่ายทางธุรกิจ ทั้งนี้เพราะปัจจุบันขอบเขตการดำเนินงานของแต่ละกลุ่มอยู่ในสมาชิกกลุ่มหรือสหกรณ์เท่านั้น

Abstract

The project of Cooperative Movement Development in Yasothon is the action research aiming at creating the network of the alliance of the people organizations, including the cooperative organizations, in Yasothon. One of the major objectives of the study is for human and organization development to enhance the poverty mitigation within the province. The networking of the groups, organizations, and the cooperatives through the mutual learning process of the leaders of these organizations had been employed. The study adopted the concept of participation action research (PAR) and the focus group discussion among the three main groups of people i.e. the leaders of the local people organizations, the officers of the supporting organizations, and the research team members so that they might simultaneously learn together. The research team would play the role of facilitators in providing the forum for the discussion and it was expected that the supporting organizations might continue the support even by the time of the project termination.

The project duration was one year and it was splitted into 5 phases. The first phase was for collecting the data and information relating the operation of the groups and organizations concerned. The second phase was for synthesizing for the framework of development of alliance network. The third phase was for creating the alliance networks for development which were the models for quality improvement of the network for the groups and the cooperatives. The fourth phase was for further expansion of the networks. The fifth phase was for project evaluation, writing-up, and research report preparation.

The findings of this research project was that within Yasothon province even before this project there were already several groups, organizations, and cooperatives, for example, agricultural cooperatives at the district level, farmer associations, also at the district level. There were a number of the occupational groups being promoted by the Provincial Agricultural Office, Provincial Community Development Office. There were other promoting organizations for development such as Social Investment Fund (SIF), Institute for Community Development Organizations (Public Organization) , as well as other social grouping within the villages. Besides the individual organizations, there were some networking organizations mainly for the organization of similar occupations.

The outcome of this research project was the opening the forum for situation analysis of 59 organizations of groups, organization, and cooperatives. The leaders of these various

organization had a chance for analyzing the local situation, the SWOT analysis of their own organizations. This type of meetings made them have more understanding the strength, weakness, opportunity, and threat of their own organization. Besides, they could have the opportunity to know which groups they could join as the network.

At the provincial level, there were 4 networks of the local organizations 1) Farm network (farmer groups, agricultural cooperatives, livestock raiser groups etc.) 2) Occupation network (housewife groups, agro-processing groups etc. 3) Saving group network (saving groups, saving cooperatives) 4) Environmental conservation network, which was the additional network from what had been done for Khon Kaen since in Yasothon there were a lot of community forests and water resources. This was based on the conviction that the poverty alleviation was much related to the natural resource base. From the provincial strategic plan, the proposed projects under this research study was in line with those of the province but those of the provincial administration there were more on the water resource projects.

During the early meetings of the network leaders of 11 groups, there was a plan for joint activities, however, no actual activity was carried out. Therefore, some more meetings were organized for a deeper understanding and gaining more trust for all the participants and in addition to the meetings some field trips to the members' projects were organized which could strengthen the solidarity among the members. Some Tambon Administration Organizations (TAO) hosted the meeting and the implementation of the project, for example, the community forest conservation projects. In each network there were several meetings for the strategic planning. Each group member had more appreciation of the value of networking.

In addition to this the researchers of the team proposed the conservation group for aquatic animals particularly along the Chi river in front of Sri Thammaram Temple, and the establishment of community forestry of Ban Kam Laem village, Kam Kuen Kaew District within the environmental conservation network.

Later when the other meeting of the network at the provincial level was organized, the number of the groups increased from 11 to 16 groups within the 4 networks. The network committee were nominated and several projects were proposed. These projects would be proposed to the province and Community College of Yasothon for the financial support.

As for the future of these groups, organization, and cooperatives, they should be organized as a network for the alliance which might be for social, academic, and business purposes which might work beyond the boundary of each particular group and cooperative.

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญ

การพัฒนาคุณภาพประชาชนให้มีความยั่งยืน ประชาชนต้องเรียนรู้กระบวนการพัฒนาและพัฒนาตนเองอย่างเป็นระบบ มีวิวัฒนาการ ฟังพาและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โครงการพัฒนากระบวนการสหกรณ์ในจังหวัดยโสธร เป็นโครงการหนึ่งที่อาศัยหลักการประชาชนพึ่งตนเอง เรียนรู้การพัฒนาตนเองด้วยตัวเอง การมีส่วนร่วมของประชาชนจึงจะเกิดคุณภาพที่ดีและยั่งยืน กิจกรรมสหกรณ์เป็นการรวมกลุ่มกันพัฒนาองค์กร ดังพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสที่ผู้นำสหกรณ์เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ณ ศาลาดุสิดาลัย เมื่อวันที่ 11 พฤษภาคม 2526 ความว่า “สหกรณ์ แปลว่า การทำงานร่วมกัน การทำงานร่วมกันนี้ลึกซึ้งมาก เพราะว่าจะต้องร่วมมือกันทุกด้าน ทั้งในด้านงานการที่ทำด้วยร่างกาย ทั้งในด้านงานการที่ทำด้วยสมอง และงานการที่ทำด้วยใจ ทุกอย่างนี้ขาดไม่ได้ต้องพร้อม...” รัฐบาลภายใต้การนำของ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี ได้ดำเนินนโยบายการแก้ปัญหาความยากจนระดับรากหญ้า โดยการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง พัฒนากลุ่มอาชีพพื้นฐานให้ผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ จัดตั้งกลุ่มวิสาหกิจชุมชน และโครงการหมู่บ้าน SML เป็นต้น

จังหวัดยโสธร ประชาชนมีวิวัฒนาการการรวมกลุ่มเพื่อช่วยเหลือ เกื้อกูลกันมาช้านาน จังหวัดยโสธร เป็นจังหวัดหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีการจัดการทรัพยากรส่วนรวมของชุมชน โดยเฉพาะเรื่องป่าชุมชนหรือที่ชาวบ้านเรียกว่าป่าดอนปู่ตา ซึ่งเป็นที่ดอนในหมู่บ้าน เป็นพื้นที่ป่าไม้ที่ชาวบ้านรักษาและใช้ประโยชน์ร่วมกัน โดยเฉพาะเป็นแหล่งหาอาหาร หาไม้พินแห้ง หายาสมุนไพร คนที่เข้าไปใช้ประโยชน์จากป่าดอนปู่ตาเป็นคนจนในหมู่บ้าน เพราะไม่มีที่ทำกินหรือมีน้อย มีรายได้ต่ำ แต่ก็อยู่ในหมู่บ้านได้ การรวมกลุ่มบางลักษณะก็เรียกเป็นประเพณี เช่นการลงแขกดำนา เกี่ยวข้าว การทำบุญคุ้มข้าว การทำบุญข้าวสาร การแลกเปลี่ยนสินค้า เป็นต้น ซึ่งการรวมกลุ่มที่กล่าวมาเป็นระบบการพึ่งพาซึ่งกันและกันของชุมชนโดยอาศัยระบบเครือญาติ การเชื่อฟังเคารพนับถืออาวุโส ซึ่งในอดีตถึงแม้ความเจริญด้านเทคโนโลยียังมีน้อยหรือแทบไม่มีเลย ระบบการรวมกลุ่มก็สามารถช่วยแบ่งเบาภาระหลายอย่างแก่ชุมชน เช่น การลดค่าใช้จ่าย การลดระยะเวลาการทำงาน การเพิ่มประสิทธิภาพของงานการรวมกลุ่มมีทั้งที่เป็นทางการที่จะจดทะเบียนเป็นสหกรณ์ กลุ่มเกษตรกรหรือกลุ่มอาชีพต่างๆ รวมทั้งที่ไม่จดทะเบียนแต่ได้อาศัยหลักการสหกรณ์ในการดำเนินงาน ปัจจุบันภาครัฐเข้ามามีบทบาทสำคัญในการส่งเสริม สนับสนุนให้ประชาชนมีการรวมกลุ่มทำกิจกรรมต่างๆ ทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ สหกรณ์ กลุ่มอาชีพ กลุ่ม

องค์กรต่างๆ มีการปรับบทบาทภารกิจในการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ โดยมุ่งเน้นการบริการประชาชนด้านสหกรณ์ให้ได้ประโยชน์สูงสุด และขยายงานด้านการเผยแพร่การสหกรณ์ให้เข้าถึงองค์กรชุมชน กลุ่มอาชีพต่างๆ ให้มากขึ้น จนมีโครงการชุมชนเข้มแข็งด้วยการสหกรณ์หรือวิถีทางสหกรณ์

กลุ่มองค์กร กลุ่มอาชีพ และกลุ่มสหกรณ์ต่างๆ ในจังหวัดยโสธร สมาชิกของกลุ่ม /องค์กร และสหกรณ์ ส่วนมากจะซ้ำซ้อนกัน ทำให้บทบาทของสมาชิกที่จะช่วยกลุ่ม/องค์กร ให้พัฒนาไปสู่ความเข้มแข็งและยั่งยืนยังมีน้อย เพราะแนวคิดเกี่ยวกับอุดมการณ์เพื่อส่วนรวมยังสับสนและมองไม่เห็นความสำคัญของประเด็นนี้ การเชื่อมโยงช่วยเหลือเกื้อกูลเชิงระบบยังมีน้อย กลุ่ม/องค์กรจึงไม่เข้มแข็ง มีการจัดตั้ง ส้มเล็กอยู่เป็นนิจ วัฒนธรรมการเลียนแบบหรือเอาอย่าง ก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้องค์กร/กลุ่มขาดความเข้มแข็ง จึงมีหลายกลุ่ม หลายฝ่ายพยายามใช้กระบวนการวิจัยมาเป็นเครื่องมือในการพัฒนา ส่งเสริมกลุ่ม องค์กรและสหกรณ์อย่างต่อเนื่องและเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ การพัฒนาขบวนการสหกรณ์เพื่อเชื่อมโยง ช่วยเหลือ พึ่งพาซึ่งกันและกัน โครงการวิจัยพัฒนากระบวนการสหกรณ์ในจังหวัดยโสธร เป็นโครงการที่พัฒนาและขยายผลมาจากผลการวิจัยพัฒนากระบวนการสหกรณ์ในพื้นที่ 9 จังหวัดทั่วประเทศ และจังหวัดขอนแก่นเป็นจังหวัดหนึ่งที่ได้ดำเนินการวิจัยตามโครงการนี้เป็นการนำร่อง เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ที่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในกระบวนการวิจัย เพื่อขยายพื้นที่การพัฒนาให้ครอบคลุม สำนักงานวิจัยสหกรณ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ร่วมกับ สกว.จึงมีโครงการวิจัยเชิงปฏิบัติการ เพื่อพัฒนาความเข้มแข็งของกลุ่ม องค์กร สหกรณ์ให้มีความยั่งยืนในพื้นที่จังหวัดยโสธร และมีส่วนช่วยเหลือแก้ไขปัญหาคนจน

1.2 วัตถุประสงค์

1.2.1 เพื่อเสริมสร้างเครือข่ายพันธมิตรระหว่างกลุ่ม/องค์กรประชาชนและสหกรณ์ในพื้นที่จังหวัดยโสธรให้เกิดการหนุนเสริมการพัฒนาศักยภาพคนและองค์กรในการแก้ปัญหาความยากจน

1.2.2 เพื่อสร้างศึกษารูปแบบกระบวนการเชื่อมโยงเครือข่ายของกลุ่ม องค์กรและสหกรณ์ ในพื้นที่จังหวัดยโสธร

1.2.3 เพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันแก่ผู้นำกลุ่ม องค์กรและสหกรณ์ในพื้นที่จังหวัดยโสธร

1.3 ระเบียบวิธีการวิจัย

1.3.1 ขอบข่ายของการวิจัย

กลุ่มเป้าหมาย กลุ่มเป้าหมายในการดำเนินการวิจัย ครอบคลุมถึง กลุ่มอาชีพ กลุ่มองค์กร กลุ่มสหกรณ์ในจังหวัดยโสธร กลุ่มการเงิน กลุ่มการเกษตร และกลุ่มเชิงอนุรักษ์

1.3.2 ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ใช้รูปแบบการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research:PAR) ของกลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์ หน่วยงานรัฐ เอกชนผสมผสานกับกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยกลุ่มตัวแปรที่มีความสำคัญในการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมนี้ คือ กลุ่มเป้าหมายหลัก คือ กลุ่มสหกรณ์ องค์กรการเงินหรือกลุ่มอาชีพต่างๆ องค์กรพี่เลี้ยง ซึ่งได้แก่ หน่วยงานของรัฐ เช่น สหกรณ์จังหวัด เกษตรจังหวัด สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด สำนักงานจังหวัด องค์กรพัฒนาเอกชน อบต.และสถาบันการศึกษาในพื้นที่ และทีมนักวิจัย โดยศึกษาทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ มีขั้นตอนสำคัญ ดังนี้

1.3.2.1 ศึกษาและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานของกลุ่ม องค์กร สหกรณ์ ในพื้นที่จังหวัดยโสธร

- 1) จัดเวทีประชุมผู้นำกลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์ เพื่อศึกษาสถานการณ์และบทบาทของกลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์
- 2) วิเคราะห์ศักยภาพกลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์ เพื่อพิจารณาความสัมพันธ์ เชื่อมโยงในบทบาท ภารกิจ กิจกรรมของกลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์
- 3) คัดเลือกกลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์ โดยการสุ่มแบบมีจุดหมาย (Purposive Sampling) ตามประเภทของบทบาทหรือภารกิจของกลุ่ม/องค์กร ขนาดและศักยภาพของกลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์ และตามความสมัครใจ เพื่อจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เสนอกรอบทิศทางในการเชื่อมโยงเครือข่ายและการพัฒนาเครือข่าย

1.3.2.2 สังเคราะห์กรอบ ทิศทางการพัฒนาเครือข่ายพันธมิตร กำหนดแผนการสร้างและพัฒนาเครือข่ายพันธมิตรการพัฒนา

- 1) กลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์ ร่วมกำหนดกรอบ ทิศทางการพัฒนาเครือข่าย
- 2) กำหนดแผนการพัฒนาเครือข่ายพันธมิตร

1.3.2.3 สร้างเครือข่ายพันธมิตรการพัฒนา เป็นการนำร่องกระบวนการพัฒนาเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพกลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์

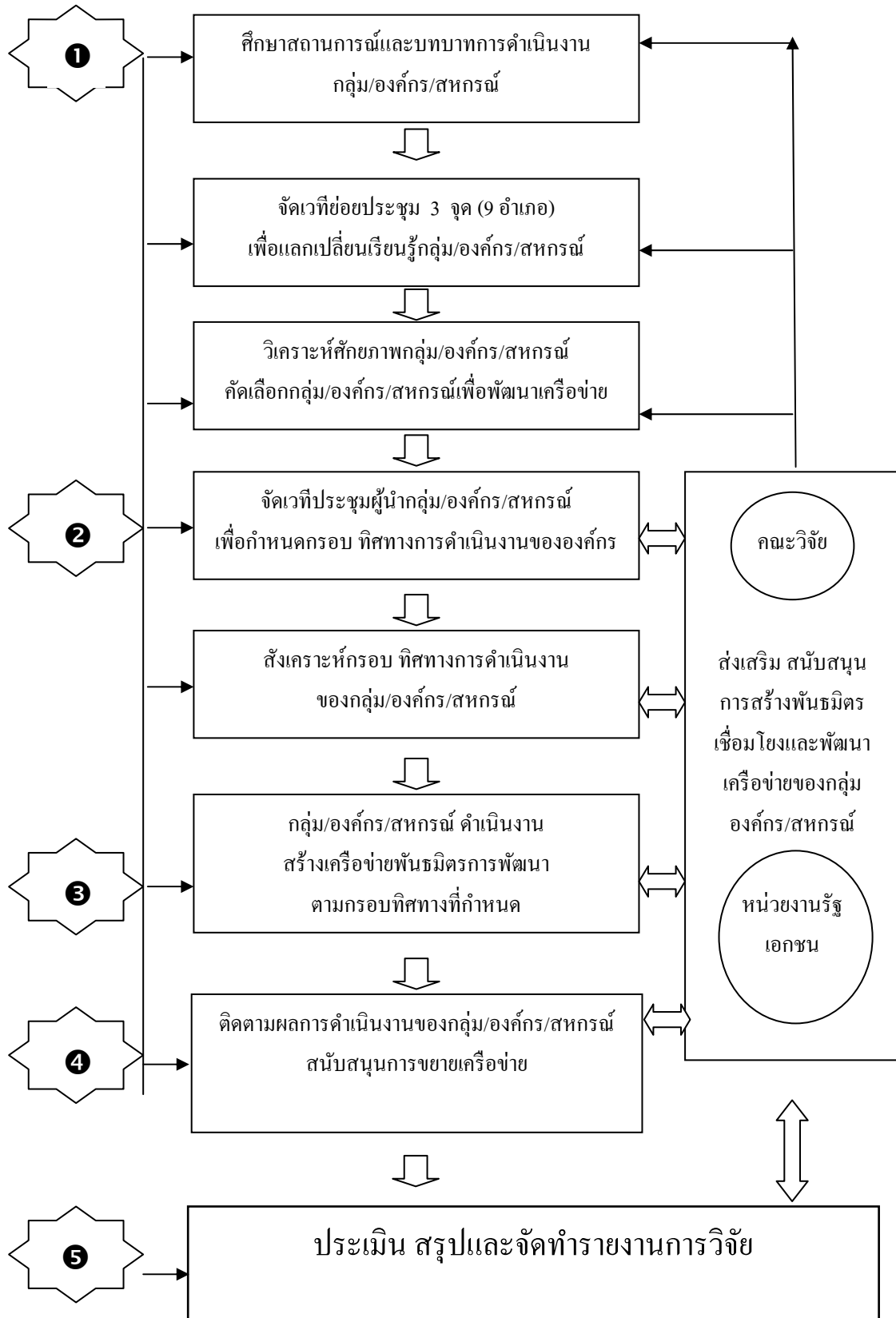
- 1) สร้างกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันภายในกลุ่ม ระหว่างกลุ่ม
- 2) สร้างกระบวนการประเมินตนเองของกลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์

1.3.2.4 ส่งเสริมการขยายเครือข่ายพันธมิตรของกลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์

- 1) ประสานงานเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของกลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์
- 2) เสนอข้อมูลข่าวสารกลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์เพื่อการพิจารณาขยายเครือข่าย

1.3.2.5 ประเมินผล สรุปผลและจัดทำรายงาน

- 1) ติดตามผลการพัฒนาการเชื่อมโยงเครือข่ายพันธมิตร การแลกเปลี่ยนเรียนรู้
- 2) วิเคราะห์ สรุปผลการประเมิน จัดทำรายงาน
- 3) เสนอผลการประเมินให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบและใช้เป็นข้อมูลพัฒนา
กลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์ โดยการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน (ดังภาพที่1.1)



ภาพที่ 1.1 กระบวนการวิจัยพื้นที่จังหวัดไชย

1.4 กรอบแนวคิดในการวิจัย

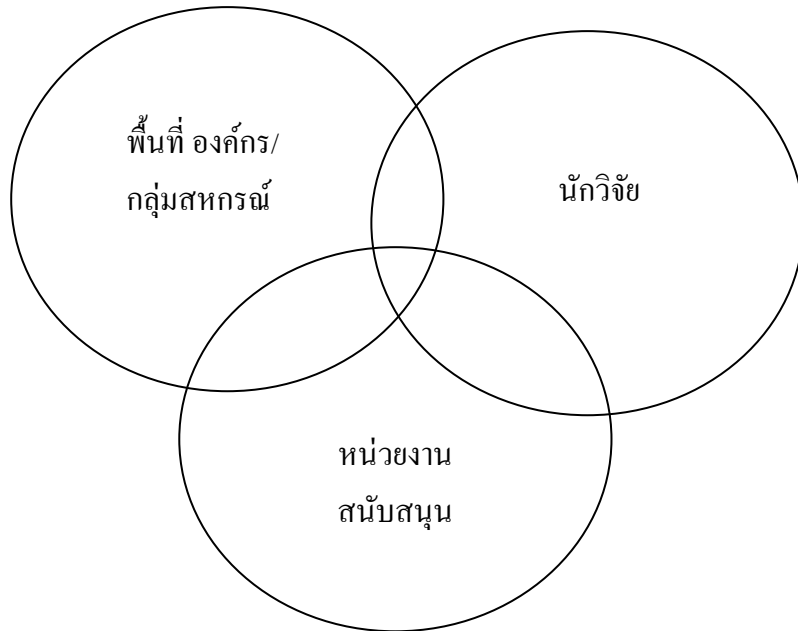
เนื่องจากงานวิจัยครั้งนี้มีความเชื่อว่า กระบวนการทางสหกรณ์ การทำงานแบบมีส่วนร่วม การสร้างความเข้มแข็งขององค์กรทั้งที่จดทะเบียนและไม่จดทะเบียน สามารถที่จะทำให้ชุมชนมีความเข้มแข็งและยั่งยืนได้ การขับเคลื่อนกระบวนการทำงานวิจัยเชิงปฏิบัติการนั้นต้องอาศัยแกนหลักอยู่ 3 อย่าง คือ

1.4.1 พื้นที่ หมายถึง กลุ่มองค์กรชาวบ้าน/สหกรณ์ สภากาชาด หรือทุนเดิมของชุมชนนั้น

1.4.2 องค์กรหนุนเสริม เช่น หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานสหกรณ์จังหวัด สำนักงานเกษตรจังหวัด สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด วิทยาลัยชุมชน สถาบันการศึกษา และวัด เป็นต้น

1.4.3 นักวิจัย ทั้งนักวิจัยในพื้นที่และจากส่วนกลาง ที่จะเป็นผู้ประสานงานให้เกิดกระบวนการทำงานร่วมกัน

เนื่องจากการทำงานวิจัยมีช่วงเวลาเพียง 1 ปี การจะเห็นผลงานทันทีคงทำได้ยาก แต่เป็นการหนุนเสริมให้พื้นที่ที่มีความเข้มแข็งขึ้น แล้วส่งต่องานให้หน่วยงานปกติ โดยเฉพาะในปัจจุบัน โครงการพัฒนาจังหวัดแบบบูรณาการ หรือ ผู้ว่าราชการจังหวัด CEO. ซึ่งรัฐบาลได้กำหนดนโยบายในการแก้ไขปัญหาของจังหวัดโดยยึดพื้นที่จังหวัดเป็นหลัก แต่กระบวนการทำงานร่วมกันทุกหน่วยงานและประชาชนมีส่วนร่วม (ดังภาพที่ 1.2)



ภาพที่ 1.2 องค์กรหลักในการขับเคลื่อนกระบวนการทำงานวิจัย

1.5 นิยามศัพท์

เครือข่ายคุณค่า/เครือข่ายพันธมิตร “ เป็นองค์กรที่เกิดความร่วมมือในวงสัมพันธ์ระยะยาว เพื่อก้าวทันการเปลี่ยนแปลง เน้นแผนการเรียนรู้เพื่อประสิทธิภาพการดำเนินธุรกิจ ผู้องค์กร พันมิตรและการพัฒนาคุณภาพชีวิตของสมาชิกองค์กร ”

การเชื่อมโยงเครือข่าย หมายถึง การสร้างความร่วมมือ หรือสร้างพันธมิตร ระหว่าง กลุ่ม/ องค์กร/สหกรณ์ ตั้งแต่ 2 กลุ่มขึ้นไป โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะทำกิจกรรมร่วมกันอย่างหนึ่งหรือหลาย อย่าง เพื่อช่วยเหลือ สนับสนุน เกื้อกูลซึ่งกันและกัน โดยมีการวางแผนงานร่วมกัน ทั้งเรื่อง การเรียนรู้ การฝึกงาน การใช้อุปกรณ์ร่วมกัน การทำธุรกิจหรือการช่วยเหลือทางสังคม

บทที่ 2

สภาพทั่วไป และสถานการณ์ของกลุ่ม องค์กร สหกรณ์ ในจังหวัดยโสธร

2.1. สภาพทั่วไปของจังหวัดยโสธร

จังหวัดยโสธร เป็นจังหวัดหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่ตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2515 โดยแยกออกมาจากจังหวัดอุบลราชธานี สภาพโดยทั่วไป คล้ายคลึงกับสภาพของจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งจะได้นำเสนอรายละเอียดในด้านต่าง ๆ ดังนี้

- 1.1 สภาพทางภูมิศาสตร์
- 1.2 การบริหารและการปกครอง
- 1.3 ประชากรและการเมือง
- 1.4 วิสัยทัศน์การพัฒนาจังหวัดยโสธร
- 1.5 ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดยโสธร
- 1.6 คำขวัญของจังหวัดยโสธร

2.1.1 สภาพทางภูมิศาสตร์

1) ที่ตั้งและขนาดพื้นที่

- ที่ตั้ง จังหวัดยโสธร มีรูปร่างคล้ายพระจันทร์ครึ่งเสี้ยวยาวจากทิศเหนือลงมาทิศใต้ ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ห่างจากกรุงเทพมหานคร ทางรถยนต์ ประมาณ 531 กิโลเมตร (ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 1,2,207 และ 202)

- ขนาดพื้นที่ มีพื้นที่ 4,161,444 ตารางกิโลเมตร หรือ 2,600,902 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 0.81 ของพื้นที่ประเทศไทยทั้งประเทศ (321 ล้านไร่)

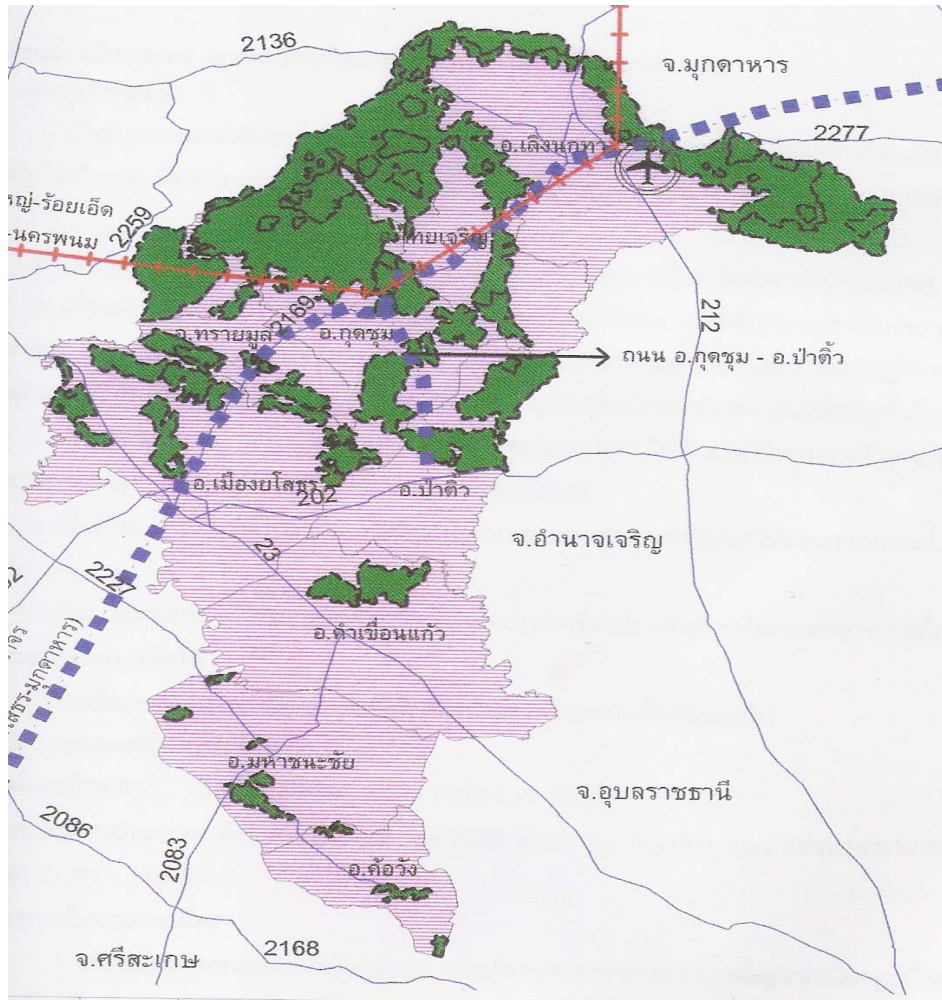
2) อาณาเขต จังหวัดยโสธร ตั้งอยู่ทางด้าน ตะวันออกของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ หรือภาคอีสาน มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียง ดังต่อไปนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับจังหวัดร้อยเอ็ด และมุกดาหาร

ทิศใต้ ติดต่อกับจังหวัดศรีสะเกษ

ทิศตะวันออก ติดต่อกับจังหวัดอำนาจเจริญ และอุบลราชธานี

ทิศตะวันตก ติดต่อกับจังหวัดร้อยเอ็ด



ภาพที่ 2.1 แผนที่จังหวัดยโสธร

ที่มา : www.yasothon.go.th

3) ลักษณะภูมิประเทศและภูมิอากาศ

สภาพพื้นที่หรือลักษณะภูมิประเทศของจังหวัดยโสธร มีลักษณะลาดเอียงจากทางทิศตะวันตกลง ไปทางทิศตะวันออก ด้านเหนือส่วนใหญ่เป็นที่ราบสูงสลับกับพื้นที่แบบลูกคลื่น เป็นสภาพป่าและมีแหล่ง น้ำขนาดใหญ่ ได้แก่ห้วยลิงโจน ห้วยสะแบก ลำโพง ลำเซบาย ส่วนด้านใต้เป็นที่ราบลุ่มต่ำสลับซับซ้อน กับสันดินริมน้ำ มีแหล่งน้ำขนาดใหญ่ได้แก่ ลำน้ำยัง ลำทวน และแม่น้ำชีไหลผ่าน ดังนั้นถ้าปีใดฝนแล้ง เขตที่เป็นที่ดอนจะแห้งแล้ง แต่เขตที่ลุ่มจะไม่กระทบปัญหาหมอก แต่ถ้าปีใดฝนตกมากหรือฝนตกชุก เกิด ปัญหาน้ำท่วม เขตที่ลุ่มมีปัญหา เขตที่ดอนจะได้ประโยชน์ จากสภาพภูมิศาสตร์ดังกล่าวทำให้ผลผลิต ทางการเกษตรโดยเฉพาะการทำนาของจังหวัดไม่มีเสถียรภาพ

ลักษณะดินส่วนมากเป็นดินทรายและดินเค็ม มีหนอง บึง ลำห้วย และแหล่งน้ำขนาดเล็กอยู่ ทั่วไป พื้นที่อยู่ในลุ่มน้ำชี ลุ่มน้ำมูลและบางส่วนอยู่ในลุ่มน้ำโขง

ด้านภูมิอากาศ จังหวัดโยธรมีลักษณะภูมิอากาศ 3 ฤดู คือ ฤดูร้อน ฤดูฝน และฤดูหนาว ความชื้นสัมพัทธ์ เฉลี่ยเท่ากับ 71.1% อุณหภูมิสูงสุด 41.1 องศาเซลเซียส อุณหภูมิต่ำสุด 12.2 องศาเซลเซียส ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยในรอบ 5 ปี (2541-2545) เฉลี่ย 1,558 มม. ต่อปี

2.1.2 การบริหารและการปกครอง

จังหวัดโยธรม แบ่งเขตการปกครองส่วนภูมิภาคหรือส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย 9 อำเภอ ได้แก่ อ.เมืองโยธรม อ.เลิงนกทา อ.ไทยเจริญ อ.กุดชุม อ.ทรายมูล อ.ป่าดัว อ.คำเขื่อนแก้ว อ.มหาชนะชัย และ อ.ค้อวัง มี 78 ตำบล 870 หมู่บ้าน มีชุมชนทั้งจังหวัด 62 ชุมชน (อยู่ในเขตเทศบาลเมืองโยธรม 20 ชุมชน) มีพื้นที่ 2 อำเภอ ที่อยู่ในเขตทุ่งกุลาร้องไห้ คือ อ.ค้อวัง และ อ. มหาชนะชัย

การปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด 1 แห่ง, เทศบาลเมือง 1 แห่ง เทศบาลตำบล 8 แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) 78 แห่ง (อบต. มีครบทุกตำบล) พื้นที่ในเขตเทศบาล 47.310 ตารางกิโลเมตรและพื้นที่นอกเขตเทศบาล (ชนบท) 4,114.134 ตารางกิโลเมตร

2.1.3 ประชากรและการเมือง

1) จำนวนประชากรและครัวเรือน

จังหวัดโยธรม มีประชากรทั้งหมด 553,864 คน (ข้อมูล ณ 31 ธันวาคม 2545) เป็นชาย 278,300 คน เป็นหญิง 275,564 คน อัตราการเพิ่ม ร้อยละ 0.47 (ปี 2545) ความหนาแน่นของประชากร 133 คน ต่อตารางกิโลเมตร มีจำนวนครัวเรือน 124,009 ครัวเรือน โดยเป็นครัวเรือนเกษตรกร 99,174 ครัวเรือน

2) จำนวนประชากรแยกตามวัย

จังหวัดโยธรม มีประชากร 553,864 คน แยกเป็นวัยช่วงต่าง ๆ (บางช่วงวัยจะซ้ำกัน เนื่องจากซ้อนกันบางส่วน) ดังต่อไปนี้

- วัยเด็ก (0-14 ปี) จำนวน 124,400 คน
- วัยการศึกษาภาคบังคับ (7-15 ปี) จำนวน 77,472 คน
- วันแรงงาน (15-60 ปี) จำนวน 383,516 คน
- วัยสูงอายุ (60 ปีขึ้นไป) จำนวน 45,948 คน

3) อัตราส่วนที่เป็นภาระ จังหวัดโยธรม มีประชากรทั้งหมด 553,864 คน มีประชากรวัยเด็ก (0-14 ปี) และวัยสูงอายุ (60 ปีขึ้นไป) จำนวน 170,348 คน คิดเป็นร้อยละ 44.41 ของประชากรทั้งหมดซึ่งเป็นภาระจำนวนมากที่จะต้องได้รับการช่วยเหลือเลี้ยงดูจากประชากรวัยแรงงาน และการช่วยเหลือสวัสดิการจากรัฐ

4) การเมืองระดับต่าง ๆ

4.1) จำนวนสมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

- สมาชิกวุฒิสภา จำนวน 2 คน
- สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวน 4 คน

4.2) จำนวนสมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัด สมาชิกสภาเทศบาล และสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)

5) สมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัด จำนวน 30 คน

6) สมาชิกสภาเทศบาล

เทศบาลเมืองยโสธร จำนวน 18 คน

เทศบาลตำบล 8 แห่งๆละ จำนวน 12 คน

7) สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล (78 แห่ง) จำนวนสมาชิกแต่ละแห่งขึ้นอยู่กับจำนวนหมู่บ้านในแต่ละตำบล

8) องค์กรเอกชน

จังหวัดยโสธร มีองค์กรเอกชนในหลายลักษณะและหลายแห่งแยกเป็นประเภทต่างๆได้ดังนี้

- มูลนิธิ ได้แก่ มูลนิธิรวมสามัคคี, มูลนิธิต้านภัยยาเสพติด, มูลนิธิสุทธาสินีเพื่อเด็กและเยาวชน , มูลนิธิสามัคคีพัฒนา, มูลนิธิบาไฮ. ฯลฯ

- สมาคม ได้แก่ สมาคมสื่อมวลชนท้องถิ่นจังหวัดยโสธร , ยูวพุทธิกสมาคมยโสธร, สมาคมส่งเสริมกีฬาจังหวัดยโสธร, สมาคม อส. รด. จังหวัดยโสธร, สมาคมข้าราชการบำนาญจังหวัดยโสธร .

- สโมสร ได้แก่ สโมสรโรตารียโสธร.

- ชมรม ได้แก่ ชมรมธนาคารจังหวัด, ชมรมสื่อสารมวลชนจังหวัด, ชมรมยโสธรสัมพันธ์, ชมรมลูกเสือชาวบ้าน, ชมรมทนายความ, ชมรมโรงสียโสธร.

- องค์กรเอกชนในชื่อต่างๆ ได้แก่ หอการค้าจังหวัด, สภา/ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัด, เหล่ากาชาดจังหวัด.

- กลุ่มต่างๆเพื่อพัฒนาสังคมคุณภาพชีวิตและอาชีพได้แก่ กลุ่มเยาวชน, กลุ่มสตรี, กลุ่มอาชีพ, (มีทุกหมู่บ้านและทุกตำบล) คณะกรรมการพัฒนาสตรี, (ทุกตำบล ทุกอำเภอ และระดับจังหวัด) กลุ่มเกษตรกรทำนาโนโล่, กลุ่มเกษตรกรทำนาปากเรือ, กลุ่มเกษตรกรทำนาสงเปือย, กลุ่มเกษตรกรทำนาห้องแซง, กลุ่มเกษตรกรทำน่าน้ำอ้อม.

9) พื้นที่ป่าไม้ จังหวัดยโสธร ไม่มีเขตอุทยานแห่งชาติ ไม่มีเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า มีพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติจำนวน 712,822 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 27.41 ของพื้นที่ทั้งจังหวัด ในจำนวนนี้เป็นป่าที่ยังสภาพอยู่เป็นป่าอนุรักษ์ 230,625 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 8.82 ของพื้นที่จังหวัด ซึ่งสภาพป่าที่เสื่อมโทรม กรมป่าไม้ได้มอบให้สำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ดำเนินการออกเป็นที่ดิน สปก.4-01 จำนวน 21,072 แปลง เป็นเนื้อที่ 179,439 ไร่

จากปัญหาดังกล่าว เห็นได้ว่าในอดีตมีปัญหาเรื่องพื้นที่ป่าไม้ เมื่อทางราชการเข้มงวด ประชาชนได้มีการปรับตัว เช่น การอพยพแรงงานไปทำงานต่างถิ่น เช่น ประชาชนบริเวณรอบป่าดงมะไฟ ต. ขึ้นไคใหญ่ อ. เมือง จ.ยโสธร ได้อพยพเข้ากรุงเทพฯ ประกอบอาชีพขายข้าวเหนียว ส้มตำ กล้วย อาหารอีสาน ขับรถแท็กซี่ ตลอดจนมอเตอร์ไซค์รับจ้างเป็นจำนวนมาก แล้วส่งเงินกลับบ้าน บางครัวเรือนได้พักอาศัยอยู่กรุงเทพฯ นานกว่า 6 เดือน ใน 1 ปี แต่ไม่ได้ย้ายสำเนาทะเบียนบ้าน ในขณะที่เดียวกันมีการนำเงินที่ได้จาก

การรับจ้างมาสร้างบ้านเรือน ปรับปรุงบ้านเรือน ส่งบุตรหลานให้มีการศึกษาสูงขึ้น การปรับปรุงพื้นที่ทำกิน เพราะมีที่ดินถือครองต่อครัวเรือนต่ำ ที่นามีน้อย ที่ปลูกพืชไร่ส่วนหนึ่งเป็นที่ป่าสงวนที่เสื่อมโทรม จึงจำเป็นต้องปรับปรุงที่นาที่มีน้อยนั้น โดยการปรับหน้าดิน ลดจำนวนกระตงนา (คันนา) ให้น้อยลง เพราะเมื่อปรับระดับหน้าดินในพื้นที่นาแล้วขนาดของแปลงนาจะใหญ่ขึ้น ไม่จำเป็นต้องมีกระตงนาจำนวนเท่าเดิม เพราะกระตงนาทำหน้าที่ในการขังน้ำในนาข้าว สาเหตุที่ต้องมีกระตงนาขนาดเล็ก เพราะสภาพที่ดินไม่ราบเรียบ แต่เป็นสภาพลูกคลื่น สูงต่ำสลับกันไป ทำให้การขังน้ำในนาข้าวไม่ได้ดี ตลอดทั้งการจัดการระบบไร่นา เช่น การขุดสระในที่นา การเลี้ยงวัว การทำการเกษตรผสมผสาน ในด้านของส่วนรวมนั้น บางหมู่บ้านมีการนำผ้าป่าหรือเงินมาทอดในหมู่บ้าน แต่เงินที่ได้นั้นแยกเป็น 3 ส่วน คือ ถวายวัด มอบให้โรงเรียน และพัฒนาหมู่บ้าน

ต่อมาเมื่อรัฐบาลมีนโยบายแก้ปัญหาเรื่องที่ทำกินของเกษตรกร จึงมีนโยบายนำที่ป่าสงวนเสื่อมโทรมมาจัดสรรให้เกษตรกรทำกิน โดยออกเอกสารสิทธิ์ที่ดิน สปก.4-01 ซึ่งโครงการดังกล่าวมีทั้งผลดีและผลเสีย กล่าวคือ ประชาชนในหมู่บ้านใดที่รักษาป่าไม้ไว้ดี ป่าไม้อุดมสมบูรณ์ ประชาชนจะไม่ได้รับการจัดสรรที่ดิน แต่ถ้าหมู่บ้านใดป่าไม้เสื่อมโทรมมากกลับได้รับการจัดสรรที่ดินเป็น สปก.4-01 และการดำเนินการจัดสรรก็ไม่สามารถดำเนินการได้รวดเร็ว ทำให้เกิดปัญหาข้อขัดแย้งระหว่างประชาชนกับเจ้าหน้าที่โดยเฉพาะองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) โดยเฉพาะ อบต. ที่เห็นความสำคัญของการรักษาพื้นที่ป่าไม้ ทั้งนี้เพราะปัญหาเรื่องแนวเขตพื้นที่ป่าไม้ไม่ชัดเจน

จังหวัดยโสธร ในอดีตรวมอยู่กับจังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งมีความโดดเด่นในเรื่องการอนุรักษ์พื้นที่ป่าไม้โดยผ่านมติการจัดการทางวัฒนธรรมหรือความเชื่อ เช่น ป่าคอนปู่ตา ป่านุง ป่าทาม

ป่าคอนปู่ตา เป็นพื้นที่ป่าไม้ที่ในอดีตการตั้งหมู่บ้านใหม่ หรือการอพยพเคลื่อนย้ายหมู่บ้านจากหมู่บ้านเดิมซึ่งอาจเกิดจากสาเหตุหลายอย่าง เช่น ความหนาแน่นของจำนวนบ้านเรือน ที่ทำกินไม่พอ เกิดโรคระบาด หรือ เกิดปัญหาฝนแล้ง การเลือกที่ตั้งหมู่บ้านที่อยู่ใกล้แหล่งน้ำ เช่น ลำห้วย แม่น้ำ หรือหนองบึงขนาดใหญ่ ดังนั้นจะเห็นได้ว่าหมู่บ้านอีสานโบราณอยู่ใกล้แหล่งน้ำ เช่น จังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งแม่น้ำมูลไหลลงแม่น้ำโขง เมื่อมีการขยายหมู่บ้านจะย้ายหมู่บ้านทวนกระแสน้ำหรือขึ้นไปหาต้นน้ำ เช่น จากจังหวัดอุบลราชธานี ยโสธร ร้อยเอ็ด มหาสารคาม ขอนแก่น และชัยภูมิ เป็นต้น โดยมีแม่น้ำชีเป็นหลัก

การจัดสรรที่ดินในหมู่บ้าน ผู้นำหมู่บ้านในอดีตจะพิจารณาเรื่องที่ดินส่วนรวมก่อน บริเวณที่จะเป็นที่ตั้งหมู่บ้านจะเป็นบริเวณที่ดอนเพื่อป้องกันน้ำท่วม ที่ดินที่รวมมีการแยกออกเป็นที่วัด ที่ป่าช้า ที่คอนปู่ตา ที่ตั้งโรงเรียน ที่ทำเลเลี้ยงสัตว์ ที่ตั้งศาลากลางบ้าน เป็นต้น แล้วจึงแบ่งแยกที่ทำกิน

ที่คอนปู่ตา สภาพเป็นที่ดอนที่มีป่าไม้เบญจพรรณขึ้นอยู่มาก มีการสร้างศาลเพื่อเป็นที่ยึดเหนี่ยวของประชาชนในหมู่บ้าน เพราะเชื่อว่าผีปู่ และผีตา หรือบรรพบุรุษที่ตายไปแล้วจะช่วยดูแลรักษาชีวิตของคนและสัตว์ในหมู่บ้านให้อยู่อย่างมีความสุข ประชาชนจะไม่ตัดไม้ในเขตคอนปู่ตา แต่หาอยู่หากินได้ส่วนมากเป็นคนจนในหมู่บ้านหาอาหาร ผักป่า ไข่มดแดง แมงและแมลงต่างๆ ตลอดทั้งสมุนไพรต่างๆ

ป่านุง เป็นป่าริมน้ำที่มีน้ำท่วมขังตลอดปีซึ่งเหมือนป่าชายเลน

ป่าทาม เป็นป่าริมน้ำที่มีน้ำท่วมขังเฉพาะฤดูฝนหรือช่วงที่มีน้ำมาก แต่ฤดูแล้งน้ำจะไม่ท่วมขัง

ทั้งป่าบุง ป่าทาม เป็นระบบนิเวศที่มีความหลากหลายทางชีวภาพมาก มีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของประชาชนอย่างมาก

สำหรับพื้นที่ป่าชุมชนจังหวัดยโสธรในปัจจุบันมีพื้นที่น้อยลง และประชาชนมีความตระหนักที่จะช่วยกันรักษาน้อยลง จากการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ที่ได้ศึกษาเรื่องการติดตามประเมินผลภาคและทิศทางการพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 ซึ่งตัวชี้วัดด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม คือ พื้นที่ป่าชุมชนปรากฏว่า จังหวัดยโสธรมีพื้นที่มากเป็นอันดับ 4 ของภาค (10,080 ไร่) รองจากจังหวัดมุกดาหาร (15,471 ไร่) จังหวัดขอนแก่น (12,749 ไร่) และจังหวัดศรีสะเกษ (10,518 ไร่)

อีกทั้งปัจจุบันจังหวัดยโสธรได้มีการส่งเสริมการปลูกป่าภาคเอกชนตั้งแต่ พ.ศ.2537-2541 รวม 582 แปลง รวมพื้นที่ 3,589 ไร่ อำเภอที่มีการปลูกไม้เศรษฐกิจมากที่สุดคือ อำเภอกุดชุม รวมพื้นที่ 970 ไร่ (สำนักงานป่าไม้จังหวัดยโสธร,2546) การปลูกป่าภาคเอกชนที่ปลูกป่าในที่ดินของตนเองที่มีโฉนดหรือนส.3 นั้นบางพื้นที่ได้รวมกันตั้งเป็นสหกรณ์ เช่น สหกรณ์สวนป่าเอกชนจังหวัดยโสธร ที่ตั้งอยู่ที่ 19 หมู่ที่ 8 ต.ฟ้าหยาด อ. มหาชนะชัย จ.ยโสธร

อีกทั้งมีการดำเนินการฟื้นฟูสภาพป่าไม้ เช่น โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำรินองอิ่ง ตำบลคือเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีประชาชนยากจนเมื่อ พ.ศ. 2548 เป็นอันดับ 2 (510คน) รองจาก ตำบลโคกนาโก อำเภอ ป่าดิว (575 คน) โดยพื้นที่ป่าไม้ในเขต ตำบล คือเหนือ ป่าชุมชนดงมัน อยู่ติดกับแหล่งน้ำ คือ ซิหลงลัดจากแม่น้ำยังไหลลงแม่น้ำชี ทำให้เกิดปัญหาน้ำท่วมหลากในฤดูฝนโดยเฉพาะถ้าปีใดฝนตกหนัก แต่จากสภาพระบบนิเวศดังกล่าวได้ ทำให้กลายเป็นแหล่งผลิตเห็ดโคนแหล่งใหญ่ของจังหวัด ราคาขายในหมู่บ้านประมาณ กิโลกรัมละ 150-200 บาท แต่ถ้าซื้อปลีกที่ตลาดสดประมาณกิโลกรัมละ 220-250 บาท จึงเป็นแหล่งหารายได้ของประชาชน ปัจจุบันมีการรวมกันจัดตั้งเป็นกลุ่มเกษตรกร กลุ่มเกษตรกรเพาะเห็ดคือเหนือ ภายใต้โครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณหนองอิ่ง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อ.เมือง จ.ยโสธร โดยสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดยโสธร มีกฎระเบียบรายได้ส่วนหนึ่งจากการดำเนินงานกลับคืนไปเป็นทุนดำเนินการในการรักษาป่าไม้ ซึ่งน่าจะเป็นตัวอย่างในการจัดการป่าชุมชนให้กับพื้นที่อื่นได้ อีกทั้งปัจจุบันพื้นที่ป่าไม้มีมากขึ้น

10) แหล่งน้ำธรรมชาติ จังหวัดยโสธรมีสภาพภูมิประเทศที่น่าสนใจ คือ มีแหล่งน้ำไหลผ่านหลายสาย กล่าวคือ แม่น้ำชีไหลผ่านตอนใต้ของจังหวัด ได้แก่ อำเภอเมือง อำเภอคำเขื่อนแก้ว อำเภอมหาชนะชัย และอำเภอก้อวัง ลำห้วยที่สำคัญที่ไหลผ่านตอนเหนือและตอนกลางของจังหวัด เช่น ห้วยสะแบก ห้วยลิงโจน ลำห้วยโพธิ์ ลำเซบาย ลำน้ำยัง ลำน้ำทวน และห้วย หนอง บึง ต่างๆอีกมากมาย จึงเป็นแหล่งผลิตสัตว์น้ำที่สำคัญโดยเฉพาะปลามีมากมายหลายชนิดมีตลอดปี เช่น ปลาช่อน ปลาคูก ปลาเนื้ออ่อน ปลาดองกราย ปลาโจก ปลาเค้า ปลาหมู ปลาดุก ปลาตะเพียน ปลารากกล้วย และปลากระสูบ เป็นต้น ทำให้ราคาปลาในจังหวัดยโสธรมีราคาถูกกว่าจังหวัดอื่นมาก หรือกล่าวได้ว่าประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี เมื่อเปรียบเทียบกับจังหวัดอื่น เพราะจำนวนเงินเท่ากันแต่ซื้อปลาได้มากกว่า จนทำให้จังหวัดยโสธรมีชื่อเสียงในการทำปลาต้มปลาตะเพียน

ปัญหาที่สำคัญคือ การจัดการ เพราะปรากฏว่าขนาดของปลาที่มาขายที่ตลาด มีขนาดตัวเล็ก ซึ่งชี้ให้เห็นถึงการที่ยังไม่ตระหนักถึงการอนุรักษ์ หรือไม่ทราบว่า จะอนุรักษ์ไปทำไม ถึงอย่างไรก็มีปลาจับ แต่ถ้ามีการอนุรักษ์จะเป็นการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ของจังหวัดได้โดยมีการลงทุนที่ต่ำมาก เพราะทุนเดิมของสังคมมีมากอยู่แล้ว

11) การประกอบอาชีพ การประกอบอาชีพที่สำคัญคือ การเกษตรกรรม มีพื้นที่ทำการเกษตรกรรมรวมพื้นที่อยู่อาศัย ประมาณ 1,756,470 ไร่ หรือร้อยละ 67.53 ของพื้นที่ทั้งหมดของจังหวัด มีพื้นที่ปลูกข้าวประมาณ 1,100,000 ไร่ ผลผลิตเฉลี่ย 360 กิโลกรัมต่อไร่ เป็นแหล่งผลิตข้าวหอมมะลิที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักทั้งในประเทศและต่างประเทศ เช่น กลุ่มเกษตรกรรมยั่งยืน ต. น้ำอ้อม อ. ค้อวัง ที่ผลิตข้าวหอมมะลินิทรีย์ที่สามารถได้มาตรฐาน BCS ซึ่งเป็นมาตรฐานของตลาดร่วมยุโรป กลุ่มเกษตรกรบากรือ ต. บากรือ อ. มหาชนะชัย ผลิตข้าวหอมมะลินิทรีย์และข้าวหอมมะลิปลอดภัย ที่ได้มาตรฐานการรับรองจากหน่วยงานภายในประเทศหลายแห่ง เช่น กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มาตรฐานตัว Q และสินค้า OTOP ประจำจังหวัด

จากการศึกษาปรากฏว่า การส่งเสริมจากหน่วยงานราชการต่างๆ ยังยึดตามหน้าที่ของสังกัด แทนที่จะเอาพื้นที่เป็นหลัก โดยการบูรณาการหลายหน่วยงานวางแผนร่วมกันตั้งแต่ต้นน้ำคือ การวางแผนระบบการผลิต กลางน้ำการแปรรูป และปลายน้ำคือ การกระจายสินค้าไปสู่ตลาดปลายหรือผู้บริโภค ทำอย่างไรต้นทุนการผลิตจะลดลง สามารถแข่งขันได้ในตลาด ผลตอบแทนต่างๆทำอย่างไรจึงจะกระจายกลับคืนผู้ที่เข้าร่วมทั้งระบบอย่างเป็นธรรม เกษตรกร กลุ่มเกษตรกรและพ่อค้า เป็นต้น ดังนั้นการส่งเสริมเรื่องการปลูกข้าวหอมมะลิ ไม่ควรมองเฉพาะตัวข้าวหรือสินค้าอย่างเดียว แต่ควรมองเป็นระบบ การทำนาทั้งระบบ เช่น เมล็ดพันธุ์ การเตรียมดิน การเลี้ยงสัตว์ทั้งโค-กระบือ การใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยชีวภาพ ปุ๋ยคอก การจัดการน้ำในนาข้าว ความรู้การบริหารจัดการศัตรูพืชที่ไม่ใช้สารเคมี เช่น การใช้ตัวห้ำตัวเบียน การเก็บเกี่ยวข้าวทำอย่างไร ข้าวหอมมะลิจึงจะหอมทนนาน เปอร์เซ็นต์ตันข้าวสูงกว่าร้อยละ 45 การตรวจรับรองมาตรฐานสินค้า การแปรรูป การจัดการหลังการเก็บเกี่ยว ตราของสินค้า สถานที่จัดจำหน่าย และการประชาสัมพันธ์ เป็นต้น

การปลูกพืชไร่ เช่น อ้อยโรงงาน มันสำปะหลัง ปอแก้ว เป็นต้น การปลูกไม้ผลไม้ยืนต้น จังหวัดยโสธรมีต้นยางนาเป็นไม้ดั้งเดิมของจังหวัด ปัจจุบันได้มีการปลูกยางพาราเป็นจำนวนมาก เมื่อ พ.ศ. 2548 มีพื้นที่ปลูกยางพาราเป็นจำนวนมาก มีพื้นที่ปลูกยางพาราทั้งหมด 26,005 ไร่ และมีต้นยางพาราที่กรีดน้ำยางพาราได้แล้วทั้งหมด 9,698 ไร่

แต่จังหวัดยโสธรยังมีปัญหาในเรื่องขาดแคลนวัตถุดิบในการประกอบอาชีพเสริมที่สำคัญของจังหวัด คือ อาชีพทำหมอนขิด กลุ่มบ้านศรีฐาน อำเภอป่าดิว ที่ต้องใช้ขนเป็นจำนวนมาก เช่นเดียวกับไม้ไผ่เพื่อการจักสานต่าง ๆ ดังนั้นชนิดของต้นไม้ที่ควรสนับสนุนให้มีการปลูกเพิ่มเติมคือ ต้นนุ่น และต้นไผ่ และ ไม้เพื่อการจักสานต่าง ๆ ให้มีมากพอ และปลูกทั้งในบริเวณที่สาธารณะประโยชน์ที่ริมแม่น้ำ ที่สวนตัว เพื่อเป็นวัตถุดิบในการนำมาเพิ่มมูลค่า

การเลี้ยงสัตว์ ปรากฏว่าจังหวัดยโสธรมีการเลี้ยงโค กระบือเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะการเลี้ยงโค ในปัจจุบันได้มีการเลี้ยงกันมาก เกษตรกรผู้เลี้ยงโคมีการปลูกแปลงหญ้าหลังบ้านเหมือนการปลูกผัก นับว่าเป็นความสำเร็จของจังหวัดอย่างหนึ่งในการส่งเสริมการปลูกหญ้า บางหมู่บ้าน เช่น บ้านใหม่ชุมพร ต.เด็ด อ.เมือง มีการปลูกหญ้ากินนีสีม่วง เกี่ยวหญ้าสดมัดเป็นฟ่อน วางขายตามร้านค้าริมทางราคามัดละ 5 – 10 บาท และยังมีอีกหลายหมู่บ้านที่ปลูกหญ้าสดขาย แต่การเลี้ยงวัวหรือโคนั้นมีบางครัวเรือนที่เลี้ยงโคเนื้อ ลูกผสมโคสวยงาม ราคาซื้อลูกโคเนื้อลูกผสมราคาสูงมากประมาณตัวละ 50,000 – 70,000 บาท และมีการรับจ้างผสมเทียมน้ำเชื้อลูกโคเนื้อสวยงามที่มีราคาแพง แต่เมื่อขายโคเนื้อเข้าสู่ตลาดโคเนื้อเกษตรกรจะขายได้ราคาต่ำ ซึ่งอาจเป็นเพราะการปั่นราคาในตลาดโคเนื้อสวยงาม เกษตรกรได้รับข้อมูลที่ต้องการแท้จริงน้อย แต่การที่มีการเลี้ยงโคเนื้อมากขึ้นทำให้มีความเชื่อมโยงกับความต้องการอาหารโคเนื้อ เช่น หญ้าสด ไร่ข้าว กากน้ำตาล นอกจากนั้นความต้องการแคลเซียมจากโรงสีข้าวเพื่อใส่ในคอกวัว เพื่อคุชชิ่งกลิ่นและความชื้น และในคอกเลี้ยงวัวให้น้อยลงอีกทั้งเป็นการเพิ่มปุ๋ยหมักในคอกสัตว์ไปโดยปริยาย

อีกทั้งจังหวัดยโสธรส่งเสริมการทำเกษตรอินทรีย์มากแต่ปรากฏว่าปุ๋ยอินทรีย์หรือมูลสัตว์ที่จะมาทำปุ๋ยอินทรีย์ไม่เพียงพอต้องนำเข้าจากจังหวัดอื่น เช่น จังหวัดชัยภูมิ

ดังนั้นการส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อจังหวัดควรสนับสนุนต่อไป แม้ว่าปัจจุบันรัฐบาลมีโครงการโคล้านครอบครัวก็ตามควรเป็นโคเนื้อพันธุ์พื้นเมืองลูกผสม ซึ่งการเลี้ยงง่ายและขายง่าย นอกจากนั้นควรสนับสนุนการเลี้ยงกระบือควบคู่ไปด้วย โดยเฉพาะหมู่บ้านที่อยู่ใกล้แหล่งน้ำ เพราะปัจจุบันจำนวนกระบือมีจำนวนน้อยตลาดมีความต้องการมาก

12) ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดและรายได้เฉลี่ยต่อหัว

ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด จังหวัดยโสธรมีผลิตภัณฑ์มวลรวมทั้งจังหวัด เมื่อ พ.ศ.2548 ตามราคาในปี 2548 (Gross Provincial Product : GPP) มูลค่า 16,249 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2547 จำนวน 1,343 ล้านบาท เมื่อคำนวณหารายได้เฉลี่ยต่อหัวได้ประมาณ 30,407 บาท ซึ่งสูงกว่า พ.ศ.2544 ที่มีรายได้เฉลี่ยต่อหัว 20,446 บาท ทำให้ในปี พ.ศ. 2548 จังหวัดยโสธรมีรายได้เฉลี่ยต่อหัวสูงขึ้นเป็นอันดับ 9 ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ตารางที่ 2.1) เมื่อวิเคราะห์โดยภาพรวมแล้วปรากฏว่า GPP ของจังหวัดเพิ่มขึ้นทุกปีปีละประมาณ 1 พันล้านบาท แต่จำนวนประชากรลดลงประมาณปีละ 5,000 – 10,000 คน ตั้งแต่ พ.ศ. 2543

เมื่อพิจารณาแหล่งที่มาของรายได้ปรากฏว่าภาคที่ทำรายได้มากที่สุดคือการขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซม และภาคเกษตรกรรม (ตารางที่ 2.2)

แต่ถ้าพิจารณาผลิตภัณฑ์มวลรวมตามราคาคงที่ปี พ.ศ. 2531 เพื่อเป็นการเปรียบเทียบที่แท้จริง มูลค่ามวลรวมก็เพิ่มขึ้นปีละ 300 – 500 ล้านบาท

ตารางที่ 2.1 รายได้ต่อหัวของประชากรภาคตะวันออกเฉียงเหนือรายจังหวัด
ตามราคาประจำปี 2548 (ราคาตลาด)

จังหวัด	รายได้ต่อหัว (บาท)
1. ขอนแก่น	59,978
2. นครราชสีมา	48,113
3. อุตรธานี	38,112
4. นครพนม	37,283
5. เลย	36,081
6. อุบลราชธานี	33,291
7. มหาสารคาม	31,524
8. กาฬสินธุ์	30,947
9. ยโสธร	30,407
10. ชัยภูมิ	30,395
11. สกลนคร	30,151
12. มุกดาหาร	28,944
13. หนองคาย	28,772
14. ร้อยเอ็ด	28,461
15. บุรีรัมย์	26,992
16. ศรีสะเกษ	24,403
17. สุรินทร์	23,906
18. หนองบัวลำภู	17,799
19. อำนาจเจริญ	17,530

ที่มา : รวบรวมจาก www.nesdb.go.th วันที่ 2 สิงหาคม 2549
หมายเหตุ ปี 2548 เป็นรายงานเบื้องต้น

ตารางที่ 2.2 ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดยโสธรตามราคาประจำปี (2541-2548)

หน่วย : ล้านบาท

	2541	2542	2543	2544	2545	2546	2547	2548
ภาคการเกษตร	2,368	2,218	2,329	2,227	2,566	2,862	2,711	2,994
เกษตรกรรม การล่าสัตว์และการป่าไม้	2,279	2,106	2,230	2,156	2,472	2,744	2,653	2,877
การประมง	89	112	99	81	94	117	118	118
ภาคนอกการเกษตร	9,793	8,621	9,054	9,388	10,241	10,646	12,135	13,255
การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	36	56	58	47	68	65	74	84
การผลิตอุตสาหกรรม	729	580	644	727	600	940	1,353	1,431
การไฟฟ้า ก๊าซ และการประปา	199	175	174	181	188	200	219	232
การก่อสร้าง	534	573	656	461	601	562	684	732
การขายส่ง การขายปลีก และการซ่อมแซมฯ	3,891	2,944	3,268	3,436	3,740	3,811	4,166	4,497
โรงแรมและภัตตาคาร	19	28	28	26	31	30	35	35
การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า และการคมนาคม	505	539	570	613	735	588	603	645
ตัวกลางทางการเงิน	648	358	338	359	393	405	456	585
บริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่า และบริการทางธุรกิจ	602	626	630	630	648	645	669	723
การบริหารราชการแผ่นดินและป้องกันประเทศฯ	599	652	765	743	813	833	987	1,072
การศึกษา	1,444	1,463	1,391	1,471	1,631	1,793	2,013	2,247
การบริการด้านสุขภาพฯ	428	472	488	537	643	605	659	747
การให้บริการชุมชน สังคม และบริการส่วนบุคคลอื่นๆ	143	138	118	136	131	148	186	203
ลูกจ้างครัวเรือนส่วนบุคคล	18	17	18	19	19	20	21	22
Gross Provincial Product (GPP)	12,161	10,839	11,383	11,615	12,807	13,507	14,906	16,249
ประชากร (1,000คน)	570	575	577	568	560	551	543	534
รายได้ต่อหัว (บาท)	21,317	18,864	19,728	20,446	22,889	24,506	27,456	30,407

ตารางที่ 2.3 ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดยโสธร ณ ราคาคงที่ พ.ศ. 2531

หน่วย : ล้านบาท

	2541	2542	2543	2544	2545	2546	2547	2548
ภาคการเกษตร	1,422	1,516	1,791	1,681	1,684	1,780	1,558	1,536
เกษตรกรรม การล่าสัตว์ และการป่าไม้	1,370	1,447	1,730	1,632	1,628	1,707	1,486	1,462
การประมง	52	70	61	49	57	72	72	74
ภาคนอกการเกษตร	5,485	4,956	5,162	5,271	5,838	5,761	6,243	6,601
การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	37	57	57	48	72	67	77	86
การผลิตอุตสาหกรรม	319	313	320	340	323	411	575	592
การไฟฟ้า ก๊าซ และการประปา	137	136	141	151	159	166	171	181
การก่อสร้าง	268	305	286	227	290	265	316	318
การขายส่ง การขายปลีก และการซ่อมแซมฯ	2,196	1,693	1,841	1,897	2,085	2,093	2,212	2,293
โรงแรมและภัตตาคาร	11	18	19	18	20	18	21	20
การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า และการคมนาคม	445	484	565	604	780	601	637	696
ตัวกลางทางการเงิน	380	209	195	204	221	224	246	301
บริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่า และบริการทางธุรกิจ	450	473	479	481	493	501	531	581
การบริหารราชการแผ่นดินและป้องกันประเทศฯ	281	301	346	332	349	344	368	377
การศึกษา	675	668	624	650	691	732	739	778
การบริการด้านสุขภาพฯ	198	213	216	235	274	248	246	268
การให้บริการชุมชน สังคม และบริการส่วนบุคคลอื่นๆ	82	78	66	75	72	79	98	102
ลูกจ้างครัวเรือนส่วนบุคคล	9	8	9	9	9	9	9	9
Gross Provincial Product (GPP)	6,907	6,472	6,953	6,952	7,522	7,540	7,801	8,137
ประชากร (1,000คน)	570	575	577	568	560	551	543	534
รายได้ต่อหัว (บาท)	12,117.54	11,255.65	12,050.26	12,239.43	13,432.14	13,684.21	14,366.48	15,237.83

ที่มา : www.nesdb.go.th วันที่ 2 สิงหาคม 2549

2.1.4 วิสัยทัศน์การพัฒนาจังหวัดยโสธร (Vision)

จังหวัดยโสธร ได้นำวิสัยทัศน์ของประเทศ ยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนาฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549) นโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล ยุทธศาสตร์ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือของกลุ่มจังหวัด (อุบลราชธานี ศรีสะเกษ ยโสธร และอำนาจเจริญ) ระเบียบวาระแห่งชาติของรัฐบาล ข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญของจังหวัดและดำเนินการวิเคราะห์สรุปสถานะแวดล้อมของจังหวัด (SWOT Analysis) รวมทั้งประเด็นท้าทายการทำเกษตรอินทรีย์ โดยได้จัดเวทีประชาคมจังหวัดระดมความคิดเห็นจากองค์กรทั้งภาคราชการและภาคเอกชนทุกภาคส่วน และยังได้จัดประชุมปฏิบัติการระดมสมองจากผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนแล้วได้กำหนดวิสัยทัศน์การพัฒนาจังหวัดยโสธร เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบาย/ยุทธศาสตร์รัฐบาลดังกล่าวและศักยภาพจังหวัดยโสธร ทั้งภาคส่วนการเมือง โดยเฉพาะ สว., สส. ได้รับทราบและเห็นชอบวิสัยทัศน์รวมทั้งได้เสนอให้คณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ (กบจ.ยส.) พิจารณาให้ความเห็นชอบแล้ว ดังนี้

“จังหวัดยโสธรเป็นเมืองนำอยู่ นำเกษตรอินทรีย์สู่สากล”

2.1.5 ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดยโสธร (Strategic)

1) ประเด็นยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนา ประกอบด้วย 3 ประเด็นยุทธศาสตร์ และ 7 แนวทางพัฒนา ดังต่อไปนี้

1.1) ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 ส่งเสริมการผลิตและการตลาดมีแนวทางในการพัฒนา 2 แนวทาง คือ

1.1.1 ส่งเสริมการรวมกลุ่มการผลิตเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์

1.1.2 ส่งเสริมการตลาดเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์สู่สากล

1.2) ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาสังคมและยกระดับคุณภาพชีวิต มีแนวทางการพัฒนา 3 แนวทาง คือ

1.2.1 พัฒนาสังคม การแก้ไขปัญหา ความยากจนและระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิต

1.2.2 รักษาความสงบเรียบร้อย ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

1.2.3 ส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยว

1.3) ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 บริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี มีแนวทางการพัฒนา 2 ทาง คือ

1.3.1 การใช้หลักธรรมาภิบาล และการบริหารงานสมัยใหม่

1.3.2 ส่งเสริมและพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ และเครือข่ายการเรียนรู้

2.1.6 คำขวัญของจังหวัดยโสธร

ยโสธรเมืองบังไฟโก้ แต่งโมหวน
หมอนขวานผ้าจิด แหล่งผลิตข้าวหอมมะลิ

2.1.7 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT Analysis)

จากการประมวลข้อมูลของสำนักงานจังหวัดยโสธร สภาพพื้นที่ของจังหวัดยโสธร ซึ่งเป็นปัจจัยภายใน กับนโยบายรัฐบาล/ความต้องการสินค้าของตลาดในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งเป็นโอกาสและสภาพปัญหาที่อยู่นอกพื้นที่แต่มีผลกระทบต่อจังหวัด ซึ่งเป็นภัยคุกคาม ตลอดจนยุทธศาสตร์ของรัฐ ยุทธศาสตร์การพัฒนาของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และยุทธศาสตร์การพัฒนา กลุ่มจังหวัด (จังหวัดอุบลราชธานี ศรีสะเกษ ยโสธร และอำนาจเจริญ) รวมทั้งนโยบายการกีดกันทางการค้าหรือคู่แข่งทางการค้าของต่างประเทศ ซึ่งเป็นปัจจัยภายนอก ประกอบกับจังหวัดได้จัดให้มีเวทีประชาคม รับฟังความคิดเห็น แนวทางการพัฒนาจังหวัดและปัญหาความต้องการของประชาชนภาคราชการ เอกชน การเมือง กลุ่มประชาชนในทุกภาคส่วน ประมาณ 300 คน เมื่อวันที่ 5 กันยายน 2546 และได้จัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดและแผนปฏิบัติการจังหวัด จากผู้เกี่ยวข้อง 120 คน โดยจัดสัมมนาฯ 3 ครั้ง ในเดือนกันยายน-ตุลาคม 2546 ซึ่งในการพิจารณาแผนยุทธศาสตร์ฯ ได้พิจารณาข้อมูลและทำการประเมินศักยภาพการพัฒนา จังหวัดโดยวิธี SWOT ซึ่งแบ่งเป็นปัจจัยภายใน (จุดแข็ง,จุดอ่อน) ปัจจัยภายนอก (โอกาสและภัยคุกคาม) กำหนดวิสัยทัศน์และประเด็นยุทธศาสตร์/แนวทางการพัฒนา สำหรับการจัดทำ SWOT ได้พิจารณาสภาพพื้นที่ สภาพเศรษฐกิจ สังคม การบริหารงานของจังหวัด นโยบายและยุทธศาสตร์ของรัฐบาล/ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ/ของกลุ่มจังหวัด/ความต้องการสินค้าของตลาดในประเทศ/ต่างประเทศ สรุปผลการวิเคราะห์สภาวะแวดล้อม (SWOT Analysis) โดยได้รับความอนุเคราะห์จาก ดร. วัฒนา พัฒนพงศ์ และคณะจากสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ที่ให้ความรู้ภาควิชาการในการจัดทำยุทธศาสตร์ได้ดังนี้

ตารางที่ 2.4 การวิเคราะห์สภาวะแวดล้อม จังหวัดยโสธร (SWOT Analysis ของจังหวัดยโสธร)

จุดแข็ง	จุดอ่อน	โอกาส	ภัยคุกคาม
1. แหล่งผลิตข้าวหอมมะลิที่มีคุณภาพ	1. ประชาชนส่วนใหญ่มีความยากจนการออมมีน้อย และมีหนี้สินมาก รวมทั้งเกษตรกรบางส่วนไม่มีที่ดินทำกิน	1.นโยบายกองทุนหมู่บ้าน , OTOP, พักชำระหนี้แปลงสินทรัพย์เป็นทุนของรัฐบาล	1. พื้นที่ประสบปัญหาอุทกภัยซ้ำซาก
2. แหล่งผลิตสินค้าเกษตรที่มีศักยภาพ	2.ตลาดกลางสินค้าการเกษตรยังไม่มีประสิทธิภาพ และการตลาดในลักษณะต่าง ๆ ยังไม่ชัดเจน	2.ปริมาณน้ำฝนตกเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ดี	2. ราคาผลผลิตทางการเกษตรไม่แน่นอน ขึ้นอยู่กับกลไกตลาดกลางของประเทศ
3. แหล่งผลิตสินค้าหัตถกรรมพื้นเมืองที่มีชื่อเสียง	3.เทคโนโลยีมาใช้ในการผลิตการเกษตรยังมีน้อย	3.นโยบายระบบชลประทานแบบท่อ	3. นโยบายการกีดกันทางการค้าระหว่างประเทศ
4. มีแหล่งน้ำขนาดใหญ่ที่อุดมสมบูรณ์ (ลุ่มน้ำชีและลุ่มน้ำมูล) สามารถช่วยการเพาะปลูกและเป็นแหล่งประมงน้ำจืด	4.ข่าวสารการตลาดและการกระตุ้นให้มีการลงทุนมีน้อย	4.ผลผลิตทางเกษตรที่ปลอดภัยเป็นที่ต้องการของตลาดภายในประเทศและต่างประเทศ รวมทั้งครัวไทยสู่โลก	4. ห่วงไกลเมืองท่า ทำให้ต้นทุนการขนส่งสูง
5. แรงงานมีจำนวนมากและสามารถพัฒนาเป็นแรงงานที่มีฝีมือได้	5.ปุ๋ยสัตว์ขนาดกลาง (โค,กระบือ, สุกรและสัตว์น้ำยังมีจำนวนน้อย	5.ปัจจัยทางการเมืองมีส่วนสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมจังหวัด	5. กระแสวัฒนธรรมต่างประเทศทำให้วิถีชีวิตชุมชนเปลี่ยนไปและฟุ้งเฟ้อ
6. ศูนย์รวมซื้อขายรถยนต์มือสองของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	6.แรงงานส่วนใหญ่ขาดทักษะและขาดวินัย	6.รัฐบาลมีเสถียรภาพ และมีเสรีภาพทางการเมือง	6. การแข่งขันจากบริษัทข้ามชาติเนื่องนโยบายเปิดเสรีทางการค้า
7. มีแหล่งท่องเที่ยวโดยเฉพาะงานประเพณีบุญบั้งไฟที่มีชื่อเสียงระดับประเทศและนานาชาติ	7. ระบบชลประทานมีน้อย	7.มีการปราบปรามยาเสพติดทุกแห่ง	
8. เป็นสังคมชนบท สังคมเกษตรที่เอื้ออาทร	8.น้ำเพื่อการเกษตรในฤดูแล้งไม่เพียงพอ เนื่องจากแหล่งเก็บน้ำไม่สามารถเก็บกักน้ำได้นาน	8.เศรษฐกิจของประเทศฟื้นตัว	
9. มีภูมิปัญญาท้องถิ่นหลากหลาย	9.แหล่งท่องเที่ยวกระจายขนาดเล็กลดความน่าสนใจและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านบริการท่องเที่ยวยังมีน้อย	9.นโยบาย ICT ประชาชนเข้าถึงเทคโนโลยี	
10. ความสงบเรียบร้อยในจังหวัดมีสูง	10.ขาดสถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษา และประชาชนส่วนใหญ่ขาดโอกาสในการศึกษาต่อเนื่อง	10. รัฐบาลส่งเสริมตลาดแรงงานไทยในต่างประเทศ	
11. มีความพร้อมของสถานบริการ สาธารณสุขทุกระดับทั้งระดับจังหวัดอำเภอและตำบล	11.ประชาชนส่วนใหญ่ยังมีสุขภาพอนามัยไม่ดี	11.นโยบายส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนและ SMEs	
12. สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีจำนวนเพียงพอและในระดับอาชีวะของรัฐทั้ง 3 แห่งสามารถขยายเป็นวิชาชีพหลายสาขาได้ถึงระดับปริญญาตรี	12.สภาพดินส่วนมากขาดความอุดมสมบูรณ์โดยเป็นดินเค็มและดินทรายจัดเป็นส่วนใหญ่	12.นโยบายการสำรวจความต้องการของประชาชนเพื่อแก้ปัญหาสังคมและความยากจน	

ตารางที่ 2.4 การวิเคราะห์สภาวะแวดล้อม จังหวัดยโสธร (SWOT Analysis ของจังหวัดยโสธร) (ต่อ)

จุดแข็ง	จุดอ่อน	โอกาส	ภัยคุกคาม
<p>13. ประชาชนมีส่วนร่วมทางการพัฒนาค่อนข้างสูง</p> <p>14. องค์กรชุมชน/เอกชนเพื่อการสังคมและการส่งเสริมอาชีพ มีจำนวนมากและมีความเข้มแข็ง</p> <p>15. มีกองทุนต่าง ๆ ทุกหมู่บ้าน</p> <p>16. ผลิตภัณฑ์ นตผ. เป็นสินค้าส่งออก</p> <p>17. หน่วยงานการปกครองส่วนท้องถิ่น มีครบทุกพื้นที่ในจังหวัดที่จะพัฒนาเศรษฐกิจสังคมจังหวัดได้อย่างดี</p> <p>18. สภาพแวดล้อมโดยทั่วไปยังไม่ถูกทำลาย</p> <p>19. การบริหารราชการจังหวัดแบบบูรณาการระบบราชการและโครงสร้างส่วนราชการยังเอื้ออำนวยต่อการพัฒนา</p> <p>20. บุคลากรราชการและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่มีคุณภาพ</p> <p>21. ประชาชนมีความรู้ความสามารถทางเกษตรและทักษะทางเกษตรอินทรีย์</p> <p>22. สถาบันครอบครัวเข้มแข็ง</p> <p>23. การคมนาคมและการสื่อสารเชื่อมโยงสะดวก</p>	<p>13. สภาพป่าในหลายพื้นที่มีปริมาณลดลง เนื่องจากถูกลักลอบตัดไม้</p> <p>14. การอนุรักษ์ดินและน้ำยังขาดการมีส่วนร่วมจากประชาชนอย่างจริงจังและต่อเนื่อง</p> <p>15. ขยะมีมากในเขตชุมชนขนาดใหญ่</p> <p>16. พื้นที่ไร่นามีสารพิษตกค้างสะสม</p> <p>17. จำนวนข้าราชการและพนักงานองค์กรส่วนท้องถิ่นเพื่อบริการประชาชนมีจำนวนน้อย</p> <p>18. งบประมาณของราชการและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่เพียงพอในการบริหารงาน</p> <p>19. เครื่องมือและอุปกรณ์ในการปฏิบัติงานของราชการและท้องถิ่นไม่เพียงพอและทันสมัย</p> <p>20. ไม่มีเส้นทางรถไฟผ่านและไม่มีสนามบิน</p> <p>21. คณะกรรมการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและองค์กรประชาชนหลายแห่งยังไม่มีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่อย่างชัดเจน</p>		

ที่มา : ยุทธศาสตร์แผนงาน โครงการพัฒนาระบบการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ : แนวทางการจัดทำ Strategy Map และการแปลงยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติของจังหวัดยโสธร ประจำปี พ.ศ. 2547 - 2549

2.1.8 การแปลงแผนสู่การปฏิบัติ

จากแผนงานต่างๆที่จะนำไปสู่เป้าหมายที่สำคัญ จังหวัดยโสธรได้จัดทำโครงการต่างๆไว้เป็นแผนระยะ 4 ปี คือตั้งแต่ พ.ศ. 2547-2551 ซึ่งบางส่วนจะมีส่วนเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับโครงการวิจัยได้ (ตารางที่ 2.5)

ตารางที่ 2.5 โครงการตามแผนปฏิบัติงาน 4 ปี (พ.ศ.2548-2551) จังหวัดยโสธร (บางส่วน)

โครงการ	งบประมาณ (บาท)	เจ้าภาพ
1. แก้ปัญหาสังคมและความยากจนเชิงบูรณาการ	35,000,000	ที่ทำการปกครองจังหวัด
2. มหาวิทยาลัยไทบ้าน	44,431,300	สำนักงานเกษตรจังหวัด
3. ส่งเสริมการปลูกพืชปลอดสารพิษ	7,229,600	สำนักงานเกษตรจังหวัด
4. พัฒนารัพยากรที่ดิน	20,757,660	สำนักงานพัฒนาที่ดินจังหวัด
5. ควบคุมและตรวจสอบคุณภาพเนื้อสัตว์และผลิตภัณฑ์สัตว์	1,650,000	สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด
6. รับรองมาตรฐานฟาร์ม	285,000	สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด
7. พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรและปรับปรุงระบบชลประทาน	453,131,300	โครงการชลประทานยโสธร
8. พัฒนาแหล่งอาศัยพ่อแม่พันธุ์สัตว์น้ำอินทรีย์	500,100	ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดยโสธร
9. พัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็ก	52,000,000	สถานีพัฒนาที่ดินยโสธร
10. ส่งเสริมการปลูกพืชฤดูแล้ง	4,047,400	สำนักงานเกษตรจังหวัด
11. ปล่อกุ้งก้ามกราม	1,077,600	ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดยโสธร
12. เพิ่มผลผลิตประมงในแหล่งน้ำชุมชน	4,191,453	สำนักงานประมงจังหวัด
13. ส่งเสริมการทำนาห่อเลี้ยงสัตว์เชิงการค้า	1,999,880	สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด
14. ฟื้นฟูการเลี้ยงควายสู่คืนนา	15,000,000	สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด
15. เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสหกรณ์	3,800,000	สำนักงานสหกรณ์จังหวัด
16. ศึกษาและพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นแบบบูรณาการ	16,823,100	สพท.ยส. เขต2
17. ส่งเสริมกลุ่มอาชีพด้านผลิตภัณฑ์จากป่า	1,648,500	สนง.ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
18. เพิ่มพูนทักษะด้านการประกอบอาชีพและรายได้ครัวเรือนตกเกณฑ์ จปฐ.	600,000	สนง.พัฒนาชุมชนจังหวัด
19. ศึกษาวิจัยศักยภาพการจัดตั้งศูนย์จำหน่ายและแสดงสินค้าหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์อิน โดจีน	1,250,000	ม. อุบลราชธานี
20. ก่อสร้างโรงผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพระดับตำบล	24,000,000	สถานีพัฒนาที่ดินยโสธร
21. พัฒนาความรู้และทักษะการใช้และซ่อมบำรุงรักษาเครื่องจักรกล การเกษตร	2,553,000	ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัด
22. ปลูกป่าเพื่ออนุรักษ์ฟื้นฟูพื้นที่ป่าต้นน้ำ	1,630,000	สนง.ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมจังหวัด

ที่มา : สำนักงานจังหวัดยโสธร. 2548. แผนปฏิบัติราชการ 4 ปี (พ.ศ. 2548-2551)

2.2 สถานภาพของกลุ่ม สหกรณ์ และองค์กรประชาชนในจังหวัดยโสธร

จังหวัดยโสธร เป็นจังหวัดหนึ่งที่มีการรวมกลุ่มนักคิด นักต่อสู้ นักพัฒนา กลุ่มบุคคล หลายๆ กลุ่มโดยเฉพาะการรวมกลุ่มเพื่อพัฒนาอาชีพการเกษตร การทำนา ซึ่งเป็นอาชีพหลักของ เกษตรกร ตัวอย่างที่มีการรวมกลุ่มกันเห็นได้ชัด เช่น

1. กลุ่มการผลิต กลุ่มเกษตรทำนา สหกรณ์การเกษตร กลุ่มเกษตรกรทำไร่ สหกรณ์ปศุสัตว์ สหกรณ์ผู้สูบน้ำ กลุ่มเกษตรกรอินทรีย์ เป็นต้น
2. กลุ่มออมทรัพย์ เช่น กลุ่มสัจจะออมทรัพย์ กองทุนหมู่บ้าน ธนาคารหมู่บ้าน สหกรณ์ ออมทรัพย์ เป็นต้น
3. กลุ่มอาชีพ เช่น กลุ่มจักสาน กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มทอผ้า กลุ่มแปรรูปอาหาร เป็นต้น
4. กลุ่มบริการเพื่อสังคมหรือสวัสดิการ เช่น กลุ่มฌาปนกิจ กลุ่มเผยแพร่ความรู้ต่างๆ

2.2.1 ภาพรวมของสหกรณ์และเครือข่าย

เมื่อพิจารณาจำแนกประเภทของสหกรณ์ในจังหวัดยโสธรออกเป็น 6 ประเภท พบว่า ในปี 2547 สหกรณ์การเกษตรมีจำนวนมากที่สุดถึง 61 สหกรณ์ รองลงมาคือ สหกรณ์ออมทรัพย์ สหกรณ์บริการ สหกรณ์ร้านค้า (ตารางที่ 2.6 และ 2.7) และมีชุมนุมสหกรณ์จำนวน 1 ชุมชน คือ ชุมชนสหกรณ์การเกษตรยโสธร จำกัด ซึ่งมีสมาชิก 13 สหกรณ์ (ตารางที่ 2.8 รายละเอียดดังตาราง ผผนวกที่ 2.1)

สำหรับภาพการเชื่อมโยงของสหกรณ์นั้น สำนักงานสหกรณ์จังหวัดยโสธรมีโครงการการพัฒนาเครือข่ายเชื่อมโยงธุรกิจและสินเชื่อของขบวนการสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร โดยมีกิจกรรมการจัดประชุม “การจัดประชุมการเสริมสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงธุรกิจและสินเชื่อของขบวนการ สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร” มีการดำเนินการขบวนการสหกรณ์ในนามของชุมนุมสหกรณ์ คือมีการ ประชุมกันเพื่อเสริมสร้างเครือข่ายพันธมิตรประจำทุกเดือนโดยจะหมุนเวียนกันประชุมตาม สหกรณ์ต่าง ๆ และมีโครงการ “การเสริมสร้างเครือข่ายพันธมิตรทางธุรกิจของขบวนการสหกรณ์ และกลุ่มเกษตรกร” ซึ่งจะดำเนินการทั้งสิ้น 20 คู่

ตารางที่ 2.6 จำนวนสหกรณ์ในจังหวัดยโสธรจำแนกตามประเภทของสหกรณ์ ปี 2547

ประเภทสหกรณ์	จำนวนสหกรณ์ (สหกรณ์)	จำนวนสมาชิก (คน)
สหกรณ์การเกษตร	61	73,839
สหกรณ์นิคม	-	-
สหกรณ์ประมง	-	-
สหกรณ์ออมทรัพย์	7	7,636
สหกรณ์ร้านค้า	3	712
สหกรณ์บริการ	6	1,039
รวม	75	83,226

ที่มา : สำนักงานสหกรณ์จังหวัดยโสธร, 2547.

ตารางที่ 2.7 จำนวนสหกรณ์ในจังหวัดยโสธรจำแนกตามอำเภอและประเภทสหกรณ์ ปี 2547

อำเภอ	สหกรณ์การเกษตร	สหกรณ์ ร้านค้า	สหกรณ์ บริการ	สหกรณ์ ออมทรัพย์	รวม สหกรณ์
อำเภอเมืองยโสธร	14	1	3	6	24
อำเภอลำทะเมนชัย	12	1	1	-	14
อำเภอกุฉินชัย	7	1	-	-	8
อำเภอยางชุมน้อย	2	-	-	-	2
อำเภอป่าติ้ว	7	-	1	-	8
อำเภอกำแพงแสน	5	-	1	-	6
อำเภอมหาชนะชัย	7	-	-	-	7
อำเภอกุดรัง	4	-	-	-	4
อำเภอไทยเจริญ	3	-	-	1	4
รวม	61	3	6	7	77

ที่มา : สำนักงานสหกรณ์จังหวัดยโสธร, 2547.

ตารางที่ 2.8 จำนวนสมาชิกในชุมนุมสหกรณ์การเกษตรยโสธร จำกัด

ลำดับ ที่	ชื่อสหกรณ์	ลำดับ ที่	ชื่อสหกรณ์
1.	สหกรณ์การเกษตรเมืองยโสธร จำกัด	2.	สหกรณ์การเกษตรพื้นฟูเลิงนกทา จำกัด
3.	สหกรณ์การเกษตรคำเขื่อนแก้ว จำกัด	4.	สหกรณ์การเกษตรชุมชนก้าวหน้า จำกัด
5.	สหกรณ์การเกษตรมหาชนะชัย จำกัด	6.	สหกรณ์การเกษตรสมัชชาเกษตรกรรรายย่อยกุดชุม จำกัด
7.	สหกรณ์การเกษตรเลิงนกทา จำกัด	8.	สหกรณ์ผู้ใช้น้ำสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านคำน้ำสร้าง จำกัด
9.	สหกรณ์การเกษตรทรายมูล จำกัด	10.	สหกรณ์การเกษตรไทยเจริญ จำกัด
11.	สหกรณ์การเกษตรป่าดิว จำกัด	12.	สหกรณ์ผู้ใช้น้ำสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านศรีฐาน จำกัด
13.	สหกรณ์การเกษตรค้อวัง จำกัด	14.	สหกรณ์ผู้ใช้น้ำสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านเตาไห (2) จำกัด
15.	สหกรณ์การเกษตรกุดชุม จำกัด	16.	สหกรณ์การเกษตรสมัชชาเกษตรกรรรายย่อยป่าดิว จำกัด
17.	สหกรณ์การเกษตรปวงชนศรีแก้ว จำกัด	18.	สหกรณ์การเกษตรสมัชชาเกษตรกรรรายย่อยเมือง ยโสธร จำกัด
19.	สหกรณ์อ้อยยโสธร จำกัด		

ที่มา : สำนักงานสหกรณ์จังหวัดยโสธร, 2547.

2.2.2 ภาพรวมของกลุ่ม/องค์กรประชาชนในจังหวัดยโสธร

1) องค์กรการเงิน

องค์กรการเงินชุมชนในปัจจุบันมีชื่อเรียกหลากหลายแตกต่างกันขึ้นอยู่กับองค์กรที่จัดตั้ง และวัตถุประสงค์ของการจัดตั้ง ได้แก่ กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง โครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.) กลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต และธนาคารหมู่บ้าน ปัจจุบันการดำเนินงานของกลุ่มองค์กรการเงินชุมชน เกิดขึ้นอย่างแพร่หลายในทุกพื้นที่ ซึ่งมีทั้งเกิดขึ้นจากปราชญ์ผู้นำชุมชนเอง และเกิดขึ้นจากการส่งเสริมของหน่วยงานภาครัฐหรือเอกชน วัตถุประสงค์ส่วนใหญ่แล้วเพื่อเป็นฐานทางการเงินสำหรับพัฒนาชุมชน และแก้ไขปัญหาให้กับชุมชน จังหวัดยโสธรมีองค์กรการเงินกระจายตามพื้นที่จังหวัดโดยจำแนกตามประเภทของกลุ่ม คือ กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตจำนวน 500 กลุ่ม กลุ่มกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง 500 กลุ่ม (ตารางที่ 2.9 และตารางที่ 2.10)

ตารางที่ 2.9 จำนวนกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตจังหวัดยโสธรจำแนกตามอำเภอ ปี 2547

อำเภอ	จำนวนกลุ่ม
กุฉุขุม	50
ค้อวัง	35
คำเขื่อนแก้ว	75
ทรายมูล	27
ไทยเจริญ	33
ป่าดิว	24
มหาชนะชัย	67
เมืองยโสธร	118
เลิงนกทา	71
รวม	500

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดยโสธร, 2547.

ตารางที่ 2.10 จำนวนกลุ่มกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองจังหวัดยโสธรจำแนกตามอำเภอ ปี 2547

อำเภอ	จำนวนกลุ่ม
กุฉุขุม	123
ค้อวัง	45
คำเขื่อนแก้ว	111
ทรายมูล	53
ไทยเจริญ	48
ป่าดิว	57
มหาชนะชัย	102
เมืองยโสธร	196
เลิงนกทา	136
รวม	500

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดยโสธร, 2547.

2) กลุ่มอาชีพ

กลุ่มอาชีพในพื้นที่จังหวัดยโสธรในเบื้องต้น พบว่าจะประกอบด้วยกลุ่มหนึ่งผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบลซึ่งสำนักงานพัฒนาชุมชนเป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินการจัดทำเครือข่าย ปัจจุบันมีจำนวนกลุ่มหนึ่งผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบลทั้งสิ้นจำนวน 388 กลุ่ม (ตารางที่ 2.11) กลุ่มอาชีพธุรกิจเกษตรที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรมส่งเสริมการเกษตรจำนวน 84 กลุ่ม(ตารางที่ 2.12) นอกจากนั้นจังหวัดยโสธรมีความเด่นในด้านการรวมกลุ่มของชุมชนในพื้นที่เพื่อประโยชน์ของชุมชนเอง จะเห็นได้จากการเป็นเครือข่ายขององค์กรชุมชนที่สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชนรับรองทั้งสิ้น 30 เครือข่าย ซึ่งการดำเนินงานขององค์กรชุมชนมีความเข้มแข็งและสามารถดำเนินกิจการของกลุ่มได้ดีกว่ากลุ่มองค์กรอื่น ตารางที่ 2.13 จากจำนวน 30 เครือข่ายนั้นมีจำนวนกลุ่มชุมชน

ทั้งสิ้น 348 กลุ่ม และมีจำนวนสมาชิกทั้งสิ้น 78,210 คน (รายละเอียดดังตารางผนวกที่ 2.2 และ ตารางภาคผนวกที่ 2.3)

ตารางที่ 2.11 จำนวนกลุ่มหนึ่งผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบลจังหวัดยโสธรจำแนกตามอำเภอ ปี 2547

อำเภอ	จำนวนกลุ่ม
กุศชุม	19
ค้อวัง	46
คำเขื่อนแก้ว	49
ทรายมูล	20
ไทยเจริญ	35
ป่าดัว	42
มหาชนะชัย	67
เมืองยโสธร	39
เลิงนกทา	71
รวม	388

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดยโสธร, 2547.

ตารางที่ 2.12 จำนวนกลุ่มเกษตรกรจังหวัดยโสธรจำแนกประเภท ณ 31 กันยายน 2547

ลำดับที่	ประเภทกลุ่มเกษตรกร	จำนวนกลุ่มเกษตรกร (กลุ่มเกษตรกร)	จำนวนสมาชิก (คน)
1	กลุ่มเกษตรกรทำนา	58	13,338
2	กลุ่มเกษตรกรทำไร่	2	347
3	กลุ่มเกษตรกรทำสวน	-	-
4	กลุ่มเกษตรกรเลี้ยงสัตว์	24	1,057
	รวม	84	14,832

ที่มา : สำนักงานสหกรณ์จังหวัดยโสธร, 2547.

ตารางที่ 2.13 รายชื่อองค์กรข้อมูลองค์กรชุมชนที่เข้าสู่กระบวนการรับรองของสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (พอช.) ข้อมูล ณ วันที่ 17 พฤศจิกายน 2548

ลำดับที่	ชื่อองค์กร	ประเภท
1.	เครือข่ายลำน้ำป่าชุมชน จ.ยโสธร	กลุ่มทรัพยากร/สิ่งแวดล้อม
2.	เครือข่ายกลุ่มออมทรัพย์ชุมชน	ออมทรัพย์
3.	เครือข่ายเกษตรกรทำนาจังหวัดยโสธร	กลุ่มเกษตรกร ทำนา ปลูกพืช
4.	เครือข่ายอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมจังหวัดยโสธร	กลุ่มทรัพยากร/สิ่งแวดล้อม
5.	เครือข่ายกลุ่มออมทรัพย์ชุมชนเมือง จ.ยโสธร	ออมทรัพย์
6.	กลุ่มเกษตรกรทำนาไผ่	กลุ่มเกษตรกร ทำนา ปลูกพืช
7.	เครือข่ายป่า	กลุ่มทรัพยากร/สิ่งแวดล้อม
8.	เครือข่ายชมรมรักษารักษา (กลุ่มเกษตรกรนาโต)	กลุ่มทรัพยากร/สิ่งแวดล้อม
9.	เครือข่ายร้านค้าและกองทุนชุมชน จ.ยโสธร	ร้านค้า ศูนย์สวัสดิการตลาด วิชากิจชุมชน
10.	เครือข่ายเกษตรกรปลอดสารพิษเศรษฐกิจชุมชน	กลุ่มเกษตรกร ทำนา ปลูกพืช
11.	เครือข่ายศูนย์สวัสดิการตลาดวิชากิจชุมชน จ.ยโสธร	ร้านค้า ศูนย์สวัสดิการตลาด วิชากิจชุมชน
12.	เครือข่ายเกษตรกรทำนาอุดม	กลุ่มเกษตรกร ทำนา ปลูกพืช
13.	เครือข่ายเกษตรกรทำนาเปือย	กลุ่มเกษตรกร ทำนา ปลูกพืช
14.	เครือข่ายกลุ่มเกษตรกรอำเภอคำเขื่อนแก้ว	กลุ่มเกษตรกร ทำนา ปลูกพืช
15.	เครือข่ายปืยชีวภาพ อ.ป่าดัว	กลุ่มเกษตรกร ทำนา ปลูกพืช
16.	เครือข่ายอนุรักษ์ธรรมชาติศรีฐาน	กลุ่มทรัพยากร/สิ่งแวดล้อม
17.	เครือข่ายโรงสีข้าวภาคอีสาน	ร้านค้า ศูนย์สวัสดิการตลาด วิชากิจชุมชน
18.	เครือข่ายผู้ผลิตข้าวหอมมะลิคุณภาพดีและเกษตรกรรมยั่งยืน อ.มหาชนะชัย จ.ยโสธร	กลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์ กลุ่มหัตถกรรม
19.	เครือข่ายสตรีค้อวัง	กลุ่มพัฒนาสตรี สตรีอาสา
20.	เครือข่ายกลุ่มเกษตรกรอำเภอค้อวัง	กลุ่มเกษตรกร ทำนา ปลูกพืช
21.	เครือข่ายเกษตรกรทำนาอุดมเขื่อง	กลุ่มเกษตรกร ทำนา ปลูกพืช
22.	เครือข่ายโค-กระบือพันธุ์พื้นเมือง อำเภอเลิงนกทา จ.ยโสธร	กลุ่มเลี้ยงสัตว์/ปศุสัตว์
23.	เครือข่ายเกษตรกรทำนาสร้างมิ่ง	กลุ่มเกษตรกร ทำนา ปลูกพืช
24.	เครือข่ายเชื้ออยู่เชื้อกิน	กลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์ กลุ่มหัตถกรรม
25.	เครือข่ายเกษตรกรทำนาสาวท	กลุ่มเกษตรกร ทำนา ปลูกพืช
26.	เครือข่ายกลุ่มเกษตรกร จ.ยโสธร	กลุ่มเกษตรกร ทำนา ปลูกพืช
27.	เครือข่ายเกษตรกรก้าวหน้าเปงาน	กลุ่มเกษตรกร ทำนา ปลูกพืช
28.	เครือข่ายกลุ่มออมทรัพย์ อ.เลิงนกทา	ออมทรัพย์
29.	เครือข่ายผู้ผลิตข้าวหอมมะลิ อำเภอเลิงนกทา จ.ยโสธร	กลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์ กลุ่มหัตถกรรม
30.	เครือข่ายออมทรัพย์เพื่อการผลิตน้ำคำ	ออมทรัพย์เพื่อการผลิต

ที่มา : สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน), 2548

3) กลุ่มองค์กรการผลิตต่างๆ

กลุ่มสหกรณ์การผลิตต่างๆ เช่น สหกรณ์การเกษตร จำกัด สหกรณ์ผู้ใช้น้ำ จำกัด ซึ่งมีอยู่เป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะสหกรณ์นั้นรัฐบาลให้การช่วยเหลือสนับสนุนในเรื่องต่างๆมาก แต่มีปัญหาเรื่องไม่สามารถดำเนินธุรกิจไปได้อย่างแข็งแรง มีปัญหาเรื่องระบบบัญชี การดำเนินธุรกิจขาดทุน ปริมาณธุรกิจมีน้อย อยู่ในฐานะมีทรัพย์สินมาก ที่ตั้งเหมาะสม แต่ขาดความคล่องตัวในการบริหารงานแข่งขันกับธุรกิจเอกชนไม่ได้ เช่นเดียวกับองค์กรหรือกลุ่มเกษตรกรทำนาต่างๆ บางแห่งมีโรงสีที่ขาดแคลนเงินทุนหมุนเวียน เพราะเวลาซื้อข้าวจากเกษตรกรซื้อเงินสด แต่เวลาขายข้าวสารขายเงินเชื่อ ระยะเวลาชำระเงิน 15 -30 วัน ทำให้กลุ่มมีปัญหาเงินทุนหมุนเวียน

กลุ่มเกษตรกรใด หรือสหกรณ์ใดมีผลงานโดดเด่น หน่วยงานต่างๆทั้งภาครัฐบาล ภาคเอกชน จะเข้าไปให้ความช่วยเหลือมาก จนบางครั้งทำให้ผู้นำกลุ่มติดประชุมตลอด ไม่มีเวลาทำงานของกลุ่ม

4) กลุ่มอนุรักษ์

เป็นกลุ่มที่ได้รับความสนใจจากหน่วยงานราชการต่างๆ โดยเฉพาะสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และองค์กรพัฒนาเอกชน กองทุนเพื่อสังคม (SIF) เมื่อ 4-5 ปีที่ผ่านมาให้การสนับสนุนให้ชุมชนต่างๆทำงานพัฒนาในพื้นที่ เช่น โรงงานผลิตปุ๋ยอินทรีย์ โครงการอนุรักษ์ลุ่มน้ำต่างๆ

ปัญหาที่เกิดขึ้น เกิดจากความไม่ต่อเนื่อง กิจกรรมบางอย่างต้องบริหารงานเชิงธุรกิจ เช่น โรงงานผลิตปุ๋ยอินทรีย์ ซึ่งมีประมาณ 64 แห่ง แต่ปัจจุบันเหลือที่สามารถดำเนินธุรกิจอยู่ได้เพียง 10- 12 แห่ง

การอนุรักษ์ป่าไม้ แม้ทางราชการจะให้การสนับสนุน แต่ก็บริหารงานได้ยาก เพราะกฎระเบียบที่ออกมานั้น คนจากหมู่บ้านอื่นเข้ามาหาผลประโยชน์จากป่าชุมชนห้ามกันไม่ได้

อีกทั้งมีการเชื่อมโยงอย่างไม่เป็นทางการของกลุ่มผู้จัดการสหกรณ์ที่ตั้งเป็นชมรมผู้จัดการสหกรณ์ มีการประชุมกันทุกเดือน เป็นการถ่ายทอดประสบการณ์และการช่วยเหลือกันระหว่างสหกรณ์

2.3.4. สถานการณ์การเป็นเครือข่ายของกลุ่ม/องค์กรและสหกรณ์ก่อนดำเนินการวิจัย

การเชื่อมโยงเครือข่ายของกลุ่ม/องค์กรและสหกรณ์ ในปัจจุบันก่อนที่จะดำเนินการวิจัย พัฒนาขบวนการสหกรณ์ สรุปได้ดังนี้

1) การเชื่อมโยงแบบทางการ เป็นการเชื่อมโยงตามนโยบายและภารกิจของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มสหกรณ์การเกษตร จะเป็นการเชื่อมโยงตามโครงสร้างระบบราชการ เช่นธนาคารเกษตรและสหกรณ์(ธ.ก.ส.) กับสหกรณ์การเกษตร กลุ่มเกษตรกร ในลักษณะการให้เงินกู้ การให้กู้เงินตามนโยบายรัฐบาล เช่นให้กู้เพื่อการรับจำนำข้าวเปลือกจากเกษตรกร การให้กู้เพื่อซื้อปุ๋ย การให้ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาอาชีพของกลุ่ม การดำเนินโครงการพัฒนาและเชื่อมโยงกลุ่มอาชีพต่างๆ ที่เป็นสินค้า OTOP ของจังหวัด การทำนาอินทรีย์ในพื้นที่ทุ่งกุลาร้องไห้ ซึ่งเป็นโครงการของสำนักงานสหกรณ์จังหวัด และการเชื่อมโยงของเครือข่ายขององค์กรพัฒนาเอกชนที่มีกลุ่มชุมชน

ปัญหาการเชื่อมโยงแบบทางการ

ปัญหาของการเชื่อมโยงแบบทางการของกลุ่ม/องค์กร สหกรณ์ ส่วนใหญ่จะคล้ายกัน กล่าวคือ

1. การมองประโยชน์ไม่เอื้อต่อการเชื่อมโยง กลุ่ม/องค์กรที่เชื่อมโยงแบบทางการ ส่วนใหญ่ไม่ได้เกิดจากความต้องการร่วมกัน ดังนั้นแต่ละกลุ่มจะมองประโยชน์ของกลุ่มเป็นหลัก ทำให้การประสานเชื่อมโยงขาดความน่าเชื่อถือซึ่งกันและกัน

2. การประสานงานระหว่างกลุ่ม ต้องรอรับฟังนโยบายและแนวทางที่ส่วนราชการหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทำให้เกิดความล่าช้า และไม่ยืดหยุ่น

2) การเชื่อมโยงแบบไม่เป็นทางการ เป็นการเชื่อมโยงที่เกิดจากการพึ่งพาซึ่งกันและกัน เช่น ลักษณะการแลกเปลี่ยนสินค้า การรับซื้อและจำหน่ายสินค้า ส่วนใหญ่จะเกิดการเชื่อมโยงจากความคุ้นเคย จากการแนะนำของหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง เช่น

1) กลุ่มเกษตรกรอินทรีย์ ซึ่งจะมีการเชื่อมโยงในด้านธุรกิจซื้อขายข้าวทั้งที่เป็นอินทรีย์ ข้าวปลอดสารจำหน่ายในประเทศและส่งออก กลุ่มเกษตรกรอินทรีย์จะประกอบด้วย สหกรณ์เกษตรกรอินทรีย์เลิงนกทาไทยเจริญ กลุ่มเกษตรกรนาโสี กลุ่มเกษตรกรทำนาห้องแซง

2) กลุ่มเกษตรกรทำนาบากรือ อ.มหาชนะชัย จะมีสมาชิกกลุ่มกระจายอยู่หลายพื้นที่ สมาชิกก็จะชักชวนเพื่อนนำข้าวที่กลุ่มต้องการมาจำหน่ายเพื่อการแปรรูป หรือกลุ่มเกษตรกรทำนาบ้านดงแคนใหญ่ก็อาศัยขายข้าวให้กลุ่มบากรือที่มีกิจการส่งข้าวอินทรีย์ปลอดสารพิษส่งต่างประเทศ การเชื่อมโยงลักษณะการศึกษาดูงานระหว่างกลุ่ม แต่การเชื่อมโยงแบบนี้จะเป็นการเชื่อมโยงแบบไม่ต่อเนื่องจะเป็นการตกลงเป็นครั้งคราวตามความพึงพอใจเรื่องผลประโยชน์ของทั้งสองฝ่ายเป็นหลัก

3) เครือข่ายกลุ่มโรงงานปรับปรุงเมล็ดพันธุ์ของสหกรณ์การเกษตร ได้แก่ สกก.อ. เมือง สกก. ทราชมูล สกก. กุดชุม และ สกก.ป่าดิว การเชื่อมโยงระหว่างสหกรณ์การเกษตรด้วยกัน มีกิจกรรมค่อนข้างน้อยเนื่องจากเป็นสหกรณ์ขนาดกลางและเล็ก ซึ่งจะมีเพียงสำนักงานสหกรณ์การเกษตรป่าดิว จำกัด ที่สามารถดำเนินการไปได้ โดยสหกรณ์ได้มีการเชื่อมเครือข่ายเมล็ดพันธุ์ข้าวกับกลุ่มเกษตรกรที่เป็นสมาชิกสหกรณ์ ได้แก่ กลุ่มเกษตรกรบ้านเซ, บ้านเชียงเพ็ง, บ้านป่าดิว ต.โพธิ์ไทร, บ้านศรีฐาน ต.ศรีฐาน นอกจากนั้นยังมีเครือข่ายจำหน่าย ได้แก่ สมาชิกในสหกรณ์เอง สกก.สุวรรณภูมิ สกก.โพนทราย สกก.ชุมแพ ปัจจุบันมีขนาดเล็กลง(กำลังการผลิต 230 ตัน) เนื่องจากมีโครงการผลิตเมล็ดข้าวเช่นเดียวกันเกิดขึ้น เช่น ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวชุมชน,เมล็ดพันธุ์ CP และต้องแข่งขันราคากับพ่อค้า

4) เครือข่ายกลุ่มอาชีพซึ่งมีอยู่ทั่วไปพื้นที่จังหวัด มีลักษณะการเชื่อมโยงระหว่างกลุ่มที่มีพื้นที่ดำเนินการใกล้เคียงหรือแหล่งเดียวกัน เป็นการเชื่อมโยงแบบไม่เป็นทางการและไม่มี ความแน่นอน โดยส่วนใหญ่และเป็นในลักษณะฝากขายสินค้าระหว่างกลุ่ม การร่วมเดินทางไปจำหน่ายสินค้าเพื่อประหยัดค่าเดินทาง การให้ข้อมูลข่าวสารแหล่งจำหน่ายสินค้า

5) โครงการแผนการทำงานกลไกจังหวัดพื้นที่จังหวัดยโสธร ซึ่งได้รับงบประมาณ จาก สกว. และสำนักงานพัฒนาชุมชน เป็นการทำงานลักษณะไตรภาคีระหว่างหน่วยงานรัฐ ชุมชน ประชากรและสถาบันวิชาการในการแก้ไขปัญหาความยากจน ซึ่งจะมีการทำแผนชุมชนโดยให้ ชุมชนมีส่วนร่วม ซึ่งจะเกิดเครือข่ายการพัฒนาขึ้น

ปัญหาการเชื่อมโยงแบบไม่เป็นทางการ

ปัญหาของการเชื่อมโยงแบบไม่เป็นทางการของกลุ่ม/องค์กร สหกรณ์ ส่วนใหญ่ จะคล้ายกัน กล่าวคือ

1. ความต่อเนื่องและระบบการเชื่อมโยง ของกลุ่ม/องค์กรที่เชื่อมโยงแบบไม่เป็นทางการ ส่วนใหญ่เกิดจากความต้องการและความคุ้นเคยของผู้นำกลุ่มไม่มีหน่วยงานภาครัฐเข้ามา เกี่ยวข้อง ระบบการเชื่อมโยงบางเรื่องจึงไม่ต่อเนื่อง

2. การประสานงานระหว่างกลุ่ม ยังเป็นการประสานงานแบบทางเดียว คือ กลุ่มที่เข้มแข็งจะเป็นกลุ่มที่รับซื้อเพื่อแปรรูปและจำหน่าย แต่ทางถ่วงดุลในเรื่องแลกเปลี่ยนสินค้ายังมี น้อยและไม่มีข้อปฏิบัติร่วมกันที่ชัดเจน

3. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้การบริหารจัดการ การวิเคราะห์ปัญหา จุดอ่อน จุดแข็ง ร่วมกันมีน้อยมาก จึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญที่จะช่วยในการเชื่อมโยงมีคุณภาพและยั่งยืน

สรุปปัญหาการเชื่อมโยงเครือข่ายของกลุ่ม/องค์กรและสหกรณ์ ที่สำคัญคือ การที่กลุ่ม/ องค์กร สหกรณ์ต่างๆ ไม่มีข้อมูลจุดอ่อน จุดแข็ง กิจกรรมที่กลุ่ม/องค์กรอื่นดำเนินการ ข้อมูลในการ ตัดสินใจเชื่อมโยงไม่เพียงพอ ผู้นำ สมาชิกกลุ่มขาดความเข้าใจตระหนักถึงประโยชน์ของการ

เชื่อมโยง การเชื่อมโยงยังไม่เกิดจากความต้องการของกลุ่ม/องค์กรและสหกรณ์ ส่วนใหญ่ที่เชื่อมโยงจึงไม่มั่นใจว่าจะเชื่อมโยง ช่วยเหลือเกื้อกูลกันได้แบบยั่งยืนได้

2.3.5. ปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดการเชื่อมโยงเครือข่าย

การเชื่อมโยงเครือข่ายของกลุ่ม/องค์กร สหกรณ์ เกิดจากปัจจัยสำคัญ คือ

- 1) ผู้นำกลุ่ม/องค์กร มีความตระหนักและเห็นความสำคัญของการเชื่อมโยง
- 2) การประสานผลประโยชน์หรือความลงตัวผลประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม/องค์กร
- 3) ความจำเป็นต้องการของกลุ่ม/องค์กรในด้านปัจจัยที่เกี่ยวกับกิจการของกลุ่ม
- 4) ภาวะเทียบ ข้อบังคับของกลุ่ม/องค์กรที่ต่างกัน การจะเชื่อมโยงกันได้ต้องมีความยืดหยุ่นระดับหนึ่ง
- 5) ความไม่มั่นใจในการบริหารจัดการในการเชื่อมโยง
- 6) ควรมีหน่วยงานกลางที่ประสานความร่วมมือระหว่างกลุ่ม/องค์กร
- 7) ความโปร่งใสในการดำเนินกิจกรรมของแต่ละกลุ่ม/องค์กร ซึ่งจะมีผลในการตัดสินใจในการเชื่อมโยงของกลุ่ม

2.3.6. แนวทางการเชื่อมโยงเพื่อพัฒนาขบวนการสหกรณ์ของกลุ่ม/องค์กร

การเชื่อมโยงของกลุ่ม/องค์กร ต้องเริ่มจากความเชื่อของกลุ่มผู้นำของกลุ่ม/องค์กรก่อนว่าจะเกิดประโยชน์ต่อกลุ่ม/องค์กรอย่างไร จะประสานความเข้าใจกับสมาชิกหรือทีมบริหารให้มีความเห็นสอดคล้องกันอย่างไร ที่สำคัญจะมีวิธีการเชื่อมโยงอย่างไรจึงจะเกิดประสิทธิภาพสูงสุด และนอกจากจะพิจารณาจากปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดการเชื่อมโยงที่กล่าวมาแล้ว การกำหนดกรอบและแนวทางการเชื่อมโยงร่วมกันระหว่างกลุ่ม/องค์กร เป็นเรื่องสำคัญยิ่งในการเริ่มขบวนการเชื่อมโยง ซึ่ง สรุปแนวทางการเชื่อมโยงได้ ดังนี้

- 1) วิเคราะห์ภารกิจ กิจกรรม ศักยภาพการดำเนินงานของกลุ่ม/องค์กรที่ต้องการเชื่อมโยง
- 2) กำหนดกรอบ ทิศทางการเชื่อมโยงร่วมกันระหว่างกลุ่ม
- 3) กำหนดข้อบัญญัติ แนวปฏิบัติของกลุ่ม/องค์กรในการเชื่อมโยง
- 4) ดำเนินการเชื่อมโยงเครือข่ายตามกรอบและทิศทาง
- 5) ประเมินผลและปรับปรุงการเชื่อมโยงตลอดเวลาดำเนินงาน
- 6) ขยายเครือข่ายเพื่อพัฒนาการเชื่อมโยง
- 7) สรุปผลและรายงานผู้เกี่ยวข้อง

2.4 สรุป

ในจังหวัดยโสธร มีการรวมกลุ่มทั้งที่จดทะเบียนเป็นสหกรณ์หรือกลุ่มเกษตรกร โดยมีองค์กรพี่เลี้ยงหลักคือ สำนักงานสหกรณ์จังหวัด สำนักงานเกษตรจังหวัด สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด อีกทั้งกลุ่มองค์กรต่างๆที่ไม่ได้จดทะเบียน เป็นการรวมตัวกันขึ้นอย่างไม่เป็นทางการเพื่อกิจกรรมทำงานร่วมกัน ช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน โดยอาศัยหลักสหกรณ์ในการดำเนินงาน แต่ผลการดำเนินงานนั้นไม่ชัดเจน ทั้งในกลุ่มอาชีพเดียวกันและระหว่างกลุ่มอาชีพ อันเกิดจากขนาดของกลุ่ม การบริหารจัดการ ความสามารถในการแข่งขัน การแบ่งปันผลประโยชน์ต่างๆ อีกทั้งในปัจจุบันในแต่ละหมู่บ้านมีกองทุนหรือกลุ่มต่างๆมาก เช่น สมาชิกธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธกส.) สมาชิกสหกรณ์การเกษตร กองทุน กข.คจ (โครงการแก้ไขปัญหาคาความยากจนในชนบท) กองทุนเงินล้าน กองทุนร้านค้า กลุ่มอาชีพ กองทุน SML ต่างๆอีกมากมาย

แต่โดยภาพรวม สหกรณ์ กลุ่มต่างๆที่อยู่ในจังหวัดยโสธร ไม่ค่อยได้มีการประชุมร่วมกัน จึงทำให้ไม่ทราบว่ากลุ่มใดทำอะไร สามารถจับคู่ทำธุรกิจ ช่วยเหลือกันและกันได้หรือไม่

บทที่ 3

บทวิเคราะห์ข้อมูลคนจนในพื้นที่จังหวัด

3.1 แหล่งข้อมูล/วิธีการเก็บข้อมูล

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดยโสธร โดยใช้ฐานข้อมูลจากแบบสำรวจความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ข้อ 27 พ.ศ.2548 โดยยึดถือเกณฑ์รายได้ตามเกณฑ์กลางของประเทศ คือ มีรายได้ต่ำกว่า 20,000 บาทต่อคนต่อปี ถือว่ายากจน เมื่อยึดถือตัวเลข 20,000 บาทต่อคนต่อปีนั้น การได้มาซึ่งตัวเลขนั้นมีความสำคัญมาก ทั้งนี้จากการศึกษาปรากฏว่า รายได้นั้นหมายถึง รายได้ที่เป็นเงินสดและไม่เป็นเงินสด โดยรายได้เงินสดได้จากการขายผลผลิต การรับจ้างต่างๆ เป็นต้น ส่วนรายได้ที่ไม่เป็นเงินสดนั้น เป็นรายได้ที่ได้จากการนำผลผลิตของตนเองมาบริโภค เช่น ข้าวที่เกษตรกรปลูกเองแล้วเก็บไว้ในยุ้งฉาง แล้วนำมาบริโภคเองก็ให้นำมาคิดมูลค่าหรืออาหารที่ได้จากธรรมชาติ เช่น ห้าฝัก ห้าปลา หรือหาเห็ดต่างๆ มาบริโภคในครัวเรือนก็ให้คิดเป็นมูลค่าด้วย ดังนั้นถ้าการสอบถามแต่ละครัวเรือนให้มีความละเอียดและชัดเจน คาดว่าจำนวนตัวเลขคนยากจนจะลดลงอย่างมาก

3.2 จำนวนคนจน

3.2.1 จำนวนทะเบียนคนจนแยกตามพื้นที่

ข้อมูลคนจนเมื่อ พ.ศ. 2548 จากครัวเรือนที่สำนักงานพัฒนาชุมชนสำรวจ 96,033 ครัวเรือน ปรากฏว่ามีครัวเรือนที่มีความยากจน 2,481 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 2.88 เป็นจำนวนประชากรทั้งหมด 9,973 คน โดยแยกเป็นชาย 4,863 คน และหญิง 5,110 คน อำเภอที่มีคนจนมากที่สุดคือ อำเภอเมือง อำเภอกุดชุม และอำเภอป่าดิว ตามลำดับ (ตารางที่ 3.1) ซึ่งจากฐานข้อมูลนั้นมีการระบุชื่อหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ ไว้อย่างละเอียดทำให้สามารถติดตามคนจนได้ง่าย แต่การศึกษาครั้งนี้ไม่สามารถเข้าไปสอบถามถึงคนจนในแต่ละหมู่บ้านได้ แต่เพื่อให้ง่ายต่อการวิเคราะห์ภาพรวมว่าในระดับตำบลของแต่ละอำเภอมียากจนกี่ครัวเรือน กี่คน แยกเป็นชาย หญิง เท่าไร เพื่อให้ง่ายต่อการศึกษาเพราะกลุ่มและองค์กรต่างๆที่ศึกษาได้กระจายไปตามพื้นที่ต่างๆ จึงได้ทำการวิเคราะห์ฐานข้อมูลคนจนของจังหวัดยโสธร โดยแยกเป็นคนจนในอำเภอเมืองและคนจนรายตำบลของแต่ละอำเภอ ดังตารางที่ 3.2-3.10

ตารางที่ 3.1 ข้อมูลคนจนของจังหวัดยโสธร จำแนกตามสหกรณ์ / กลุ่ม / องค์กรเครือข่ายที่ร่วม
ดำเนินงานตามโครงการ เป็นรายอำเภอ พ.ศ. 2548

ที่	อำเภอ	จำนวน ครัวเรือน ที่สำรวจ	ครัวเรือน ยากจน	คิดเป็น %	จำนวนประชากรคนจน		
					ชาย	หญิง	รวม
1	เมืองยโสธร	20,924	823	3.89	1,657	1,738	3,395
2	คำเขื่อนแก้ว	10,965	18	0.16	19	30	49
3	มหาชนะชัย	9,280	98	1.06	185	201	386
4	เลิงนกทา	15,371	43	0.28	73	68	141
5	กุฉินท	10,374	502	4.84	1,052	1,050	2,102
6	ป่าดัว	5,752	499	8.68	994	1,000	1,994
7	ทรายมูล	4,181	157	3.76	282	345	627
8	ก้อวัง	3,580	162	4.39	273	307	580
9	ไทยเจริญ	5,606	193	3.44	328	371	699
รวมทั้งจังหวัด		86,033	2,481	2.88	4,863	5,110	9,973

หมายเหตุ : สำรวจเมื่อ 21 – 22 พฤศจิกายน 2548

ที่มา : สำนักงานจังหวัดยโสธร

ตารางที่ 3.2 จำนวนคนจนอำเภอเมือง แยกเป็นรายตำบล พ.ศ. 2548

ตำบล	จำนวนครัวเรือน	จำนวนประชาชน(คน)		
		ชาย	หญิง	รวม
ชั้นไคใหญ่	12	21	26	47
ชุมเงิน	16	44	41	85
เชียงคำ	59	119	116	235
ก้อเหนือ	253	510	564	1,074
คูทุ่ง	20	39	39	78
เค็ด	173	365	373	738
ตาดทอง	1	0	2	2
ทุ่งแต่	61	142	142	284
ทุ่งนางโอก	21	27	36	63
นาสะไมย์	12	21	19	40
น้ำคำใหญ่	7	9	10	19
ตำราญ	57	97	92	189
สิงห์	20	41	46	87
หนองคู	70	139	148	287
หนองเป็ด	38	77	76	153
หนองเรือ	2	3	4	7
หนองหิน	1	3	4	7
รวม	823	1,657	1,738	3,395

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดยโสธร

หมายเหตุ : ข้อมูลที่ได้ทำการวิเคราะห์รวบรวมเป็นรายตำบลเพิ่มเติม

ตารางที่ 3.3 จำนวนคนจนอำเภอคำเขื่อนแก้ว แยกเป็นรายตำบล พ.ศ. 2548

ตำบล	จำนวนครัวเรือน	จำนวนประชาชน(คน)		
		ชาย	หญิง	รวม
คูจาน	1	0	1	1
ดงแคนใหญ่	5	5	9	14
ทุ่งมน	1	1	1	2
โพนทัน	6	3	6	9
ย่อ	4	9	11	20
ลุมพุก	1	1	2	3
รวม	18	19	30	49

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดยโสธร

หมายเหตุ : ข้อมูลที่ได้ทำการวิเคราะห์รวบรวมเป็นรายตำบลเพิ่มเติม

ตารางที่ 3.4 จำนวนคนจนอำเภอมหาชนะชัย แยกเป็นรายตำบล พ.ศ. 2548

ตำบล	จำนวนครัวเรือน	จำนวนประชาชน(คน)		
		ชาย	หญิง	รวม
โนนทราย	2	6	9	15
บากเรือ	28	37	53	90
บึงแก	4	9	9	18
ฝือฮี	6	17	15	32
พระเสาร์	10	16	24	40
ฟ้าหยาด	8	17	18	35
ม่วง	31	66	61	127
หัวเมือง	9	17	12	29
รวม	98	185	201	386

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดยโสธร

หมายเหตุ : ข้อมูลที่ได้ทำการวิเคราะห์รวบรวมเป็นรายตำบลเพิ่มเติม

ตารางที่ 3.5 จำนวนคนจนอำเภอเลิงนงทา แยกเป็นรายตำบล พ.ศ. 2548

ตำบล	จำนวนครัวเรือน	จำนวนประชาชน(คน)		
		ชาย	หญิง	รวม
โคกสำราญ	1	1	0	1
บุงคำ	2	4	3	7
ศรีแก้ว	12	24	20	44
สร้างมิ่ง	6	14	12	26
สวาท	10	7	10	17
สามแยก	3	9	4	13
สามัคคี	9	14	19	33
รวม	43	73	68	141

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดยโสธร

หมายเหตุ : ข้อมูลที่ได้ทำการวิเคราะห์รวบรวมเป็นรายตำบลเพิ่มเติม

ตารางที่ 3.6 จำนวนคนจนอำเภอกุดชุม แยกเป็นรายตำบล พ.ศ. 2548

ตำบล	จำนวนครัวเรือน	จำนวนประชาชน(คน)		
		ชาย	หญิง	รวม
กำแมด	57	107	115	222
กุดชุม	67	134	140	274
ค่าน้ำสร้าง	124	270	258	528
นาไส้	28	63	56	119
โนนเปือย	38	87	88	175
โพนงาม	22	47	45	92
หนองหมี	22	41	52	93
หนองแหน	91	208	193	401
ห้วยแก้ว	53	95	103	198
รวม	502	1,052	1,050	2,102

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดยโสธร

หมายเหตุ : ข้อมูลที่ได้ทำการวิเคราะห์รวบรวมเป็นรายตำบลเพิ่มเติม

ตารางที่ 3.7 จำนวนคนจนอำเภอป่าต้ว แยกเป็นรายตำบล พ.ศ. 2548

ตำบล	จำนวนครัวเรือน	จำนวนประชาชน(คน)		
		ชาย	หญิง	รวม
กระเจาย	27	44	47	91
โคกนาโก	283	575	567	1,142
โพธิ์ไทร	162	333	328	661
ศรีฐาน	27	42	58	100
รวม	499	994	1,000	1,994

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดยโสธร

หมายเหตุ : ข้อมูลที่ได้ทำการวิเคราะห์รวบรวมเป็นรายตำบลเพิ่มเติม

ตารางที่ 3.8 จำนวนคนจนอำเภอทรายมูล แยกเป็นรายตำบล พ.ศ. 2548

ตำบล	จำนวนครัวเรือน	จำนวนประชาชน(คน)		
		ชาย	หญิง	รวม
ดงมะไฟ	28	39	57	96
คูลาด	23	36	54	90
ทรายมูล	7	8	12	20
นาเวียง	40	84	95	179
ไผ่	59	115	127	242
รวม	157	282	345	627

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดยโสธร

หมายเหตุ : ข้อมูลที่ได้ทำการวิเคราะห์รวบรวมเป็นรายตำบลเพิ่มเติม

ตารางที่ 3.9 จำนวนคนจนอำเภอค้อวัง แยกเป็นรายตำบล พ.ศ. 2548

ตำบล	จำนวนครัวเรือน	จำนวนประชาชน(คน)		
		ชาย	หญิง	รวม
กุดน้ำใส	107	186	209	395
ค้อวัง	17	35	34	69
น้ำอ้อม	15	17	34	51
ฟ้าห่วน	23	35	30	65
รวม	162	273	307	580

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดยโสธร

หมายเหตุ : ข้อมูลที่ได้ทำการวิเคราะห์รวบรวมเป็นรายตำบลเพิ่มเติม

ตารางที่ 3.10 จำนวนคนจนอำเภอไทยเจริญ แยกเป็นรายตำบล พ.ศ. 2548

ตำบล	จำนวนครัวเรือน	จำนวนประชาชน(คน)		
		ชาย	หญิง	รวม
คำเตย	30	42	53	95
คำไผ่	30	51	58	109
ไทยเจริญ	43	74	94	168
น้ำคำ	75	135	141	276
สัมผ้อ	15	26	25	51
รวม	193	328	371	699

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดยโสธร

หมายเหตุ : ข้อมูลที่ได้ทำการวิเคราะห์รวบรวมเป็นรายตำบลเพิ่มเติม

3.2.2 จำนวนทะเบียนคนจนแยกตามประเภทปัญหา

ข้อมูลของศูนย์อำนวยการปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะความยากจนจังหวัดยโสธร (ศตจ.ยโสธร) โดยให้มีการลงทะเบียนคนจนตามนโยบายของรัฐบาล และข้อมูลคนจนดังกล่าวจะถูกนำกลับเข้าไปในหมู่บ้านหรือชุมชน เพื่อให้คณะกรรมการประชาคมหมู่บ้านทำการตรวจสอบและรับรองก่อนยื่นกลับอำเภอและจังหวัดต่อไป

จากตารางที่ 3.11 จำนวนประชากรทั้งหมดในจังหวัดยโสธร มีจำนวน 340,742 และจำนวนผู้จดทะเบียนคนจนจำนวน 113,624 คน คิดเป็นร้อยละ 33.35 ของประชากรทั้งหมด ซึ่งจะเห็นความแตกต่างจากข้อมูล จปฐ. ซึ่งมีครอบครัวคนจน 2,481 ครัวเรือน จำนวน 9,937 คน

ตารางที่ 3.11 จำนวนประชากรทั้งหมดและจำนวนผู้จดทะเบียนปัญหาสังคมและความยากจนในจังหวัดยโสธร

ที่	อำเภอ	จำนวนประชากร	จำนวนผู้จดทะเบียน	ร้อยละ
1	เมืองยโสธร	82,293	19,750	5.80
2	คำเขื่อนแก้ว	40,877	15,673	4.60
3	มหาชนะชัย	34,780	14,327	4.20
4	เลิงนกทา	64,850	20,705	6.08
5	กุดชุม	45,323	13,280	3.90
6	ป่าดัว	23,186	8,111	2.38
7	ทรายมูล	16,347	6,809	2.00
8	ค้อวัง	13,063	6,802	2.00
9	ไทยเจริญ	20,023	8,167	2.40
รวม		340,742	113,624	33.35

จังหวัดยโสธร ได้ทำการสำรวจข้อมูลผู้มีปัญหาสังคมและความยากจนในจังหวัด โดยแยกประเภทของปัญหาออกเป็น 8 ประเภท ดังตารางที่ 3.12

1. ที่ดินทำกิน
2. คนเร่ร่อน
3. ประกอบอาชีพผิดกฎหมาย
4. นักเรียน นักศึกษา มีรายได้อาชีพเหมาะสม
5. ถูกหลอกลวง
6. หนี้สินภาคประชาชน
7. ที่อยู่อาศัย
8. ด้านอื่นๆ

จากผลการศึกษาของศูนย์อำนวยการปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะความยากจน จังหวัดยโสธร (ศจ.จ.ยโสธร) พบว่าปัญหาที่มีการจดทะเบียนมากที่สุดคือ ปัญหาหนี้สินภาคประชาชนในระบบ จำนวน 44,815 คน หรือร้อยละ 39.44 สำหรับรายละเอียดแยกเป็นรายอำเภออยู่ในตารางผนวกที่ 3.1-3.9

ตารางที่ 3.12 จำนวนประชากรผู้จดทะเบียนปัญหาสังคมและคนจนในจังหวัดยโสธร
แยกตามประเภท

ที่	ประเภทปัญหา	จำนวนผู้จดทะเบียน	ร้อยละ
1	ที่ดินทำกิน		
1.1	ไม่มีที่ดินทำกิน	7,750	6.82
1.2	มีที่ดินทำกินแต่ไม่เพียงพอ	15,431	13.58
1.3	มีที่ดินแต่ไม่มีเอกสารสิทธิ์	8,894	7.83
2	คนเร่ร่อน	45	0.04
3	ประกอบอาชีพผิดกฎหมาย	37	0.03
4	นร.นศ.มีรายได้อาชีพเหมาะสม	3,517	3.10
5	ถูกหลอกลวง	745	0.66
6	หนี้สินภาคประชาชน		
6.1	หนี้ในระบบ	44,815	39.44
6.2	หนี้นอกระบบ	14,580	12.83
7	ที่อยู่อาศัย	8,709	7.66
8	ด้านอื่น ๆ	9,101	8.01
รวม		113,624	100

ที่มา : ศูนย์อำนวยการปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะความยากจนจังหวัดยโสธร (ศจ.จ.ยโสธร)

ในช่วงต้นปี พ.ศ. 2549 ได้มีการสำรวจรายได้ของครัวเรือนใหม่ จากทั้งหมด 9 อำเภอ 78 ตำบล 853 หมู่บ้าน จากจำนวนประชากร 340,742 คน ปรากฏว่ามีรายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปี เท่ากับ 34,130 บาท มีครัวเรือนที่รายได้ต่ำกว่าเกณฑ์ 1,299 ครัวเรือน ซึ่งลดลงจาก พ.ศ. 2548 มีครัวเรือนคนจน 2,481 ครัวเรือน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเป็นเป้าหมายของจังหวัดยโสธรที่จะลดจำนวนคนจนลงปีละร้อยละ 25 ตั้งแต่ พ.ศ. 2548-2551 นั่นคือเมื่อถึง พ.ศ. 2551 จำนวนคนจนจะหมดไป ตามนโยบายของรัฐบาลซึ่งได้ตั้งการแก้ไขปัญหาคอนยากจนเป็นวาระแห่งชาติ ทุกจังหวัดจะพยายามจัดทำโครงการแผนงานต่างๆเข้าไปยังหมู่บ้านเพื่อลดจำนวนคนจนลง

ตารางที่ 3.13 ผลการสำรวจรายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปีโดยภาพรวมของจังหวัดยโสธร ปี 2549

ที่	อำเภอ	ตำบล	หมู่บ้าน	ครัวเรือน	ประชากร			รายได้เฉลี่ย คน : ปี	ครัวเรือนตก เกณฑ์รายได้
					ชาย	หญิง	รวม		
1	เมืองยโสธร	17	190	21,036	40,366	41,927	82,293	35,741	408
2	คำเขื่อนแก้ว	13	114	10,991	19,762	21,115	40,877	33,989	5
3	มหาชนะชัย	10	103	9,269	16,671	18,109	34,780	35,072	48
4	เลิงนกทา	10	139	15,797	31,907	32,943	64,850	33,828	23
5	กุศชุม	9	121	10,890	22,471	22,852	45,323	33,276	270
6	ป่าดิว	5	54	5,770	11,329	11,857	23,186	30,774	276
7	ทรายมูล	5	47	4,108	7,965	8,382	16,347	32,780	55
8	ค้อวัง	4	37	3,632	6,168	6,895	13,063	36,182	52
9	ไทยเจริญ	5	48	5,493	9,735	10,288	20,023	32,720	162
รวม 9 อำเภอ		78	853	86,986	166,374	174,368	340,742	34,130	1,299

ที่มา : ศูนย์อำนวยการปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะความยากจนจังหวัดยโสธร (ศจ.จ.ย.ยโสธร)

3.2.3 การกลั่นกรองปัญหาสังคมและปัญหาความยากจน

ผลจากการดำเนินงานการจดทะเบียนผู้มีปัญหาสังคมและความยากจน จังหวัดยโสธร โดย ศูนย์อำนวยการปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะความยากจนจังหวัดยโสธร (ศตจ. จ.ย.ยโสธร) ได้สรุป และกลั่นกรองตามประเภทของปัญหา ปรากฏว่ามีผู้ลงทะเบียนทั้งหมด 113,624 คน แต่ละคนอาจมี ปัญหาหลายด้าน ที่น่าสนใจคือ ปัญหานักเรียน นักศึกษาต้องการมีงานทำ ประเภทปัญหาที่มีมากที่สุดคือ ปัญหาหนี้สินในระบบ จำนวน 44,815 ราย จากผู้ลงทะเบียนปัญหาต่างๆ 113,624 รายนั้น ผลการ กลั่นกรองปรากฏว่า เป็นผู้ไม่ประสงค์ขอรับความช่วยเหลือจำนวน 47,472 ราย หรือ ร้อยละ 39.13 และผู้ต้องการรับความช่วยเหลือ 66,152 ราย หรือร้อยละ 58.22 (ตารางที่ 3.14) และถ้าพิจารณาผล การกลั่นกรองปัญหาสังคม แยกตามรายอำเภอ และเป็นปัญหาที่ต้องการความช่วยเหลือมากที่สุดอยู่ อำเภอเลิงนกทา (ตารางที่3.15) การกลั่นกรองปัญหาตามประเภทตามอำเภอ (ตารางภาคผนวกที่ 3.10)

จากการสัมภาษณ์ผู้ใหญ่บ้านที่เป็นผู้นำกลุ่มองค์กรด้วย ปรากฏว่าการกลั่นกรองนั้นเป็น เรื่องดี ทำให้ทราบปัญหาที่ชัดเจน เช่น ปัญหาเรื่องที่อยู่อาศัย ปรากฏว่าประชาชนไปจับแท็กซี่ที่ กรุงเทพฯ แต่ทะเบียนบ้านไม่ได้ย้ายแต่เวลาลงทะเบียนปรากฏว่ากลับมาลงทะเบียน ทั้งๆที่ กรุงเทพฯก็เข้าบ้านอยู่ หรือผู้ไม่มีที่ทำกิน เมื่อจัดสรรที่ดินที่อยู่ห่างไกลก็ไม่ต้องการ เป็นต้น

ตารางที่ 3.14 ผลการกลั่นกรองจากการสำรวจปัญหาสังคมและความยากจนของจังหวัดยโสธร
ปี 2548 แยกตามประเภท

ที่	ประเภทปัญหา	จำนวน ผู้จดทะเบียน	ผลการกลั่นกรอง	
			ผู้ไม่ประสงค์ ขอรับความช่วยเหลือ	ผู้ต้องการ ความช่วยเหลือ
1	ที่ดินทำกิน			
1.1	ไม่มีที่ดินทำกิน	7,750	1,476	6,274
1.2	มีที่ดินทำกินแต่ไม่เพียงพอ	15,431	9,381	6,050
1.3	มีที่ดินแต่ไม่มีเอกสารสิทธิ์	8,894	1,886	7,008
2	คนเร่ร่อน	45	2	43
3	ประกอบอาชีพผิดกฎหมาย	37	3	34
4	นร.นศ.มีรายได้อาชีพเหมาะสม	3,517	568	2,949
5	ถูกหลอกลวง	745	83	662
6	หนี้สินภาคประชาชน			
6.1	หนี้ในระบบ	44,815	21,919	22,896
6.2	หนี้นอกระบบ	14,580	6,569	8,011
7	ที่อยู่อาศัย	8,709	4,955	3,754
8	ด้านอื่น ๆ	9,101	630	8,471
รวม		113,624	47,472	66,152

ที่มา : ศูนย์อำนวยการปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะความยากจนจังหวัดยโสธร (ศจ.จ.ยโสธร)

ตารางที่ 3.15 ผลการก่อกำเนิดจากการสำรวจปัญหาสังคมและความยากจนของจังหวัดยโสธร
ปี 2548

ที่	อำเภอ	จำนวน ผู้จดทะเบียน	ผลการก่อกำเนิด	
			ผู้ไม่ประสงค์ ขอรับความช่วยเหลือ	ผู้ต้องการ ความช่วยเหลือ
1	เมืองยโสธร	19,750	5,460	14,290
2	คำเขื่อนแก้ว	15,673	2,805	12,868
3	มหาชนะชัย	14,327	7,493	6,834
4	เลิงนกทา	20,705	3,194	17,511
5	กุดชุม	13,280	7,456	5,824
6	ป่าดัว	8,111	5,802	2,309
7	ทรายมูล	6,809	4,445	2,364
8	ค้อวัง	6,802	5,168	1,634
9	ไทยเจริญ	8,167	5,649	2,518
รวม		113,624	47,472	66,152

ที่มา : ศูนย์อำนวยการปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะความยากจนจังหวัดยโสธร (ศจจ. จ.ยโสธร)

3.2.4 จำนวนคนจนที่เป็นสมาชิกสหกรณ์ที่จดทะเบียน

จากการศึกษาปรากฏว่า ทำการค้นคว้ายากมากจนไม่สามารถหาคำตอบได้ ทั้งสหกรณ์ที่จดทะเบียนและสหกรณ์ประชาชน

3.2.5 สมาชิกสหกรณ์ที่เข้าร่วมเครือข่ายของโครงการ

สหกรณ์ที่จดทะเบียนได้มีการสอบถามผู้เข้าร่วมประชุมถึงคนจนที่เป็นสมาชิกสหกรณ์มีหรือไม่ ปรากฏว่าไม่มี และจากการตรวจสอบบัญชีรายชื่อสมาชิกสหกรณ์สวนป่าเอกชนจังหวัดยโสธร จำกัด ปรากฏว่าไม่มีรายชื่อในทะเบียนคนจน เป็นต้น สำหรับสหกรณ์อื่นๆไม่ได้ตรวจสอบบัญชีรายชื่อสมาชิก เพราะมีจำนวนสหกรณ์ที่จดทะเบียนมาก

สหกรณ์ภาคประชาชนหรือสหกรณ์หรือกลุ่มอาชีพ กลุ่มต่างๆที่ไม่ได้จดทะเบียนเป็นสหกรณ์ ปรากฏว่ามีคนจนเป็นสมาชิกน้อยมาก แต่เมื่อถามประชาชนถึงคนจนในหมู่บ้านมีไหม ปรากฏว่ามีและทราบว่าเป็นใคร กลุ่มสามารถช่วยให้ทำงานมีรายได้หรือไม่ ปรากฏมักได้คำตอบว่าคนจน ไม่สนใจที่จะเข้าร่วมทำงานหรือบางครั้งเอนแยกไปอยู่อิสระนอกหมู่บ้าน ไปอยู่ตามไร่-นา เป็นต้น จากการสำรวจปรากฏว่า สมาชิกของกลุ่ม/สหกรณ์ที่เข้าร่วมเครือข่ายของโครงการ 16 กลุ่ม มีสมาชิกทั้งหมด 7,129 คน แยกเป็นสมาชิกสหกรณ์ 2,827 คน ไม่มีผู้จดทะเบียนคนจน แต่กลุ่ม

องค์กร/สหกรณ์ภาคประชาชน มีสมาชิกทั้งหมด 4,302 คน มีสมาชิกของกลุ่มจดทะเบียนคนจน 46 คน หรือร้อยละ 1.07 ของจำนวนสมาชิกกลุ่ม (ตารางที่3.16) และเมื่อพิจารณาภาพรวมคนจนทั้งจังหวัดพบว่า มีน้อย

ตารางที่ 3.16 จำนวนสมาชิกและจำนวนผู้ลงทะเบียนคนจน ของกลุ่ม/องค์กรที่เข้าร่วมเป็นสมาชิก
เครือข่ายโครงการวิจัยฯ พ.ศ. 2548

ชื่อกลุ่ม	จำนวนสมาชิก (คน)	จำนวนผู้ ลงทะเบียนคนจน (คน)
สหกรณ์	2,827	-
1. สหกรณ์สวนป่าเอกชนจังหวัดยโสธรจำกัด	395	-
2. สหกรณ์การเกษตรป่าติ้ว จำกัด	1,807	-
3. สหกรณ์อ้อมทรัพย์โรงพยาบาลยโสธร จำกัด	625	-
กลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์ภาคประชาชน	4,302	46
4. กลุ่มเกษตรกรกรรมยั่งยืน ต.น้ำอ้อม	434	-
5. กลุ่มเกษตรกรทำนาบากเรือ	800	-
6. กลุ่มเกษตรกรทำนาดงแคนใหญ่	193	-
7. กลุ่มเกษตรกรเลี้ยงสัตว์ค้อเหนือ	53	19
8. กลุ่มโรงสีรักธรรมชาติ (กลุ่มเกษตรกรทำนानาไ้)	1,015	-
9. กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรศรีฐานพลังสามัคคี	40	-
10. กลุ่มอ้อมทรัพย์ทรายมูล		
11. กลุ่มสตรีทอผ้าไหมบ้านหัวเมือง	150	13
12. กลุ่มอาสาสมัครพิทักษ์ป่าเพื่อชีวิตและสิ่งแวดล้อม (อ.พ.ช.)	451	***
13. กลุ่มเกษตรกรเพาะเห็ดค้อเหนือ	276	-
14. กลุ่มอ้อมทรัพย์สร้างช้าง	668	-
15. กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านคำกั่ว	112	-
16. กลุ่มอนุรักษ์ป่าบ้านคำแหลม	110	14
รวม	7,129	46

หมายเหตุ *** ไม่มีข้อมูล

ตารางที่ 3.17 ภาพรวมข้อมูลคนจนจดทะเบียนจังหวัดยโสธร พ.ศ. 2548

รายการ	จำนวนคนจดทะเบียน	ค่าร้อยละ
ประชากรทั้งจังหวัด	113,624	100.00
ผู้จดทะเบียนคนจนในจังหวัด	113,624	
แบ่งตามพื้นที่	9,973	
แบ่งตามปัญหาความยากจน	113,624	
สมาชิกสหกรณ์		
สหกรณ์จดทะเบียน	**	
สหกรณ์ภาคประชาชน	**	
สมาชิกสหกรณ์ที่เข้าร่วมเครือข่ายของโครงการ	46	100.00
สหกรณ์จดทะเบียน	0	0.00
สหกรณ์ภาคประชาชน	46	100.00

หมายเหตุ : ผู้จดทะเบียนคนจนนั้นสามารถมีหลายปัญหาที่ทำให้ยากจน และรวมปัญหาสังคมด้วย

** หาข้อมูลไม่ได้

3.3 สรุป

การสังเคราะห์ข้อมูลคนจนในพื้นที่จังหวัดยโสธรนั้นมีการทำงานเป็นขั้นเป็นตอน มีการกำหนดเป้าหมายหรือค่า KPI ในการลดจำนวนคนจนลงร้อยละ 25 ต่อปี ทุกหน่วยงานพยายามที่จะแก้ไขปัญหาความยากจนที่ได้กำหนดเป็นวาระแห่งชาติ โดยการแก้ไขปัญหาต่างๆทั้งการเพิ่มรายได้ ลดรายจ่าย และการขยายโอกาสต่างๆ

สำหรับสมาชิกเครือข่ายโครงการงานวิจัย ได้พยายามตั้งประเด็นในการจัดเวทีในระดับพื้นที่เรื่องคนจน แต่ปรากฏว่าสมาชิกสหกรณ์จดทะเบียนและไม่จดทะเบียนไม่มีคนจนหรือหาคำตอบได้ยาก แต่มีความคิดเห็นว่ถ้ากลุ่มองค์กรในชุมชนมีความเข้มแข็งแล้ว จะมาสามารถช่วยเหลือเอื้ออาทรคนจนในหมู่บ้านได้ ซึ่งต้องใช้เวลาาน

บทที่ 4

ขั้นตอน/กระบวนการสร้างเครือข่ายคุณค่าของพื้นที่วิจัย

4.1 ขั้นตอนการสร้างเครือข่าย ระยะที่ 1 (15 สิงหาคม - 15 ธันวาคม 2548)

การดำเนินงานวิจัยเกี่ยวกับกระบวนการสร้างเครือข่ายนั้นไม่ใช่โครงการใหม่ ในเขตจังหวัด ยโสธรได้มีการสร้างเครือข่ายทั้งจากทางราชการ เช่น สหกรณ์ ชุมชนสหกรณ์การเกษตร องค์กรพัฒนาชุมชน (อพช.) ต่าง ๆ โดยเฉพาะกองทุนเพื่อสังคม (SIF) โดย อพช. นั้นเป็นสิ่งที่ภาคประชาชนให้ความสนใจมากเพราะมีงบประมาณมาสนับสนุนด้วย ทำให้กลุ่มองค์กรต่าง ๆ ให้ความสนใจมาก แต่โครงการพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่จังหวัดยโสธรไม่มีงบประมาณสนับสนุนในการทำกิจกรรม แต่ให้ความช่วยเหลือในการให้ความรู้การฝึกหัดวิทยากรกระบวนการ การจัดเวทีการประชุม และการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทีมนักวิจัยมีหน้าที่เป็นผู้อำนวยการความสะดวกหรือกระตุ้นให้สมาชิกกลุ่มองค์กรต่าง ๆ แสดงความคิดเห็น มีขั้นตอนกระบวนการสร้างเครือข่ายคุณค่าของทีมวิจัยดังนี้

1) การพัฒนาทีมวิจัยให้ความเข้าใจวัตถุประสงค์ของโครงการและขั้นตอนในการปฏิบัติงาน โดยเข้าร่วมประชุมกับทีมวิจัยทั้งหมดที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (บางเขน) กรุงเทพฯ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์จากโครงการพัฒนาขบวนการสหกรณ์ใน 9 จังหวัดและฝึกอบรม การจัดการประชุมแบบมีส่วนร่วมจะอย่างไร ใช้เครื่องมือในการจัดประชุมอย่างไร

- การเข้าร่วมประชุมกับทีมวิจัย 3 จังหวัด คือจังหวัดมหาสารคาม จังหวัดร้อยเอ็ด และจังหวัดยโสธร ซึ่งทั้ง 3 ทีมหัวหน้าโครงการเป็นอาจารย์ภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตร คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ทีมวิจัยในพื้นที่ ทีมอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด และมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม และทีมศึกษานิเทศก์ จากเขตพื้นที่การศึกษาเขตที่ 1 จังหวัดยโสธร โดยทีมวิจัยจังหวัดยโสธรมี 2 กลุ่ม คือ ทีมงานวิจัยในพื้นที่ 5 คน และหัวหน้าโครงการและนักวิจัยอีก 2 คน (ทีมมหาวิทยาลัยขอนแก่น)

- การประชุมทีมงานวิจัยทั้ง 7 คน เพื่อเกิดความเข้าใจถึงการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

2) การรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานของกลุ่มองค์กรสหกรณ์ในพื้นที่จังหวัดยโสธรโดย

- การเข้าพบหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานจังหวัด เพื่อได้ข้อมูลเกี่ยวกับแผนยุทธศาสตร์จังหวัด สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด เพื่อข้อมูลเกี่ยวกับ จปฐ. ข้อมูลคนจน ข้อมูลกลุ่มอาชีพต่าง ๆ สำนักงานราชการจังหวัด เพื่อได้ข้อมูลกลุ่มเกษตรกรและโครงการที่สำคัญต่าง ๆ สำนักงานสหกรณ์จังหวัด เพื่อได้ฐานข้อมูลของสถาบันเกษตรกรต่าง ๆ ในจังหวัด

นอกจากนั้นจังหวัดยโสธรเป็นจังหวัดหนึ่งที่ตั้งดำเนินการโครงการนำร่องบูรณาการบริหารจัดการเชิงพื้นที่จังหวัดยโสธรเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนซึ่งได้รับงบประมาณสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) จึงได้ประสานงานกับผู้ประสานงานโครงการ (คุณชนพร การินทร์) เพื่อทราบถึงการดำเนินงานของโครงการเครือข่ายต่าง ๆ ที่มีอยู่ในพื้นที่จังหวัดยโสธร

- การศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ การแลกเปลี่ยนข้อมูลและขอคำชี้แนะจากเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง
- การเข้าตรวจสอบข้อมูลการดำเนินงานของกลุ่มที่สำคัญต่าง ๆ เพื่อสร้างความคุ้นเคย และหาประเด็นคำถามต่าง ๆ ที่จะใช้เป็นเครื่องมือในการจัดประชุม

3) การประชุมทีมวิจัย เพื่อกำหนด

- กลุ่มเป้าหมายที่จะเข้าประชุม โดยให้กระจายทั้ง 9 อำเภอ โดยจัดประชุม 3 ครั้ง แต่ครั้งมีกลุ่มองค์กรต่าง ๆ ประมาณ 15-20 กลุ่ม ๆ ละ 2-3 คน โดยเป็นประธานหรือกรรมการ

- กำหนดวัน เวลา สถานที่จัดประชุม

- กำหนดวิธีการจัดประชุม ใช้เครื่องมือการวิเคราะห์สถานการณ์ (SWOT)

- การกำหนดแบบฟอร์มเพื่อเป็นฐานข้อมูลของกลุ่ม (ภาคผนวกที่ 4.1)

4) ทีมนักวิจัยในพื้นที่ เข้าติดต่อประสานงานกลุ่มองค์กรพร้อมกับการอธิบายวัตถุประสงค์ของโครงการ การวิเคราะห์สถานการณ์ (SWOT) ของกลุ่มเป็นการอบรมเบื้องต้นพร้อมกับเสนอให้กลุ่มมีการระดมความคิดเห็นกันเบื้องต้น เพื่อจะได้เตรียมเข้าประชุมตามประเด็นคำถามหลักที่กำหนดตามแบบฟอร์ม

5) การจัดประชุม 3 ครั้ง โดยการจัดประชุมแต่ละครั้งได้ทำการเชิญเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมเป็นวิทยากรร่วม เช่น ตัวแทนจากสำนักงานสหกรณ์จังหวัด สำนักงานพัฒนาชุมชน สำนักงานพัฒนาที่ดิน สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด เป็นต้น โดยกลุ่มที่เข้าประชุมแบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มสหกรณ์การเกษตร/กลุ่มผู้ใช้น้ำ
2. กลุ่มองค์กรการเงิน/สหกรณ์ออมทรัพย์/กองทุนหมู่บ้าน
3. กลุ่มอาชีพ
4. กลุ่มอนุรักษ์

สำหรับกลุ่มอนุรักษ์นั้นนักวิจัยมีความเห็นว่าจะช่วยคนจนได้เพราะเคยทำงานวิจัยเรื่องป่าชุมชนที่จังหวัดยโสธรมาก่อน

ทำการจัดประชุมผู้นำกลุ่มองค์กรและสหกรณ์ เพื่อสร้างความตระหนักในการประเมินตนเอง การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างองค์กร/เครือข่ายเพื่อนำไปสู่การแก้ปัญหาและพัฒนา โดยการจัดเวทีประชุม 3 ครั้ง คือ

ครั้งที่ 1 อำเภอเมืองยโสธร ป่าดิว และ ทรายมูล

ครั้งที่ 2 อำเภอมหาชนะชัย คำเขื่อนแก้ว และ ค้อวัง

ครั้งที่ 3 อำเภอกุดชุม เลิงนกทาและไทยเจริญ

ซึ่งคณะทำงานได้ร่วมพิจารณากลุ่มเป้าหมายที่จะร่วมในการคิดโดยกำหนดการจัดเวที่ย่อยแต่ละครั้งครอบคลุม 3 อำเภอ ในแต่ละการประชุมกลุ่มย่อยให้มีการกระจายตัวของกลุ่มต่างๆ เช่น สหกรณ์การเกษตร สหกรณ์ออมทรัพย์ กลุ่มการเงิน กลุ่มอาชีพ กลุ่มเกษตรกรต่างๆ โดยมีทั้งขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก การจัดเวทีแต่ละครั้งมีกลุ่มต่างๆเข้าร่วมประชุมประมาณ 20 กลุ่ม กลุ่มแต่ละกลุ่มให้ส่งตัวแทนเข้าร่วมประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน กลุ่มละ 2-3 คน ดังนั้นในการประชุมแต่ละครั้งจะมีผู้เข้าร่วมประชุมครั้งละประมาณ 40-60 คน

คณะผู้วิจัยได้เตรียมบัตรคำให้แต่ละคนเขียนแสดงความคิดเห็น โดยกำหนดประเด็นที่จะพูดทำ ความเข้าใจคือ (1). เกี่ยวกับความเป็นมาของโครงการ (2). วัตถุประสงค์ของการมาประชุมเพื่ออะไรและ ต่อไปจะอย่างไร (3). การดำเนินการจัดประชุมกลุ่มย่อย (4). การสรุปผล (5). การนำเสนอ และในช่วง การนำเสนอผลการประชุมนั้นให้ประธานกลุ่มได้แนะนำสมาชิกกลุ่มมีกลุ่มอะไรบ้าง มีใครมาบ้าง และให้ กลุ่มนั้นได้มีโอกาสแนะนำกลุ่มให้เพื่อนสมาชิกได้ทราบว่ากลุ่มของตนเองคือกลุ่มอะไร จุดแข็งหรือจุดเด่น ของตนเองคืออะไร และต้องการจะเชื่อมโยง (ทั้งรับและให้หรือทำธุรกิจร่วมกัน) กับกลุ่มอะไร เพื่อเป็น การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน เป็นการฝึกจัดการประชุม การฝึกการเป็นผู้นำและผู้ตาม การรับฟัง ความคิดเห็น การแลกเปลี่ยนความรู้ สามารถสังเคราะห์ และปรับความรู้นั้นไปใช้กับกลุ่มตนเองได้ ทำให้ บรรยากาศการประชุมเป็นกันเอง เกิดความไว้วางใจเชื่อถือ ข้อมูลต่างๆเป็นประโยชน์กับผู้เข้าร่วมประชุม ส่งผลให้ผู้นำกล้าแสดงออกและมีความมั่นใจในการที่จะไปจัดประชุมในกลุ่มของตน โดยเฉพาะการ วิเคราะห์สถานการณ์กลุ่ม (SWOT) โดยคาดหวังว่า ผู้นำเมื่อกลับไปสามารถนำวิธีประชุมแบบมีส่วนร่วมนี้ ไปใช้ได้

- การจัดเวทีระดมความคิดเห็นในแต่ละครั้ง ใช้เวลา 1 วัน (8.30 - 16.00 น.) ซึ่งใช้การ วิเคราะห์สถานการณ์ของกลุ่ม (SWOT) เป็นเครื่องมือในการระดมความคิดเห็น
- สรุปผลการประชุมกลุ่มย่อย วิเคราะห์ผลการประชุมกลุ่มย่อยแต่ละครั้งเพื่อแก้ไขในครั้งต่อไป เป็นการศึกษารายละเอียดไป เรียนรู้ไป แก้ไขไปตามสถานการณ์ที่เหมาะสม เมื่อได้ข้อมูลของทุกกลุ่มย่อยแล้วนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการจัดเวทีประชุมใหญ่

6) การเข้าพบผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อแนะนำโครงการวิจัยฯสรุปผล การประชุมกลุ่มย่อยและ จัดเวทีประชุมใหญ่ พร้อมทั้งรับฟังนโยบายของผู้ว่าราชการจังหวัด

7) จัดเวทีประชุมใหญ่ โดยคัดเลือกกลุ่มองค์กรจากการจัดประชุมย่อย โดยมีกลุ่มตัวแทนเข้าร่วม เวทีประชุมใหญ่ เมื่อวันที่ 19 ตุลาคม 2548 ณ ห้องประชุม 1 ศาลากลางจังหวัดยโสธร(อาคารใหม่) โดยผู้ว่า ราชการจังหวัด (นายอำนาจ ผลารัตน์) ได้มอบหมายให้สหกรณ์จังหวัดเป็นประธานในที่ประชุมและร่วม ประชุมตลอดงาน เนื่องจากผู้ว่าราชการจังหวัดติดราชการด่วน นอกจากนั้นยังมีตัวแทนของหน่วยงาน ราชการเข้าร่วมประชุมกลุ่มย่อยและประชุมกลุ่มใหญ่ เช่น สำนักงานสหกรณ์จังหวัด สำนักงานเกษตร จังหวัด สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดและสำนักงานจังหวัด โดยการคัด กลุ่มจากเวทีประชุมกลุ่มย่อยเข้ามาประชุมที่ศาลากลางจังหวัด โดยมีตัวแทนของหน่วยงานราชการ สื่อมวลชนเข้าร่วมประชุม ซึ่งมีวิธีการดำเนินงานเหมือนกับการจัดเวทีย่อย สิ่งที่แตกต่างคือ คือ ให้ หน่วยงานที่เข้าร่วมประชุมได้เสนอความคิดเห็นต่างๆ ซึ่งหน่วยงานต่างๆก็จะได้ทราบความต้องการของกลุ่ม ต่างๆ นอกจากนั้นทีมวิจัยในพื้นที่ได้ติดต่อสื่อมวลชนเพื่อทำข่าวท้องถิ่นและการสัมภาษณ์สดออกอากาศทางวิทยุ อสมท. จังหวัดยโสธร เวลา 12.30 – 12.40 น.

8) การติดตามกลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมประชุม การเพิ่มเติมข้อมูลที่ยังไม่สมบูรณ์

9) การเขียนรายงานผลการศึกษาระยะที่ 1

10) การเข้าพื้นที่ของนักวิจัยในพื้นที่ แต่ระยะหลัง(พฤศจิกายน-ธันวาคม) ไม่ได้เข้าบ่อยเพราะเป็นช่วงที่เกษตรกรต้องเก็บเกี่ยวข้าว และเป็นช่วงการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภาประชาชนจึงไม่มีเวลาที่จะเข้ามาประชุมกลุ่มย่อย

4.2 ผลการดำเนินงานจัดประชุมผู้บริหาร/กรรมการจากกลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์

การประชุมกลุ่มย่อย 3 ครั้ง มีดังนี้

ครั้งที่ 1 กลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์ พื้นที่อำเภอเมืองยโสธร ทรายมูล และป่าดิว จัดที่ห้องประชุมวิทยาลัยชุมชนยโสธร วันที่ 21 กันยายน 2548 มีผู้เข้าร่วมประชุม 48 คน (รายละเอียดดังตารางภาคผนวกที่ 4.2) ซึ่งเป็นผู้บริหาร/กรรมการจากกลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์ อำเภอเมืองยโสธร ป่าดิว และทรายมูล จาก 20 กลุ่ม ดังต่อไปนี้

- | | |
|-----------------------------------|----------------------------------|
| 1. สหกรณ์ออมทรัพย์ ร.ยโสธร จำกัด | 2. กลุ่มเกษตรกรอินทรีย์ |
| 3. กลุ่มปุ๋ยชีวภาพบ้านโพธิญาณ | 4. สหกรณ์การเกษตรทุ่งนางโกล |
| 5. กลุ่มศูนย์สาธิตการตลาด | 6. สอ.ตำรวจยโสธร |
| 7. กลุ่มเลี้ยงโค ต.น้ำคำใหญ่ | 8. สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าคอนถอย |
| 9. สหกรณ์เครดิตยูเนียนโนนตาล | 10. สหกรณ์ออมทรัพย์ครูยโสธร |
| 11. สอ. พจ. ยโสธร จำกัด | 12. สหกรณ์สมัชชาคนจน |
| 13. สหกรณ์สมัชชา ต.ไผ่ | 14. สกก.เมืองยโสธร |
| 15. กลุ่มจักสาน | 16. สกก.สมัชชาป่าดิว จำกัด |
| 17. สหกรณ์ออมทรัพย์ ร.ยโสธร จำกัด | 18. กลุ่มเกษตรกรเพาะเห็ดค้อเหนือ |
| 19. กองทุนหมู่บ้านตาตทอง | 20. สหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุข |

ผลการวิเคราะห์ศักยภาพกลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์

1) กลุ่มการเงิน

จุดแข็ง	จุดอ่อน
1. สามารถระดมทุนจากสมาชิก 2. การบริหารจัดการ โปร่งใส 3. จัดสรรผลประโยชน์เป็นธรรม 4. สมาชิกมีความสามัคคี 5. สมาชิกส่วนใหญ่ส่งคืนเงินกู้ตามสัญญา	1. สมาชิกขาดความรู้ในบทบาทหน้าที่ 2. เงินทุนต้องอาศัยการกู้ยืมสถาบันอื่น 3. ระเบียบ ข้อบังคับไม่เอื้อต่อการบริหารจัดการ 4. คณะกรรมการขาดประสบการณ์ 5. สมาชิกขาดวินัยในการมีส่วนร่วม
โอกาส	อุปสรรค
1. ได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ 2. หน่วยงานรัฐสนับสนุนงบประมาณ 3. สถาบันการเงินท้องถิ่นสนับสนุน 4. นายทะเบียนสหกรณ์รับรอง	1. มีคู่แข่งสหกรณ์อื่น 2. การปฏิรูประบบราชการทำให้เกิดปัญหา

2) กลุ่มอาชีพ

จุดแข็ง	จุดอ่อน
1. การบริหารงานองค์กรมีคุณภาพ 2. สมาชิกชำนาญการผลิตสินค้า 3. ผลผลิตตรงตามความต้องการของชุมชน 4. ผลผลิตได้รับรางวัลรับรองคุณภาพ	1. ขาดความรู้ในการจัดการเก็บรักษาผลผลิต 2. กำลังการผลิตไม่เพียงพอ 3. เงินทุนดำเนินการไม่เพียงพอ
โอกาส	อุปสรรค
1. รัฐบาลส่งเสริมการผลิต 2. ตลาดมีความต้องการสูง 3. ได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ	1. ราคาน้ำมันสูง 2. ปัญหาน้ำท่วม ภัยแล้ง สภาพอากาศ 3. พ่อค้าคนกลางตัดราคา

3) กลุ่มสหกรณ์การเกษตร

จุดแข็ง	จุดอ่อน
1. ผลผลิตมีคุณภาพ 2. ผลิตภัณฑ์ตรงตามความต้องการของตลาด 3. การบรรจุ ผลิตภัณฑ์มีคุณภาพ 4. สมาชิกมีการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน	1. กำลังการผลิตไม่เพียงพอ 2. ไม่มีการรับรองมาตรฐานการผลิต 3. ทุนดำเนินการไม่เพียงพอ 4. คณะกรรมการขาดความรู้ ความชำนาญ 5. สมาชิกค้างชำระหนี้
โอกาส	อุปสรรค
1. รัฐบาลส่งเสริมการผลิต 2. ตลาดมีความต้องการสูง 3. ได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ	1. ราคาน้ำมันสูง 2. ปัญหาน้ำท่วม ภัยแล้ง

4) ความต้องการในการเชื่อมโยง

กลุ่ม	กิจกรรมกลุ่ม	กลุ่มที่ต้องการเชื่อมโยง	เรื่องที่ต้องการเชื่อมโยง
สหกรณ์ออมทรัพย์โรงพยาบาล ยโสธร	◆ ออมทรัพย์ ◆ ให้กู้เงิน	สหกรณ์ออมทรัพย์ครู กลุ่มเกษตรอินทรีย์	การให้กู้เงิน ซื้ออาหารอินทรีย์
กลุ่มปุ๋ยชีวภาพบ้านโพธิญาณ อ.ป่าดู่	◆ ทำปุ๋ยอินทรีย์	กลุ่มเกษตรกรทำนา กลุ่มปศุสัตว์	การขายปุ๋ย ซื้อวัตถุดิบทำปุ๋ย
กลุ่มศูนย์สวัสดิการตลาดเพื่อการ ผลิต ต.ทรายมูล อ.ทรายมูล	◆ ทำนา	ทุกกลุ่ม	แลกเปลี่ยนเรียนรู้
กลุ่มเลี้ยงโค ต.น้ำคำใหญ่	◆ เลี้ยงโค	กลุ่มปุ๋ยชีวภาพ	แลกเปลี่ยนสินค้า
สหกรณ์เครดิตยูเนี่ยนโนนตาล ยโสธร อ.เมืองยโสธร	◆ ออมทรัพย์ ◆ ให้กู้เงิน	กลุ่มออมทรัพย์	การกู้ยืมเงิน

ครั้งที่ 2 กลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์ พื้นที่อำเภอมหาชนะชัย อำเภอค้อวัง และคำเขื่อนแก้ว จัดที่ห้องประชุมวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีจังหวัดยโสธร วันที่ 6 ตุลาคม 2548 มีผู้เข้าร่วมประชุม 49 คน (ตารางภาคผนวกที่ 4.3) เป็นผู้บริหาร/กรรมการจากกลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์ อำเภอมหาชนะชัย อำเภอค้อวัง และคำเขื่อนแก้ว จาก 20 กลุ่มดังต่อไปนี้

1. กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านพลไวก
2. กลุ่มปุ๋ยชีวภาพ บ้านคูเมือง
3. กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านโพนแพง
4. กลุ่มปุ๋ยชีวภาพ บ้านฟ้าหยาด
5. กองทุนหมู่บ้านม่วง หมู่ที่ 1
6. ส.กก. มหาชนะชัย
7. กองทุนหมู่บ้านม่วง หมู่ที่ 1
8. ส.กก.ค้อวัง
9. กลุ่มออมทรัพย์ บ้านม่วง
10. กลุ่มทำนาดงแคนใหญ่
11. กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ต. คูเมือง
12. สหกรณ์สวนป่า
13. สหกรณ์ปศุสัตว์คองยาง จำกัด
14. สตรีสหกรณ์นาหอม
15. สหกรณ์สวนป่าเอกชน ยโสธร
16. สกก. คำเขื่อนแก้ว จำกัด
17. กลุ่มเกษตรกรทำนาบากเรือ
18. กลุ่มเกษตรกรทำนาทุ่งมน
19. สหกรณ์ผู้ใช้น้ำบ้านดู่ จำกัด
20. กลุ่มผลิตปุ๋ยชีวภาพ ต. ลุมพุก

ผลการวิเคราะห์ศักยภาพกลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์

1) กลุ่มการเงิน

จุดแข็ง	จุดอ่อน
1. สมาชิกมีจำนวนไม่มากมีคุณภาพ 2. มีกฎ ระเบียบชัดเจน 3. มีทุนหมุนเวียนในการดำเนินการเพียงพอ 4. สมาชิกมีความสามัคคี 5. สมาชิกส่วนใหญ่ส่งคืนเงินกู้ตามสัญญา	1. สื่อ/อุปกรณ์เช่นคอมพิวเตอร์ไม่มี 2. ไม่มีเงินเพียงพอที่จะให้สมาชิกกู้ 3. สมาชิกบางส่วนขาดวินัยในการส่งเงินคืน 4. ไม่มีสถานที่ทำงานเป็นเอกเทศ
โอกาส	อุปสรรค
1. ได้รับงบประมาณสนับสนุนเพิ่มเติม 2. หน่วยงานรัฐสนับสนุน 3. สมาชิกต้องการเงินกู้เพื่อการผลิต 4. มีโอกาสได้จ้างและเรียนรู้กลุ่มอื่น	1. กลุ่มกองทุนอื่นปล่อยเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำกว่า 2. มีตัวอย่างการผ่อนผันหนี้ทำให้เป็นตัวอย่าง

2) กลุ่มอาชีพ

จุดแข็ง	จุดอ่อน
1. มีวัตถุดิบในการทำธุรกิจเพียงพอ 2. ความร่วมมือของสมาชิกในการผลิตสินค้า 3. มีเครื่องมือที่เอื้อต่อการผลิต 4. ผลผลิตได้รับรางวัลรับรองคุณภาพ 5. มีแหล่งวัตถุดิบธรรมชาติ 6. เป็นสถานที่แลกเปลี่ยนเรียนรู้ภูมิปัญญา	1. กรรมการบางส่วนขาดความรู้ในการจัดการ 2. การตลาดคู่พ่อค้าคนกลางไม่ได้ 3. เครื่องมือผลิตสินค้าไม่ทันสมัย 4. ขาดความรู้ในการออกแบบผลิตภัณฑ์ 5. สมาชิกเข้าช้อนกลุ่มอื่น
โอกาส	อุปสรรค
1. ได้มีโอกาสเสนอสินค้า/ธุรกิจหน่วยงานอื่น 2. ได้รับเงินทุนสนับสนุนจากรัฐบาล	1. การแข่งขันด้านการตลาดสูง ผู้นำทุนไม่ได้ 2. ไม่มีตลาดขายสินค้าแน่นอน

3) กลุ่มสหกรณ์การเกษตร

จุดแข็ง	จุดอ่อน
<ol style="list-style-type: none"> 1. มีวัตถุดิบในการทำธุรกิจเพียงพอ 2. การระดมหุ้น 3. ความร่วมมือของสมาชิก 4. มีเครื่องมือที่เอื้อต่อการผลิต 5. ผลผลิตได้รับรางวัลรับรองคุณภาพ 6. มีแหล่งวัตถุดิบธรรมชาติ 7. เป็นสถานที่แลกเปลี่ยนเรียนรู้ภูมิปัญญา 8. สมาชิกเป็นประชาธิปไตย 9. ปีการปันผลคืนสมาชิก 10. เป็นแหล่งเงินทุนสมาชิก 	<ol style="list-style-type: none"> 1. กรรมการบางส่วนขาดความรู้ในการจัดการ 2. ต้นทุนการผลิตสูง 3. ทุนหมุนเวียนทางธุรกิจไม่เพียงพอ 4. การตลาดสู่พ่อค้าคนกลางไม่ได้ 5. สมาชิกค้างชำระ 6. เครื่องมือแปรรูปสินค้าไม่ทันสมัย 7. สมาชิกขาดความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ 8. เจ้าหน้าที่ไม่ตรงตามความต้องการ 9. ขาดการควบคุมภายในที่ดี 10. ไม่มีสำนักงานที่มั่นคง/เอกเทศ
โอกาส	อุปสรรค
<ol style="list-style-type: none"> 1. ได้มีโอกาสเสนอสินค้า/ธุรกิจหน่วยงานอื่น 2. ได้รับเงินทุนสนับสนุนจากรัฐบาล 3. มีโอกาสรวมผลผลิตและซื้อข้าวที่มีคุณภาพ 4. เสนอขายสินค้าต่างประเทศได้ง่ายขึ้น 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สมาชิกเข้าซื้อของกลุ่มอื่นเป็นหนี้หลายกลุ่ม 2. การแข่งขันด้านการตลาดสูง ผู้นำทุนไม่ได้ 3. ไม่มีตลาดขายสินค้าแน่นอน 4. นโยบายรับจํานำข้างเปลือกไม่สอดคล้อง 5. ภัยธรรมชาติ เช่นน้ำท่วม แล้ง

4) การเชื่อมโยงของกลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์

ที่	กลุ่ม	กิจกรรมกลุ่ม	กลุ่มที่ต้องการเชื่อมโยง	เรื่องที่ต้องการ
1	กลุ่มเกษตรกรทำนา บากเรือ อ.มหาชนะชัย	<ul style="list-style-type: none"> ● รับซื้อข้าวอินทรีย์ ● สีข้าว/จำหน่ายข้าว ● แกลบ ร้าข้าว 	กลุ่มเกษตรกรทำนา อินทรีย์ทุกกลุ่ม	● ต้องการซื้อข้าวหอม มะลิ 105
2	กลุ่มทำนาดงแคนใหญ่	<ul style="list-style-type: none"> ● ผลิตปุ๋ยอินทรีย์ ● ทำนาข้าวอินทรีย์ 	<ul style="list-style-type: none"> ● กลุ่มปศุสัตว์/ ● กลุ่มทำนาบากเรือ 	<ul style="list-style-type: none"> ● ซื้อวัตถุดิบผลิตปุ๋ย ● ขายข้าวอินทรีย์
3	สหกรณ์ปศุสัตว์ดงยาง อ.มหาชนะชัย	<ul style="list-style-type: none"> ● เลี้ยงสัตว์ ● จำหน่ายมูลสัตว์ 	● กลุ่มผลิตปุ๋ยชีวภาพ	● ต้องการปุ๋ยชีวภาพ ราคาถูก
4	สหกรณ์สวนป่าเอกชน อ.มหาชนะชัย	<ul style="list-style-type: none"> ● ปลูกและอนุรักษ์ไม้ ● จำหน่ายกล้าไม้ 	● ทุกกลุ่มที่ต้องการ พันธุ์ไม้	
5	เกษตรกรทำนาทุ่งมน อ.คำเขื่อนแก้ว	● กลุ่มทำนาบากเรือ		● ต้องการขายข้าว
6	กลุ่มผลิตข้าวอินทรีย์ ต. ดุมพูก อ.คำเขื่อนแก้ว	<ul style="list-style-type: none"> ● กลุ่มทำนาบากเรือ ● กลุ่มปศุสัตว์ 		<ul style="list-style-type: none"> ● ต้องการขายข้าว ● ต้องการปุ๋ยชีวภาพ
7	สหกรณ์การเกษตรคำ เขื่อนแก้ว อ.คำเขื่อนแก้ว	● รับซื้อข้าว/จำหน่าย	● กลุ่มการเกษตรทุก กลุ่ม	● แลกเปลี่ยนสินค้า รับซื้อข้าว

ที่	กลุ่ม	กิจกรรมกลุ่ม	กลุ่มที่ต้องการเชื่อมโยง	เรื่องที่ต้องการ
8	กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านพลิว	<ul style="list-style-type: none"> ● ออมทรัพย์ ● ให้เงินกู้ 	<ul style="list-style-type: none"> ● ออมทรัพย์ ● ให้เงินกู้ 	<ul style="list-style-type: none"> ● การกู้เงิน ● การบริหารจัดการ
9	กลุ่มออมทรัพย์การผลิตบ้านม่วง อ.มหาชนะชัย	<ul style="list-style-type: none"> ● ออมทรัพย์ ● ให้เงินกู้ 	<ul style="list-style-type: none"> ● ออมทรัพย์ ● ให้เงินกู้ 	<ul style="list-style-type: none"> ● การกู้เงิน ● การบริหารจัดการ
10	กลุ่มออมทรัพย์การผลิตบ้านโพนแขง อ.ค้อวัง	<ul style="list-style-type: none"> ● ออมทรัพย์ ● ให้เงินกู้ 	<ul style="list-style-type: none"> ● ออมทรัพย์ ● ให้เงินกู้ 	<ul style="list-style-type: none"> ● การกู้เงิน ● การบริหารจัดการ
11	กองทุนหมู่บ้านม่วง อ.มหาชนะชัย	<ul style="list-style-type: none"> ● ออมทรัพย์ ● ให้เงินกู้ 	<ul style="list-style-type: none"> ● ออมทรัพย์ ● ให้เงินกู้ 	<ul style="list-style-type: none"> ● การกู้เงิน ● การบริหารจัดการ
12	กลุ่มสตรีทอผ้าไหม บ.หัวเมือง	<ul style="list-style-type: none"> ● ผลิตผ้าไหม/ผ้า ● จำหน่ายผ้าไหม 	<ul style="list-style-type: none"> ● สหกรณ์ทุกสหกรณ์ ● กลุ่มออมทรัพย์ 	<ul style="list-style-type: none"> ● จำหน่ายสินค้า ● กู้ยืมเงิน
13	กลุ่มสตรีบ้านม่วง อ.คำเขื่อนแก้ว	<ul style="list-style-type: none"> ● ทอผ้า 		
14	กลุ่มสตรีสหกรณ์บ้านโพนแขง อ.ค้อวัง			

ครั้งที่ 3 กลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์ พื้นที่อำเภอเลิงนกทา กุดชุม และไทยเจริญ จัดที่ห้องประชุม โรงเรียนกุดชุมวิทยาคม วันที่ 7 ตุลาคม 2548 มีผู้เข้าร่วมประชุม 39 คน (ตารางภาคผนวกที่ 4.4) เป็นผู้บริหาร/กรรมการจากกลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์ อำเภอเลิงนกทา กุดชุม และไทยเจริญ จาก 19 กลุ่มดังต่อไปนี้

1. เครือข่ายเกษตรอินทรีย์ ต.สาวท
2. สกก.ไทยเจริญจำกัด
3. กลุ่มสตรีบ้านม่วงกาซัง
4. กลุ่มเกษตรกรทำนาห้องแขง
5. ชมรมรักษัธรรมชาติ
6. สตรีสานตะกร้าบ้านกุดแห่
7. สกก.สุขเกษมจำกัด
8. กลุ่มสตรีทอผ้า บ้านโลกสาวท
9. กลุ่มส่งเสริมเกษตรกร
10. กลุ่มแม่บ้านเกษตรคำก้าว
11. ส.กก.เกษตรอินทรีย์เลิงนกทาไทยเจริญ
12. กลุ่มศิลปประดิษฐ์ดอกไม้
13. สกก.มवलชน จำกัด
14. กองทุนหมู่บ้านดอนหวาย
15. สกก.ผู้เลี้ยงสุกรเลิงนกทา
16. สหกรณ์เครดิต ยูเนียนซ่งแย้
17. กลุ่มเกษตรอินทรีย์สร้างมิ่ง
18. ออมทรัพย์สัจจะเพื่อการผลิต บ้านโนนยาง
19. สหกรณ์มหาชนการเกษตรสุขเกษม

ผลการวิเคราะห์ศักยภาพกลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์

1) กลุ่มการเงิน

จุดแข็ง	จุดอ่อน
1. สมาชิกมีจำนวนไม่มากมีคุณภาพ 2. มีกฎ ระเบียบชัดเจน 3. มีทุนหมุนเวียนในการดำเนินการเพียงพอ 4. สมาชิกมีความสามัคคี 5. สมาชิกส่วนใหญ่ส่งคืนเงินกู้ตามสัญญา	1. สมาชิกไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบ 2. คณะกรรมการและสมาชิกขาดความรู้ 3. ขาดทุนหมุนเวียน 4. การบริหารจัดการบางแห่งไม่มีคุณภาพ 5. กรรมการปฏิบัติหลายหน้าที่
โอกาส	อุปสรรค
1. ได้รับการยกย่อง ชมเชย 2. หน่วยงานรัฐสนับสนุน 3. มีการเชื่อมโยงกับองค์กรอื่น 4. มีโอกาสได้งานและเรียนรู้กลุ่มอื่น	1. กลุ่มกองทุนในชุมชนมากเกินไป 2. ไม่มีแหล่งเงินทุนจากภายนอก

2) กลุ่มอาชีพ

จุดแข็ง	จุดอ่อน
1. คณะกรรมการเสียสละ เข้มแข็ง รับผิดชอบสูง 2. สินค้ามีคุณภาพตรงตามความต้องการตลาด 3. สมาชิกมีความสามารถในการผลิตสินค้า 4. วัตถุประสงค์ในท้องถิ่นหาง่าย ต้นทุนต่ำ 5. มีแหล่งวัตถุดิบธรรมชาติ 6. เป็นสถานที่แลกเปลี่ยนเรียนรู้ภูมิปัญญา	1. ผลิตสินค้าไม่ทันตามความต้องการ 2. ทุนหมุนเวียนไม่เพียงพอ 3. สมาชิกไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบกลุ่ม 4. ขาดความรู้ในการออกแบบผลิตภัณฑ์
โอกาส	อุปสรรค
1. รัฐบาลและองค์กรต่างๆ สนับสนุน 2. มีตลาดกว้างขวาง แน่นนอน	1. คู่แข่งตัดราคาสินค้า 2. วัสดุ อุปกรณ์ราคาแพง 3. การคมนาคมไม่สะดวก

3) กลุ่มสหกรณ์การเกษตร

จุดแข็ง	จุดอ่อน
<ol style="list-style-type: none"> 1. มีผู้นำที่เข้มแข็ง สมาชิกมีส่วนร่วม 2. มีผู้นำที่เข้มแข็ง สมาชิกมีส่วนร่วม 3. มีโรงงาน วัตถุประสงค์ เป็นของตัวเอง 4. สินค้าต้นทุนต่ำ 5. บริหารงานในรูปคณะกรรมการ มีความเสียสละ 6. มีระบบควบคุมติดตามหนี้ 7. มีความต้องการพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ขาดความรู้ความเข้าใจการบริหารงาน 2. ขาดความรู้ความเข้าใจการบริหารงาน 3. ขาดแหล่งเงินทุนและแหล่งความรู้ 4. ขาดระบบติดตามหนี้ที่ดี 5. สมาชิกขาดความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ 6. การดำเนินงานตามระบบสหกรณ์ 7. ขาดสถานที่ประกอบการเป็นของตนเอง
โอกาส	อุปสรรค
<ol style="list-style-type: none"> 1. ได้รับการสนับสนุนด้านความรู้จากหน่วยงานของรัฐ องค์กรต่าง ๆ 2. ได้รับการสนับสนุนด้านความรู้จากหน่วยงาน 3. ได้รับการสนับสนุนด้านเงินทุน เครื่องมือจาก ภาครัฐ และองค์กร 4. ได้รับการสนับสนุนด้านเงินทุน 5. มีเวทีนำเสนอผลงาน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ 6. ภาครัฐมีนโยบาย กฎระเบียบให้การคุ้มครอง 	<ol style="list-style-type: none"> 1. แหล่งน้ำไม่เพียงพอในการทำเกษตร 2. ได้รับผลกระทบจากภัยธรรมชาติ 3. ไม่ได้ได้รับความเป็นธรรมในการกำหนดราคา 4. การตลาดไม่มั่นคง แนนอน 5. ค่าครองชีพแพงไม่สมดุลกับรายจ่าย 6. การคมนาคมไม่สะดวก

4) ความต้องการในการเชื่อมโยง

กลุ่ม	กิจกรรมกลุ่ม	กลุ่มที่ต้องการเชื่อมโยง	เรื่องที่ต้องการเชื่อมโยง
สหกรณ์มหาชนสุขเกษม จำกัด	● ทำปุ๋ยหมักอินทรีย์	● กลุ่มอินทรีย์นาโต	● ขายปุ๋ยอินทรีย์
กลุ่มออมทรัพย์บ้านโนนยาง (เครือข่ายที่มีอยู่ - กลุ่ม เกษตรกรทำนายโสธร)		● กลุ่มออมทรัพย์, กองทุน หมู่บ้าน, เจ	● ความรู้ด้านการจัดทำ บัญชี
สกก.มวชนไทยเจริญ จำกัด	● ไม่ได้ทำธุรกิจ	● ต้องการเชื่อมทุกกลุ่ม	● ช่วยในด้านบริหาร จัดการ
สหกรณ์เครดิตยูเนียนช่งแย้ (เครือข่ายที่มีอยู่ - สหกรณ์ ยูเนียนทั้งประเทศ)	● ระดมทุนไปส่วนกลาง ให้สมาชิกกู้ร้อยละ 10 (รับมา 7%)	● เปิดโอกาสให้กองทุนหมู่บ้าน เข้าสมัครเป็นสมาชิก	
สหกรณ์ผู้เลี้ยงหมูเถิงนทา	● ซื่อปลายข้าว ● ขายมูลสัตว์	● กลุ่มเกษตรกรอินทรีย์ ● อื่นๆ	● ซื้อขายทั้งปัจจัยการ ผลิตและผลผลิต
กองทุนหมู่บ้านดอนหวาย			● ความรู้เพิ่มเติมด้านบัญชี และคอมพิวเตอร์
กลุ่มสตรีจักสานตะกร้า พลาสติก			● ต้องการจำหน่าย ผลผลิต

4) ความต้องการในการเชื่อมโยง (ต่อ)

กลุ่ม	กิจกรรมกลุ่ม	กลุ่มที่ต้องการเชื่อมโยง	เรื่องที่ต้องการเชื่อมโยง
กลุ่มศิลปินประดิษฐ์ดอกไม้ (สบู่) (เครือข่ายที่มีอยู่-กลุ่มจักสาน)		<ul style="list-style-type: none"> ● กลุ่มสตรีจักสาน ● เครื่องปั้นดินเผา ● ภาชนะบรรจุ 	<ul style="list-style-type: none"> ● ต้องการตะกร้าใส่สินค้า ● ฝากจำหน่ายได้
กลุ่มทอผ้าย้อมสีธรรมชาตินาโส	<ul style="list-style-type: none"> ● กลุ่มเกษตรกรทำนาโนโส ● ทุ่งไร่ข้าวสาร ผ้า 	<ul style="list-style-type: none"> ● ทุกเกษตรทุกกลุ่ม 	<ul style="list-style-type: none"> ● ให้คำแนะนำในการย้อมผ้า ● จำหน่ายสินค้า
กลุ่มทำหมอน	<ul style="list-style-type: none"> ● หมอนปักทอง 	<ul style="list-style-type: none"> ● กลุ่มกลุ่มศิลปินประดิษฐ์ดอกไม้ (สบู่) ● กลุ่มทอผ้าย้อมสีธรรมชาตินาโส 	<ul style="list-style-type: none"> ● ศึกษาความรู้ เพื่อผลิต
กลุ่มสตรีบ้านคำแก้ว	<ul style="list-style-type: none"> ● ทอเสื่อ 	<ul style="list-style-type: none"> ● กลุ่มสตรีบ้านสำราญ ● กลุ่มสตรีบ้านโนนยาง 	<ul style="list-style-type: none"> ● ขอกู้เงิน
กลุ่มโรงสีทำนาเกษตรบ้านห้องแซง	<ul style="list-style-type: none"> ● รับซื้อและสีข้าวจำหน่าย 	<ul style="list-style-type: none"> ● กลุ่มเกษตรกรทำนาโนโส ● สหกรณ์ผู้เลี้ยงหมูเลิงนกทา 	<ul style="list-style-type: none"> ● แลกเปลี่ยนความรู้
กลุ่มเกษตรกรอินทรีย์ตำบลสร้างมิ่ง	<ul style="list-style-type: none"> ● ทำนาอินทรีย์ 	<ul style="list-style-type: none"> ● กลุ่มเกษตรกรทำนาโนโส ● สหกรณ์ผู้เลี้ยงหมูเลิงนกทา 	<ul style="list-style-type: none"> ● แลกเปลี่ยนเรียนรู้
กลุ่มส่งเสริมการเกษตรตำบลสวาท เลิงนกทา	<ul style="list-style-type: none"> ● ผลิตปุ๋ยอินทรีย์อัดเม็ด 	<ul style="list-style-type: none"> ● ซื้อข้าวเปลือก ● ขายข้าว ธนาคารชุมชน 	<ul style="list-style-type: none"> ● ข้อมูลสัตว์ (ผ่านมกท.) ● จำหน่ายข้าว
สหกรณ์เกษตรกรอินทรีย์เลิงนกทาไทยเจริญ จำกัด	<ul style="list-style-type: none"> ● สีข้าวส่งต่างประเทศ 	<ul style="list-style-type: none"> ● สหกรณ์ผู้เลี้ยงหมูเลิงนกทา 	<ul style="list-style-type: none"> ● ขายแลกเปลี่ยน ซื้อข้าวหมู
สหกรณ์เครือข่ายเกษตรกรอินทรีย์สวาทสามัคคี จำกัด (เพิ่งตั้ง)	<ul style="list-style-type: none"> ● ออมทรัพย์ สวัสดิการ ● ถือหุ่น ● ยังไม่ค่อยมีกิจกรรม 		<ul style="list-style-type: none"> ● ต้องการเชื่อมโยงเกษตรกรอินทรีย์
กลุ่มเกษตรกรทำนาโนโส	<ul style="list-style-type: none"> ● ซื้อข้าวเปลือก ● ขายข้าว ● ธนาคารชุมชน 	<ul style="list-style-type: none"> ● กลุ่มเกษตรกรทุกกลุ่ม ● เครือข่ายอยู่ข้าวอุ่นน้ำ 3 จังหวัด ● ธนาคารชุมชน 	
สหกรณ์ไทยเจริญ	<ul style="list-style-type: none"> ● รับฝาก/กู้เงินสมาชิก ● รวมซื้อ/ขายให้สมาชิก 	<ul style="list-style-type: none"> ● ต้องการเชื่อมทุกกลุ่ม 	<ul style="list-style-type: none"> ● ยินดีให้ความรู้ด้านบัญชี สินค้า

4.3 ผลการดำเนินงานจัดเวทีประชุมใหญ่ผู้นำกลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์ เพื่อกำหนดกรอบ ทิศทางการดำเนินงานขององค์กร

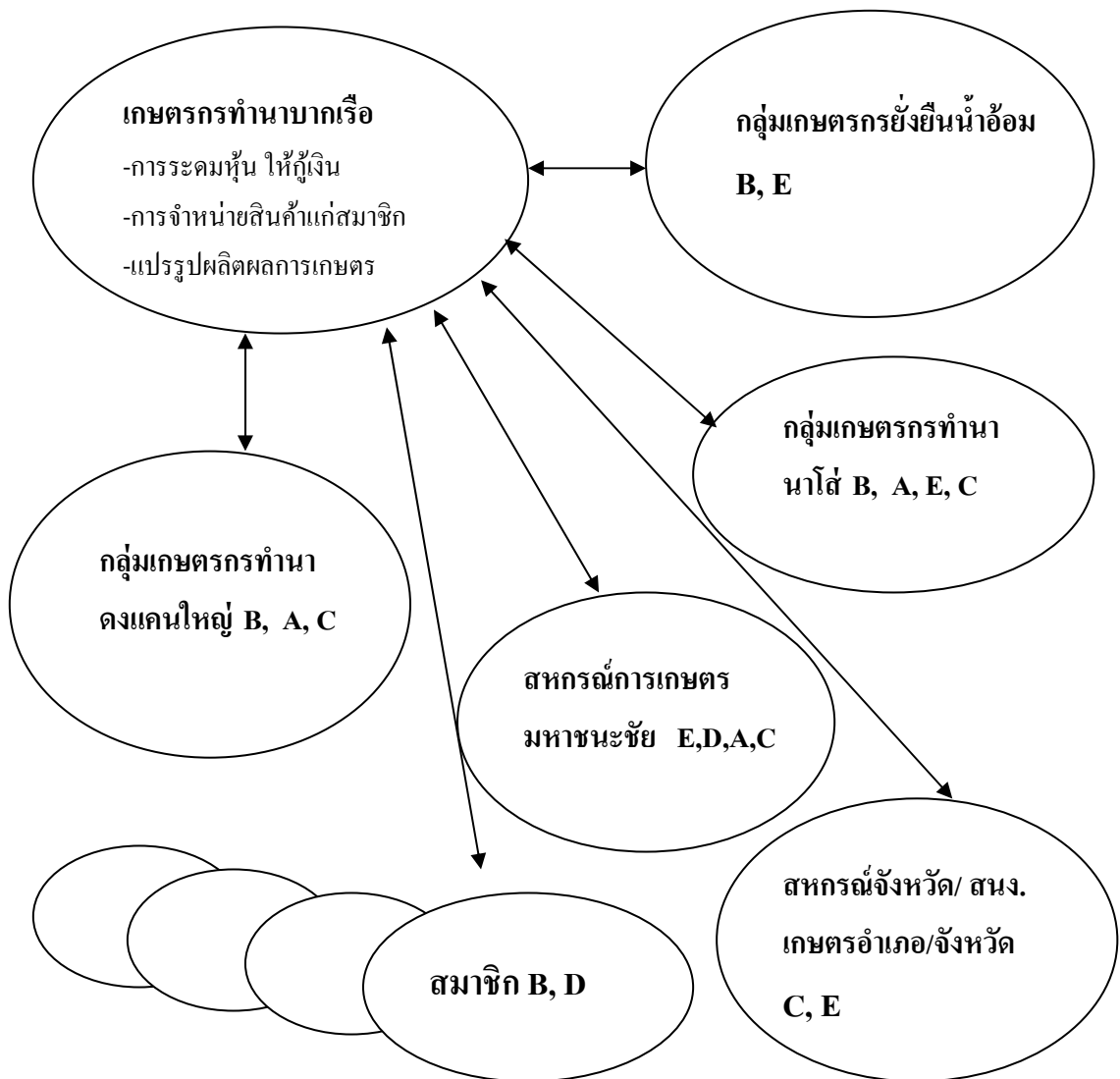
คณะนักวิจัยฯ ได้เชิญผู้นำกลุ่ม/องค์กร ที่มีความประสงค์และมีศักยภาพในการดำเนินงานร่วมกัน ร่วมประชุมใหญ่โครงการพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่จังหวัดยโสธร ในวันที่ 19 ตุลาคม 2548 ณ ห้องประชุม 1 ศาลากลางจังหวัดยโสธร เพื่อกำหนดกรอบทิศทางการทำงานของกลุ่ม/องค์กร ซึ่งมีกลุ่ม/องค์กรเข้าร่วมประชุมทั้งสิ้น 34 กลุ่ม (ตารางภาคผนวกที่ 4.5) ซึ่งเป็นตัวแทนจากกลุ่มสหกรณ์การเกษตร สหกรณ์ออมทรัพย์ กลุ่มเกษตรกร กลุ่มอาชีพ กลุ่มออมทรัพย์ กองทุนหมู่บ้าน ทั้งที่เป็นกลุ่มดำเนินการโดยรัฐบาล ดำเนินการโดยองค์กรประชาชน และจัดตั้งขึ้นเอง

4.3.1 การเชื่อมโยงของกลุ่ม/องค์กรและสหกรณ์ก่อนเข้าไปดำเนินการวิจัย

การเชื่อมโยงเครือข่ายของกลุ่ม/องค์กรและสหกรณ์ ในปัจจุบันก่อนที่จะดำเนินการวิจัย พัฒนาขบวนการสหกรณ์ สรุปได้ดังนี้

1) กลุ่มที่มีการเชื่อมโยงแบบไม่เป็นทางการก่อนการวิจัย

กลุ่มเกษตรกรทำนาบากรือ มีสมาชิกที่เป็นเกษตรกรมากมาย กระจายอยู่หลายอำเภอเป็นปัจจัยสำคัญในการเชื่อมโยง กลุ่มที่มาเชื่อมโยงกับกลุ่มเกษตรกรทำนาบากรือ มีกลุ่มเกษตรกรทำนาแดงแคนใหญ่ กลุ่มเกษตรกรทำนาโนไต้ กลุ่มเกษตรกรทำนาทุ่งมน โดยกิจกรรมที่เชื่อมโยง คือ การจำหน่ายข้าวเปลือกเพื่อการแปรรูป การซื้อข้าวอินทรีย์ ดังภาพที่ 4.1



ภาพที่ 4.1 รูปแบบการเชื่อมโยงของกลุ่มการเกษตร

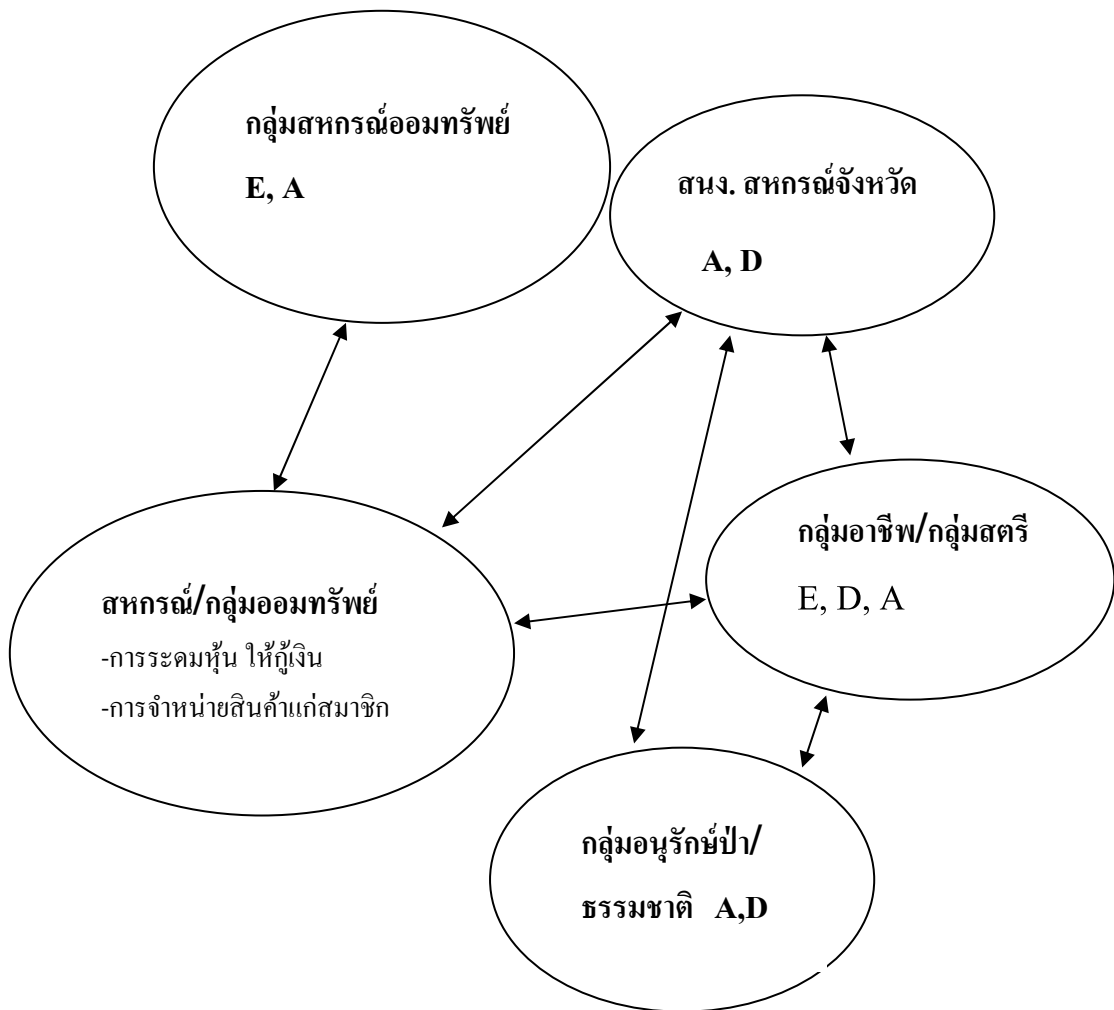
เรื่อง/กิจกรรม ที่เชื่อมโยง

- A หมายถึง การซื้อข้าวเปลือก
- B หมายถึง จำหน่าย/ขายข้าวเปลือก
- C หมายถึง การบริหารจัดการ
- D หมายถึง การกู้เงิน/การสนับสนุนการเงิน
- E หมายถึง การแลกเปลี่ยนเรียนรู้

2) กลุ่ม/องค์กรที่ไม่มีการเชื่อมโยงกัน

นอกจากกลุ่มการเกษตรมีการเชื่อมโยงกันมาก่อนการดำเนินการวิจัยแล้ว ส่วนกลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์อื่น พบว่า มีการเชื่อมโยงกันน้อยมาก หรืออาจสรุปว่าเป็นการเชื่อมโยงภายในกลุ่มและเชื่อมโยงกับหน่วยงานภาครัฐ ดัง ภาพที่ 4.2

กลุ่มการเงิน และกลุ่มอาชีพ ประกอบด้วย สหกรณ์ออมทรัพย์ กลุ่มออมทรัพย์ และกลุ่มอาชีพ



ภาพที่ 4.2 รูปแบบการเชื่อมโยงของกลุ่มการเงินและกลุ่มอาชีพ

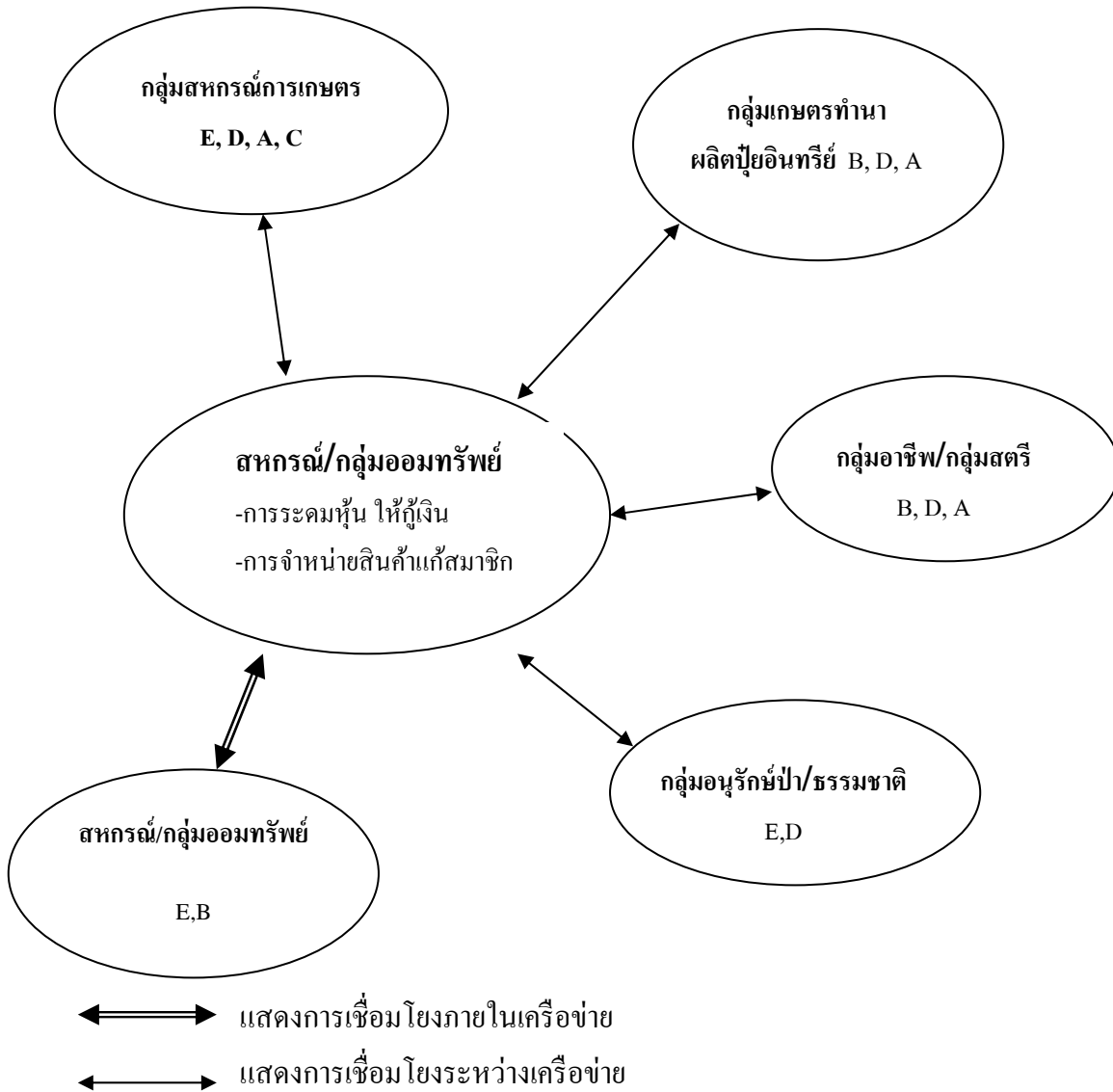
เรื่อง/กิจกรรมเชื่อมโยง

- | | | |
|---|---------|--------------------------------------|
| A | หมายถึง | การบริหารจัดการ |
| B | หมายถึง | การแลกเปลี่ยนสินค้า/ผลผลิตการจำหน่าย |
| C | หมายถึง | การใช้ทรัพยากรร่วมกัน |
| D | หมายถึง | การพึ่งพาด้านการเงิน |

E หมายถึง การแลกเปลี่ยนเรียนรู้

4.3.2 รูปแบบความต้องการเชื่อมโยงของกลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์ จากการจัดเวทีประชุมผู้นำกลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์ระดับจังหวัดโยธา เพื่อร่วมกันกำหนดกรอบ ทิศทางการดำเนินงานขององค์กร ซึ่งในการประชุมใช้เครื่องมือคือใบกิจกรรมในการระดมสมอง และแสดงความคิดเห็น (ภาคผนวก ที่ 4.6 และ ภาคผนวกที่ 4.7)

1) กลุ่มการเงิน ประกอบด้วย สหกรณ์ออมทรัพย์ กลุ่มออมทรัพย์

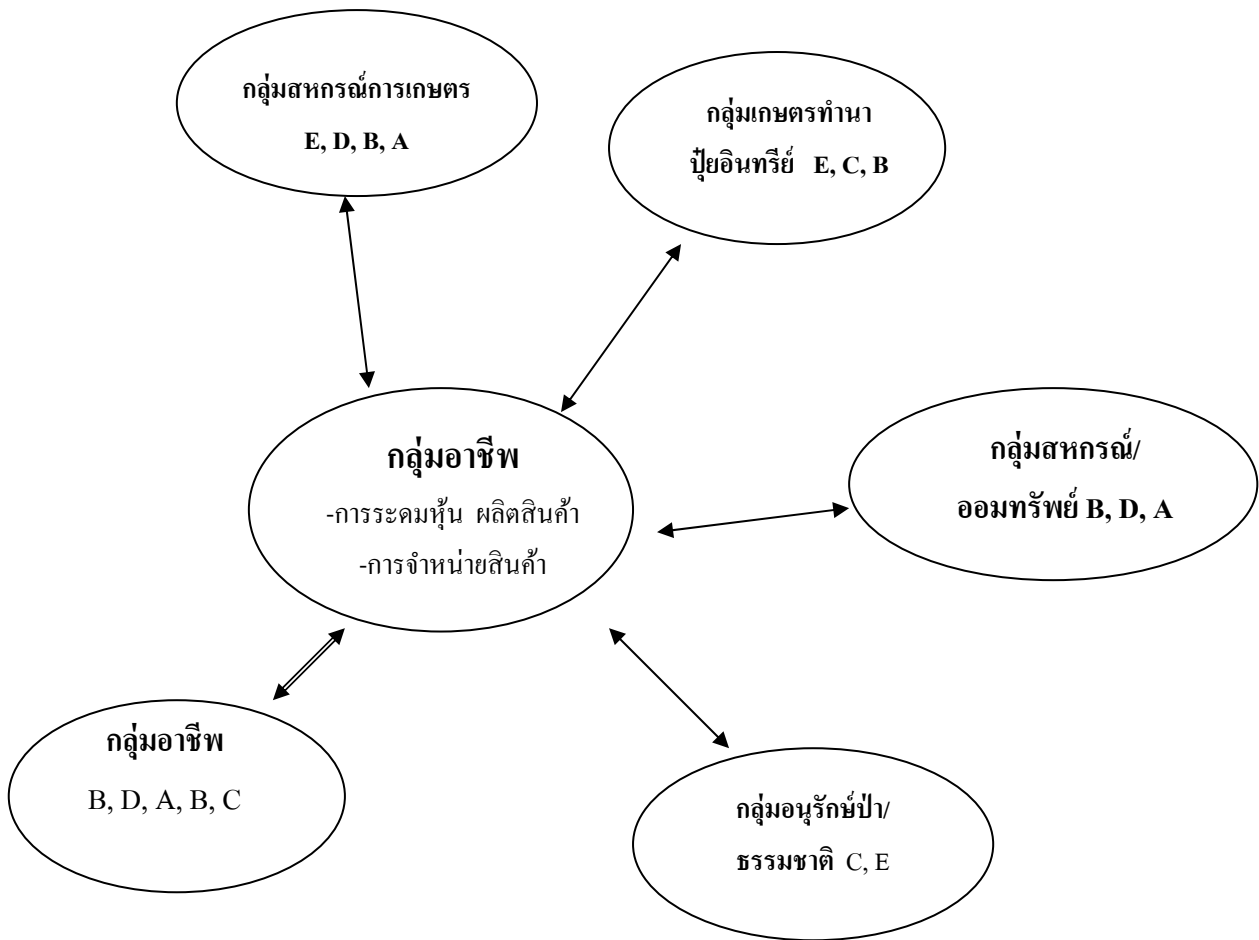


เรื่อง/กิจกรรม ที่ต้องการเชื่อมโยง

- A หมายถึง การบริหารจัดการ
- B หมายถึง การแลกเปลี่ยนสินค้า/ผลผลิตการจำหน่าย
- C หมายถึง การใช้ทรัพยากรร่วมกัน
- D หมายถึง การพึ่งพาด้านการเงิน

E หมายถึง การแลกเปลี่ยนเรียนรู้

2) กลุ่มอาชีพ ประกอบด้วย กลุ่มจักสาน หมอนจืด ทอผ้าไหม ทำเห็ด/อาหารกระป๋อง ทอเสื่อ



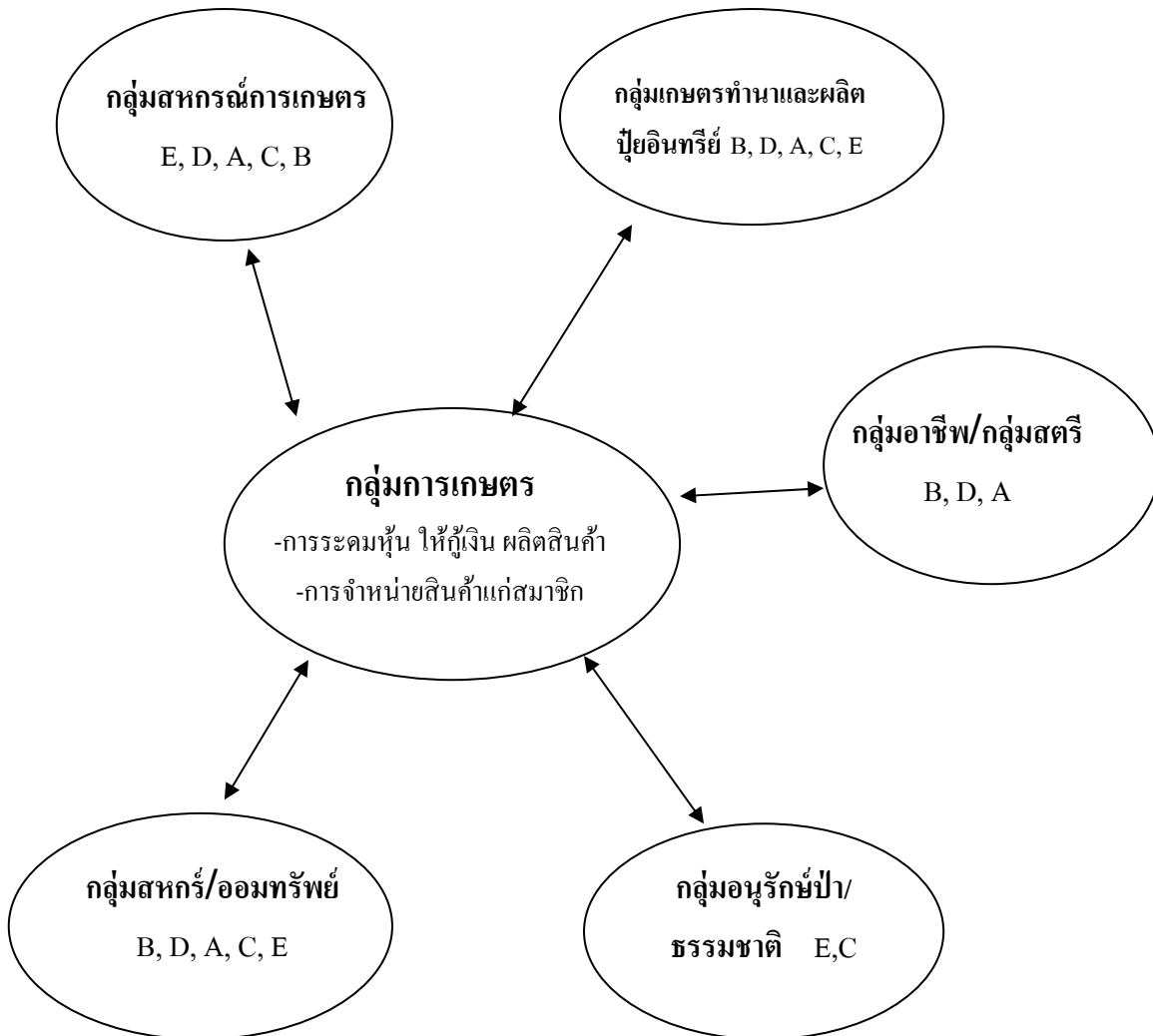
↔ แสดงการเชื่อมโยงภายในเครือข่าย

↔ แสดงการเชื่อมโยงระหว่างเครือข่าย

เรื่อง/กิจกรรม ที่ต้องการเชื่อมโยง

- A หมายถึง การบริหารจัดการ
- B หมายถึง การแลกเปลี่ยนสินค้า/ผลผลิตการจำหน่าย
- C หมายถึง การใช้ทรัพยากรร่วมกัน
- D หมายถึง การพึ่งพาทางการเงิน
- E หมายถึง การแลกเปลี่ยนเรียนรู้

3) กลุ่มการเกษตร ประกอบด้วย สหกรณ์การเกษตร กลุ่มเกษตรกรทำนา กลุ่มทำปุ๋ยอินทรีย์/ชีวภาพ

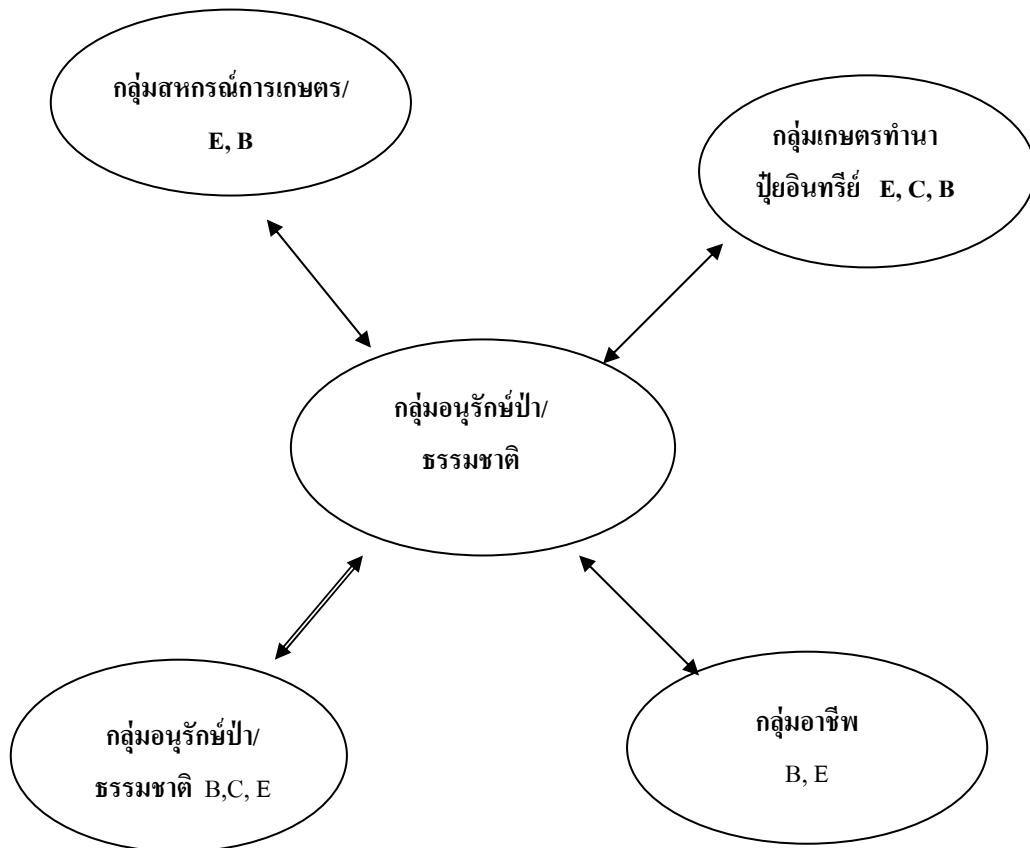


เรื่อง/กิจกรรม ที่ต้องการเชื่อมโยง

- A หมายถึง การบริหารจัดการ
- B หมายถึง การแลกเปลี่ยนสินค้า/ผลผลิตการจำหน่าย
- C หมายถึง การใช้ทรัพยากรร่วมกัน
- D หมายถึง การพึ่งพาทางการเงิน
- E หมายถึง การแลกเปลี่ยนเรียนรู้

4) **กลุ่มอนุรักษ์** ประกอบด้วย กลุ่มเพาะเห็ดค้อเหนือ(กลุ่มวนาทิพย์) กลุ่มอนุรักษ์ไผ่งาม กลุ่มสหกรณ์สวนป่าเอกชนจังหวัดยโสธร และ พอช.FM 104.02 MHz

ความต้องการเชื่อมโยงภายในกลุ่มอนุรักษ์ คือ กลุ่มอนุรักษ์ไผ่งามจำหน่ายวัตถุดิบไม้ไผ่ให้แก่กลุ่มเพาะเห็ดค้อเหนือ และกลุ่มสวนป่าเอกชน กลุ่มเพาะเห็ดค้อเหนือจำหน่ายสินค้า ได้แก่ เห็ดกระป๋องอาหารป่าให้แก่กลุ่มอนุรักษ์ไผ่งามและกลุ่มสวนป่าเอกชน สำหรับกลุ่ม พอช. FM 104.02 MHz นั้นจะทำการเผยแพร่ข้อมูลการอนุรักษ์ และการดูงานร่วมกัน



↔ แสดงการเชื่อมโยงภายในเครือข่าย

→ แสดงการเชื่อมโยงระหว่างเครือข่าย

เรื่อง/กิจกรรม ที่ต้องการเชื่อมโยง

- | | | |
|---|---------|--------------------------------------|
| A | หมายถึง | การบริหารจัดการ |
| B | หมายถึง | การแลกเปลี่ยนสินค้า/ผลผลิตการจำหน่าย |
| C | หมายถึง | การใช้ทรัพยากรร่วมกัน |
| D | หมายถึง | การพึ่งพาด้านการเงิน |
| E | หมายถึง | การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ |

4.4. สรุปผลการจัดเวทีประชุมเพื่อศึกษายาทบาทของกลุ่ม/องค์กรและสหกรณ์

ผลการประชุมผู้นำกลุ่ม/องค์กรและสหกรณ์ในพื้นที่จังหวัดยโสธร 4 ครั้ง กระจายครอบคลุมทุกพื้นที่ สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

กลุ่มที่เข้าร่วมประชุมทั้ง 4 ครั้ง สามารถจำแนกตามลักษณะหรือประเภทของกิจกรรมหลักได้ ดังนี้
กลุ่มเกษตรกร ได้แก่ สหกรณ์การเกษตร กลุ่มเกษตรกรทำนา กลุ่มเลี้ยงสัตว์ กลุ่มผลิตปุ๋ยอินทรีย์ หรือปุ๋ยชีวภาพ กลุ่มโรงสี เป็นต้น

กลุ่มอาชีพ ได้แก่ กลุ่มสตรี กลุ่มอาชีพต่างๆ เช่น ทำเล็อกก ทอผ้าไหม ผลิตกระเป๋าพลาสติก กลุ่มจักสาน กลุ่มแปรรูปอาหารจากแหล่งธรรมชาติ กลุ่มทำและจำหน่ายหมอนจิด เป็นต้น

กลุ่มการเงิน ได้แก่ กลุ่มสหกรณ์ออมทรัพย์ กลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มออมทรัพย์สัจจะ เป็นต้น

กลุ่มอนุรักษ์ ได้แก่ กลุ่มอาสาพิทักษ์ป่าเพื่อชีวิต กลุ่มชมรมรักษ์ธรรมชาติ กลุ่มสหกรณ์สวนป่า กลุ่มเกษตรกรเพาะเห็ดค้อเหนือ เป็นต้น

4.5. ผลการประสานความร่วมมือกับองค์กร/หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ผลการศึกษายาทบาทของกลุ่ม/องค์กรและสหกรณ์ในพื้นที่จังหวัดยโสธร พบว่า หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องมีบทบาทในการพัฒนา กลุ่ม/องค์กรและสหกรณ์ค่อนข้างมาก หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีโครงการพัฒนา กลุ่ม/องค์กร สหกรณ์ อย่างต่อเนื่อง เช่น

1. สำนักงานสหกรณ์จังหวัดยโสธร ได้ส่งเจ้าหน้าที่เข้าร่วมการจัดเวทีประชุมย่อย 3 ครั้ง และให้ข้อมูลของกลุ่ม/องค์กรสหกรณ์ ทุกครั้งที่คณะผู้วิจัยขอความร่วมมือ
2. สำนักงานเกษตรจังหวัด ได้ส่งตัวแทนเข้าร่วมการจัดเวทีประชุม 2 ครั้ง ได้ให้ข้อมูลและตอบคำถามผู้นำกลุ่ม/องค์กร สหกรณ์ที่เข้าร่วมประชุม
3. คณะผู้วิจัยได้เข้าพบผู้ว่าราชการจังหวัดยโสธร เพื่อรับทราบนโยบายและแนวทางที่จะพัฒนา กลุ่ม/องค์กร สหกรณ์ ผู้ว่าราชการจังหวัด ให้ความสำคัญในเรื่องนี้มาก ได้สั่งการให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเข้ารับฟัง เข้าร่วมประชุมในการจัดเวทีเพื่อสรุปผลการศึกษายาทบาท สถานการณ์ของกลุ่ม/องค์กร สหกรณ์ ในวันที่ 19 ตุลาคม 2548
4. เกิดการเรียนรู้ระหว่างกลุ่มต่างๆ และหน่วยงานต่างๆ ได้รับรู้ความต้องการของกลุ่มต่างๆ และกลุ่มมีช่องทางติดต่อประสานงานกับหน่วยงานราชการ

การดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่สัมพันธ์กับการพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในครั้งนี้ คือ สหกรณ์จังหวัดยโสธร มีการวิจัยปฏิบัติการโครงการพัฒนาประสิทธิภาพ การบริหารจัดการกลุ่มผู้ผลิต ภายใต้โครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ในพื้นที่จังหวัดยโสธร ทำให้กลุ่มอาชีพบางกลุ่มมีทักษะในการพัฒนาเครือข่าย พัฒนาทักษะการเรียนรู้ หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องในจังหวัดยโสธร ยินดีที่จะให้ความร่วมมือที่มิวิจัยในการพัฒนาขบวนการสหกรณ์ โดยการพัฒนาให้เกิดเครือข่ายการพัฒนาที่มีคุณภาพที่ยั่งยืน โดยจะสนับสนุนทุกเรื่องที่สามารถให้การสนับสนุนได้

4.6 สรุปผลการศึกษาระยะที่ 1 และแผนการดำเนินการระยะที่ 2

4.6.1 สรุปผลการศึกษาระยะที่ 1

- กิจกรรมการดำเนินการ ระยะที่ 1

คณะผู้วิจัยโครงการพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่จังหวัดยโสธร ดำเนินการวิจัยตามแผนงานที่กำหนดไว้ ดังนี้

1) ประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อวางแผนกรอบ แนวทางการพัฒนาขบวนการวิจัยร่วมกับทีมผู้วิจัยในพื้นที่ 3 จังหวัด คือร้อยเอ็ด มหาสารคาม และยโสธร โดยประชุมครั้งที่ 1 ที่มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

2) คณะผู้วิจัยพื้นที่ยโสธร ประชุมวางแผนกำหนดแผนการดำเนินงาน โดยหัวหน้าโครงการวิจัยร่วมพิจารณา และเสนอแผน ให้ สกว.

3) ดำเนินการวิจัยระยะที่ 1-2 (ตารางที่ 4.1 และ 4.2)

4.7 ขั้นตอนการสร้างเครือข่ายระยะที่ 2 (16 ธันวาคม – 14 สิงหาคม 2549)

เมื่อสิ้นสุดระยะที่ 1 หลังจากการจัดเวทีประชุมใหญ่ แม้จะมีการเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายกันก็จริง แต่เป็นการพูดคุยแสดงความคิดเห็นเบื้องต้นเท่านั้น จึงจำเป็นต้องมีการจัดเวทีในระดับพื้นที่ต่อไป โดยการจัดเวทีในระยะที่ 1 นั้นทำให้ผู้นำมีความกล้าและมั่นใจในการที่จะเป็นวิทยากรกระบวนการ การที่จะเป็นผู้นำการประชุม คณะนักวิจัยจึงได้กำหนดให้มีการประชุมเวทีย่อย 4 ครั้ง

1. กลุ่มเกษตรกรทำนาสหกรณ์การเกษตรที่กลุ่มบากเรือ
2. กลุ่มอนุรักษ์และกลุ่มอาชีพ ที่ อบต.ค้อเหนือ
3. กลุ่มเกษตรกรทำนาที่กลุ่มเกษตรกรยั่งยืน ต.น้ำอ้อม อ. ค้อวัง
4. กลุ่มอนุรักษ์และกลุ่มอาชีพ ที่วัดป่าพุทธสถานภูหินปูน อ. กุดชุม

ในการประชุมเวทีย่อยนั้น มีวัตถุประสงค์ให้แต่ละกลุ่มมีความคุ้นเคย ไว้ใจกันมากขึ้น ตลอดจนได้ศึกษาดูงานในพื้นที่เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และหาโอกาสที่จะเชื่อมโยงกันในประเด็นต่างๆ ในระยะนี้การเชื่อมโยงได้เกิดขึ้นในระดับหนึ่งคือ การเรียนรู้ การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การยินดีให้ความช่วยเหลือกันในสิ่งที่ตนเองหรือกลุ่มมีความสามารถ ตลอดจนการให้ข้อมูลที่ถูกต้องมากขึ้น เช่น กลุ่มเกษตรกร ต.ค้อเหนือ รับผิดชอบเห็ดโคนกิโลกรัมละ 200 บาท แต่กลุ่มอนุรักษ์ป่าดงมะไฟได้ข้อมูลว่ารับผิดชอบกิโลกรัมละ 100 บาท ทำให้การซื้อ – ขาย เห็ดโคนไม่เกิดขึ้น อีกทั้งการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การทำงานของ อบต. ทั้งนี้เพราะการประชุมเวทีย่อยในระดับพื้นที่นั้น กำหนดให้มีผู้แทนของ อบต. เข้าร่วมด้วย กลุ่มต่างๆ ได้เสนอโครงการต่างๆต่อ อบต. ซึ่งนายก อบต. หลายแห่งได้ให้การสนับสนุนงบประมาณต่อกลุ่มอาชีพ และบาง อบต. ได้นำปัญหาเรื่องป่าชุมชนเข้าบรรจุในแผน อบต. ทำให้มีงบประมาณในการดำเนินการ อบต.อื่นที่เข้าร่วมประชุมก็ได้แนวทางในการบริหารโครงการงบประมาณของตนเองมีความเข้าใจและขอบคุณโครงการวิจัยที่ได้จัดเวทีการประชุมให้ได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์และได้เพื่อนมากขึ้น

การจัดประชุมระดับกลุ่มของตนเองเพียงกลุ่มเดียว โดยทีมวิจัยในการสนับสนุนการจัดการประชุม และมีนักวิจัยเข้าไปร่วมเป็นวิทยากรผู้ช่วยในการสังเคราะห์กลุ่มของตนเอง

การสนับสนุนให้เกิดกิจกรรมที่นักวิจัยเห็นประเด็นสำคัญคือ การประกาศเขตอภัยทานบริเวณแม่น้ำชีหน้าวัดศรีธรรมมาราม เทศบาลเมืองยโสธร ทั้งนี้เพราะว่าบริเวณหน้าวัดติดกับแม่น้ำซึ่งยังไม่มีการเป็นเขตอภัยทาน เพื่อสร้างความตระหนักให้เห็นถึงความสำคัญในการอนุรักษ์พันธุ์สัตว์น้ำ โดยกำหนดในวันเข้าพรรษา 10 กรกฎาคม 2549 โดยมีท่านผู้ว่าราชการจังหวัด รองผู้ว่าราชการจังหวัด และหัวหน้าส่วนราชการต่างๆที่มาทำบุญที่วัดศรีธรรมมารามซึ่งเป็นอารามหลวงประจำจังหวัด มีพระเทพสังวรญาณ (หลวงปู่ฟวง) เป็นเจ้าอาวาส และเป็นเจ้าคณะจังหวัดฝ่ายธรรมยุต เป็นประธานฝ่ายสงฆ์ในงาน ซึ่งได้รับความสนใจมาก ได้รับการสนับสนุนพันธุ์ปลาจากศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงจังหวัดยโสธร จำนวน 50,000 ตัว เพื่อเป็นการเพิ่มประชากรสัตว์น้ำให้มากขึ้นและมีการเข้มงวดเรื่องการจับปลา โดยเครื่องมือที่ไม่ถูกต้องตามกฎหมายและห้ามจับปลาในฤดูวางไข่ ซึ่งน่าจะเป็นตัวอย่างที่ดีให้ชุมชนที่อยู่ใกล้กันได้ร่วมกันกำหนดเขตอนุรักษ์สัตว์น้ำในเขตชุมชนของตนเอง

อีกทั้งจากการสนใจของทีมวิจัยที่เห็นป่าชุมชนบ้านคำแหลม มีปรากฏการณ์น้ำผุดหรือน้ำซึมเกิดขึ้น ทำให้เกิดแหล่งน้ำสามารถกักเก็บน้ำในหนองน้ำและสูบน้ำเข้ามาใช้ในหมู่บ้าน อีกทั้งมีน้ำไหลซึมไปตามที่นา ทำให้มีการจัดสรรน้ำตามคลองร่องเหมืองเพื่อทำการเกษตรในฤดูแล้ง ทำให้เห็นเป็นตัวอย่างว่าป่าชุมชนนอกจากเป็นแหล่งผลิตอาหารป่า แหล่งผลิตไม้ฟืน และสมุนไพรแล้ว ยังสามารถช้บน้ำไว้ใช้ในฤดูแล้งได้อีก เพื่อเป็นการเพิ่มสถานที่เรียนรู้ให้มากขึ้น

การจัดเวทีใหญ่ หลังจากที่ทำกรจัดประชุมมาหลายครั้ง ทำให้มีการคัดเลือกตัวแทนกลุ่มต่างๆได้ 12 กลุ่ม เพื่อเข้าร่วมประชุมใหญ่อีกครั้ง เพื่อให้ได้รูปแบบของเครือข่ายคณะกรรมการและโครงการที่สำคัญต่างๆซึ่งจะกล่าวต่อไปในบทที่6

ตารางที่ 4.1 กิจกรรมที่ดำเนินการในการวิจัยระยะที่ 1 ระหว่างวันที่ 15 สิงหาคม 2548- 14 ธันวาคม 2548

ลำดับ ที่	กิจกรรมดำเนินการ	วัน เดือน ปี/สถานที่	ทีมวิจัย/ผู้ทรงคุณวุฒิที่เข้าร่วม	กลุ่มเป้าหมาย/จำนวนผู้เข้าร่วม	จุดมุ่งหมาย/ผลงานที่จะเกิดขึ้น
1.	ประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับ คณะผู้วิจัย 3 จังหวัดที่	5 กันยายน 2548 ม.ราชภัฏร้อยเอ็ด	• คณะผู้วิจัยทุกคน	นักวิจัย 3 จังหวัด /20 คน	ประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับคณะผู้วิจัย 3 จังหวัดและประชุมกำหนดแผนการดำเนินการ วิจัย
2.	ประชุมกำหนดแผนการดำเนินการ วิจัย	7-9 กันยายน 2548 /สนง.เขตพื้นที่การศึกษา ยโสธรเขต1	• คณะผู้วิจัยทุกคน	คณะนักวิจัย /7 คน	ทำความเข้าใจร่วมกัน
3.	สำรวจกลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์ใน พื้นที่จังหวัดยโสธร	10 - 18 กันยายน 2548	• คณะผู้วิจัยพื้นที่	กลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์ในพื้นที่ /100 คน	สำรวจกลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์ในพื้นที่จังหวัด ยโสธร
4.	เข้าพบเจ้าหน้าที่หน่วยงานการเพื่อ สำรวจข้อมูลกลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์ และเครือข่ายจังหวัดยโสธร	19 -20 กันยายน 2548	• คณะนักวิจัยทุกคน	เจ้าหน้าที่หน่วยงานราชการได้แก่ สนง.พัฒนาชุมชน, สนง.เกษตร จังหวัด, สนง.สหกรณ์จังหวัด	-ได้ลักษณะเครือข่ายที่มีอยู่ ณ ปัจจุบัน -ได้จำนวนและรายชื่อคนจนจดทะเบียนของ จังหวัดยโสธร
5.	จัดเวทีประชุมครั้งที่ 1 มีผู้นำกลุ่มใน พื้นที่อำเภอ เมืองยโสธร ป่าดิว และ ทรายมูล	21 กันยายน 2548 /วิทยาลัยชุมชนยโสธร	• คณะผู้วิจัยทุกคน	มีผู้นำกลุ่มองค์กรอำเภอ เมือง ยโสธร ป่าดิว และทรายมูล /48 คน	จัดเวทีประชุมครั้งที่ 1 มีผู้นำกลุ่มในพื้นที่อำเภอ เมืองยโสธร ป่าดิว และทรายมูล
6.	จัดเวทีประชุมครั้งที่ 2 มีผู้นำกลุ่มใน พื้นที่อำเภอค้อวัง มหาชนะชัย และ คำเขื่อนแก้ว	6 ตุลาคม 2548 /วิทยาลัยเกษตรและ เทคโนโลยียโสธร	• คณะผู้วิจัยทุกคน • เจ้าหน้าที่จาก สนง.พัฒนาชุมชน , สนง.เกษตรจังหวัด, สนง. สหกรณ์จังหวัด และจาก พอช.	ผู้นำกลุ่มอำเภอค้อวัง มหาชนะชัย และคำเขื่อนแก้ว / 49 คน	-จัดเวทีประชุมครั้งที่ 2 มีผู้นำกลุ่มในพื้นที่อำเภอ ค้อวัง มหาชนะชัย และคำเขื่อนแก้ว

ตารางที่ 4.1 กิจกรรมที่ดำเนินการในการวิจัยระยะที่ 1 ระหว่างวันที่ 15 สิงหาคม 2548- 14 ธันวาคม 2548 (ต่อ)

ลำดับ ที่	กิจกรรมดำเนินการ	วัน เดือน ปี/สถานที่	ทีมวิจัย/ผู้ทรงคุณวุฒิที่เข้าร่วม	กลุ่มเป้าหมาย/จำนวน ผู้เข้าร่วม	จุดมุ่งหมาย/ผลงานที่จะเกิดขึ้น
7.	จัดเวทีประชุมครั้งที่ 3 มีผู้นำกลุ่มในพื้นที่ อำเภอภูซุ้ม ไทยเจริญ และเสิงสาง	7 ตุลาคม 2548 /โรงเรียนภูซุ้มวิทยาคม อ. ภูซุ้ม	<ul style="list-style-type: none"> • คณะผู้วิจัยทุกคน • เจ้าหน้าที่จาก สนง.พัฒนา ชุมชน, สนง.เกษตรจังหวัด, สนง.สหกรณ์จังหวัด 	ผู้นำกลุ่มอำเภอภูซุ้ม ไทย เจริญ และเสิงสาง /38 คน	-จัดเวทีประชุมครั้งที่ 3 มีผู้นำกลุ่มในพื้นที่อำเภอภูซุ้ม ไทยเจริญ และเสิงสาง
8.	สำรวจกลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์ในพื้นที่จังหวัด ยโสธร	9-16 ตุลาคม 2548	<ul style="list-style-type: none"> • คณะผู้วิจัยพื้นที่ 	กลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์ในพื้นที่ /40 คน	-สำรวจกลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์ในพื้นที่จังหวัดยโสธร
9.	จัดเวทีประชุมครั้งที่ 4 มีผู้นำกลุ่มในพื้นที่ทุก อำเภอ เพื่อศึกษารูปแบบการเชื่อมโยง	19 ตุลาคม 2548 /ศาลากลางจังหวัดยโสธร	<ul style="list-style-type: none"> • คณะผู้วิจัยทุกคน • เจ้าหน้าที่จาก สนง.พัฒนา ชุมชน, สนง.เกษตรจังหวัด, สนง.สหกรณ์จังหวัด และจาก พอช. 	ผู้นำกลุ่มในจังหวัดยโสธร /40 คน	-จัดเวทีประชุมครั้งที่ 4 มีผู้นำกลุ่มในพื้นที่ทุกอำเภอ เพื่อศึกษารูปแบบการเชื่อมโยง
10.	ศึกษากลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์ที่สนใจร่วมพัฒนา ขบวนการสหกรณ์	20-26 ตุลาคม 2548	<ul style="list-style-type: none"> • คณะผู้วิจัยพื้นที่ 	กลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์ที่สนใจ ร่วมพัฒนาขบวนการสหกรณ์/ 33 คน	-ศึกษากลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์ในพื้นที่จังหวัดยโสธรที่ สนใจร่วมพัฒนาขบวนการสหกรณ์
11.	ประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับคณะผู้วิจัย 3 จังหวัด	27 ตุลาคม 2548 ม.ราชภัฏมหาสารคาม	<ul style="list-style-type: none"> • คณะผู้วิจัยทุกคน 	นักวิจัย 3 จังหวัด /20 คน	-ประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับคณะผู้วิจัย 3 จังหวัดที่
12.	สรุป/สังเคราะห์ผลการดำเนินงานโครงการวิจัย ระยะที่ 1	พฤศจิกายน 2548	<ul style="list-style-type: none"> • คณะผู้วิจัยทุกคน 	คณะนักวิจัย /7 คน	รายงานผลการวิจัยระยะที่ 1
13.	รายงานความก้าวหน้าโครงการวิจัยระยะที่ 1	ธันวาคม 2548	<ul style="list-style-type: none"> • คณะผู้วิจัยทุกคน 	คณะนักวิจัย/3คน	

ขั้นตอน / กระบวนการสร้างเครือข่ายคุณค่าของทีมวิจัย ระยะที่ 1

ตารางที่ 4.2 การวิจัยเพื่อพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่จังหวัดยโสธร มีขั้นตอน/กระบวนการดำเนินงาน เพื่อพัฒนาเครือข่ายสหกรณ์ ดังต่อไปนี้

ลำดับที่	ว/ด/ป	กระบวนการ/วิธีการ ของทีมวิจัย (ระบุการจัดสัมมนา/เวทีแลกเปลี่ยน)	กลุ่มเป้าหมายที่เข้าสู่กระบวนการ	สถานที่	ผลที่เกิดจากกระบวนการ(เช่น สร้างความเข้าใจ/เกิดเครือข่าย ฯลฯ)	ระยะเวลา (ชั่วโมง)
1	21 ก.ย 48	การวิเคราะห์สถานการณ์กลุ่ม/องค์กร ประชุมผู้นำกลุ่มองค์กร และสหกรณ์เพื่อศึกษาสถานการณ์ และบทบาทการดำเนินงานของสหกรณ์/กลุ่ม/องค์กรประชาชนในพื้นที่	ผู้นำกลุ่ม/องค์กรและสหกรณ์ในพื้นที่อำเภอเมืองยโสธร ป่าดิว และทรายมูล 20 กลุ่มจำนวน 60 คน ผู้เข้าร่วมวิทยากร 7 คน	สำนักงานชั่วคราววิทยาลัยชุมชน จังหวัดยโสธร	1. ได้รับทราบบทบาท/สถานการณ์การดำเนินงานของกลุ่มสหกรณ์/องค์กรประชาชนในพื้นที่ 2. ตัวแทนกลุ่มองค์กร/สหกรณ์ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานของกลุ่ม	6 ชั่วโมง
2.	6 ต.ค.48	ประชุมผู้นำกลุ่มองค์กรและสหกรณ์เพื่อศึกษาสถานการณ์และบทบาทการดำเนินงานของสหกรณ์/กลุ่ม/องค์กรประชาชนในพื้นที่	สหกรณ์ในพื้นที่อำเภอมหาชนะชัย ค้อวัง และคำเขื่อนแก้ว 20 กลุ่มจำนวน 60 คน ผู้เข้าร่วมวิทยากร 7 คน	ห้องประชุมวิทยาลัยเกษตรกรรมและเทคโนโลยีจังหวัดยโสธร	3. เสริมสร้างเครือข่ายพันธมิตรระหว่างกลุ่มสหกรณ์/องค์กรประชาชน (เหมือนลำดับที่ 1)	6 ชั่วโมง

ตารางที่ 4.2 การวิจัยเพื่อพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่จังหวัดยโสธร มีขั้นตอน/กระบวนการดำเนินงาน เพื่อพัฒนาเครือข่ายสหกรณ์ ดังต่อไปนี้ (ต่อ)

ลำดับที่	ว/ด/ป	กระบวนการ/วิธีการ ของทีมวิจัย (ระบุงการจัฒัฒมนนา/เวทึแลภเปล็ยน)	กลุ่มเป้าหมายที่เข้าสู่ กระบวนการ	สถานที่	ผลที่เกิดจากกระบวนการ(เช่น สร้างความ เข้าใจ/เกิดเครือข่ายฯลฯ)	ระยะเวลา (ชั่วโมง)
3	7 ต.ค. 48	ประชุมผู้นำกลุ่มองค์กร และสหกรณ์เพื่อศึกษาสถานการณ์และ บทบาทการดำเนินงานของสหกรณ์/กลุ่ม/ องค์กรประชาชนในพื้นที่	ผู้นำกลุ่ม องค์กรและ สหกรณ์ในพื้นที่อำเภอเลิงนกทา กุดชุม และ ไทยเจริญ รวม 18 กลุ่ม จำนวน 50 คน ผู้เข้าร่วม - วิทยากร 7 คน	ห้องประชุม โรงเรียนกุดชุม วิทยาคม	1. ได้รับทราบบทบาท/ สถานการณ์การดำเนินงาน ของกลุ่มสหกรณ์/องค์กรประชาชนในพื้นที่ 2. ตัวแทนกลุ่มองค์กร/สหกรณ์ได้แลกเปลี่ยน เรียนรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานของกลุ่มสหกรณ์/ องค์กร 3. เสริมสร้างเครือข่าย พันธมิตรระหว่างกลุ่ม สหกรณ์/องค์กรประชาชน	6 ชั่วโมง
4	19 ต.ค.48	ประชุมผู้นำกลุ่มองค์กร และสหกรณ์เพื่อศึกษาสถานการณ์และ บทบาทการดำเนินงานของ สหกรณ์/กลุ่ม/องค์กรประชาชนในพื้นที่	ผู้นำกลุ่ม องค์กรและ สหกรณ์ในพื้นที่จังหวัดยโสธร 30 กลุ่ม จำนวน 68 คน ผู้เข้าร่วม - วิทยากร 7 คน - หัวหน้าส่วนราชการ 5 คน	ห้องประชุม 2 ศาลากลาง จังหวัดยโสธร	1. ได้รับทราบบทบาท สถานการณ์การดำเนินงาน ของกลุ่มสหกรณ์/องค์กรประชาชน 2. ได้แนวทางการเชื่อมโยงเครือข่าย และการขอรับ การสนับสนุนจากองค์กรอื่น หรือหน่วยงานอื่น 3. ได้รับทราบปัญหา อุปสรรคการดำเนินงานของ สหกรณ์/องค์กรประชาชนในพื้นที่	6 ชั่วโมง

ตารางที่ 4.2 การวิจัยเพื่อพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่จังหวัดยโสธร มีขั้นตอน/กระบวนการดำเนินงาน เพื่อพัฒนาเครือข่ายสหกรณ์ ดังต่อไปนี้ (ต่อ)

ลำดับที่	ว/ด/ป	กระบวนการ/วิธีการ ของทีมวิจัย (ระบุการจัดสัมมนา/เวทีแลกเปลี่ยน)	กลุ่มเป้าหมายที่เข้าสู่ กระบวนการ	สถานที่	ผลที่เกิดจากกระบวนการ(เช่น สร้างความ เข้าใจ/เกิดเครือข่ายฯลฯ)	ระยะเวลา (ชั่วโมง)
5	27 ม.ค.49	ประชุมผู้นำกลุ่มองค์กรและ สหกรณ์เพื่อหาแนวทางในการ พัฒนาการดำเนินงาน และ เสริมสร้างพันธมิตรระหว่าง สหกรณ์/กลุ่ม/องค์กรประชาชนใน พื้นที่	ผู้นำกลุ่มองค์กรและ สหกรณ์ด้านการทำนา , ออมทรัพย์ จำนวน 14 คน ผู้เข้าร่วม -นายก อบต. 7 คน -วิทยากร 7 คน	ห้องประชุมโรงสีกลุ่ม เกษตรกรทำนาบากเรือ อำเภอมหาชนะชัย จ.ยโสธร	1. กิจกรรม ผลผลิต จุดเด่นจุดด้อย ปัญหา อุปสรรคของกลุ่มสหกรณ์/องค์กร 2. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการ เชื่อมโยงเครือข่าย 3. กิจกรรม วิธีการที่คาดว่าจะเชื่อมโยง	5 ชั่วโมง
6	28 ม.ค.49	ประชุมผู้นำกลุ่มองค์กรและ สหกรณ์เพื่อหาแนวทางในการ พัฒนาการดำเนินงาน และ เสริมสร้างพันธมิตรระหว่าง สหกรณ์/กลุ่ม/องค์กรประชาชนใน พื้นที่	ผู้นำกลุ่มองค์กรและ สหกรณ์ด้านอาชีพ และ อนุรักษ์ป่า จำนวน 14 คน ผู้เข้าร่วม - นายก อบต.7 คน - วิทยากร 7 คน	ห้องประชุมองค์การ บริหารส่วนตำบลคือ เหนือ	1. กิจกรรม ผลผลิต จุดเด่นจุดด้อย ปัญหา อุปสรรคของกลุ่มสหกรณ์/องค์กร 2. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการ เชื่อมโยงเครือข่าย 3. กิจกรรม วิธีการที่คาดว่าจะเชื่อมโยง	5 ชั่วโมง

ตารางที่ 4.2 การวิจัยเพื่อพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่จังหวัดยโสธร มีขั้นตอน/กระบวนการดำเนินงาน เพื่อพัฒนาเครือข่ายสหกรณ์ ดังต่อไปนี้ (ต่อ)

ลำดับที่	ว/ด/ป	กระบวนการ/วิธีการ ของทีมวิจัย (ระบุนการจัดสัมมนา/เวที แลกเปลี่ยน)	กลุ่มเป้าหมายที่เข้าสู่ กระบวนการ	สถานที่	ผลที่เกิดจากกระบวนการ(เช่น สร้างควา เข้าใจ/เกิดเครือข่ายฯลฯ)	ระยะเวลา (ชั่วโมง)
7	10 มี.ค.49	ระยะที่ 2 การวางแผน กลยุทธ์ของสหกรณ์/องค์กร ประชุมผู้นำกลุ่มองค์กรและ สหกรณ์เพื่อจัดทำแผนดำเนินงาน และเสริมสร้างพันธมิตรระหว่าง สหกรณ์/กลุ่ม/องค์กรประชาชน ในพื้นที่	ผู้นำกลุ่ม/องค์กรและ สหกรณ์ด้านโรงสี การทำนา ,และออมทรัพย์ 42 คน ผู้เข้าร่วม -วิทยากร 7 คน	ห้องประชุมศูนย์การเรียนรู้ ชุมชน ต. น้ำอ้อมอำเภอ ค้อวัง จ.ยโสธร	1. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการ จัดทำแผนยุทธศาสตร์ของกลุ่ม 2. ผลการวิเคราะห์ศักยภาพของกลุ่ม 3. การกำหนดวิสัยทัศน์พันธกิจ เป้าหมาย 4. โครงการ/กิจกรรมที่จะดำเนินการของ กลุ่ม	5 ชั่วโมง
8	11.มี.ค.49	ประชุมผู้นำกลุ่มองค์กร และสหกรณ์เพื่อจัดทำแผน ดำเนินงาน และเสริมสร้าง พันธมิตรระหว่างสหกรณ์/กลุ่ม/ องค์กรประชาชนในพื้นที่	ผู้นำกลุ่ม/องค์กรและ สหกรณ์ด้านอาชีพ และ อนุรักษ์ป่า จำนวน 42 คน ผู้เข้าร่วม -วิทยากร 7 คน	ห้องประชุม วัดป่าพุทธ สถานภูหินปูน อ.กุดชุม จ.ยโสธร	1. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการ จัดทำแผนกลยุทธ์ของกลุ่ม 2. ผลการวิเคราะห์ศักยภาพของกลุ่ม 3. การกำหนดวิสัยทัศน์พันธกิจ เป้าหมาย 4. โครงการ/กิจกรรมที่จะดำเนินการของ กลุ่ม	5 ชั่วโมง

ตารางที่ 4.2 การวิจัยเพื่อพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่จังหวัดยโสธร มีขั้นตอน/กระบวนการดำเนินงาน เพื่อพัฒนาเครือข่ายสหกรณ์ ดังต่อไปนี้ (ต่อ)

ลำดับที่	ว/ด/ป	กระบวนการ/วิธีการ ของทีมวิจัย (ระบุงการจัจัดสัมมนา/เวที แลกเปลี่ยน)	กลุ่มเป้าหมายที่เข้าสู่ กระบวนการ	สถานที่	ผลที่เกิดจากกระบวนการ(เช่น สร้างควา เข้าใจ/เกิดเครือข่ายฯลฯ)	ระยะเวลา (ชั่วโมง)
9.	25 เมษ.49	การประชุมกลุ่มสหกรณ์/องค์กร และผู้เกี่ยวข้องเพื่อหาแนวทางใน การพัฒนาการดำเนินงาน และ จัดทำแผน กลยุทธ์ของกลุ่ม	สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ศรีฐานพลังสามัคคีและ ผู้เกี่ยวข้อง จำนวน 20 คน ผู้เข้าร่วม -วิทยากร 2 คน	ห้องประชุม ต. อำเภอบำเหน็จ จ.ยโสธร	1. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการ จัดทำแผนกลยุทธ์ของกลุ่ม 2. ผลการวิเคราะห์ศักยภาพของกลุ่ม 3. การกำหนดวิสัยทัศน์พันธกิจ เป้าหมาย 4. โครงการ/กิจกรรมที่จะดำเนินการของ กลุ่ม	5 ชั่วโมง
10.	31 พ.ค.49	การประชุมกลุ่มสหกรณ์/องค์กร และผู้เกี่ยวข้องเพื่อหาแนวทางใน การพัฒนาการดำเนินงาน และ จัดทำแผนกลยุทธ์ของกลุ่ม	สมาชิกกลุ่มสวนป่าชุมชนดง มะไฟและผู้เกี่ยวข้อง จำนวน 20 คน ผู้เข้าร่วม -วิทยากร 3 คน	ห้องประชุม อบต. ดงมะไฟ อ.ทรายมูล จ.ยโสธร	1. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการ จัดทำแผนกลยุทธ์ของกลุ่ม 2. ผลการวิเคราะห์ศักยภาพของกลุ่ม 3. การกำหนดวิสัยทัศน์พันธกิจ เป้าหมาย 4. โครงการ/กิจกรรมที่จะดำเนินการของ กลุ่ม	5 ชั่วโมง

ตารางที่ 4.2 การวิจัยเพื่อพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่จังหวัดยโสธร มีขั้นตอน/กระบวนการดำเนินงาน เพื่อพัฒนาเครือข่ายสหกรณ์ ดังต่อไปนี้ (ต่อ)

ลำดับที่	ว/ด/ป	กระบวนการ/วิธีการของทีมวิจัย	กลุ่มเป้าหมายที่เข้าสู่กระบวนการ (ระบุจำนวน)	สถานที่	ผลที่เกิดจากกระบวนการ	ระยะเวลา (ชั่วโมง)
11.	10 มี.ค.49	การประชุมกลุ่มสหกรณ์/องค์กรและผู้เกี่ยวข้องเพื่อหาแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงาน และจัดทำแผนกลยุทธ์ของกลุ่ม	สมาชิกกลุ่มอาชีพวนาทิพย์ บ้านค่าน้ำสร้าง ต. ค้อเหนือ และผู้เกี่ยวข้องจำนวน 20 คน ผู้เข้าร่วม -วิทยากร 4 คน	ห้องประชุม ศูนย์เพาะเห็ดวนาทิพย์ บ้านค่าน้ำสร้าง ต.ค้อเหนือ จ.ยโสธร	1. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการจัดทำแผนกลยุทธ์ของกลุ่ม 2. ผลการวิเคราะห์ศักยภาพของกลุ่ม 3. การกำหนดวิสัยทัศน์พันธกิจ เป้าหมาย	5 ชั่วโมง
12.	28 มี.ย.49	การประชุมกลุ่มสหกรณ์/องค์กรและผู้เกี่ยวข้องเพื่อหาแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงาน และจัดทำแผนกลยุทธ์ของกลุ่ม	สมาชิกกลุ่ม เกษตรกรขี้ฮั่น ต. น้ำอ้อมและผู้เกี่ยวข้องจำนวน 20 คน ผู้เข้าร่วม -วิทยากร 3 คน	ห้องประชุมศูนย์การเรียนรู้ ต. น้ำอ้อม อ. ค้อวัง จ.ยโสธร	4. โครงการ/กิจกรรมที่จะดำเนินการของกลุ่ม	5 ชั่วโมง
13.	4 ก.ค.49	การประชุมกลุ่มสหกรณ์/องค์กรและผู้เกี่ยวข้องเพื่อหาแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงาน และจัดทำแผนกลยุทธ์ของกลุ่ม	สมาชิกกลุ่มสตรีสหกรณ์บ้านหัวเมืองและผู้เกี่ยวข้องจำนวน 28 คน ผู้เข้าร่วม -วิทยากร 3 คน	ห้องประชุมที่ทำการกลุ่มสตรีบ้านหัวเมือง ต. หัวเมือง อ.มหาชนะชัย จ.ยโสธร	1. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการจัดทำแผนกลยุทธ์ของกลุ่ม 2. ผลการวิเคราะห์ศักยภาพของกลุ่ม 3. การกำหนดวิสัยทัศน์พันธกิจ เป้าหมาย 4. โครงการ/กิจกรรมที่จะดำเนินการของกลุ่ม	5 ชั่วโมง

ตารางที่ 4.2 การวิจัยเพื่อพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่จังหวัดยโสธร มีขั้นตอน/กระบวนการดำเนินงาน เพื่อพัฒนาเครือข่ายสหกรณ์ ดังต่อไปนี้ (ต่อ)

ลำดับที่	ว/ด/ป	กระบวนการ/วิธีการของทีมวิจัย (ระบุงการจัฒสัมมนา/เวทีแลกเปลี่ยน)	กลุ่มเป้าหมายที่เข้าสู่ กระบวนการ	สถานที่	ผลที่เกิดจากกระบวนการ(เช่น สร้างความเข้าใจ/เกิดเครือข่ายฯลฯ)	ระยะเวลา (ชั่วโมง)
14.	10 ก.ค.49	การประสานความร่วมมือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การประชุมกลุ่มสหกรณ์/องค์กร และผู้เกี่ยวข้องเพื่อหาแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงาน และจัดทำแผนกลยุทธ์ของกลุ่ม การกำหนดเขตอภัยทานสัตว์น้ำ แม่น้ำชีบริเวณ วัดศรีธรรมาราม	- สมาชิกกลุ่มสหกรณ์/องค์กรในพื้นที่จำนวน 20 คน - หัวหน้าส่วนราชการ 15 คน - ประชาชน 50 คน - นักเรียน 15 คน - นักวิจัยพื้นที่ 7 คน	ห้องประชุมสุนทรจิตตานุสรณ์ วัดศรีธรรมาราม และบริเวณถนนริมแม่น้ำชี อ.เมือง จ.ยโสธร	1. ควรตระหนักจิตสำนึกต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 2. การกำหนดบริเวณเขตอภัยทานสัตว์น้ำ 3. ปลูกคึกา ระเบียบแนวปฏิบัติร่วมกันในการอนุรักษ์ทรัพยากรของชุมชนที่เกี่ยวข้อง	30 ชั่วโมง
15.	22 ก.ค.49	การประชุมใหญ่ สมาชิกกลุ่มสหกรณ์/องค์กรในพื้นที่จังหวัดยโสธร	ประธานและสมาชิกกลุ่ม 16 กลุ่ม ๆ ละ 5 คน รวม 80 คน ผู้เข้าร่วม - วิทยากร 6 คน - หัวหน้าส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง 5 คน	ห้องประชุมอาคาร อเนกประสงค์ โรงเรียนบ้าน สำราญ สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา ยโสธร เขต 1 อ.เมือง จ.ยโสธร	1. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำกรอบทิศทางกาดำเนินงานของสหกรณ์/องค์กร 2. การสร้างพันธมิตรและการเชื่อมโยงเครือข่าย 3. โครงการ/กิจกรรมของกลุ่มเครือข่าย ได้แก่ - กลุ่มสหกรณ์/องค์กรเกี่ยวกับการออมทรัพย์ - กลุ่มสหกรณ์/องค์กรเกี่ยวกับการอนุรักษ์ธรรมชาติ - กลุ่มสหกรณ์/องค์กรเกี่ยวกับโรงสี การทำนา - กลุ่มสหกรณ์/องค์กรเกี่ยวกับการผลิตสินค้า 4. คณะกรรมการเครือข่ายสหกรณ์/องค์กร ในพื้นที่จังหวัดยโสธร	6 ชั่วโมง

บทที่ 5

เครือข่ายที่เกิดขึ้น

ผลการประชุมผู้นำกลุ่ม/องค์กรและสหกรณ์ในพื้นที่จังหวัดยโสธร 4 ครั้ง ครอบคลุมทุกพื้นที่รวมทั้งหมด 59 กลุ่ม และคัดเลือกกลุ่ม/องค์กร สหกรณ์ที่สนใจร่วมกันพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในระยะที่ 2 ได้ 11 กลุ่ม (ภาคผนวกที่ 5.1) และแต่ละกลุ่มมีการเรียนรู้ซึ่งกันระหว่างกลุ่มเพื่อเชื่อมโยงและพัฒนาเครือข่าย คณะผู้วิจัยร่วมกับองค์กรต่างๆ ได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ดังนี้

1. ประชุมผู้นำกลุ่ม/องค์กรและสหกรณ์ เพื่อให้ความรู้และกระตุ้นให้ผู้นำใช้แผนยุทธศาสตร์ในการพัฒนาความเข้มแข็งของกลุ่ม/องค์กรและสหกรณ์ โดยให้กระบวนการเรียนรู้กลุ่มองค์กรที่เกี่ยวข้อง โดยการทบทวนจุดอ่อน จุดแข็งของแต่ละกลุ่ม/องค์กร

2. กลุ่ม/องค์กรและสหกรณ์ จัดการประชุมสมาชิกและผู้นำกลุ่ม เพื่อทบทวนบทบาทภารกิจของแต่ละกลุ่ม กำหนดแผนยุทธศาสตร์และแนวทางเชื่อมโยงและสร้างเครือข่าย

ผลการประชุมพัฒนาเครือข่าย สรุปได้ดังนี้

5.1 กลุ่มเกษตรกร

ความเป็นมาของเครือข่ายกลุ่มเกษตรกร

กลุ่มเกษตรกร กลุ่มเกษตรกรกรรมยั่งยืน ต.น้ำอ้อม และกลุ่มเกษตรกรทำนาบากเรือ ได้จัดประชุมสมาชิกกลุ่ม ผู้นำกลุ่มเพื่อทบทวนบทบาทภารกิจดำเนินงานของกลุ่ม กำหนดแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา กลุ่มละ 1 วัน โดยมีกลุ่มทำนาแดงแคนใหญ่ กลุ่มโรงสีไทยเจริญ เลิงนกทา ร่วมประชุมผลการดำเนินการประชุม สมาชิกมีการอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ วิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง ข้อจำกัดในการดำเนินงาน ซึ่งทั้ง 3 กลุ่มมีแนวคิดสอดคล้องกันในประเด็นสำคัญ ดังนี้

1. การทำนาข้าวอินทรีย์ เพื่อการค้า ทุกกลุ่มสรุปตรงกันว่า เกษตรกรที่ทำนาข้าวอินทรีย์ด้วยความตั้งใจและดำเนินการตามแนวทางที่กำหนด จะเกิดประโยชน์หลายประการเช่น

- 1.1 เป็นการลดค่าใช้จ่ายได้ถึงร้อยละ 50 ของรายจ่ายที่ทำนาข้าวปุ๋ยสารเคมี

- 1.2 เพิ่มปริมาณผลผลิตข้าวลดการใช้สารเคมี

- 1.3 กลุ่มสมาชิกมีความมั่นใจ และเชื่อมั่นในการทำนาข้าวอินทรีย์ จนกล่าวได้ว่า “ให้ปุ๋ยเคมี มาใช้ฟรีเพื่อทำนาข้าว ก็ไม่ต้องการ”

ปัญหาการทำนาข้าวอินทรีย์ ที่สำคัญ คือ

- 1) กลุ่มเกษตรกรที่ทำนาข้าวโดยใช้ปุ๋ยสารเคมี ใกล้เคียงข้าวอินทรีย์ ทำให้คุณภาพของข้าวอินทรีย์ขาดความน่าเชื่อถือ ปริมาณการส่งออกจึงไม่เพียงพอ
- 2) คุณภาพของข้าวอินทรีย์ ของกลุ่มเครือข่ายได้รับรองมาตรฐานต่างกัน การรับข้าวกลุ่มอื่นมาจำหน่าย เพื่อส่งออกจึงเป็นเรื่องค่อนข้างยาก เพราะการกำหนดมาตรฐานของกลุ่มผู้รับซื้อค่อนข้างเข้มงวด เรื่องมาตรฐานการผลิต ดังนั้นการเชื่อมโยงเครือข่ายเพื่อรับข้าวมาจำหน่าย จึงยังขาดความมั่นใจ
- 3) ความมั่นใจของสมาชิกเก่าที่ทำนาข้าวอินทรีย์ไม่เต็มรูปแบบ สมาชิกที่ยังไม่กล้าทำนาข้าวอินทรีย์ และปลูกพืชอื่นๆ ในพื้นที่นาเพื่อเป็นการเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดิน เช่น การปลูกถั่วพรีนาในนาข้าว ของกลุ่มทำนาบารือ
- 4) ความเชื่อถือต่อองค์กรการเกษตรอื่นและความจริงใจในการเปิดใจร่วมประสานประโยชน์ขององค์กร
- 5) ขาดเงินทุนหมุนเวียน เพราะขายข้าวเงินเชื่อ ประมาณ 15- 30 วัน
- 6) ช่องทางการตลาดมีน้อยราย ทำให้ขยายตลาดยาก

การดำเนินการของเครือข่ายในปัจจุบัน

กลุ่มการเกษตร มีการประชุมร่วมกันและตกลงร่วมกันพัฒนาองค์กร โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญดังนี้

- 1) พัฒนาความรู้และทักษะด้านการเกษตรให้กับสมาชิกในองค์กร โดยมุ่งเน้นให้สมาชิกผลิตข้าวอินทรีย์เพื่อการส่งออกและการดำเนินเศรษฐกิจพอเพียง
- 2) เพิ่มศักยภาพการผลิตของกลุ่ม โดยมุ่งเน้นให้สมาชิกผลิตข้าวให้ได้ผลผลิตได้เป็นมาตรฐาน เป็นที่ยอมรับของลูกค้าหรือคู่ค้า โดยมาตรฐานการผลิตขององค์กรทุกองค์กรต้องได้มาตรฐานเดียวกันหรือใกล้เคียงกัน เพื่อแลกเปลี่ยนสินค้ากันได้
- 3) เพิ่มรายได้ให้กับสมาชิก โดยการหาตลาดให้กับสมาชิก ส่งเสริมให้สมาชิกบริหารจัดการการค้าได้ด้วยตนเอง

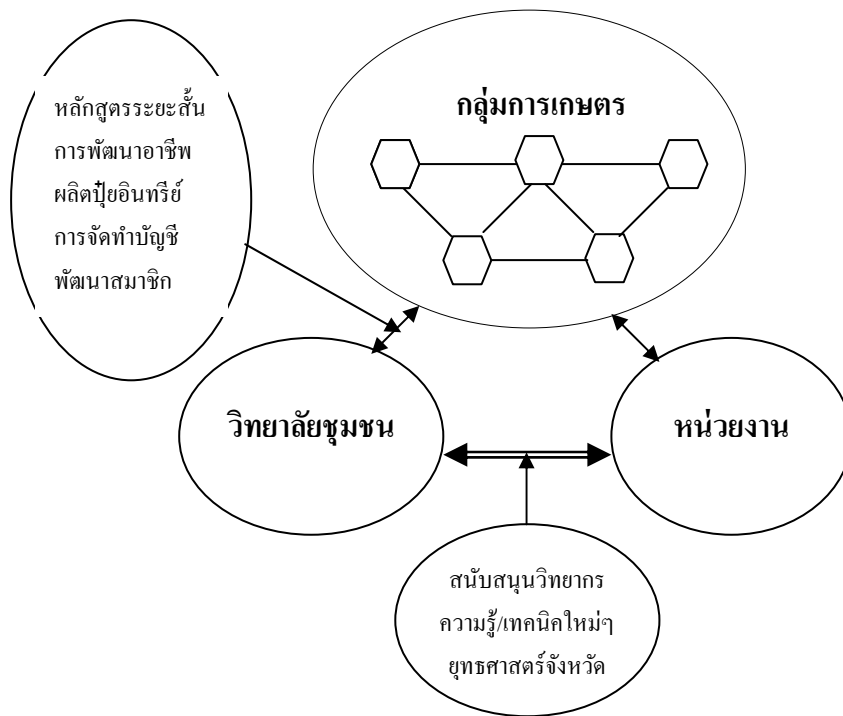
การดำเนินการของกลุ่มเครือข่ายการเกษตร

- 1) จัดให้มีกรรมการผู้ประสานงานระหว่างกลุ่มการเกษตร และกลุ่มองค์กรอื่นๆ
- 2) กิจกรรมหรือประเด็นที่มีการเชื่อมโยงระหว่างเครือข่าย คือ
 - 2.1 การพัฒนาสมาชิกกลุ่มโดยจัดอบรมให้ความรู้ หลักสูตรระยะสั้น เกี่ยวกับการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ การทำนาข้าวอินทรีย์ โดย ขอความอนุเคราะห์จากวิทยาลัยชุมชนโยธาธร สนับสนุนงบประมาณ และวิทยากร ตลอดจนการบริหารจัดการให้มีการอบรม และมีการกำหนดแผนการอบรมหลักสูตรระยะสั้น เช่น การจัดทำบัญชี การพัฒนาอาชีพเสริมให้กับสมาชิก

2.2 กิจกรรมเพิ่มเครื่องข่ายการผลิต โดยการเพิ่มศักยภาพการเกษตรให้กับสมาชิก โดยการให้ศึกษาดูงานกลุ่ม สมาชิกที่ประสบผลสำเร็จ

2.3 กิจกรรมแลกเปลี่ยนสินค้า มีการรับซื้อข้าว ปุ๋ยอินทรีย์ และวัตถุดิบในการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ การคัดแยกเมล็ดข้าว และการแนะนำตลาดข้าวอินทรีย์

2.4 กิจกรรมการเชื่อมโยงระหว่างกลุ่ม เช่น การเชื่อมโยงกับกลุ่มการเงินและกลุ่มอาชีพ ยังไม่เป็นรูปธรรมเนื่องจากการประสานงานระหว่างกลุ่มค่อนข้างลำบาก และหน่วยงานภาครัฐก็เข้ามาสนับสนุนในเรื่องนี้เพิ่มขึ้น ส่วนการเชื่อมโยงกับกลุ่มอนุรักษ์ มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนอนุรักษ์สภาพแวดล้อมโดยปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการใช้ปุ๋ยเคมี มาใช้ปุ๋ยอินทรีย์ เพื่อลดค่าใช้จ่าย เพิ่มผลผลิตและรักษาสุขภาพสมาชิก เพื่อประโยชน์ต่อตัวเกษตรกรเอง ต่อผู้บริโภค และต่อสิ่งแวดล้อม

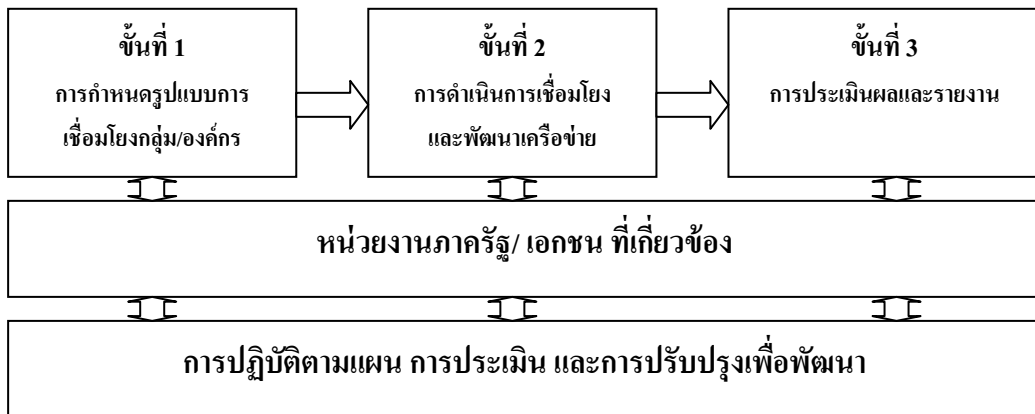


- 1. กลุ่มเกษตรกรรมน้ำอ้อม
- 2. กลุ่มเกษตรกรรทำนาบากเรือ
- 3. กลุ่มเกษตรกรรทำนาดงแคนใหญ่
- 4. กลุ่มเกษตรกรรโรงสีไทยเจริญ เลิงนกทา
- 5. สหกรณ์การเกษตรป่าติ้ว

ภาพที่ 5.1 รูปแบบการเชื่อมโยงระหว่างกลุ่ม/องค์กร หน่วยงาน

แนวทางการดำเนินการของกลุ่มการเกษตรในอนาคต

- 1) ติดตามผลการดำเนินการเชื่อมโยงของกลุ่ม/องค์กร โดยผู้ประสานงานกลุ่มการเกษตรของแต่ละกลุ่ม องค์กร ในลักษณะมีส่วนร่วม แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพ การพัฒนากลุ่มสมาชิกกลุ่ม การตลาด โดยกำหนดแผนปฏิบัติการเชื่อมโยงร่วมกัน การปรับแผน
- 2) จัดประชุมผู้นำกลุ่ม/องค์กรเกี่ยวกับความก้าวหน้าผลการทำงานของกลุ่ม/องค์กร
- 3) ประสานงานหน่วยงานเพื่อการพัฒนาจุดด้อยของเครือข่าย การเชื่อมโยงให้เกิดประสิทธิภาพและยั่งยืน



ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

1) ปัจจัยภายนอกที่เกิดจากกลุ่ม/องค์กรประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1.1) ผู้นำกลุ่ม/องค์กรที่มีความเข้มแข็งและน่าจะสามารถร่วมดำเนินการวิจัยได้ มักจะมีการกิจกรรมมาก จึงไม่สามารถเข้าร่วมประชุมระดมความคิดได้ ฉะนั้นการส่งตัวแทนอาจจะไม่สามารถสะท้อนให้เห็นปัญหาของกลุ่มได้เด่นชัดมากนัก

1.2) กลุ่มมีกฎระเบียบ ข้อบังคับของกลุ่ม/องค์กรที่ต่างกัน การจะเชื่อมโยงกันได้ต้องมีความยืดหยุ่น

1.3) หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง การประสานงานเพื่อร่วมดำเนินกิจกรรมหน่วยงานยังไม่เห็นความสำคัญเท่าที่ควร ซึ่งจะเข้าร่วมเพื่อรับทราบแนวทางการดำเนินงานเท่านั้น ยังขาดการประสานงานและการดำเนินงานร่วมกันระหว่างนักวิจัยและเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1.4) หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ยังประชาสัมพันธ์ภารกิจหลักที่จะสนับสนุน ส่งเสริมกลุ่มองค์กร ไม่ทั่วถึง กลุ่มองค์กรขาดการแสวงหาแหล่งเรียนรู้ และพัฒนาสมาชิก พัฒนาองค์กร ยังทำงานในลักษณะทำเอง กลุ่มตนเอง จนลืมคู่มือประกอบภายนอก ทำให้ขาดโอกาสในการพัฒนา

2) ปัจจัยภายใน

2.1) สมาชิกภายในกลุ่ม มีความตระหนักต่อผลประโยชน์ขององค์กรน้อย การมององค์กรรวมเพียงเพื่อประโยชน์ส่วนบุคคล ทำให้การมีส่วนร่วมในการพัฒนาเชิงสร้างสรรค์มีน้อย

2.2) การบริหารจัดการของกลุ่ม สมาชิกมีส่วนร่วมน้อย กรรมการบริหารบางกลุ่มขาดความเชื่อมั่นในสมาชิก ทำให้การบริหารจัดการหลายเรื่องต้องรอการตัดสินใจของกลุ่มผู้นำ ทำให้การทำงานหลายเรื่องขาดประสิทธิภาพ

2.3) ผู้นำกลุ่มบางกลุ่มติดภารกิจประชุมมาก การถ่ายทอดการบริหารแก่สมาชิกหรือกรรมการคนอื่นยังมีน้อย ทำให้ผู้นำไม่อยู่ บริหารงานไม่สะดวก

3) ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จ

3.1) กลุ่มองค์กร/สมาชิกภายในกลุ่ม มีความเข้าใจเรื่องการพัฒนาเครือข่ายการประสานประโยชน์ระหว่างกลุ่ม เริ่มมีการเชื่อมโยงเชิงบวกเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะเริ่มให้ความสำคัญเรื่องมาตรฐานของผลผลิตที่แลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน

3.2) การเข้ามามีส่วนร่วมของหน่วยงานภาครัฐ เช่นหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สหกรณ์จังหวัด เกษตรจังหวัด พาณิชย์จังหวัดมีการประสานงานเพื่อใช้กลุ่มเกษตรกรเป็นยุทธศาสตร์ของจังหวัด และที่สำคัญ จังหวัดยโสธรมีวิทยาลัยชุมชนที่สามารถให้การสนับสนุนกลุ่มองค์กร ได้หลากหลายตามความต้องการของกลุ่ม/องค์กร ทั้งด้านการพัฒนาทักษะอาชีพของสมาชิกองค์กร การบริหารจัดการ ด้านงบประมาณในการพัฒนาความสามารถของสมาชิก

3.3 ความมั่นใจของผู้นำองค์กร/กลุ่ม จากการจัดเวทีประชาคม การติดตามการพัฒนาเครือข่ายของกลุ่มองค์กรเกษตรกร พบว่า กลุ่มที่คงอยู่สามารถบริหารจัดการเองได้ และมีแนวโน้มการขยายเครือข่ายเพิ่มขึ้น

4) ข้อสังเกต

หลายกลุ่มน่าจะเป็นศูนย์เรียนรู้หรือถ่ายทอดเทคโนโลยีได้ เช่น

- กลุ่มเกษตรกรกรรมยั่งยืน ต.น้ำอ้อม เรื่องการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ การทำมาตรฐาน BCS
- กลุ่มเกษตรกรทำนาบากเรือ เป็นศูนย์การเรียนรู้เรื่องการบำรุงดิน โดยการปลูกพืชในนาข้าว เช่น ถั่วพริ้ว การจัดการเกษตรแบบผสมผสาน การทำนา เลี้ยงวัว พืชอาหารสัตว์ โรงสีชุมชน
- สหกรณ์การเกษตรป่าติ้วจำกัด การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวหอมมะลิพันธุ์ดี เพราะมีโรงงานปรับปรุงเมล็ดพันธุ์ข้าว ซึ่งกรมส่งเสริมสหกรณ์มอบให้
- สหกรณ์การเกษตรแต่ละอำเภอ น่าจะเป็นศูนย์ประสานความร่วมมือของสหกรณ์ที่จดทะเบียนแล้วหรือยังไม่จดทะเบียนต่างๆ เพราะอยู่ในแหล่งชุมชน สถานที่และบุคลากรพร้อม

5.2 กลุ่มอาชีพ

ความเป็นมาของเครือข่ายกลุ่มอาชีพ

กลุ่มอาชีพ ได้แก่

1. กลุ่มสตรีทอผ้าไหมบ้านหัวเมือง
2. กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรคำก้าว
3. กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรศรีฐานพลังสามัคคี
4. กลุ่มสตรีอาชีพบ้านกุดแห่

กลุ่มอาชีพ ได้จัดประชุมสมาชิกกลุ่ม ผู้นำกลุ่มเพื่อทบทวนบทบาทการดำเนินงานของกลุ่ม กำหนดแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา กลุ่มละ 1 วัน โดยมีกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรศรีฐานพลังสามัคคีและกลุ่มสตรีทอผ้าไหมบ้านหัวเมือง ดำเนินการให้ สมาชิกมีการอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ วิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง ข้อจำกัดในการดำเนินงาน ซึ่งทั้ง 4 กลุ่มมีแนวคิดสอดคล้องกันในประเด็นสำคัญ ดังนี้

1. การพัฒนาอาชีพสมาชิกต้องมุ่งที่จะให้สมาชิกเลี้ยงตนเองได้และพัฒนาสู่การค้า ทุกกลุ่มสรุปตรงกันว่า สมาชิกกลุ่มสามารถเพิ่มรายได้ให้กับตนเองได้ในระดับน่าพอใจ เกิดประโยชน์หลายประการเช่น

- 1.1 เป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์
- 1.2 สามารถเพิ่มรายรับ มีรายได้เพิ่มขึ้น
- 1.3 สมาชิกได้พัฒนาตนเองด้านอาชีพ การตลาด การเรียนรู้ด้านอื่นๆ
- 1.4 ได้ตลาดการจำหน่ายสินค้าเพิ่มขึ้น จากกลุ่มองค์กรอื่นๆ

ปัญหาการพัฒนาของกลุ่มอาชีพ ที่สำคัญ คือ

- 1) การออกแบบผลิตภัณฑ์ เพื่อความต้องการของตลาด
- 2) คุณภาพของงานอาชีพที่ผลิตขึ้นยังไม่ได้คุณภาพมาตรฐาน เนื่องจากสมาชิกขาดความรู้และทักษะในการผลิต

- 3) การขยายตัวของตลาดที่จำหน่ายผลผลิต
- 4) การบริหารจัดการด้านบัญชี

การดำเนินการของเครือข่ายในปัจจุบัน

กลุ่มอาชีพ มีการประชุมร่วมกันและตกลงร่วมกันพัฒนาองค์กร โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญดังนี้

- 1) พัฒนาความรู้และทักษะด้านการผลิตให้กับสมาชิกในองค์กร โดยมุ่งเน้นให้สมาชิกผลิตงานอาชีพ เพื่อขยายตลาดและการดำเนินเศรษฐกิจพอเพียง

2) เพิ่มศักยภาพการผลิตของกลุ่ม โดยมุ่งเน้นให้สมาชิกออกแบบผลิตภัณฑ์ได้อย่างหลากหลาย ให้ได้ผลผลิตเป็นมาตรฐาน เป็นที่ยอมรับของลูกค้าหรือตลาด โดยมาตรฐานการผลิตขององค์กรทุกองค์กรต้องได้มาตรฐานเดียวกันหรือใกล้เคียงกัน เพื่อแลกเปลี่ยนสินค้ากันได้

3) เพิ่มรายได้ให้กับสมาชิก โดยการหาตลาดให้กับสมาชิก ส่งเสริมให้สมาชิกบริหารจัดการการค้าได้ด้วยตนเอง

การดำเนินการของเครือข่ายกลุ่มอาชีพ

1) จัดให้มีกรรมการผู้ประสานงานระหว่างกลุ่มอาชีพ และกลุ่มองค์กรอื่นๆ

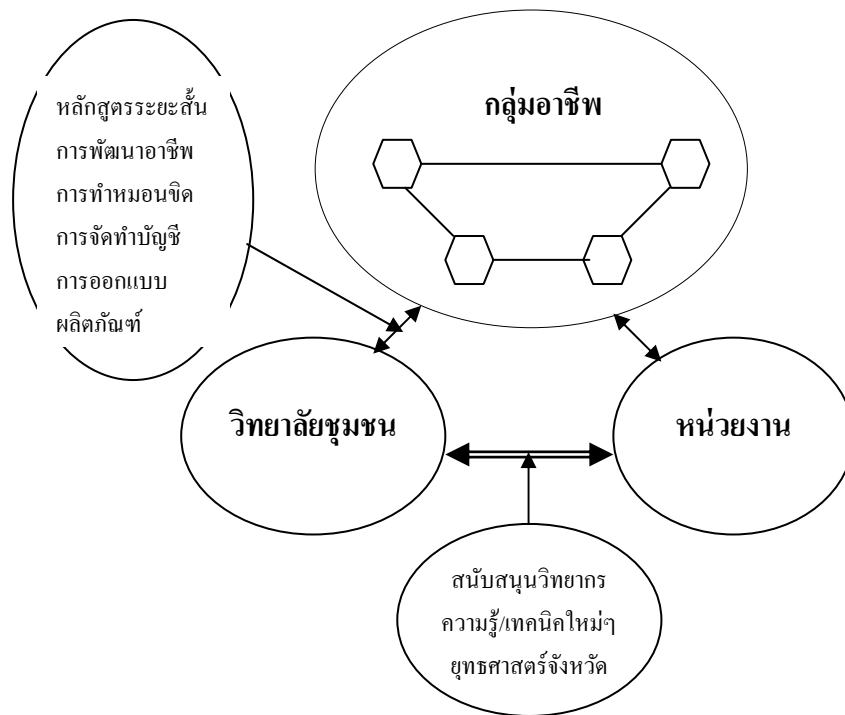
2) กิจกรรมหรือประเด็นที่มีการเชื่อมโยงระหว่างเครือข่าย คือ

2.1 การพัฒนาสมาชิกกลุ่มโดยจัดอบรมให้ความรู้ หลักสูตรระยะสั้น เกี่ยวกับการออกแบบผลิตภัณฑ์ การบัญชี การสื่อสาร เช่นภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร โดยขอความอนุเคราะห์ จากวิทยาลัยชุมชนยโสธร สนับสนุนงบประมาณ และวิทยากร ตลอดจนการบริหารจัดการให้มีการอบรม และมีการกำหนดแผนการอบรมหลักสูตรระยะสั้น เช่น การจัดทำบัญชี การออกแบบ การทำพิมพ์ผ้าบาติกและหลักสูตรการจัดทำหมอนขิด

2.2 กิจกรรมเพิ่มเครือข่ายการผลิต โดยการเพิ่มศักยภาพกลุ่มอาชีพให้กับสมาชิก โดยการให้ศึกษาดูงานกลุ่ม สมาชิกที่ประสบผลสำเร็จ

2.3 กิจกรรมแลกเปลี่ยนสินค้า มีการประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์

2.4 กิจกรรมการเชื่อมโยงระหว่างกลุ่ม เช่น การเชื่อมโยงกับกลุ่มการเงินและกลุ่มการเกษตร เช่นการจัดทำตะกร้าใส่ข้าวอินทรีย์เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า ส่วนการเชื่อมโยงด้านอื่น ยังไม่เป็นรูปธรรมเนื่องจากการประสานงานระหว่างกลุ่มค่อนข้างลำบาก

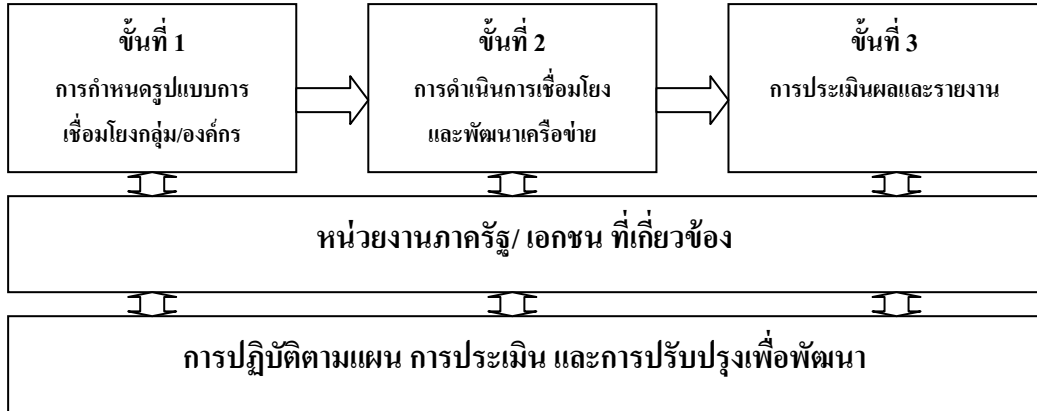


- 1. กลุ่มสตรีทอผ้าไหมบ้านหัวเมือง
- 2. กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรคำก้าว
- 3. กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรศรีฐานพลังสามัคคี
- 4. กลุ่มแม่บ้านสตรีบ้านกุดแห่

ภาพที่ 5.2 รูปแบบการเชื่อมโยงระหว่างกลุ่ม/องค์กร หน่วยงาน

แนวทางการดำเนินการของกลุ่มอาชีพในอนาคต

- 1) ติดตามผลการดำเนินการเชื่อมโยงของกลุ่ม/องค์กร โดยผู้ประสานงานกลุ่มการอาชีพของแต่ละกลุ่ม องค์กร ในลักษณะมีส่วนร่วม แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพ การพัฒนากลุ่มสมาชิกกลุ่ม การตลาด โดยกำหนดแผนปฏิบัติการเชื่อมโยงร่วมกัน การปรับแผน
- 2) จัดประชุมผู้นำกลุ่ม/องค์กรเกี่ยวกับความก้าวหน้าผลการทำงานของกลุ่ม/องค์กร
- 3) ประสานงานหน่วยงานเพื่อการพัฒนาจุดด้อยของเครือข่าย การเชื่อมโยงให้เกิดประสิทธิภาพและยั่งยืน เช่น การอบรมอาชีพ การอบรมพัฒนาสมาชิก



ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

1) ปัจจัยภายนอกที่เกิดจากกลุ่ม/องค์กรประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1.1) ผู้นำกลุ่ม/องค์กรที่มีความเข้มแข็ง มักจะมีภารกิจมาก การพัฒนาสมาชิกที่เป็นระบบ อาศัยผู้นำที่เข้าใจศักยภาพของสมาชิก

1.2) การจะเชื่อมโยงกันระหว่างกลุ่มเน้นการศึกษาคุณภาพ สมาชิกจะเลียนแบบผลิตภัณฑ์ซึ่งจะเกิดปัญหาการตลาดตามมา จึงจำเป็นต้องพัฒนาความคิดสร้างสรรค์สมาชิกกลุ่มอาชีพ

1.3) หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง การประสานงานเพื่อร่วมดำเนินกิจกรรมหน่วยงานยังไม่เห็นความสำคัญเท่าที่ควร ขาดความต่อเนื่อง เป็นการดำเนินการตามนโยบายและกระแส การพัฒนาระบบที่ยั่งยืนกลุ่มจึงจำเป็นต้องเรียนรู้และพัฒนาตนเอง

1.4) หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ยังประชาสัมพันธ์ภารกิจหลักที่จะสนับสนุน ส่งเสริมกลุ่มองค์กร ไม่ทั่วถึง กลุ่มองค์กรขาดการแสวงหาแหล่งเรียนรู้ และพัฒนาสมาชิก พัฒนาองค์กร ยังทำงานในลักษณะทำเอง ดูกลุ่มตนเอง จนลืมดูองค์ประกอบภายนอก ทำให้ขาดโอกาสในการพัฒนา

2) ปัจจัยภายใน

2.1) สมาชิกภายในกลุ่ม ขาดความรู้ ความคิดเชิงสร้างสรรค์น้อย การสร้างอาชีพ ดำเนินการกระแส และตามแบบกลุ่มอื่น การสร้างและพัฒนาทักษะด้านนี้ให้กับสมาชิกจึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง

2.2) การบริหารจัดการของกลุ่มในเรื่องการตลาด และการออกแบบผลิตภัณฑ์มีน้อย กรรมการบริหารบางกลุ่มขาดความเชื่อมั่นในเรื่องการตลาด ทำให้การบริหารจัดการหลายเรื่องต้องรอการตัดสินใจของหน่วยงาน/กลุ่มผู้นำ ทำให้การทำงานหลายเรื่องขาดประสิทธิภาพและไม่ต่อเนื่อง

3) ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จ

3.1) กลุ่มองค์กร/สมาชิกภายในกลุ่ม มีความเข้าใจเรื่องการพัฒนาเครือข่ายการประสานประโยชน์ระหว่างกลุ่ม เริ่มมีการเชื่อมโยงเชิงบวกเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะเริ่มให้ความสำคัญเรื่องมาตรฐานของผลผลิต มีความคิดที่จะพัฒนาการออกแบบและแปรรูปผลผลิตตามความต้องการของตลาด

3.2) การเข้ามามีส่วนร่วมของหน่วยงานภาครัฐ เช่นหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สหกรณ์จังหวัด เกษตรจังหวัด พาณิชยจังหวัดมีการประสานงานเพื่อใช้กลุ่มการเกษตรเป็นยุทธศาสตร์ของจังหวัด และที่สำคัญ จังหวัดยโสธรมีวิทยาลัยชุมชนที่สามารถให้การสนับสนุนกลุ่มองค์กร ได้หลากหลายตามความต้องการของกลุ่ม/องค์กร ทั้งด้านการพัฒนาทักษะอาชีพของสมาชิกองค์กร การบริหารจัดการ ด้านงบประมาณในการพัฒนาความสามารถของสมาชิก เช่น การจัดอบรมสมาชิกในการผลิตหมอนขวานผ้าจิด การเย็บหมอนขวานผ้าจิด การใช้ภาษาในการสื่อสาร เป็นต้น

3.3 ความมั่นใจของผู้นำองค์กร/กลุ่ม จากการจัดเวทีประชาคม การติดตามการพัฒนาเครือข่ายของกลุ่มองค์กรอาชีพ พบว่า กลุ่มที่คงอยู่สามารถบริหารจัดการเองได้ และมีแนวโน้มการขยายเครือข่ายเพิ่มขึ้น แต่ต้องได้รับการสนับสนุนด้านการตลาด

4) ข้อสังเกต

หลายกลุ่มมีการผลิตสินค้าต่างๆที่ได้มาตรฐานมีชื่อเสียง เช่น

- กลุ่มสตรีทอผ้าไหมบ้านหัวเมือง น่าจะเป็นศูนย์ฝึกอบรมทอผ้าไหม
- กลุ่มสตรีอาชีพบ้านกุดแห่ จักสานกระเป๋าพลาสติก ยอดการจำหน่ายสูง บางช่วงทำไม่ทันคำสั่งซื้อ น่าจะขยายเครือข่ายกลุ่มนี้ไปยังหมู่บ้านอื่น หรือหมู่บ้านที่มีผู้จดทะเบียนคนจนมาก
- กลุ่มแม่บ้านศรีฐาน เรื่องการทำหมอนจิด น่าจะกระจายชิ้นงานหรือแบ่งงานให้หมู่บ้านร่วมทำ แล้วอาศัยกลุ่มแม่บ้านศรีฐานทำด้านการตลาด

5.3 กลุ่มอนุรักษ์

ความเป็นมาของเครือข่ายกลุ่มอนุรักษ์

กลุ่มอนุรักษ์ ได้แก่

1. กลุ่มเกษตรกรเพาะเห็ดค้อเหนือ(วนาทิพย์)
2. กลุ่ม อ.พ.ช.กุดชุม
3. กลุ่มสหกรณ์สวนป่าเอกชนมหาชนะชัย
4. กลุ่มอนุรักษ์ป่าชุมชนบ้านดงมะไฟ
5. กลุ่มอนุรักษ์ป่าบ้านคำแหลม

กลุ่มอนุรักษ์ ได้จัดประชุมสมาชิกกลุ่ม ผู้นำกลุ่มเพื่อทบทวนบทบาทบาทการดำเนินงานของกลุ่ม กำหนดแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา กลุ่มละ 1 วัน โดยมีกลุ่มอนุรักษ์ป่าชุมชนบ้านดงมะไฟ และกลุ่ม อ.พ.ช.กุดชุม ดำเนินการประชุมให้ สมาชิกมีการอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ วิเคราะห์ จุดอ่อน จุดแข็ง ข้อจำกัดในการดำเนินงาน ซึ่งทั้ง 4 กลุ่มมีแนวคิดสอดคล้องกันในประเด็นสำคัญ ดังนี้

1. การอนุรักษ์ป่า/ต้นน้ำ สมาชิกต้องมีจิตสำนึกและปฏิบัติตนเป็นแบบอย่าง ทุกกลุ่มสรุปตรงกันว่า การประชาสัมพันธ์และการสร้างจิตสำนึกการรักษาธรรมชาติให้ประชาชน เยาวชน มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง การใช้มาตรการชุมชนกำกับชุมชน เป็นวิธีการที่ควรนำมาใช้อย่างเป็นระบบ ต่อเนื่อง

2. การอนุรักษ์ป่า/ต้นน้ำ เกิดประโยชน์หลายประการ เช่น

- 2.1 เป็นการรักษาทรัพยากรธรรมชาติไว้เพื่อลูกหลานในอนาคต
- 2.2 สร้างความตระหนักในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติให้กับเยาวชน
- 2.3 เป็นการสร้างสมดุลของธรรมชาติ
- 2.4 เป็นแหล่งอาหารธรรมชาติ ยาสมุนไพรและแหล่งเรียนรู้สำหรับประชาชนในชุมชน

ปัญหาการพัฒนาของกลุ่มอนุรักษ์ ที่สำคัญ คือ

- 1) การสร้างจิตสำนึกเชิงอนุรักษ์ให้กับประชาชนในชุมชน
- 2) การใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องและส่งผลต่อการอนุรักษ์ป่าของพนักงานเจ้าหน้าที่
- 3) การทำลายธรรมชาติ ของกลุ่มบุคคลที่เข้าไปหาผลประโยชน์จากป่า/น้ำ
- 4) ความมั่งคั่งของผู้ใช้ประโยชน์จากป่า/แม่น้ำ
- 5) การกำกับดูแลขององค์กร/หน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่ต่อเนื่อง

การดำเนินการของเครือข่ายในปัจจุบัน

กลุ่มอนุรักษ์ มีการประชุมร่วมกันและตกลงร่วมกันพัฒนาองค์กร โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญดังนี้

- 1) พัฒนาความรู้และเจตคติเชิงอนุรักษ์ให้กับสมาชิกในองค์กร โดยมุ่งเน้นให้สมาชิกมีความตระหนัก มีความรู้ ทักษะในการขยายเครือข่ายการอนุรักษ์ให้กับประชาชนในชุมชน
- 2) เพิ่มศักยภาพการควบคุม กำกับของกลุ่ม โดยมุ่งเน้นให้สมาชิกมีระบบการกำกับ ติดตาม ป้องกันการทำลายธรรมชาติ ให้มีความสามารถในการประชาสัมพันธ์เชิงอนุรักษ์
- 3) เพิ่มรายได้ให้กับสมาชิก โดยการสร้างรายได้จากทรัพยากรธรรมชาติจากป่า / น้ำ ส่งเสริมให้สมาชิกบริหารจัดการการค้าได้ด้วยตนเอง

การดำเนินการของกลุ่มอนุรักษ์

- 1) จัดให้มีกรรมการผู้ประสานงานระหว่างกลุ่มอนุรักษ์ กับกลุ่มองค์กรอื่นๆ

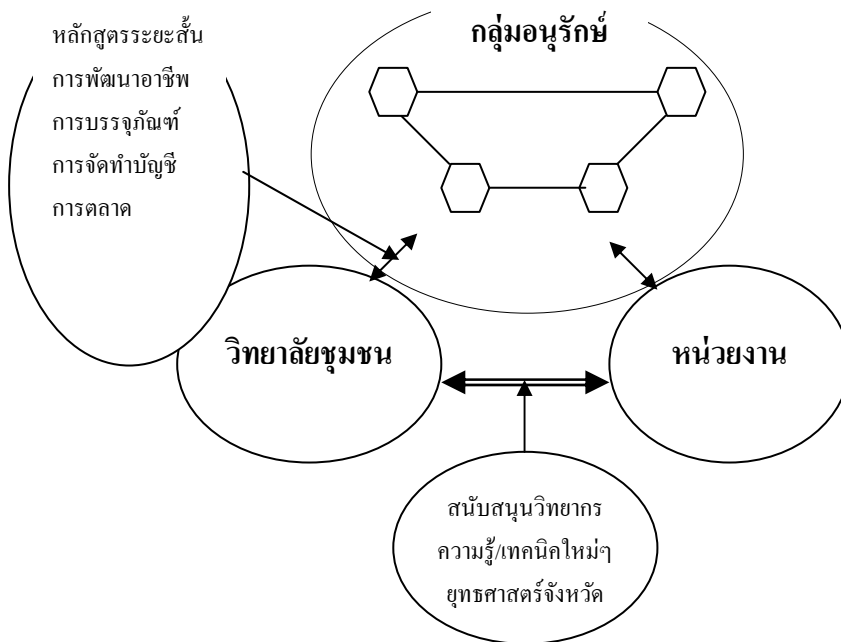
2) กิจกรรมหรือประเด็นที่มีการเชื่อมโยงระหว่างเครือข่าย คือ

2.1 การพัฒนาสมาชิกกลุ่มโดยจัดอบรมให้ความรู้ หลักสูตรระยะสั้น เกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ การบัญชี การสร้างอาชีพโดยใช้วัตถุดิบจากป่า เห็ดกระป๋อง แมลงกระป๋อง การเผาถ่านคุณภาพ โดย ขอความอนุเคราะห์ จากวิทยาลัยชุมชนโสธร สนับสนุนงบประมาณ และวิทยากร ตลอดจนการบริหารจัดการให้มีการอบรม และมีการกำหนดแผนการอบรมหลักสูตรระยะสั้น เช่น การจัดทำบัญชี การเผาถ่านคุณภาพ เป็นต้น

2.2 กิจกรรมเพิ่มเครือข่ายการอนุรักษ์ โดยการเพิ่มศักยภาพกลุ่มอนุรักษ์ให้กับสมาชิก โดยการให้ศึกษาดูงานกลุ่มอื่น สมาชิกที่ประสบผลสำเร็จ

2.3 กิจกรรมแลกเปลี่ยนสินค้า มีการประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์ ขยายตลาด

2.4 กิจกรรมการเชื่อมโยงระหว่างกลุ่ม เช่น การเชื่อมโยงกับกลุ่มการเงินและกลุ่มเกษตรกร เช่นการจัดทำตะกร้าใส่ผลิตภัณฑ์จากเห็ด/แมลง เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า ส่วนการเชื่อมโยงด้านอื่น ยังไม่เป็นรูปธรรมเนื่องจากการประสานงานระหว่างกลุ่มค่อนข้างลำบาก

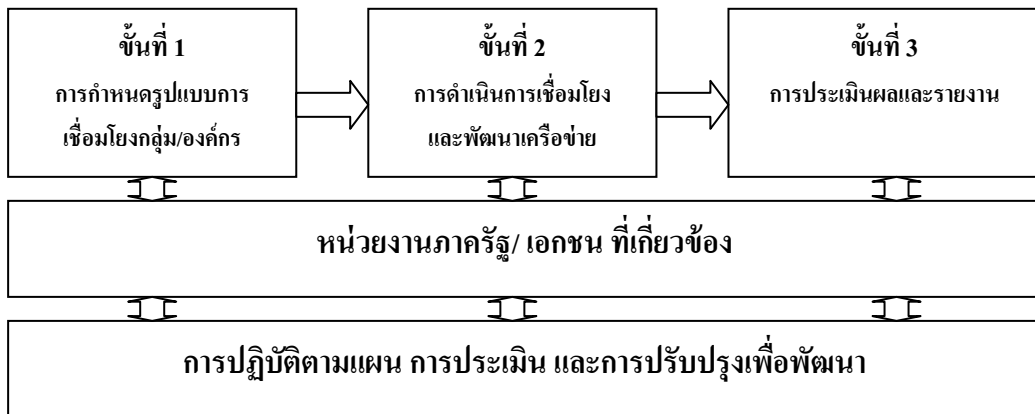


- 1. กลุ่มเกษตรกรเห็ดคือเหื้อ(วนาทิพย์)
- 2. กลุ่มสหกรณ์สวนป่าเอกชนมหาชนะชัย
- 3. กลุ่มอนุรักษ์ป่าชุมชนบ้านดงมะไฟ
- 4. เครือข่ายองค์กรชุมชนอาสาสมัครพิทักษ์ป่าเพื่อชีวิตและสิ่งแวดล้อม (อ.พ.ช.กุดชุม)
- 5. กลุ่มอนุรักษ์ป่าบ้านคำแหลม

ภาพที่ 5.3 รูปแบบการเชื่อมโยงระหว่างกลุ่ม/องค์กร หน่วยงาน

แนวทางการดำเนินการของกลุ่มอนุรักษ์ในอนาคต

- 1) ติดตามผลการดำเนินการเชื่อมโยงของกลุ่ม/องค์กร โดยผู้ประสานงานกลุ่มอนุรักษ์กับกลุ่ม องค์กร ในลักษณะมีส่วนร่วม แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพ การพัฒนา กลุ่ม สมาชิกกลุ่ม การตลาด โดยกำหนดแผนปฏิบัติการเชื่อมโยงร่วมกัน การปรับแผน
- 2) จัดประชุมผู้นำกลุ่ม/องค์กรเกี่ยวกับความก้าวหน้า ผลการทำงานของ กลุ่ม/องค์กร
- 3) ประสานงานหน่วยงานเพื่อการพัฒนาจุดอ่อนของเครือข่าย การเชื่อมโยงให้เกิดประสิทธิภาพและยั่งยืน เช่น การอบรมอาชีพ การอบรมพัฒนาสมาชิก



ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

1) ปัจจัยภายนอกที่เกิดจากกลุ่ม/องค์กรประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1.1) ผู้นำกลุ่ม/องค์กรที่มีความเข้มแข็ง มักจะกำหนดกรอบ แนวคิดการปฏิบัติ การมีส่วนร่วมของสมาชิกที่เป็นระบบ จึงมีผลต่อการพัฒนาองค์กร จึงต้องมีผู้นำที่เข้าใจศักยภาพของสมาชิก

1.2) การจะเชื่อมโยงกันระหว่างกลุ่มเน้นการศึกษาฐานเชิงอนุรักษ์ สมาชิกกลุ่มอาชีพ ที่ดำเนินการอาชีพผลิตภัณฑ์จากป่า มีการขยายฐานนอกกลุ่มน้อยมากจะเกิดปัญหาการตลาดตามมา จึงจำเป็นต้องพัฒนาความคิดเรื่องการจัดการแก่สมาชิกกลุ่มอาชีพ

1.3) หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง การประสานงานเพื่อร่วมดำเนินกิจกรรมหน่วยงานยังขาดความต่อเนื่อง เป็นการดำเนินการตามนโยบายและกระแส การพัฒนาระบบที่ยั่งยืนกลุ่มจึงจำเป็นต้องเรียนรู้และพัฒนาตนเอง

1.4) หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ยังประชาสัมพันธ์ภารกิจหลักที่จะสนับสนุน ส่งเสริมกลุ่มองค์กร ไม่ทั่วถึง กลุ่มองค์กรขาดการแสวงหาแหล่งเรียนรู้ และพัฒนาสมาชิก พัฒนาองค์กร ยังทำงานในลักษณะทำเอง ดูกลุ่มตนเอง จนลืมดูองค์ประกอบภายนอก ทำให้ขาดโอกาสในการพัฒนา

2) ปัจจัยภายใน

2.1) สมาชิกภายในกลุ่ม ขาดความรู้ ความคิดเชิงสร้างสรรค์น้อย ขาดความโปร่งใสในการบริหารจัดการ การสร้างอาชีพดำเนินตามกระแส การศึกษาข้อมูลการตลาดมีน้อย การสร้างและพัฒนาทักษะด้านนี้ให้กับสมาชิกจึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง

2.2) การบริหารจัดการของกลุ่มในเรื่องการตลาด การบัญชี และการออกแบบผลิตภัณฑ์ การบรรจุภัณฑ์ เพื่อเพิ่มมูลค่ามีน้อย สินค้าขายไม่หมด ผู้ซื้อยังไม่ชำระเงิน ทำให้ขาดแคลนเงินทุนหมุนเวียน ทำให้สมาชิกกลุ่มขาดความเชื่อมั่นในเรื่องผลตอบแทน การตลาด การบริหารจัดการหลายเรื่องต้องรอการตัดสินใจของผู้นำกลุ่ม/กลุ่มผู้นำ ทำให้การทำงานหลายเรื่องขาดประสิทธิภาพและไม่ต่อเนื่อง

3) ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จ

3.1) กลุ่มองค์กร/สมาชิกภายในกลุ่ม มีความเข้าใจเรื่องการบริหารจัดการ การประสานประโยชน์ระหว่างกลุ่ม เริ่มมีการเชื่อมโยงเชิงบวกเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะเริ่มให้ความสำคัญเรื่องมาตรฐานของผลผลิต มีความคิดที่จะพัฒนาการออกแบบและแปรรูปผลผลิตตามความต้องการของตลาด

3.2) การเข้ามามีส่วนร่วมของหน่วยงานภาครัฐ เช่น หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สหกรณ์จังหวัด เกษตรจังหวัด พาณิชยจังหวัดมีการประสานงานเพื่อใช้กลุ่มการเกษตรเป็นยุทธศาสตร์ของจังหวัด และที่สำคัญ จังหวัดยโสธรมีวิทยาลัยชุมชนที่สามารถให้การสนับสนุนกลุ่มองค์กร ได้หลากหลายตามความต้องการของกลุ่ม/องค์กร ทั้งด้านการพัฒนาทักษะอาชีพของสมาชิกองค์กร การบริหารจัดการ ด้านงบประมาณในการพัฒนาความสามารถของสมาชิก เช่น การจัดอบรมสมาชิกในการผลิตบรรจุภัณฑ์ ความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค การบัญชี การบริหารแบบคิวซี เป็นต้น

3.3 ความมั่นใจของผู้นำองค์กร/กลุ่ม จากการจัดเวทีประชาคม ถ้าได้รับการพัฒนาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าไปคลี่คลายปัญหาภายใน

3.4 การขยายและพัฒนาเครือข่ายการตลาดในชุมชน ขยายจากใกล้ไปไกล น่าจะส่งผลต่อความเข้มแข็งขององค์กร เช่น กลุ่มเห็ดบ้านค้อเหนือ(วนาทิพย์) ต้องมีการปรับปรุงระบบการบริหารจัดการภายในใหม่ โดยเน้นให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ ไม่ใช่แค่ผู้ปฏิบัติตามภาระงานที่ผู้นำองค์กรกำหนดกรอบทิศทางให้เดิน ถ้าสมาชิกมีส่วนร่วม กลุ่มสามารถบริหารจัดการเองได้ และมีแนวโน้มการขยายเครือข่ายเพิ่มขึ้น

4) ข้อสังเกต

แต่ละกลุ่มมีความโดดเด่นแตกต่างกันในกลุ่มอนุรักษ์ แต่อยู่ในพื้นที่หรือจังหวัดที่มีความอุดมสมบูรณ์เลยไม่เห็นความโดดเด่นของตนเอง เช่น

- กลุ่มอนุรักษ์ป่าดงมะไฟ เริ่มเอาปัญหาป่าชุมชนเข้าสู่การแก้ไขปัญหา โดยผ่าน อบต. ซึ่งถ้าทุก อบต. มีการนำปัญหาเรื่องการอนุรักษ์ป่าไม้เข้าสู่ระบบงานปกติ จะทำให้มีงบประมาณในการดำเนินงาน ปัญหาเรื่องใดที่เกินหน้าที่หรือความสามารถของ อบต. ก็น่าจะเสนอหน่วยงานที่สูงกว่า เช่น องค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือศูนย์ยุทธศาสตร์ของจังหวัดเพื่อการแก้ไขปัญหาแบบบูรณาการ จะได้ทำไปพร้อมๆกันทั้งจังหวัด

- ป่าชุมชนบ้านคำแหลม น่าจะเป็นแหล่งเรียนรู้ เพราะเป็นป่าประจำหมู่บ้านอยู่ในพื้นที่สาธารณะของหมู่บ้านประมาณ 39 ไร่ คณะกรรมการหมู่บ้านดูแลรักษาป่าชุมชนนี้ให้เห็นปรากฏการณ์ที่แตกต่างจากป่าชุมชนที่อื่น คือ เป็นป่าซับน้ำ ทำให้มีน้ำซับหรือน้ำผุด มีน้ำใช้ตลอดปีทั้งการอุปโภคและการเกษตรในฤดูแล้ง

- กลุ่มอาสาสมัครพิทักษ์ป่าเพื่อชีวิตและสิ่งแวดล้อม (อ.พ.ช.) อ.กุดชุม มีสมาชิก 9 ชุมชน มีกลุ่มเยาวชน หมออาสาสมุนไพร พระสงฆ์นักอนุรักษ์ กลุ่มอาชีพเป็นสมาชิก มีวิธีการทำงานที่บูรณาการมีสถานีวิทยุชุมชนคลื่น FM 104.02 MHz ที่สามารถทำหน้าที่ในการประชาสัมพันธ์ได้ทั่วถึงเกือบทั้งจังหวัด

- กลุ่มเกษตรกรเพาะเห็ดคือเห็ด (วนาทิพย์) กลุ่มนี้อยู่ในพื้นที่ โครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณหนองอึ้ง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อ.เมือง โดยมีสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จังหวัดยโสธร เป็นองค์กรพี่เลี้ยง พื้นที่ป่าประมาณ 3,000 ไร่ มีการฟื้นตัวอย่างเห็นได้ชัด ชาวบ้านมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น เป็นแหล่งผลิตเห็ดโคนที่มีชื่อเสียง มีโรงงานผลิตเห็ดโคนบรรจุขวดและแมลงบรรจุกระป๋อง โดยได้รับความร่วมมือจากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ในการฝึกอบรมการแปรรูป การบรรจุภัณฑ์ ได้มาตรฐาน อย. รับรอง มีห้องเย็นที่สามารถเก็บวัตถุดิบได้มาก มีความพร้อมในด้านเครื่องมือ แต่ต้องพัฒนาด้านการบริหาร การตลาด เพราะปัจจุบันมีสินค้าเหลือ ถ้าหากเชื่อมโยงเครือข่ายทั้งจังหวัดและจังหวัดใกล้เคียงก็จะสามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์ต่างๆ ได้เต็มประสิทธิภาพของเครื่องจักร เป็นที่เชื่อมโยงให้ถึงประโยชน์ในการอนุรักษ์ป่าไม้ อีกทั้งมีกฎระเบียบในการกระจายผลประโยชน์ที่จะกลับคืนป่าไม้ส่วนหนึ่ง เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดูแลรักษาป่า

- กลุ่มอนุรักษ์สัตว์น้ำ ปัจจุบันได้มีการกำหนดเขตอภัยทานในแม่น้ำชี บริเวณหน้าวัดศรีธรรมมาราม เพื่อเป็นต้นแบบ โดยกำหนดเขตยาวประมาณ 1 กิโลเมตร เพื่อเป็นเขตอภัยทาน ให้สัตว์น้ำต่างๆ ได้หลบซ่อนขยายพันธุ์ ในอนาคตอาจจะเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญอีกแห่งหนึ่งของจังหวัด แนวความคิดดังกล่าวควรจะขยายไปตามชุมชนต่างๆ ที่อยู่ใกล้แหล่งน้ำ หรือหมู่บ้านที่มีหนองน้ำ โครงการประมงหมู่บ้านน่าจะกลับคืนมาอีก เพื่อเป็นแหล่งผลิตอาหารของชุมชน ตลอด

ทั้งสระปลาที่อยู่ในนา หรือบ่อขุดคักต่างๆที่มีอยู่ตามท้องถิ่นควรมีการพัฒนาเป็นโครงการประมงท้องถิ่น เพื่อเป็นแหล่งผลิตอาหารโดยเฉพาะในพื้นที่ที่ทำนาข้าวอินทรีย์ ควรได้รับการสนับสนุนก่อน โดยผสมผสานกับแนวคิดดั้งเดิมในอดีตเวลาวิดบ่อปลา หรือสูบน้ำจากบ่อปลา จะต้องปล่อยปลาหนุ่มสาวอย่างน้อย 1 คู่ เพื่อเลี้ยงฝึที่ใฝ่าบ่อปลา จริงๆคือ เพื่อให้เป็นพ่อแม่พันธุ์ต่อไป ตลอดทั้งปลากันบ่อซึ่งเป็นปลาขนาดเล็กควรจะไปปล่อยในแหล่งน้ำสาธารณะ หรือปล่อยกลับลงไปขยายพันธุ์ต่อไป

5.4 กลุ่มการเงิน

ความเป็นมาของเครือข่ายกลุ่มการเงิน

กลุ่มการเงิน ได้แก่

1. สหกรณ์ออมทรัพย์โรงพยาบาลโสธร
2. กลุ่มออมทรัพย์บ้านสร้างช้าง

กลุ่มการเงิน ได้จัดประชุมผู้นำกลุ่ม สมาชิกกลุ่ม เพื่อทบทวนบทบาทการดำเนินงานของกลุ่ม กำหนดแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา กลุ่มละ 1 วัน โดยมีการประชุมให้ สมาชิกมีการอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ วิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง ข้อจำกัดในการดำเนินงาน ซึ่งทั้ง 2 กลุ่มมีแนวคิดสอดคล้องกันในประเด็นสำคัญ ดังนี้

1. การบริการเงินสำหรับสร้างอาชีพ สมาชิกต้องพัฒนาอาชีพตามความต้องการของตลาด การเชื่อมโยงกับกลุ่มองค์กรอื่นจึงมีความจำเป็นและสำคัญยิ่ง
2. การบริหารจัดการด้านการเงิน ต้องพิจารณาความเหมาะสม ดังนี้
 - 2.1 วัตถุประสงค์การนำไปใช้ประโยชน์มีความชัดเจนในการเพิ่มรายได้
 - 2.2 งบประมาณที่นำไปใช้ต้องมีการเพิ่มมูลค่า
 - 2.3 ระเบียบ แนวปฏิบัติ ต้องยืดหยุ่นในการใช้ร่วมกันกับองค์กรอื่น
 - 2.4 เป็นการเพิ่มรายได้ให้กับสมาชิกในลักษณะต่อเนื่อง มั่นคง

ปัญหาการพัฒนาของกลุ่มการเงิน ที่สำคัญ คือ

- 1) การให้เงินกู้กับสมาชิกที่ใช้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์
- 2) การส่งใช้เงินกู้ของสมาชิก
- 3) การให้สมาชิกกลุ่ม/องค์กรอื่นนำไปลงทุน
- 4) การพัฒนาคุณภาพชีวิตสมาชิกร่วมกับกลุ่มองค์กรอื่น
- 5) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับกลุ่ม/องค์กรอื่น

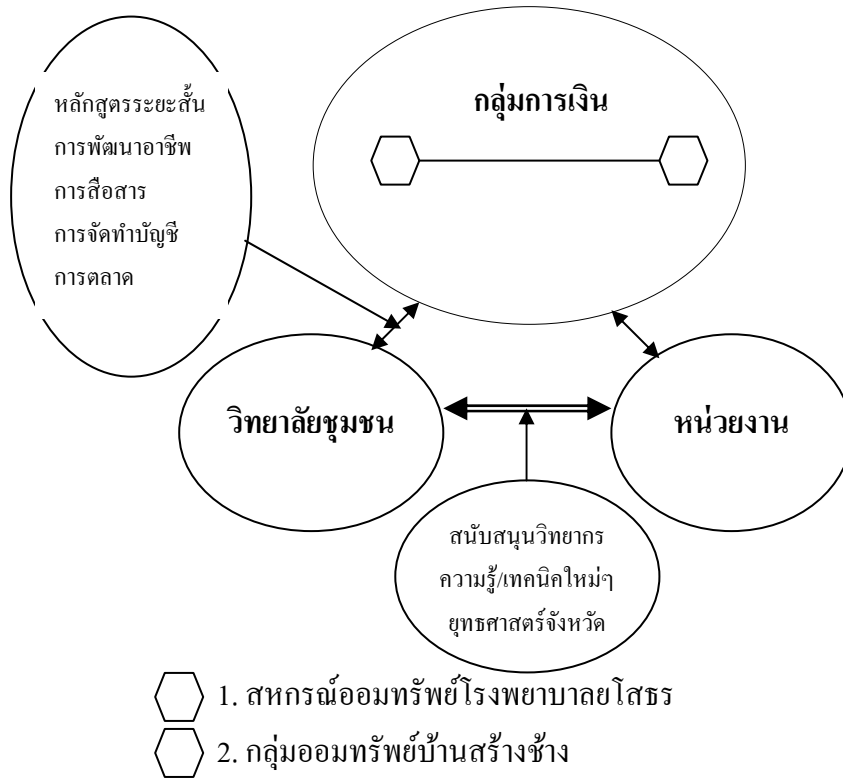
การดำเนินการของเครือข่ายในปัจจุบัน

กลุ่มการเงิน มีการประชุมร่วมกันและตกลงร่วมกันพัฒนาองค์กร โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญดังนี้

- 1) พัฒนาความรู้และให้กับสมาชิกในองค์กร โดยมุ่งเน้นให้สมาชิกมีความตระหนัก มีความรู้ ทักษะในการออมทรัพย์และการขยายอาชีพเพื่อเพิ่มรายได้
- 2) เพิ่มศักยภาพการควบคุม กำกับของกลุ่ม โดยมุ่งเน้นให้สมาชิกมีระบบการกำกับ ติดตาม การใช้เงินออมทรัพย์ การสนับสนุนกลุ่ม/องค์กรอื่นในการพัฒนาอาชีพ
- 3) เพิ่มรายได้ให้กับสมาชิก โดยการสร้างรายได้จากเงินออมทรัพย์ ทั้งสมาชิกดำเนินการด้วยตนเองและการให้กลุ่ม/องค์กรอื่นกู้เพื่อพัฒนาอาชีพ

การดำเนินการของกลุ่มการเงิน

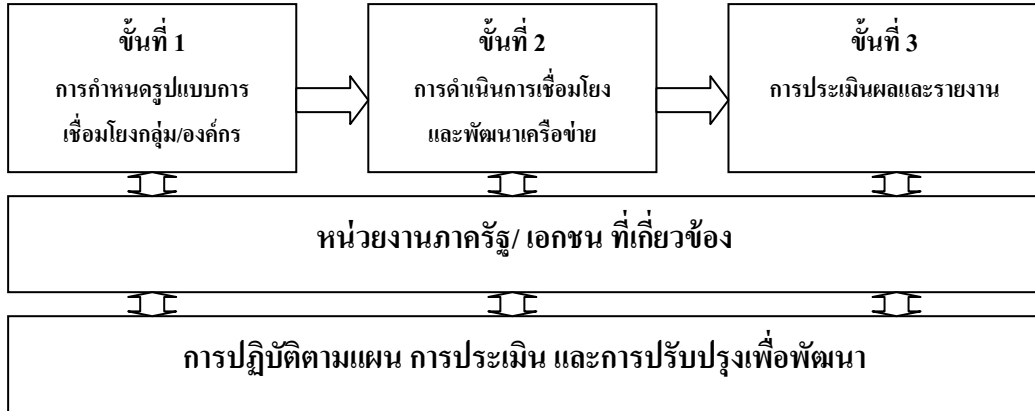
- 1) จัดให้มีกรรมการผู้ประสานงานระหว่างกลุ่มการเงิน กับกลุ่มองค์กรอื่นๆ
- 2) กิจกรรมหรือประเด็นที่มีการเชื่อมโยงระหว่างเครือข่าย คือ
 - 2.1 การพัฒนาสมาชิกกลุ่มโดยจัดอบรมให้ความรู้ หลักสูตรระยะสั้น เกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ การบัญชี การสร้างอาชีพ โดย ขอความอนุเคราะห์ จากวิทยาลัยชุมชนยโสธร สนับสนุนงบประมาณ และวิทยากร ตลอดจนการบริหารจัดการให้มีการอบรม และมีการกำหนดแผนการอบรมหลักสูตรระยะสั้น เช่น การจัดทำบัญชี การสื่อสาร เป็นต้น
 - 2.2 กิจกรรมเพิ่มเครือข่ายการเงิน โดยการเพิ่มศักยภาพของกลุ่ม โดยการจัดการรับซื้อผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม/องค์กรอื่น เช่น ข้าวอินทรีย์ปลอดสารพิษ ผลิตภัณฑ์จากกลุ่มเกษตรกรเพาะเห็ดค้อเหนือ(วนาทิพย์) เพื่อจำหน่ายให้กับสมาชิก
 - 2.3 การปรับปรุงระเบียบการเงิน เพื่อให้เอื้อต่อกลุ่มองค์กรอื่น เพื่อเพิ่มรายได้สมาชิกและส่งเสริมอาชีพแก่สมาชิกกลุ่ม/องค์กรอื่น
 - 2.4 กิจกรรมการเชื่อมโยงระหว่างกลุ่ม เช่น การเชื่อมโยงกับกลุ่มอนุรักษ์และกลุ่มเกษตรกร กลุ่มอาชีพ เช่นการรับซื้อผลิตภัณฑ์จากเห็ด/แมลง ข้าวอินทรีย์ปลอดสารพิษ ผ้าไหมหมอนจิด เพื่อจำหน่ายให้กับสมาชิก ส่วนการเชื่อมโยงด้านการให้กู้เงินอยู่ในระหว่างการศึกษาเพื่อหาวิธีการส่งเสริม สนับสนุนกลุ่ม/องค์กรอื่น



ภาพที่ 5.4 รูปแบบการเชื่อมโยงระหว่างกลุ่ม/องค์กร หน่วยงาน

แนวทางการดำเนินการของกลุ่มการเงินในอนาคต

- 1) ติดตามผลการดำเนินการเชื่อมโยงของกลุ่ม/องค์กร โดยผู้ประสานงานกลุ่มการเงินกับกลุ่ม/องค์กร ในลักษณะมีส่วนร่วม แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพ การพัฒนากลุ่ม สมาชิกกลุ่ม การตลาด โดยกำหนดแผนปฏิบัติการเชื่อมโยงร่วมกัน การปรับแผน
- 2) จัดประชุมผู้นำกลุ่ม/องค์กรเกี่ยวกับความก้าวหน้า ผลการทำงานของกลุ่ม/องค์กร
- 3) ประสานงานหน่วยงานเพื่อการพัฒนาจุดด้อยของเครือข่าย การเชื่อมโยงให้เกิดประสิทธิภาพและยั่งยืน เช่น การอบรมอาชีพ การอบรมพัฒนาสมาชิก



ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

1) ปัจจัยภายนอกที่เกิดจากกลุ่ม/องค์กรประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1.1) ผู้นำกลุ่ม/องค์กรที่มีความเข้มแข็ง แต่กรอบ แนวคิดการดำเนินงาน บริหารจัดการ โดยคณะกรรมการ การปรับเปลี่ยนระเบียบ แนวปฏิบัติ เพื่อเอื้อประโยชน์ต่อกกลุ่ม/องค์กรอื่น จึงซ้ำ เพราะเกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ของสมาชิก

1.2) การจะเชื่อมโยงกันระหว่างกลุ่มเน้นการศึกษาดูงานประชาสัมพันธ์ผ่านกรรมการ ให้ สมาชิกรับทราบ ปัญหาความไม่เข้าใจของสมาชิกมีมาก จึงจำเป็นต้องพัฒนาความคิดเรื่องการจัดการแก่สมาชิก

1.3) กลุ่ม/องค์กร ขาดความกระตือรือร้น ที่จะนำเสนอผลผลิตของกลุ่มอย่างจริงจัง การดำเนินการเรื่องนี้ล่าช้า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังให้ความสำคัญเรื่องการประสานประโยชน์ลักษณะนี้น้อย เพราะไม่มีการดำเนินงานลักษณะนี้มาก่อน

2) ปัจจัยภายใน

2.1) สมาชิกภายในกลุ่ม ขาดความรู้ ความเข้าใจในบทบาทของสมาชิกในการสนับสนุน กลุ่ม/องค์กรอื่น และความรู้เกี่ยวกับ การสร้างอาชีพ

2.2) การบริหารจัดการของกลุ่มในเรื่องการตลาด การบัญชี และการขยายภารกิจเพื่อเพิ่มรายได้มีน้อย การบริหารจัดการต้องรอความเห็นชอบจากสมาชิก ทำให้ขาดโอกาสในการเพิ่มรายได้

3) ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จ

3.1) กลุ่มองค์กร/สมาชิกภายในกลุ่ม มีความเข้าใจเรื่องการบริหารจัดการ การประสานประโยชน์ระหว่างกลุ่ม เริ่มมีการเชื่อมโยงเชิงบวกเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะเริ่มให้ความสำคัญในการเชื่อมโยงกับเครือข่ายกลุ่ม/องค์กรอื่น

3.2) การเข้ามามีส่วนร่วมของหน่วยงานภาครัฐ เช่นหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สหกรณ์จังหวัด เกษตรจังหวัด พาณิชย์จังหวัดมีการประสานงานเพื่อใช้กลุ่มการเกษตรเป็นยุทธศาสตร์ของ

จังหวัด และที่สำคัญ จังหวัดยโสธรมีวิทยาลัยชุมชนที่สามารถให้การสนับสนุนกลุ่มองค์กร ได้หลากหลายตามความต้องการของกลุ่ม/องค์กร ทั้งด้านการพัฒนาทักษะอาชีพของสมาชิกองค์กร การบริหารจัดการ ด้านงบประมาณในการพัฒนาความสามารถของสมาชิก เช่น การจัดอบรมสมาชิกใน การบัญชี การใช้ภาษาในการสื่อสาร เป็นต้น

3.3 การขยายและพัฒนาเครือข่ายการตลาดในชุมชน ขยายจากใกล้ไปไกล น่าจะส่งผลต่อความเข้มแข็งขององค์กร คือการประสานกับกลุ่มเห็ดบ้านค้อเหนือ(วนาทิพย์) กลุ่มการเกษตร บากเรือและน้ำอ้อม กลุ่มสตรีผ้าไหมบ้านหัวเมือง และกลุ่มสตรีพลังสามัคคีศรีฐาน เพื่อรับสินค้ามาจำหน่าย ให้กับสมาชิก ให้สมาชิกมีส่วนช่วยสังคมและได้ใช้สินค้าที่มีคุณภาพ และเพื่อให้มีการขยายเครือข่ายเพิ่มขึ้น

4) ข้อสังเกต

กลุ่มองค์กรการเงินเป็นกลุ่มที่มีมาก เพราะมีกองทุนเงินล้านทุกหมู่บ้าน มีการบริหารที่อาณาเขตอยู่ภายในหมู่บ้าน ความมั่นใจ ความเชื่อถือต่างๆ อยู่ในระดับที่ง่ายต่อการบริหาร แต่ถ้ามองข้ามหรือขยายอาณาเขตเรื่องกฎระเบียบ ความเสี่ยงต่างๆเริ่มมีขึ้น แต่ก็มีหลายกลุ่มที่จะเป็นตัวอย่างได้ เช่น กลุ่มออมทรัพย์บ้านสร้างช้าง หรือ สหกรณ์ออมทรัพย์โรงพยาบาลยโสธร จำกัด ที่จะเป็นตัวแบบในการบริหารงานทางการเงิน อีกทั้งกลุ่มโรงพยาบาลยโสธร ที่มีความสนใจเรื่องอาหารเพื่อสุขภาพ เช่น ข้าวอินทรีย์ หรือผักปลอดภัย เป็นต้น

บทที่ 6

ผลการสังเคราะห์เครือข่ายคุณค่ากับการแก้ไขปัญหาความยากจน

6.1 ตัวแบบในการวิเคราะห์

ปัญหาความยากจนเป็นปัญหาทั้งทางสังคมและทางเศรษฐกิจ แต่ปัจจุบันตัวชี้วัดความยากจนใช้เงินเป็นตัววัดใดมีรายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปีต่ำกว่า 20,000 บาท ถือว่าเป็นคนจน แต่ในสังคมชนบทภาคอีสานมีวัฒนธรรมประเพณีที่ช่วยเหลือเกื้อกูลกันมาช้านาน การให้โอกาสคนจนได้เข้าถึงหรือได้ใช้ทรัพยากรเป็นของตัวเองก่อนผู้อื่น เช่น ป่าชุมชนมีวัดเป็นที่พึ่งสำหรับผู้ยากไร้ ใครมีลูกไม่มีเงินส่งเรียนก็ให้บวชเรียนสอบนักธรรมแล้วเทียบทางโลกเป็นจบมัธยมศึกษาตอนต้นหรือตอนปลาย การช่วยเหลือเกื้อกูลในกลุ่มเครือญาติหรือคนจังหวัดเดียวกัน ภาคเดียวกัน หรือเป็นคนไทยด้วยกัน

แต่เมื่อมีการพัฒนาประเทศมากขึ้น ความเจริญต่าง ๆ ได้ขยายตัวเข้าสู่ชนบทอย่างรวดเร็ว ความจำเป็นต้องใช้เงินในการดำรงชีวิตประจำวันมีมากขึ้นตั้งแต่ค่าไฟฟ้า ค่าเล่าเรียนบุตร ค่าเครื่องใช้ในครัวเรือนไม่แน่นอน มีรายได้จากภาคการเกษตรไม่แน่นอน ผลผลิตตกต่ำ เนื่องจากดินฟ้าอากาศแปรปรวน ราคาสินค้าไม่แน่นอน รายได้ไม่พอกับรายจ่าย มีปัญหาหนี้สิน หลายครัวเรือนหาทางออกโดยการอพยพแรงงานไปรับจ้างทั้งในประเทศและต่างประเทศทำให้เกิดปัญหาทางสังคมตามมา การพัฒนากลายเป็น เศรษฐกิจครัวเรือนต่ำลง สังคมมีปัญหา การแก้ไขปัญหาความยากจน จะแก้เฉพาะทางเศรษฐกิจอย่างเดียวไม่ได้ ต้องอาศัยแนวความคิดการพัฒนาที่ยั่งยืนมาใช้ คือต้องพัฒนาทั้ง 3 ด้านไปพร้อม ๆ กัน คือ

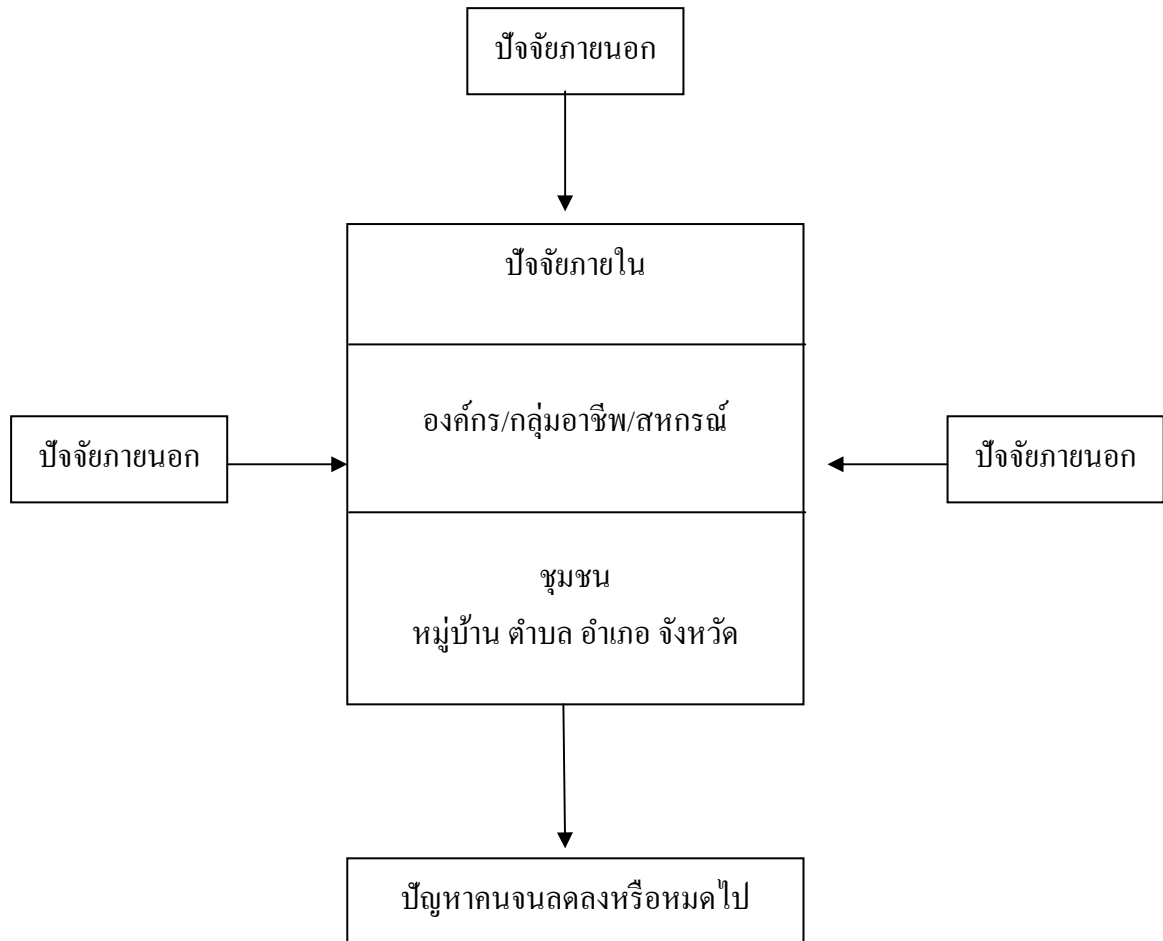
1. ต้นทุนเศรษฐกิจ ทำอย่างไรประชาชนจะมีรายได้เพิ่มขึ้น ลดรายจ่าย หาโอกาสให้มีช่องทางทำรายได้หรือเพิ่มมูลค่าสินค้าของเกษตรกรให้สูงขึ้นได้

2. ต้นทุนสังคม ทำอย่างไรสังคมจะเกื้อกูลช่วยเหลือกัน ปัญหาทางสังคมลดลง การลดปัญหาเสพติด การพนัน การดื่มสุราต่าง ๆ ทำอย่างไรประชาชนจะเป็นผู้มีสติยึดมั่นในคำสอนและปฏิบัติตามคำสอนของศาสนาของแต่ละศาสนาที่ตนเองยึดมั่น เพราะทุกศาสนาสอนให้เป็นคนดี สังคมจะมีความสุข

3. ด้านสิ่งแวดล้อม ทำอย่างไรมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม(ดิน น้ำ และป่าไม้) จะอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข เพราะสิ่งแวดล้อมถือเป็นทุนทางสังคมดั้งเดิมที่บรรพบุรุษได้จัดหาไว้ให้พร้อมกับภูมิปัญญาท้องถิ่นต่าง ๆ ในการบริหารจัดการให้มีการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน โดยเฉพาะจังหวัดยโสธรมีพื้นที่ป่าชุมชนมากเป็นอันดับที่ 4 ในภาคอีสาน (10,080 ไร่) รองจากมุกดาหาร (15,471 ไร่) จังหวัดขอนแก่น (12,749 ไร่) และจังหวัดศรีสะเกษ (10,518 ไร่) ซึ่งถือว่าเป็นจุดแข็งของจังหวัดที่

ต้องรักษาป่าชุมชนไว้และทำอะไรจะมีมูลค่าทางเศรษฐกิจเพื่อช่วยเหลือประชาชนให้มากขึ้นกว่าเดิม

ตัวแบบในการสังเคราะห์เครือข่าย พิจารณาแยกเป็น 2 ส่วน คือ ปัจจัยภายนอกที่ทั้งเป็นโอกาสและเป็นอุปสรรคในการบริหารจัดการเครือข่ายคุณค่า



ภาพที่ 6.1 กรอบการสังเคราะห์เครือข่าย

ปัจจัยภายนอก

1. สภาพภูมิอากาศ
2. สภาพเศรษฐกิจ
3. การเมืองการปกครอง
4. คู่แข่งและการค้า
5. กฎหมาย
6. นโยบายของรัฐบาล
7. นโยบายผู้ว่าราชการจังหวัด CEO

ฯลฯ

ปัจจัยภายใน

1. การพัฒนาความรู้/ทักษะสมาชิกกลุ่ม/ความสามารถบริหารจัดการ
2. การตลาด
3. การสร้างความมั่นคงและยั่งยืนของกลุ่ม/องค์กรและสหกรณ์
4. การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
5. การบริหารจัดการเชิงพื้นที่
6. การถ่ายทอดความรู้ การเชิดชูเครือข่ายคุณค่า
7. การสร้างโอกาส
8. การเชื่อมโยงเครือข่าย

6.2 สรุปผลการวิเคราะห์ที่ชี้ให้เห็นบทบาทของเครือข่ายคุณค่ากับการแก้ปัญหาความยากจน

6.2.1 ปัจจัยภายนอก

ปัจจัยดังกล่าวมีผลกระทบต่อเครือข่ายคุณค่าทั้งที่เป็น โอกาสและอุปสรรคต่อการบริหารจัดการ องค์กร ปัจจัยดังกล่าวเครือข่ายต้องรู้จักสร้างเกราะคุ้มกันหรือสร้างความเข้มแข็งให้รู้เท่าทันหรือหาวิธีการป้องกันต่ออุปสรรคที่จะเกิดขึ้นในขณะเดียวกันก็ควรจะทราบข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ที่จะ เป็นโอกาสที่ทำให้กลุ่มองค์กร/สหกรณ์ ได้รับประโยชน์นำข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ มาร่วมพิจารณากับจุด แข็งขององค์กรกลายเป็นกลยุทธ์ดาวดวงเด่นขององค์กรได้ ปัจจัยภายนอกดังกล่าวได้แก่

1. สภาพภูมิอากาศ หรือ สภาพทางกายภาพต่าง ๆ ทั้งของจังหวัดประเทศและต่างประเทศ ทั้งนี้เพราะปัจจุบันระบบข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ รวดเร็วโดยเฉพาะเรื่องโลกร้อนจะมีผลอย่างไรกับ กลุ่มเกษตรกรอินทรีย์จังหวัดยโสธรการเผาฟาง การเผาไร่ต่าง ๆ จะมีผลต่อการกีดกันทางการค้า หรือไม่ ปัญหาแห้งแล้ง น้ำท่วมในเขตทุ่งกุลาร้องไห้จะแก้ไขอย่างไร เป็นต้น

2. สภาพเศรษฐกิจ ในขณะที่ราคาน้ำมันสูงขึ้น ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น ราคาดินค้าและค่าครองชีพสูงขึ้น เศรษฐกิจตกต่ำ ภาคการเกษตรก็ยังสามารถเป็นที่รองรับ แรงงานที่ตกงานหรือไม่มีงานทำได้ พฤติกรรมในการบริโภคของโลกเปลี่ยนไป ที่ต้องการอาหารที่สะอาด อาหารที่ปลอดภัย โดยเฉพาะอาหารธรรมชาติต่าง ๆ ได้รับความนิยมนมากขึ้น ทำอย่างไรข้าวหอมมะลิอินทรีย์ของจังหวัดยศฐรจะมีความแตกต่างจากข้าวหอมมะลิทั่วไป การจัดการกลยุทธ์ทางการตลาดจะทำอย่างไร เครื่องหมายการค้า การรับรองมาตรฐานสินค้าจะทำอย่างไร การโฆษณาการประชาสัมพันธ์และการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของผู้ซื้อหรือบริโภคจะทำอย่างไร เป็นต้น

3. การเมือง/การปกครอง การเกิดปัญหาการสู้รบในต่างประเทศ การเมืองภายในประเทศ จะส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของชาวยศฐรอย่างไร ความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้านการขยายเส้นทางการค้าจากพม่า-ผ่านประเทศไทยจากแม่สอดจังหวัดตาก-พิจญญโลก-ขอนแก่น-มุกดาหาร-ผ่านลาว-ไปเวียตนามลงท่าเรือดานัง จะมีผลอย่างไรกับชาวยศฐร

การกระจายอำนาจและงบประมาณจากรัฐบาลกลางผ่านองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งเทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ซึ่งมีความใกล้ชิดกับชุมชนมากที่สุด องค์กร/สหกรณ์ จะเข้าไปมีส่วนร่วมอย่างไรในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น เป็นต้น

4. คู่แข่งและคู่ค้า การดำเนินงานของกลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์ ต้องพิจารณาคู่แข่งขั้นและคู่ค้าหรือลูกค้ามีการเปลี่ยนแปลงอย่างไร เพราะในปัจจุบันอยู่ในยุคการแข่งขัน การเปลี่ยนแปลงต้องรวดเร็วถึงจะอยู่ได้

5. กฎหมาย/ระเบียบ/ข้อบังคับต่างๆ ปัจจุบันมีการปรับเปลี่ยนแก้ไขกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ มากทั้งที่มีประโยชน์หรือเป็นอุปสรรคต่อการบริหารงาน

6. นโยบายของรัฐบาล รัฐบาลได้กำหนดระเบียบวาระแห่งชาติในเรื่องต่าง ๆ เช่น การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน การแก้ไขปัญหาความยากจนต่าง ๆ เป็นต้น นโยบายหรือโครงการของรัฐบาล ได้ให้โอกาสแก่ชุมชนมากโดยเฉพาะ โครงการกองทุนเงินล้านบาทแต่ละหมู่บ้าน เพียงแต่การดำเนินงานรวดเร็วความพร้อมของชุมชนในการบริหารจัดการกองทุน การสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในการบริหารจัดการกองทุน การสร้างความเข้มแข็งของชุมชน การใช้จ่ายเงินให้คุ้มค่าและมีประโยชน์การเพิ่มโอกาสในการหาอาชีพ หารายได้ แต่สิ่งที่เห็นชัดเจน คือ ดอกเบี้ยเงินกู้ยืมนอกระบบลดต่ำลงจากร้อยละ 5 บาทต่อเดือนเหลือเพียง 1-2 บาทต่อเดือน หมู่บ้านใดมีการบริหารจัดการเงินดีโดยเฉพาะการพิจารณาการให้เงินกู้มีการพิจารณาที่รอบคอบ ปัญหาการค้างชำระหนี้สินจะมีน้อยลงแต่ถ้าผู้บริหารไม่ดีผลก็จะตรงกันข้าม

นโยบายรับจำนำข้าวเปลือก รัฐบาลกำหนดราคารับจำนำข้าวเจ้าหอมมะลิไว้ตันละ 10,000 บาท ในขณะที่ราคาตลาดประมาณ 8,500 บาท ทำให้สมาชิกสหกรณ์นำข้าวไปเข้าโครงการรับจำนำ กลุ่มเกษตรกรที่มีโรงสีซื้อข้าวไม่ได้ หรือไม่มีข้าวขาย นโยบายการส่งเสริมของรัฐบาลได้

สนับสนุนให้สหกรณ์การเกษตรมีความพร้อมในด้านวัตถุเครื่องจักรเครื่องมือต่าง ๆ ซึ่งถ้าไม่พิจารณาถึงเรื่องการค้ำค่าหรือการค้ำทุนจะก่อให้เกิดปัญหาเรื่องเกิดการสูญเปล่าทางเศรษฐกิจ

7. นโยบายของผู้ว่าราชการจังหวัด CEO ตามนโยบายของรัฐบาลได้จัดสรรงบประมาณมาให้จังหวัดแก้ไขปัญหาของจังหวัดและกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างกลุ่ม 2 (อุบลราชธานี , อำนาจเจริญ , ศรีสะเกษ , ยโสธร) เพื่อแก้ไขปัญหาของจังหวัดให้สอดคล้องกับนโยบายของประเทศ ดังนั้นทำอย่างไร กลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์ จะเข้าถึงแหล่งงบประมาณแหล่งนี้ได้ ถ้ากลุ่มมีระบบฐานข้อมูล ความเข้มแข็งของชุมชน การมีส่วนร่วมถ้าได้งบประมาณสามารถแก้ไขปัญหาได้ เกิดผลผลิตและผลกระทบที่ชัดเจนตรวจสอบได้วัดผลได้ เพราะปัจจุบันรัฐบาลมีการติดตามตรวจสอบการใช้งบประมาณที่ชัดเจน เป็นต้น

นโยบายจังหวัดเคลื่อนที่หรือการที่ภาคราชการรวมตัวกันหลายหน่วยงานเข้าไปหาประชาชนถึงในพื้นที่ เหมือนกับร้านค้าหรือบริษัทเข้าไปหาลูกค้าถึงหมู่บ้านทำให้ทราบว่าจะอะไรคือสิ่งที่ประชาชนต้องการ อะไรคือปัญหา อะไรคือสิ่งที่ภาคราชการต้องปรับเปลี่ยนเพื่อให้เกิดความพอใจแก่ประชาชน แต่การจัดจังหวัดเคลื่อนที่บ่อย ๆ ทำไม่ได้ ดังการนั้นการรวมตัวของกลุ่มและองค์กรต่าง ๆ แล้วส่งข้อมูลให้จังหวัดรับทราบจะเป็นช่องทางหนึ่งที่จะทำให้การพัฒนามีส่วนร่วมจากภาคประชาชน

6.2.2 ปัจจัยภายใน

1) ด้านการพัฒนาความรู้/ความสามารถในการบริหารจัดการ

การพัฒนาความรู้และทักษะแก่สมาชิกคณะกรรมการดำเนินงานต่างๆ กลุ่ม/องค์กรต่างๆ การดำเนินการของกลุ่ม/องค์กร ด้านอาชีพ ด้านบทบาทที่เกี่ยวข้องและเป็นทักษะการทำงาน มีการพัฒนาการเชื่อมโยง คือ

- การพัฒนาสมาชิกให้มีทักษะด้านอาชีพ เพิ่มขึ้น เช่น การผลิตปุ๋ยอินทรีย์ การจัดทำหมอนขวานผ้าขิด การเผาถ่านคุณภาพ การใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ซึ่งเป็นหลักสูตรระยะสั้นที่จัดโดยวิทยาลัยชุมชนยโสธร มีสมาชิกกลุ่ม/องค์กรต่างๆ บางส่วนสมัครเข้ารับการอบรมเพื่อพัฒนาตนเอง

- การพัฒนาความรู้ทักษะอาชีพ กลุ่ม/องค์กร มีการส่งเสริมให้สมาชิกเข้ารับการอบรมและพัฒนาตนเองกับทั้งจากหน่วยงานภาครัฐจัดให้มีการอบรม เช่น การจัดอบรมด้านอาชีพของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยียโสธร

- เพิ่มความรู้ทักษะ ความสามารถของคณะกรรมการฝ่ายดำเนินงานให้เป็นมืออาชีพมากขึ้น เพราะต้องแข่งขันกับธุรกิจอื่น ต้องปรับตัวเข้าหาสมาชิกถึงครัวเรือน ไม่ใช่รอสมาชิกมาหา

สรุปแล้ว การพัฒนาความรู้ทักษะแก่สมาชิก ทุกกลุ่มมีการดำเนินการมากขึ้น ขึ้นอยู่กับศักยภาพของกลุ่ม และขึ้นอยู่กับหน่วยงาน/องค์กรภาครัฐ ที่จัดให้มีการพัฒนาสมาชิกกลุ่ม องค์กรอาชีพ และเป็นที่น่ายินดีที่จังหวัดยโสธร มีการจัดตั้งวิทยาลัยชุมชนยโสธรขึ้น โดยวิทยาลัยชุมชน

แห่งนี้มีปรัชญาการจัดการศึกษา โดยชุมชนเพื่อชุมชน กลุ่ม/องค์กรและสหกรณ์ เป็นองค์กรที่มีความเข้มแข็งถือเป็นกลุ่มผู้นำของแต่ละชุมชน ซึ่งสามารถใช้บทบาทของวิทยาลัยชุมชนโยธธรรพัฒนาความรู้ ทักษะให้กับสมาชิกได้ทั้งด้านพัฒนาอาชีพ พัฒนาด้านคุณวุฒิการศึกษาให้สูงขึ้น การแลกเปลี่ยนภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อพัฒนาชุมชน องค์กร

2) การตลาด

- การเชื่อมโยงเครือข่ายของกลุ่ม/องค์กรด้านการวัตถุดิบเพื่อการผลิต กลุ่มการเกษตรมีการซื้อขายปุ๋ยชีวภาพ/ปุ๋ยอินทรีย์สำหรับใช้ใส่หน้าข้าวอินทรีย์ การซื้อปุ๋ยคอก/แกลบ เพื่อผลิตปุ๋ยอินทรีย์ ระหว่างกลุ่ม/องค์กร กลุ่มอาชีพ มีการเชื่อมโยงกับหน่วยงานในการแสวงหาตลาดเพื่อจำหน่ายสินค้า เช่น ผลิตภัณฑ์หมอนจิด จากกลุ่มแม่บ้านพลังสามัคคีศรีฐาน การจำหน่ายผ้าไหมจากกลุ่มสตรีทอผ้าไหมบ้านหัวเมือง

- การเชื่อมโยงพื้นที่จำหน่ายสินค้า หลายกลุ่มมีการเชื่อมโยงโดยการจำหน่ายและรับซื้อผลผลิตจากกลุ่ม/องค์กรที่มีคุณภาพสินค้าที่ด้านมาตรฐานเดียวกัน เช่น กลุ่มเกษตรกรทำนาบวกรือ กลุ่มเกษตรกรน้ำอ้อม กลุ่มเกษตรกรทำนาแดงแคนใหญ่ มีการนำข้าวอินทรีย์มาจำหน่ายร่วมกัน โดยการจัดการของกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ถือว่าเป็นการยอมรับมาตรฐานการเกษตร และการพัฒนารูปแบบการค้าเพื่อการพัฒนา ซึ่งถ้ารวมกลุ่มกันได้อย่างมั่นคง น่าจะเป็นผลดีในด้านการต่อรองเรื่องการตลาด ซึ่งจะสร้างความเข้มแข็งให้กับกลุ่ม/องค์กร การเสนอขายเมล็ดพันธุ์ข้าวของสหกรณ์การเกษตรป่าดิวแก่กลุ่ม/องค์กรการเกษตร การขยายพื้นที่การปลูกข้าวเพื่อผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพ เป็นการเชื่อมโยงที่สร้างความรู้ ความตระหนักให้แก่สมาชิกเกษตรกรที่ดำเนินการ เป็นการขยายเครือข่ายระบบการเรียนรู้โดยการปฏิบัติจริง ซึ่งจะสร้างความเชื่อมั่นในระดับที่ยั่งยืน กลุ่มองค์กรเริ่มเห็นความสำคัญของการเปลี่ยนเมล็ดพันธุ์ข้าวเพื่อเพิ่มผลผลิต ซึ่งเป็นผลดีต่อเกษตรกรในระยะยาว

ส่วนกลุ่มอาชีพและกลุ่มอนุรักษ์มีการเชื่อมโยงด้านการตลาด ในเบื้องต้นเป็นการเชื่อมโยงกับหน่วยงาน ภาครัฐที่ส่งเสริมการตลาด พาณิชย์จังหวัด จัดให้มีการจำหน่ายสินค้า OTOP ให้กลุ่มอาชีพ กลุ่มอนุรักษ์ นำผลผลิตมาจำหน่าย เช่น ผ้าไหมกลุ่มสตรีบ้านหัวเมือง ตะกร้าพลาสติกกลุ่มสตรีแม่บ้านกุศแห่ หมอนขวานผ้าจิด จากกลุ่มแม่บ้านพลังสามัคคีบ้านศรีฐาน ผลิตภัณฑ์จากเห็ดและแมลงกลุ่มวนาทิพย์ ต.ค้อเหนือ และยังเป็นเปิดตลาดให้สมาชิกกลุ่ม/องค์กรอาชีพมาเรียนรู้ เพื่อพัฒนาเพิ่มขึ้น โดยอาศัยการประชาสัมพันธ์ผ่านเครือข่ายวิทยุชุมชน ซึ่งในกลุ่มเครือข่ายมีกลุ่ม อ.พ.ช. อำเภอกุศชุม มีสถานีวิทยุชุมชนคลื่น FM 104.02 MHz อาจกล่าวได้ว่าเมื่อมีเวทีให้เล่น ผู้เล่นย่อมมีโอกาสพัฒนาฝีมือเพิ่มขึ้น

สรุปแล้ว การเชื่อมโยงด้านการตลาด กลุ่ม/องค์กรมีการหาตลาดเอง และหน่วยงานภาครัฐจัดเวทีตลาดให้ แต่อย่างไรก็ตามทุกกลุ่มสรุปปัญหาตรงกันประเด็นหนึ่งผลผลิตที่กลุ่ม/องค์กรผลิตได้ ประชาชน ชุมชนจังหวัดโยธธรรเอง กับไม่ได้ใช้สินค้าหรือผลผลิตจากกลุ่ม/องค์กร

ในจังหวัด ทำให้เกิดแนวคิดด้านการตลาดใหม่ว่าควรสร้างตลาดท้องถิ่นให้เกิดการยอมรับและขยายไปตามพื้นที่ต่างๆ น่าจะเป็นการสร้างตลาดที่ยั่งยืน และสร้างความมั่นใจให้กับผู้ผลิตสินค้า โดยเห็นได้ชัดจากสหกรณ์ออมทรัพย์โรงพยาบาลโสธร สหกรณ์ออมทรัพย์คูร์ เริ่มสนใจและต้องการสินค้าหรือผลผลิตจากกลุ่มอาชีพมาจำหน่ายให้กับสมาชิก โดยจะนำสินค้ามาวางจำหน่ายที่สหกรณ์ร้านค้าของสหกรณ์ ซึ่งกลุ่มการเงินได้มีการประสานงานกับกลุ่มอาชีพแล้ว เพื่อดำเนินการในเรื่องนี้

3) ด้านการสร้างความมั่นคงและยั่งยืนของกลุ่ม/องค์กรและสหกรณ์

- การเชื่อมโยงเครือข่ายของกลุ่ม/องค์กรหลังการพัฒนาเครือข่าย กลุ่ม/องค์กร ได้เสนอตัวแทนของแต่ละกลุ่มองค์กร เพื่อประสานงานให้เกิดความร่วมมือในทุกด้าน เพื่อร่วมกันวิเคราะห์และเสนอแผนการพัฒนาต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้เกิดการเคลื่อนไหวเชิงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับโอกาสและบริบทในแต่ละช่วง ตามนโยบายของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น มีการเสนอหลักสูตรการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้พื้นฐานด้านคอมพิวเตอร์เพื่อการประมวล และวิทยาลัยชุมชนโสธร ได้จัดหลักสูตร เพื่อพัฒนาสมาชิกกลุ่มเกษตรกรน้ำอ้อม อำเภอค้อวัง และมีการวางแผนการดำเนินการลักษณะนี้อีกหลายโครงการ

- การปรับโครงสร้างการบริหาร จัดการภายในกลุ่ม/องค์กรและสหกรณ์ หลังกลุ่ม/องค์กรและสหกรณ์มีการจัดเวทีประชาคมสมาชิก ผู้นำมีการเรียนรู้กระบวนการพัฒนากลุ่มองค์กร จากทีมวิจัย ทำให้ผู้นำกลุ่มเกิดแนวคิดในการพัฒนากลุ่ม/องค์กรให้เกิดความมั่นคง ยั่งยืน โดยทุกกลุ่มเริ่มเห็นความสำคัญขององค์กรภายใน โดยต่างมีการเริ่มปรับการบริหารจัดการภายใน เช่น กลุ่มอนุรักษ์ มีการกำหนดแนวทางการอนุรักษ์ป่า อนุรักษ์ต้นน้ำลำธาร โดยกลุ่มชุมชนป่าดงมะไฟมีการกำหนดเป็นข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนตำบล มีการกำหนดเขตป่าชุมชนที่ดูแลโดยชุมชนในพื้นที่นั้น การกำหนดเขตอภัยทานพันธุ์ปลา โดยมีการริเริ่มกิจกรรมปล่อยปลาและกำหนดเขตอภัยทานสัตว์น้ำ ที่บริเวณแม่น้ำชี ใกล้วัดศรีธรรมมาราม ร่วมกับชุมชน เทศบาลเมืองโสธรและหน่วยงานภาครัฐ เอกชน โดยการนำของหลวงตาพวง พระสงฆ์ที่เป็นที่เคารพศรัทธาของประชาชนในเขตจังหวัดยโสธร ร้อยเอ็ดและจังหวัดใกล้เคียง เป็นตัวอย่างกิจกรรมสร้างเจตคติเพื่อความยั่งยืนในเชิงอนุรักษ์

4) การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

เนื่องจากกลุ่มคนจนจะได้อาศัยหาอยู่หากิน หรือถ้ามีมากพอก็จะเป็นแหล่งผลิตรายได้ให้แก่กลุ่มคนจนได้ เพราะคนจนนั้นปัญหาอย่างหนึ่งคือไม่มีที่ทำกิน แก่ชราลูกหลานไม่อยู่จะได้พึ่งธรรมชาติ และเป็นองค์ความรู้ในการจัดการชุมชนตั้งแต่อดีต และเป็นภูมิคุ้มกันดั้งเดิมของสังคม การจัดการทรัพยากรจะเชื่อมโยงกันทั้งป่าไม้ ที่ดิน แหล่งน้ำ และคน โดยจังหวัดยโสธรมีตัวอย่างให้เห็นชัดเจนอย่างเมื่อป่าอุดมสมบูรณ์ ที่ดินอยู่ใกล้ป่าก็อุดมสมบูรณ์เพราะได้รับอินทรีวัตถุที่ไหลมากับน้ำจากป่า ไรค แมลง ที่จะลงมาหาข้าวก็มีน้อย แม่น้ำจากป่าไหลลงแม่น้ำก็นำตะกอนที่อุดมสมบูรณ์ลงแม่น้ำไปด้วยทำให้ในน้ำมีแพลงตอนเป็นอาหารสัตว์น้ำ กลายเป็นวงจรห่วงโซ่อาหารได้

อีกทั้งในปัจจุบันมีการปรับปรุงบำรุงดิน โดยการปลูกพืชคลุมดินเพื่อไถกลบเป็นปุ๋ยพืชสด เช่น ถั่วพรี ซึ่งปัจจุบันมีการปลูกมาในกลุ่มสมาชิกกลุ่มเกษตรกรทำนาบากเรือ อีกทั้งมีการขยายการเลี้ยงวัว-ควายกันมากขึ้น จนมีคำพูดว่ามีโรงงานปุ๋ยเป็นของตนเอง เช่น เลี้ยงวัว 7 ตัว ทำนา 20 ไร่ ไม่ต้องซื้อปุ๋ยเคมี แต่ผลผลิตข้าวได้ผลดี การลดการใช้สารเคมี การใช้สารชีวภาพ การทำเกษตรแบบผสมผสาน การพึ่งตนเอง เศรษฐกิจพอเพียง

5) การบริหารจัดการเชิงพื้นที่

ทั้งนี้เพราะในแต่ละพื้นที่ปัญหาและเงื่อนไขต่างกัน ซึ่งในปัจจุบันรัฐบาลได้สนับสนุนและการกระจายอำนาจและงบประมาณสู่พื้นที่มากขึ้น โดยเฉพาะปัจจุบันองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น หรือ อบต. มีบทบาทมากขึ้น ตลอดทั้งงบประมาณจากผู้ว่าราชการจังหวัดแบบบูรณาการหรือผู้ว่า CEO สามารถที่จะแก้ปัญหาในระดับพื้นที่ได้รวดเร็ว ทั้งนี้องค์กรชุมชน ประชาชนในพื้นที่ต้องมีความพร้อมในเรื่องฐานข้อมูล แนวทางแก้ไขปัญหาค้นหา ทั้งนี้เพราะในการจัดทำแผนงาน โครงการต่างๆ ปัจจุบันภาคประชาชนจะมีส่วนร่วมมากขึ้น ซึ่งการพัฒนาเชิงพื้นที่นั้นจำเป็นต้องเป็นแบบบูรณาการ แก้ไขปัญหาทั้งระบบและแก้ไขไปพร้อมๆกัน เช่น เรื่องการปลูกข้าว ก็ไม่ได้พิจารณาเรื่องผลผลิตข้าวเท่านั้น แต่มองทั้งระบบการทำนา ทำอย่างไรผลผลิตข้าวจะเพิ่มขึ้น คุณภาพข้าวได้มาตรฐาน เกษตรกรมีต้นทุนการผลิตลดลง ครอบครัวเกษตรกรมีความสุข การลดปัญหาเรื่องรายจ่ายที่ไม่ก่อประโยชน์ เช่น การพนัน การดื่มสุรา การสูบบุหรี่ เป็นต้น

6) การถ่ายทอดความรู้ การเชิดชูเครือข่ายคุณค่า

ผลจากการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ หรือกลุ่มเกษตรกรต่างๆมีปัญหาเหมือนกัน เช่น ผลิตสินค้าได้ ขายไม่ได้ ขาดแคลนเงินทุนหมุนเวียน สมาชิกมีแต่รอรับผลประโยชน์ แต่ไม่ได้คิดที่จะให้อะไรกับกลุ่ม แต่ก็มีหลายกลุ่มที่บริหารงานประสบผลสำเร็จทั้งการทำธุรกิจสหกรณ์ หรือการจัดการกลุ่มต่างๆ ภูมิปัญญาพื้นบ้านต่างๆ เช่น การอนุรักษ์ป่าไม้ หมอยาสมุนไพร หมอนวดจับเส้น ช่างทอผ้า ช่างจักสานต่างๆ แต่ขาดการถอดบทเรียน การถ่ายทอดความรู้ หรือการจัดการความรู้ ซึ่งน่าจะเป็นทรัพย์สินที่จับต้องไม่ได้ แต่มีมูลค่าอย่างมากในแต่ละท้องถิ่นควรร่วมมือกับสถานศึกษา และองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นในการจัดการเรื่องดังกล่าวก่อนที่องค์ความรู้เหล่านี้จะหายไป

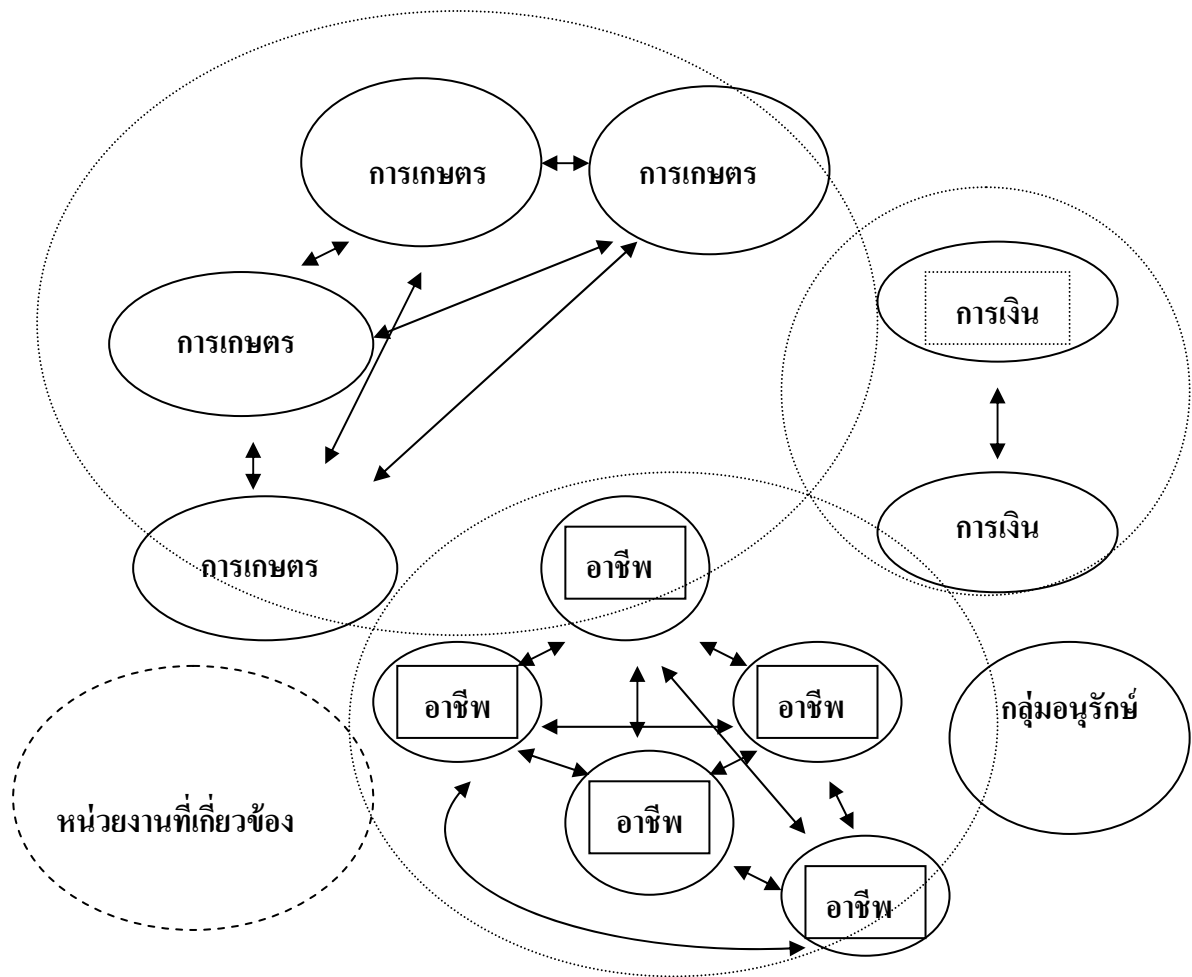
7) การสร้างโอกาส

ควรมีการสร้างโอกาสในเรื่องต่างๆให้เกิดขึ้นในพื้นที่ เช่น การเรียนรู้ การตลาด การสื่อสาร ความเชื่อมโยงกับกลุ่มภายนอกต่างๆ โดยทางราชการให้การสนับสนุนและควรมีการจัดเวทีภาคประชาชนในระดับจังหวัดอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง เพื่อเกษตรกรจะได้นำเสนอปัญหาต่างๆให้ภาคราชการได้ทราบ จะได้หาทางป้องกันและแก้ไขได้รวดเร็วขึ้น

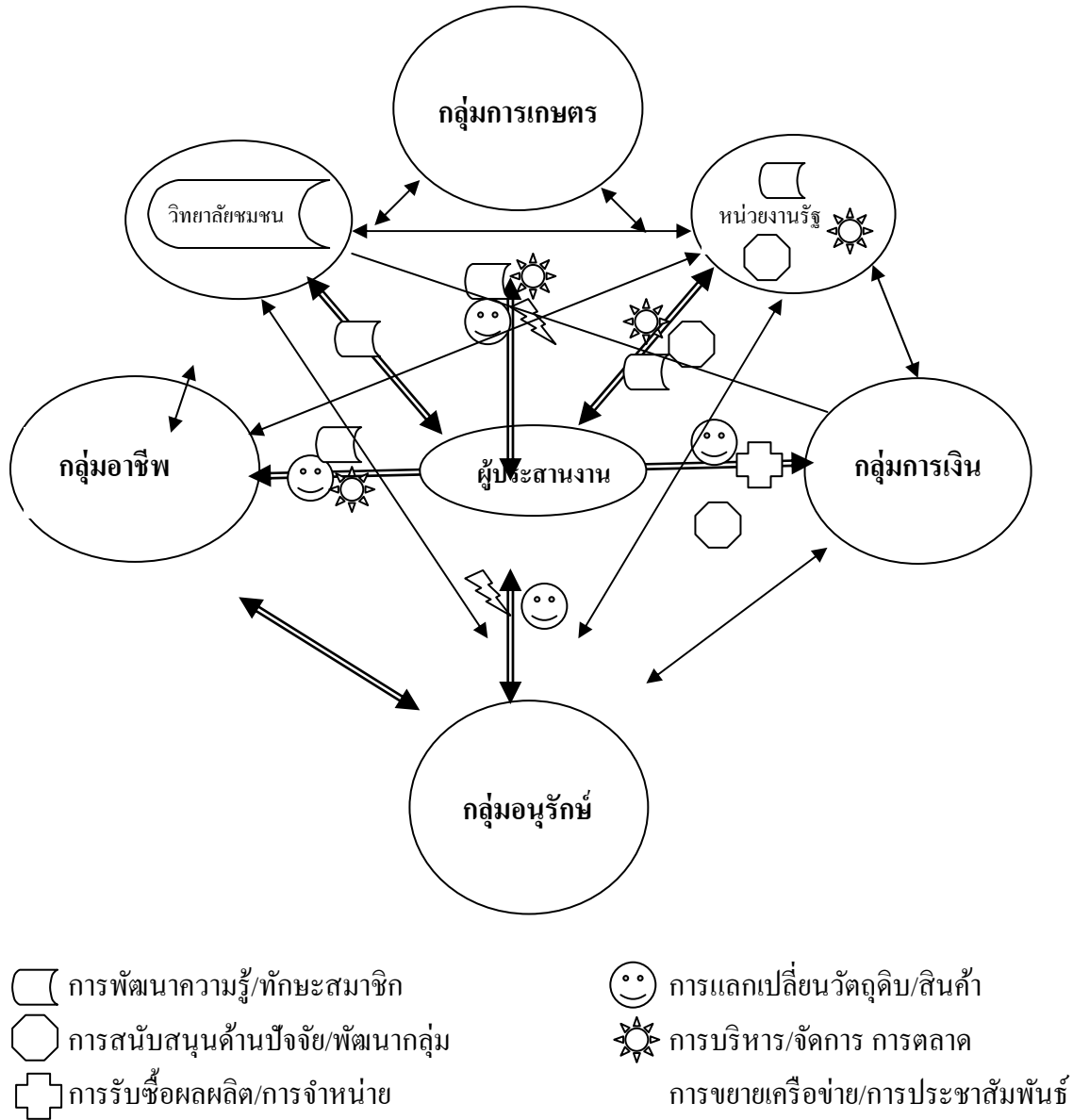
8) การเชื่อมโยงเครือข่าย

เป็นเรื่องจำเป็นที่ต้องเชื่อมโยงเครือข่ายซึ่งอาจเป็นทั้งภายในกลุ่มและนอกกลุ่ม โดยเฉพาะกลุ่มอาชีพเดียวกัน หรือกลุ่มอาชีพที่สนับสนุนพึ่งพากัน ตลอดทั้งหน่วยงานของภาค

ราชการที่เป็นองค์กรที่เลี้ยงต่างๆ ทั้งนี้เพราะเมื่อขนาดของกิจการใหญ่ขึ้น การพึ่งพาดตลาดภายนอกมีความจำเป็น เพราะต้องบริหารจัดการกลุ่มองค์กรหรือสหกรณ์ให้มีประสิทธิภาพ เพื่อลดต้นทุนการผลิต สามารถแข่งขันในธุรกิจได้ คงปฏิเสธไม่ได้ว่า การดำเนินงานของกลุ่มหรือสหกรณ์เป็นการดำเนินธุรกิจอย่างหนึ่ง



ภาพที่ 6.2 รูปแบบการเชื่อมโยงภายในกลุ่ม/องค์กร



ภาพที่ 6.3 รูปแบบการเชื่อมโยงระหว่างกลุ่ม/องค์กร หน่วยงาน

6.3 ผลที่จะเกิดแก่ชุมชน

ในปัจจุบันทุกหมู่บ้านมีองค์กรหรือกลุ่มการรวมตัวของประชาชนเพื่อทำกิจกรรมทางเศรษฐกิจ เช่น กองทุนหมู่บ้าน กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต และกลุ่มทางสังคม เช่น กลุ่มฌาปนกิจ กรรมการหมู่บ้าน กรรมการวัดหรือกรรมการโรงเรียน เป็นต้น เมื่อกลุ่มต่างๆเหล่านี้มีความเข้มแข็งการบริหารจัดการกลุ่มเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวมมีการกระจายผลประโยชน์ การบริหารงานแบบมีส่วนร่วมตรวจสอบได้ ชุมชนย่อมจะเข้มแข็ง เพราะกลุ่มต่างๆเมื่อประกอบกิจกรรมทางธุรกิจมีผลกำไร จะมีกฎเกณฑ์ในการจัดสรรกำไร มีการกำหนดระเบียบ แต่จะมีข้อหนึ่งคือ การจัดสรรกำไรเพื่อสวัสดิการสังคมของชุมชน

6.4 การแก้ไขปัญหาความยากจน

เป็นปัญหาที่ไม่ได้แก้ไขง่ายๆ เพราะจากการวิจัยในพื้นที่ที่จะได้มีการตั้งคำถามว่า

- เขายอมรับหรือไม่ว่าเขาเป็นคนจน เพราะว่าบางคน เขาพอใจที่จะอยู่อย่างนั้น แม้ว่าจะมีรายได้ที่เป็นตัวเงินน้อย แต่มีความสุขตามอัตภาพ ได้อยู่กับบ้าน หาดอาหารธรรมชาติกินได้ มีสิ่งแวดล้อมที่ดี เป็นต้น

- เขาจนเพราะอะไร ความจนเกิดจากเหตุผลที่แตกต่างกัน เช่น ไม่มีที่ทำกิน มีบุตรมาก มีโรคประจำตัว เกิดภัยธรรมชาติ หนี้สินที่ตกทอดมาเป็นมรดก ดิดการพนัน หรือส่งลูกเรียน

- เขามีความสามารถในการทำอะไร เพราะบางครั้งมีความสามารถแต่ไม่มีโอกาส

- ใครจะเป็นผู้ช่วยเหลือ เช่น ญาติพี่น้อง อบต. หรือ จังหวัด เป็นต้น นอกจากนี้รัฐบาลยังมีโครงการรัฐ สวัสดิการต่างๆ เช่น เงินช่วยเหลือค่าครองชีพ โครงการ 30 บาทรักษาทุกโรค การศึกษาภาคบังคับ 12 ปี เป็นต้น

เครือข่ายคุณค่ากับการแก้ไขปัญหาความยากจนนั้น เป็นความมุ่งหวังหรือเป้าหมายในการดำเนินงาน เครือข่ายคุณค่านั้นเป็นการวางแผนร่วมกันของกลุ่ม องค์กรธุรกิจ หรือหน่วยงานต่างๆที่มีแนวคิดอย่างเดียวกันที่จะช่วยแก้ไขปัญหาของสมาชิก เพิ่มขีดความสามารถของการดำเนินงาน กลุ่ม องค์กรตนเอง แต่ถ้ากลุ่ม องค์กรต่างๆแยกกันทำ ก็จะก่อให้เกิดปัญหาความไม่มีประสิทธิภาพในการดำเนินงาน ต้นทุนการผลิตสูง การทำงานล่าช้า ผลิตสินค้าไม่ตรงกับความต้องการของตลาด การทำงานซ้ำซ้อน หรือในที่สุด ไม่สามารถดำเนินธุรกิจได้ในที่สุด แต่เนื่องจากเครือข่ายทางคุณค่าที่เป็นสหกรณ์หรือกลุ่มองค์กรต่างๆในเขตพื้นที่จังหวัดยโสธร เป็นเครือข่ายที่หลากหลายมิติ การดำเนินธุรกิจไม่ได้มุ่งหวังกำไรและความพึงพอใจของลูกค้าเป็นหลักเท่านั้น แต่เป็นเครือข่ายคุณค่าที่เกี่ยวข้องกันทั้งเครือข่ายกลุ่ม องค์กร สหกรณ์ เครือข่ายสนับสนุนทั้งทางราชการและภาคเอกชน เครือข่ายนักวิชาการต่างๆที่จะสนับสนุน ถ้าพิจารณาให้ลึกลงไป เปรียบเสมือนการบริหารจัดการสิ่งที่มีอยู่แล้วและสิ่งที่ควรจะทำเพิ่มเติม แต่ยังคงขาดการมองลึกลงไปถึงทุนเดิมของสังคมหรือชุมชน ทั้งทางด้านทรัพยากรธรรมชาติ ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม วิถีชีวิต ภูมิปัญญาท้องถิ่นต่างๆ ซึ่งมีบทบาทในการกำหนดการดำเนินชีวิตของประชาชน ทั้งนี้เพราะในอดีต

เมื่อจำนวนประชากรยังไม่มาก การดำรงชีวิตของประชาชนในด้านการผลิตเน้นเพื่อการบริโภคเป็นหลัก การดำรงชีพต่างๆพึ่งพาธรรมชาติส่วนมาก เมื่อมีการค้าขายกับต่างประเทศมากขึ้น การรับรู้ข่าวสาร การมีเครื่องอำนวยความสะดวกต่างๆได้เข้าสู่พื้นที่ชนบทมากขึ้น ความจำเป็นที่ต้องทำการผลิตเพื่อการค้ามีความจำเป็นมากขึ้น เมื่อทำการผลิตแล้วรายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่าย ปัญหาหนี้สินต่างๆก็ตามมา การอพยพแรงงาน การย้ายถิ่น การแย่งชิงทรัพยากรธรรมชาติ ตลอดจนการใช้ทรัพยากรธรรมชาติต่างๆขาดการอนุรักษ์หรือรักษาไว้ซึ่งทรัพยากรให้มีใช้ตลอดไป การบริหารจัดการเชิงระบบลดน้อยลงทั้งภาครัฐและประชาชน เช่น การทำนา ในอดีตใช้แรงงานควายหรือกระบือในการเตรียมแปลงนาหรือไถนา มีการเก็บฟางข้าวไว้เป็นอาหารวัว-ควาย มูลวัว-ควายมีการเก็บและนำไปใช้ในแปลงนา มีการเก็บรักษาที่สาธาระณะไว้เป็นที่ทำเลเลี้ยงสัตว์ เมื่อปริมาณวัว-ควาย เกินฝูง (เกินความสามารถในการเลี้ยง) หรือมีความจำเป็นต้องการใช้เงินก็ขายวัว-ควายออก ไม่ต้องไปกู้เงินใคร ระบบการทำนาก็สามารถอยู่ได้และพึ่งพาอาศัย สันับสนุนซึ่งกันและกันได้ แต่เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงวิธีทำการเกษตรใหม่ มีการใช้รถไถนาเดินตาม การใช้ปุ๋ยเคมีต่างๆ ยาปราบศัตรูพืชต่างๆเข้ามาใช้ในการทำนา กลายเป็นการแยกส่วน ต้องพึ่งพิงตลาด ซึ่งเกษตรกรควบคุมไม่ได้ เกษตรกรที่ทำนาบางส่วนเปลี่ยนสถานภาพเป็น “ผู้จัดการนา” เกือบทุกอย่างจ้างและซื้อเพื่อให้การทำนาเสร็จเร็ว ปัญหาต่างๆจึงเกิดขึ้นโดยเฉพาะ ปัญหาเรื่องหนี้สิน ปัญหาความยากจน กระแสการพัฒนาต้องกลับไปมองเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งเป็นเรื่องเดิมที่เป็น “วิถีชีวิตของเกษตรกรไทย” อันเป็นการหล่อหลอมมุมมองหรือเหตุการณ์ทางด้านสังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม ที่เป็นบริบทที่สำคัญในแต่ละชุมชน ซึ่งมีการเชื่อมโยงกันเป็นเครือข่ายคุณค่าที่เหมาะสมของแต่ละชุมชน

ดังนั้น ในการสังเคราะห์เครือข่ายคุณค่าในพื้นที่จังหวัดยโสธร จึงมีการเพิ่มบทบาทของกลุ่มเครือข่ายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเข้าไปด้วยกับกลุ่มองค์กรการผลิต กลุ่มองค์กรการเงิน และกลุ่มองค์กรด้านอาชีพต่างๆ ทั้งนี้เพราะทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมต่างๆที่คงเหลืออยู่ในปัจจุบันนั้น เป็นผลจากการบริหารจัดการของบรรพบุรุษในรุ่นที่ผ่านมา ถ้ามีเหลือมากก็แสดงว่าทรัพยากรนั้นมีความสำคัญ จึงมีการวางแผน มีการบริหารจัดการที่สอดคล้องกับเงื่อนไขของสังคมนั้นๆ เช่น การจัดการป่าดอนปู่ตา หรือชุมชนต่างๆที่มีมากในจังหวัดยโสธร ได้กลายเป็นแหล่งผลิตอาหารประจำหมู่บ้านและเป็นแหล่งหาเห็ดป่าที่มีราคาสูง เช่น เห็ดโคน ราคาที่เกษตรกรขายประมาณกิโลกรัมละ 180-200 บาท แต่ถ้าเป็นราคาที่ตลาดสดประมาณกิโลกรัมละ 220-250 บาท นอกจากนั้นยังมีอาหารธรรมชาติ (ที่ปลอดจากสารเคมีต่างๆ) เช่น ไข่แมงคาง แมง และแมลงต่างๆ ตลอดจนผักป่าต่างๆ สมุนไพร อีกทั้งยังเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าที่ยังไม่ได้ประเมินมูลค่าต่างๆอีกมากมาย โดยเฉพาะเป็นพื้นที่ที่ใช้ในการเรียนรู้ การบริหารจัดการของชุมชน การถ่ายทอดภูมิปัญญา การจัดการทางสังคม การออกกฎระเบียบต่างๆ อีกทั้งบางแห่งยังมีสถานภาพเป็นป่าชุ่มน้ำ จังหวัดยโสธรมีพื้นที่ป่าชุมชนมากเป็นอันดับที่ 4 ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในขณะที่เป็นจังหวัดที่มี

ประชากรประมาณ 530,000 คน จึงน่าจะนำจุดแข็งที่มีพื้นที่ป่าชุมชนมากนี้ เป็นตัวขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาความยากจนของจังหวัดได้ เพราะการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ (ดิน น้ำ ป่าไม้) และคนจะต้องมีความสอดคล้องกัน

ผลกระทบของเครือข่ายคุณค่าที่มีต่อการแก้ไขปัญหาความยากจน

เนื่องจากผลของการสร้างเครือข่ายคุณค่าต่างๆทั้งที่เป็นเครือข่ายภายในกลุ่มองค์กรทั้ง 4 กลุ่ม กล่าวคือ กลุ่มการผลิต กลุ่มองค์กรการเงิน กลุ่มอาชีพ และกลุ่มอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ แล้วยังมีการสร้างเครือข่ายนอกกลุ่มที่เป็นองค์กรที่จะหนุนเสริม สนับสนุนและเกื้อกูล เช่น โครงการพัฒนาจังหวัดแบบบูรณาการหรือผู้ว่า CEO วิทยาลัยชุมชนจังหวัดยศธร ที่สามารถจัดหลักสูตรฝึกอบรมให้ความรู้ตามความต้องการของชุมชนได้ หรือ สถาบันวิชาการ ส่วนราชการและเอกชนต่างๆที่สามารถให้ความช่วยเหลือได้ ซึ่งผลกระทบดังกล่าวนี้คิดในเชิงปริมาณว่าเป็นมูลค่าเท่าไรในปัจจุบันยังไม่สามารถคำนวณเป็นมูลค่าได้ แต่ถ้ามีการศึกษาเฉพาะและมีระยะเวลาในการศึกษาพอสมควรน่าจะหาคำตอบได้ แต่ในเชิงพรรณานี้พอสรุปผลกระทบดังกล่าวได้ดังนี้

1) การลดรายจ่าย คริวเรือนที่ยากจนหรือคริวเรือนของกลุ่มองค์กร สหกรณ์ต่างๆ จะทำให้เกิดการลดรายจ่ายด้านต่างๆ เช่น

- อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ ทั้งนี้เพราะอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของสหกรณ์ กลุ่มทางการเงินจะต่ำกว่าอัตราดอกเบี้ยนอกสถาบัน เช่น กู้จากนายทุนเงินกู้ประมาณร้อยละ 3-5 บาทต่อเดือน แต่กู้จากสหกรณ์ประมาณร้อยละ 9 บาทต่อปี

- การลดค่าปุ๋ยเคมี ถ้าสมาชิกเป็นสมาชิกกลุ่มการผลิตข้าว กลุ่มสมาชิกมีการแนะนำส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินโดยการปลูกพืชบำรุงดิน เช่น การปลูกถั่วพริกก่อนทำนา การใช้ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก หรือปุ๋ยอินทรีย์ การไถกลบตอซัง ทำให้ดินมีความอุดมสมบูรณ์มากขึ้น การใช้ปุ๋ยเคมีน้อยลงแต่ผลผลิตมากกว่าเดิม เป็นต้น

- การลดค่าขนส่งปัจจัยการผลิต กลุ่มอาชีพที่ทำปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยอินทรีย์ ซึ่งเดิมต้องซื้อปุ๋ยคอกจากต่างจังหวัด เช่น จังหวัดชัยภูมิ แต่เมื่อเชื่อมโยงกับกลุ่มปศุสัตว์ภายในจังหวัดยศธรราค่าขนส่งก็จะต่ำลง เช่นเดียวกับกลุ่มอาชีพทำหมอนจืด ซึ่งเดิมต้องซื้อนุ่นใหม่และนุ่นเก่าจากต่างจังหวัด เมื่อกลุ่มอนุรักษ์ทรัพยากรมีการปลูกนุ่น ต้นไผ่ ต้นยางนาเสริมในเขตพื้นที่ป่าชุมชนรายได้จากการขายฝักนุ่น ขายต้นไผ่ หรือขายน้ำยางจากต้นยางนา ก็จะเป็นรายได้ของชุมชน ในขณะเดียวกัน กลุ่มอาชีพที่ซื้อนุ่นก็ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการไปซื้อนุ่นไกล อีกทั้งสามารถลดค่าใช้จ่ายในการขนส่งและค่าเสียหายต่างๆได้

- การลดค่าอาหาร โดยเฉพาะเกษตรกรหรือประชาชนทั่วไปที่อยู่ใกล้ป่าชุมชนหรือแหล่งน้ำสาธารณะต่างๆที่ช่วยกันดูแลรักษา สามารถที่จะหาอาหารธรรมชาติกินได้ เป็นอาหารที่ปลอดภัยไม่มีเจือปน อีกทั้งสด คุณค่าทางอาหารสูง ทำให้ลดค่าใช้จ่ายในหมวดอาหารลงได้มาก

- การลดค่าใช้จ่ายในการบริหารงาน โดยเฉพาะสหกรณ์การเกษตรต่างๆ หรือกลุ่มเกษตรกรต่างๆที่ทางราชการได้ให้การช่วยเหลือ จัดหาอุปกรณ์ต่างๆให้ เช่น เครื่องจักรกลต่างๆ เครื่องปรับปรุงคุณภาพเมล็ดพันธุ์ โรงสีข้าว เครื่องคัดแยกคุณภาพเมล็ดข้าว โรงงานทำปุ๋ยอินทรีย์ ห้องเย็นเก็บผลผลิตการเกษตร ลานตากเมล็ดพันธุ์ โกดังเก็บสินค้าต่างๆ เป็นต้น ล้วนแต่มีปัญหาการบริหารงานไม่เต็มประสิทธิภาพการทำงาน ทำให้ต้นทุนต่อหน่วยในการผลิตสูง เกิดปัญหาด้านทุนจม และเกิดการเสียโอกาสของการที่จะนำงบประมาณที่จะไปทำโครงการอื่นที่มีความจำเป็น จึงจำเป็นที่จะต้องเร่งการเพิ่มการใช้ประโยชน์ในอุปกรณ์นั้น เช่น เครื่องปรับปรุงคุณภาพ เมล็ดพันธุ์ข้าวของสหกรณ์การเกษตรอำเภอป่าติว จำกัด ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวหอมมะลิได้ประมาณปีละ 200 ตัน แต่ก็จำหน่ายได้ 58 ตัน ในขณะที่เดียวกันกำลังการผลิตของเครื่องปรับปรุงเมล็ดพันธุ์นั้น ควรผลิตไม่ต่ำกว่าปีละ 500 ตัน ดังนั้นจึงเห็นได้ว่ามีทั้งปัญหาการผลิตและการตลาดเมล็ดพันธุ์ข้าวหอมมะลิในขณะเดียวกัน จังหวัดยโสธรมีเป้าหมายที่จะเพิ่มพื้นที่ปลูกข้าวหอมมะลิประมาณปีละ 80,000 ไร่ ความต้องการเมล็ดพันธุ์ก็ไม่ต่ำกว่าปีละ 800 ตัน ดังนั้นปัญหาจึงอยู่ที่การบริหารจัดการควรทำอย่างไร จึงจะเกิดเครือข่ายคุณค่าหรือการจัดการห่วงโซ่อุปทาน (Supply chain management : SCM) ระหว่างกลุ่มเกษตรกร สหกรณ์การเกษตรที่ปลูกข้าวหอมมะลิ กับ สหกรณ์การเกษตรอำเภอป่าติว จำกัด หรือ สหกรณ์การเกษตรอำเภอกุฉินชัย จำกัด ซึ่งมีเครื่องปรับปรุงประสิทธิภาพและคุณภาพการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวหอมมะลิ เช่นเดียวกัน ทั้งนี้เพราะถ้าเกษตรกรเปลี่ยนเมล็ดพันธุ์ข้าวอย่างน้อยทุก 3 ปี ผลผลิตข้าวต่อไร่ก็จะเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 20 และคุณภาพของเมล็ดข้าวก็จะดีขึ้น ปัญหาเรื่องข้าวกลายพันธุ์หรือข้าวท้องไปจะน้อยลง ราคาที่เกษตรกรขายได้จะสูงขึ้น ดังนั้นการร่วมกันวางแผนจัดการเรื่องเมล็ดพันธุ์ข้าวนั้นจะช่วยเกษตรกรลดรายจ่ายในขณะเดียวกันก็เพิ่มรายได้ เช่นเดียวกับสหกรณ์การเกษตร ต้นทุนการผลิตก็จะต่ำลง เป็นต้น

- การลดค่าใช้จ่ายในหมวดที่ไม่เพิ่มศักยภาพการผลิตเช่น ค่าสุรา ค่าการพนัน หรือหมวดบันเทิงต่างๆตลอดทั้งเครื่องอำนวยความสะดวกที่เกินความจำเป็น และหมวดอาหารต่างๆได้ เมื่อชุมชนมีความเข้มแข็ง มีความเกื้อกูล ครอบคลุมมีความอบอุ่น ทุกครอบครัวมีเหตุผล แข่งกันทำความดี ช่วยกันลดปัญหา ป้องกันปัญหาในชุมชน รายจ่ายในหมวดที่ไม่จำเป็นต่างๆก็จะลดลง

2) การเพิ่มรายได้

เมื่อชุมชนมีความเข้มแข็ง การเกิดเครือข่ายคุณค่าของกลุ่ม องค์กร สหกรณ์ต่างๆที่มีเป้าหมายเดียวกัน วางแผนงานร่วมกัน ให้กระบวนการทำงานสอดคล้องสนับสนุนส่งเสริมกัน ทำให้ต้นทุนในการผลิตลดลง สามารถแข่งขันได้ในธุรกิจ รายได้ที่เกิดขึ้นมีการกระจายอย่างเป็นธรรมทั้งระบบ ทั้งสมาชิกกลุ่มองค์กร สหกรณ์ และชุมชน เช่น

- การเก็บผลผลิตจากป่าชุมชน ขายเป็นรายได้ เช่น เห็ดโคน ไช้ผดแดง แมลง แมงต่างๆ เมื่อมีการบริหารจัดการป่าไม่อย่างดี

- การหาปลาในแหล่งน้ำสาธารณะต่างๆ เมื่อมีการกำหนดเขตอภัยทานรักษาพันธุ์สัตว์น้ำ การเข้มงวดเรื่องการห้ามจับสัตว์น้ำในฤดูวางไข่ สัตว์น้ำมีโอกาสที่จะมีขนาดใหญ่ขึ้น น้ำหนักต่อตัวมากขึ้น รายได้จากการจับสัตว์น้ำก็จะมากขึ้น และเป็นจุดแข็งที่จังหวัดยโสธรมีแหล่งน้ำหลายสายไหลผ่าน ปัญหาอยู่ที่บริหารจัดการอย่างไร เช่น เกี่ยวกับเรื่องพื้นที่ป่าชุมชน

- การขายผลผลิตทางการเกษตรได้ในราคาที่สูงขึ้น เช่น ข้าวหอมมะลิ เมื่อเกษตรกรเปลี่ยนเมล็ดพันธุ์ข้าวทุก 3 ปี หรือเปลี่ยนทุกปียิ่งจะดี เพราะเมล็ดพันธุ์ข้าวจะขนาดตามมาตรฐาน ขาวไม่ต่ำกว่า 7 มม. ขาวใส ไม่มีปัญหาข้าวท้องไข เกษตรกรก็จะขายข้าวได้ในราคาที่สูงกว่าปกติ อีกทั้งเกษตรกรที่ปลูกข้าวหอมมะลิอินทรีย์ ราคาข้าวที่เกษตรกรขายได้จะสูงกว่าข้าวหอมมะลิปกติ แต่ถึงอย่างไรก็ตามเกษตรกรที่ผลิตสินค้าเกษตรนั้น ปัจจุบันต้องให้ความสำคัญเรื่องคุณภาพและมาตรฐาน โดยเฉพาะสินค้าที่ส่งออกต่างประเทศ ต้องคำนึงถึงทั้งเงื่อนไขการนำเข้าของประเทศนั้นๆ มาเป็นข้อมูลในการวางแผนการผลิตด้วย

- เมื่อกลุ่ม องค์กร สหกรณ์ ได้เข้าฝึกอบรม พัฒนาความรู้ ความสามารถในการบริหารจัดการ แก้ไขปัญหาที่กลุ่มตนเองพบอยู่ในปัจจุบันหรือคาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต จะทำให้ลดความสูญเสียหรือความเสียหายต่างๆ ตลอดจนการเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต เพิ่มคุณภาพของสินค้าต่างๆ รายได้ของกลุ่มองค์กร หรือสหกรณ์ต่างๆ น่าจะเพิ่มขึ้น เพราะมีการวางแผนที่ชัดเจน เป็นต้น

3) การขยายโอกาส

เมื่อกลุ่ม องค์กร สหกรณ์มีการสร้างเครือข่ายคุณค่าแล้ว การบริหารจัดการเริ่มเป็นธุรกิจ แต่การจัดสรรผลประโยชน์แบบสหกรณ์ทำให้เกิดโอกาสที่จะขยายตลาด และเพิ่มจำนวนผู้ที่ จะเข้ามาร่วมเครือข่ายคุณค่า ทั้งเรื่อง แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ศึกษาดูงาน ฝึกงาน ฝึกอบรม การถ่ายทอดความรู้ จนถึงการทำธุรกิจร่วมกัน เป็นการช่วยกันลดปัญหาของตนเอง เสริมจุดแข็งของกลุ่ม แนวความคิดของกลุ่มเริ่มมองเป็นภาพรวมไม่แยกส่วนเหมือนในอดีต เริ่มมองเป็นจังหวัด แบ่งงานกันทำตามความถนัดแล้วกลับมารวมกันในเครือข่าย เพื่อลดต้นทุน ลดการทำงานซ้ำซ้อน สะดวก รวดเร็ว ตอบสนองความต้องการและสร้างความพึงพอใจให้แก่ลูกค้าได้ แข่งขันได้ในธุรกิจ เช่น

- เมื่อสหกรณ์การเกษตรอำเภอป่าดิวจำกัด และสหกรณ์การเกษตรอำเภอกุดชุมจักษ์ ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวหอมมะลิจำหน่ายได้อย่างทั่วถึง โอกาสที่เกษตรกรจะได้ใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวหอมมะลิที่มีคุณภาพดีก็มีมาก ท้ายที่สุดผลผลิตต่อไร่ของการผลิตข้าวหอมมะลิจังหวัดยโสธรก็จะสูงขึ้น ราคาที่เกษตรกรขายได้ก็จะสูงขึ้น

- เมื่อสหกรณ์สวนป่าเอกชนจังหวัดยโสธรจำกัด หรือป่าชุมชนแต่ละแห่งรักษาพื้นที่ป่าไม้ให้คงอยู่ และปลูกป่าเศรษฐกิจเพิ่มโดยเฉพาะต้นนุ่น ต้นไผ่ ต้นมะขามเปรี้ยว ต้นยางนา และต้นไม้พันธุ์พืชอื่น เพิ่ม เต็มในพื้นที่สาธารณะทั้งป่าชุมชน วัด โรงเรียน สถานที่ราชการ ตามข้างถนน ริมแหล่งน้ำต่างๆ เพื่อเพิ่มพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ป่าเศรษฐกิจหรือป่าใช้สอยทั้งของส่วนรวมและ

ของส่วนตัว เพื่อประโยชน์ทั้งระบบนิเวศน์วิทยา และเพื่อนำไม้ไปใช้ประโยชน์ในทางเศรษฐกิจ เช่น ต้นนุ่น นำผลนุ่นไปอัดหมอนจืด ไม้ไผ่ นำไปจักสาน ต้นยางนา นำน้ำมันยางไปใช้ทำเครื่องจักสาน ไม้ไผ่ใช้ในการก่อสร้างซ่อมแซมบ้านเรือนที่อยู่อาศัย มะขามเก็บผลขายเป็นรายได้ต่างๆ อีกทั้งผลพลอยได้จากป่า เช่น ลูกยางนา นำไปเพาะกล้าต้นยางนาขาย เปลือกไม้ต่างๆนำไปทำสีธรรมชาติย้อมผ้าฝ้ายและผ้าไหม เป็นต้น

- เมื่อมีการปลูกข้าว ผลพลอยได้โดยเฉพาะฟางข้าวนำไปเลี้ยงโค-กระบือ ซึ่งจำนวนมากขึ้น มีการปลูกหญ้ากินนีสีม่วงกันมากเกือบทุกหลังคาเรือนที่เลี้ยงโคเนื้อ แกลบ รำข้าว จากโรงสีข้าวในหมู่บ้านถูกนำมาใช้ในการเลี้ยงโค-กระบือ แกลบนำมาใส่คอกโค-กระบือ เพื่อลดความชื้นในคอกสัตว์ปล่อยไว้ 1-2 เดือนกลายเป็นปุ๋ยหมัก นำไปใส่หน้าข้าว แปลงปลูกหม่อน สวนไม้ผลต่างๆ ทำให้ผลผลิตข้าวเพิ่มขึ้น ปัญหาการเผาฟางในนาข้าวลดลง ซึ่งจะช่วยลดปัญหาเรื่องโลกร้อนลงได้ อีกทั้งคุณภาพดินนา ก็จะฟื้นชีวิตขึ้นมา เป็นต้น

- เมื่อเกษตรกรทำนากการเกษตรแบบปลอดภัย เช่น การปลูกข้าวหอมมะลิ อินทรีย์ สภาพสิ่งแวดล้อมในแปลงนาข้าวเริ่มดี สิ่งมีชีวิตต่างๆอยู่ร่วมกันได้ในนาข้าว ในนาข้าวมีต้นข้าว มีปลา กบ เขียด อึ่งอ่าง กุ้ง และสัตว์น้ำอื่นกลับคืนมาอุดมสมบูรณ์เหมือนในอดีต เป็นระบบเศรษฐกิจที่พึ่งตนเองเป็นเศรษฐกิจที่พอเพียง เกี่ยวข้าวเสร็จ วิดบ่อปลาที่อยู่ในนาข้าว ส่วนหนึ่งขาย โดยเฉพาะปลาดุก ปลาช่อน ส่วนหนึ่งแบ่งญาติพี่น้อง ส่วนหนึ่งแปรรูปไว้บริโภคในอนาคต เช่น ทำปลาร้า ปลารมควัน ปลาดุกแห้ง อีกส่วนหนึ่งปล่อยกลับคืนลงบ่อปลา อย่างน้อยปลาหม่อมสาว 1 คู่ เพื่อเป็นการเลี้ยงฝักปลาตามความเชื่อในอดีต ซึ่งความจริงเป็นอุบายในการขยายพันธุ์ปลาให้มีในฤดูกาลต่อไป ทำให้เกิดการลดรายจ่ายค่าอาหาร เพิ่มรายได้ของครัวเรือน เสริมความเข้มแข็งของชุมชน ความช่วยเหลือเกื้อกูลเอื้ออาทรซึ่งกันและกัน เพราะทุกคนรู้จักให้ก่อนที่จะเป็นผู้รับ สังคมนั้นก็จะมีความสุข เป็นต้น

บทที่ 7

สรุปผลวิจัยและข้อเสนอแนะ

การดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนากระบวนการสหกรณ์ ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม การดำเนินการวิจัยมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตามบริบท เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันให้มากที่สุดสำหรับกลุ่มเป้าหมายที่กำหนด สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

7.1 การดำเนินงานตามแบบแผนการวิจัย

การดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนากระบวนการสหกรณ์ ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม การดำเนินการวิจัยมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตามบริบท เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันให้มากที่สุดสำหรับกลุ่มเป้าหมายที่กำหนด การดำเนินการวิจัยโดยภาพรวม พบว่า ดำเนินการตามได้แผนการวิจัยที่กำหนด ร้อยละ 80 ของแผนการดำเนินการวิจัย แยกเป็นประเด็นสำคัญ ดังนี้

1) กลุ่มเป้าหมายการวิจัยเดิม เช่น กลุ่มการเกษตร กลุ่มการเงิน/ออมทรัพย์ กลุ่มอาชีพ และสหกรณ์การเกษตร เมื่อดำเนินการวิจัย กลุ่มเป้าหมายบางกลุ่ม เช่น กลุ่มสหกรณ์การเกษตร มีระบบการดำเนินงานที่มีรูปแบบชัดเจน มีการเชื่อมโยงและเรียนรู้ร่วมกันในเรื่องการบริหารจัดการ การออมทรัพย์ การขยายกลุ่ม ใช้ระบบราชการในการบริหารจัดการ ต่างจากกลุ่มอื่นเช่นกลุ่มการเกษตร กลุ่มอาชีพ กลุ่มการเงิน ที่มีพื้นฐานมาจากการรวมกลุ่มตามความต้องการเพื่อพัฒนาองค์กร บริหารจัดการโดยองค์กร กลุ่มหลังจึงสามารถเชื่อมโยงและพัฒนาเครือข่ายร่วมกันได้ง่าย และการดำเนินงานของกลุ่มองค์กรเหล่านี้ มีการเคลื่อนไหวตามนโยบายของจังหวัด มุ่งเน้นด้านอาชีพและการเกษตรสอดคล้องกับอาชีพหลักของประชาชนในชุมชนเป็นส่วนใหญ่ จึงเป็นเรื่องใกล้ตัวที่สามารถพัฒนาได้ และมีการเพิ่มกลุ่มอนุรักษ์ ซึ่งเป็นจุดเด่นของจังหวัดยโสธร ที่มีพื้นที่ป่าอุดมสมบูรณ์มาก และหน่วยงาน องค์กรชุมชนเริ่มเห็นความสำคัญในการอนุรักษ์ สามารถนำทรัพยากรจากป่ามาสร้างอาชีพได้ เช่น กลุ่มเกษตรกรเพาะเห็ด (วนาทิพย์) บ้านค่าน้ำสร้าง ตำบลค้อเหนือ มีการนำเห็ดธรรมชาติ แผลง ที่หาได้ตามฤดูกาล มาบรรจุภัณฑ์เพื่อเพิ่มมูลค่าการตลาด เพิ่มรายได้ให้กับสมาชิก

2) เป้าหมายด้านเวลา พบว่า มีความคลาดเคลื่อนไปจากแผนที่กำหนด แต่การยืดหยุ่นด้านเวลาที่เป็นประโยชน์มาก เพราะการปรับเปลี่ยนเวลาของทีมวิจัย เป็นการปรับเปลี่ยนเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่ม/องค์กรและสหกรณ์ กล่าวได้ว่า แม้ปรับเปลี่ยนเวลาแต่ผลการดำเนินงาน ก็บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด กลุ่ม/องค์กร เกิดการเรียนรู้ที่จะพัฒนาตนเอง มีการเชื่อมโยงเครือข่ายทั้งภายในกลุ่ม ระหว่างกลุ่มตามความพร้อมและความต้องการของกลุ่ม การประสานประโยชน์ระหว่างกลุ่มเป็นไปในทิศทางบวก ทำให้เกิดแผนการพัฒนาของกลุ่ม เช่น

กลุ่มเครือข่ายอนุรักษ์ธรรมชาติจังหวัดยโสธร

กลุ่มอนุรักษ์ธรรมชาติจังหวัดยโสธร สมาชิกกลุ่มประกอบด้วย

- 1) กลุ่มอนุรักษ์ป่าดงมะไฟ อำเภอทรายมูล
- 2) กลุ่มสหกรณ์สวนป่าเอกชนจังหวัดยโสธร จำกัด อำเภอมหาชนะชัย
- 3) กลุ่มอนุรักษ์ป่าบ้านคำแหลม อำเภอกำแพงแสน
- 4) กลุ่มอาสาสมัครพิทักษ์ป่าเพื่อชีวิตและสิ่งแวดล้อม อำเภอกุฉินชัย (อ.พ.ช.)
- 5) กลุ่มเกษตรกรเพาะเห็ดบ้านค้อเหนือ(วนาทิพย์) อำเภอเมืองยโสธร

กลุ่มเครือข่ายอนุรักษ์ มีการดำเนินพัฒนาเครือข่าย โดยกำหนดให้มีคณะกรรมการเครือข่าย

ดังนี้

นายเยี่ยม ศรีตะชัย	ประธานกรรมการ
นายเกษียร ทองรักษา	รองประธานกรรมการ
นายคำ คำสุข	รองประธาน
ผู้นำกลุ่มที่กลุ่มเสนอกลุ่มละ 2 คน	กรรมการ
นายสานิต มาตขาว	กรรมการและเลขานุการ
นางสุบัน พลจันทร์งาม	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

กิจกรรม/โครงการ ที่กลุ่มมีแผนดำเนินการ

- 1) โครงการกำหนดแนวเขตป่าชุมชน
- 2) โครงการเตรียมชุมชนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวิถีชุมชน
- 3) โครงการปลูกป่าและดูแลรักษาป่าเพิ่มเติม
- 4) โครงการกำหนดเขตอุทยานสัตว์น้ำและป่า
- 5) โครงการเลี้ยงปลาเพื่อแปรรูปอาหาร
- 6) โครงการปรับปรุงระบบบริหารจัดการการผลิตและการตลาด (วนาทิพย์ ค้อเหนือ)
- 7) โครงการขยายตลาดอาหารธรรมชาติในชุมชน
- 8) โครงการอบรมนักจัดรายการวิทยุชุมชน

กลุ่มเครือข่ายการเกษตรจังหวัดยโสธร

กลุ่มการเกษตรจังหวัดยโสธร สมาชิกกลุ่มประกอบด้วย

- 1) กลุ่มเกษตรกรกรรมยั่งยืนน้ำอ้อม
- 2) กลุ่มเกษตรกรทำนาแดงแคนใหญ่
- 3) กลุ่มสหกรณ์การเกษตรอินทรีย์ไทยเจริญเลิงนกทา
- 4) กลุ่มเกษตรกรทำนาบกเรือ
- 5) สหกรณ์การเกษตรป่าคิ้ว

กลุ่มเครือข่ายการเกษตร มีการดำเนินพัฒนาเครือข่าย โดยกำหนดให้มีคณะกรรมการเครือข่าย ดังนี้

นายสุวรรณ สิมมา	ประธานกรรมการ
นายบุญสอน ทองลือ	รองประธานกรรมการ
นายบุญกว้าง บุญปอง	รองประธาน
ผู้นำกลุ่มที่กลุ่มเสนอกลุ่มละ 2 คน	กรรมการ
นายอรรถเดช อิศรางกูร ณ อยุธยา	กรรมการและเลขานุการ

กิจกรรม/โครงการ ที่กลุ่มมีแผนดำเนินการ

- 1) โครงการขยายพื้นที่ปลูกพันธุ์ข้าวเพื่อผลิตเมล็ดพันธุ์
- 2) โครงการพัฒนาความรู้/ทักษะการปลูกข้าวอินทรีย์/การผลิตปุ๋ยอินทรีย์แก่สมาชิก
- 3) โครงการขยายการตลาดข้าวอินทรีย์
- 4) โครงการปลูกพืชเสริมเพื่อบำรุงดินในนาข้าว
- 5) โครงการอบรมสมาชิกเกี่ยวกับการแยกเมล็ดพันธุ์ข้าว
- 6) โครงการไถกลบตอซังข้าว

กลุ่มเครือข่ายอาชีพจังหวัดยโสธร

กลุ่มเครือข่ายอาชีพจังหวัดยโสธร สมาชิกกลุ่มประกอบด้วย

- 1) กลุ่มสตรีทอผ้าไหมบ้านหัวเมือง
- 2) กลุ่มสตรีจักสานตะกร้าพลาสติก บ้านกุดแห่
- 3) กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรบ้านคำก่า
- 4) กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรศรีฐานพลังสามัคคี

กลุ่มเครือข่ายอาชีพ มีการดำเนินพัฒนาเครือข่าย โดยกำหนดให้มีคณะกรรมการเครือข่าย ดังนี้

นางทิพย์พารณ์ แสงเพชร	ประธานกรรมการ
นางสุพัฒน์ โคตรพันธ์	รองประธานกรรมการ
นางจรัส ประกาศ	รองประธาน
ผู้นำกลุ่มที่กลุ่มเสนอกลุ่มละ 2 คน	กรรมการ
นางสาวปณิศา เมืองหงษ์	กรรมการและเลขานุการ
นางคารม สัมฤทธิ์	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

กิจกรรม/โครงการ ที่กลุ่มมีแผนดำเนินการ

- 1) โครงการอบรมทักษะการผลิตงานอาชีพกลุ่ม
- 2) โครงการสร้างเครือข่ายการตลาด
- 3) โครงการจัดหาเทคโนโลยีเพิ่มผลผลิต

- 4) โครงการสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น
- 5) โครงการประชาสัมพันธ์ผลผลิตด้านอาชีพชุมชน

กลุ่มเครือข่ายการเงินจังหวัดยโสธร

กลุ่มเครือข่ายการเงินจังหวัดยโสธร สมาชิกกลุ่มประกอบด้วย

- 1) สหกรณ์ออมทรัพย์โรงพยาบาลจังหวัดยโสธร
- 2) กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต บ้านสร้างช้าง อำเภอทรายมูล

กลุ่มเครือข่ายการเงิน มีการดำเนินพัฒนาเครือข่าย โดยกำหนดให้มีคณะกรรมการเครือข่าย

ดังนี้

นายแสวง ศรีวันคำ	ประธานกรรมการ
นายวุฒิชัย คุรุภัณฑ์	รองประธานกรรมการ
นายจร ศรีวิเศษ	รองประธาน
ผู้นำกลุ่มที่กลุ่มเสนอกลุ่มละ 2 คน	กรรมการ
นางนงลักษณ์ คำมูลนา	กรรมการและเลขานุการ
นายวิเชียร เวพูนารักษ์	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

กิจกรรม/โครงการ ที่กลุ่มมีแผนดำเนินการ

- 1) โครงการอบรมการเงิน การบัญชีสมาชิก
- 2) โครงการศึกษาดูงาน แลกเปลี่ยนเรียนรู้การบริหารจัดการ
- 3) โครงการปรับปรุงพื้นที่การเกษตรสมาชิกกลุ่ม
- 4) โครงการการตลาดผลผลิตชุมชนเพื่อสมาชิก

คณะกรรมการเครือข่ายระดับจังหวัด

จากการประชุมประธานของแต่ละกลุ่มเครือข่าย และได้มีการคัดเลือกและการเสนอแต่งตั้ง

คณะกรรมการดังนี้

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	หน่วยงาน	อำเภอ	ตำแหน่ง
1	นายเยี่ยม ศรีตะชัย	สหกรณ์สวนป่าเอกชน จังหวัด ยโสธร จำกัด	มหาชนะชัย	ประธานกรรมการ
2	นายแสวง ศรีวันคำ	กลุ่มออมทรัพย์ไฟ้สร้างช้าง	ทรายมูล	รองประธาน กรรมการ
3	นางบัวไข่ ทั้งทอง	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรคำก่าว	กุฉุขุม	กรรมการ
4	นางสุพัฒน์ โคตรพันธ์	กลุ่มสตรีจักสานพลาสติกกุศแห่	เลิงนกทา	กรรมการ
5	นายบุญสอน ทองลือ	กลุ่มเกษตรกรทำนาแดงแคนใหญ่	คำเขื่อนแก้ว	กรรมการ
6	นายบุญกว้าง บุญปอง	กลุ่มสหกรณ์เกษตรอินทรีย์ไทย เจริญ-เลิงนกทา จำกัด	เลิงนกทา	กรรมการ
7	นายอรรถเดช อิศรางกูรฯ	กลุ่มเกษตรกรทำนาบากเรือ	มหาชนะชัย	กรรมการ
8	นายเกษียร ทองรักษา	ป่าชุมชนดงมะไฟ	ทรายมูล	กรรมการ
9	นายคำ คำสู่ม	ป่าชุมชนบ้านคำแหลม	คำเขื่อนแก้ว	กรรมการ
10	นายวุฒิชัย คุรุภัณฑ์	สหกรณ์ออมทรัพย์โรงพยาบาล ยโสธร	เมือง	กรรมการ
11	นายบัวผัน เศษสุวรรณ	กลุ่มเกษตรกรเพาะเห็ดค้อเหนือ (วนาทิพย์)	เมือง	กรรมการ
12	นางปราณี จันท์เหลือง	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรศรีฐานพลัง สามัคคี	ป่าดิว	กรรมการ
13	นายพันธ์ ผาผง	สหกรณ์การเกษตรอำเภอป่าดิว จำกัด	ป่าดิว	กรรมการ
14	นายสถิต มาตขาว	กลุ่มอาสาสมัครพิทักษ์ป่าเพื่อชีวิต และสิ่งแวดล้อม (อพข.)	กุฉุขุม	กรรมการ
15	นายสุวรรณ สิมมา	กลุ่มเกษตรกรยั่งยืนตำบลน้ำอ้อม	ค้อวัง	กรรมการ และเลขานุการ
16	นางละมัย โพธิ์ภายิต	กลุ่มสตรีทอผ้าไหมหัวเมือง	มหาชนะชัย	กรรมการและ ผู้ช่วยเลขานุการ

ซึ่งการร่วมกันคิดโครงการต่าง ๆ นั้น มีการคิดงบประมาณเบื้องต้น แต่ถึงอย่างไรจากการประชุมก็ได้ให้เห็นถึงพัฒนาการของกลุ่มองค์กรต่างๆ ซึ่งเริ่มต้นจากต่างกลุ่มต่างทำ ไม่กล้าแสดงความคิดเห็น เมื่อผ่านการเข้าร่วมประชุมหลายๆ ครั้งจนมองเห็นความสำคัญร่วมกัน กล้าแสดงออก บางกลุ่มพร้อมที่จะเป็นผู้นำในสิ่งที่กลุ่มตนเองมีความชำนาญ เครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การช่วยเหลือกันเกิดขึ้น ข้อมูลข่าวสารต่างๆ เริ่มชัดเจนขึ้น

สิ่งที่กลุ่มสมาชิกเป็นห่วงคือ ทำอย่างไรกลุ่มเครือข่ายจะมีความถาวร บทบาทหน้าที่และงบประมาณที่จะสนับสนุนจะมาจากไหน

อีกทั้งปรากฏว่าในที่ประชุมมีผู้ประสานงาน ของสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) ได้ร่วมสังเกตการณ์เพื่อที่จะเสนอให้มีการรับรองสถานภาพขององค์กรชุมชน เพื่อจะสามารถของบประมาณสนับสนุนได้โดยตรง บางกลุ่มมีแนวคิดที่จะใช้งบประมาณของ อบต. ซึ่งทำให้เริ่มมองเห็นการบูรณาการทางความคิดต่างๆ

ในการประชุม มีข้อเสนอหลายอย่างที่น่าจะพัฒนาเป็นหลักสูตรการฝึกอบรม ได้ดังนี้

- หลักสูตรการจัดการที่พักแรม Home Stay
- หลักสูตรการผลิตข้าวอินทรีย์
- หลักสูตรการจัดการป่าชุมชน
- หลักสูตรการผลิตปุ๋ยชีวภาพ
- หลักสูตรการผลิตปุ๋ยอินทรีย์
- หลักสูตรการผลิตปุ๋ยพืชสด
- หลักสูตรการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวชุมชน
- หลักสูตรการจัดทำบัญชีของกลุ่ม
- หลักสูตรการบริหารกองทุนหมู่บ้าน
- หลักสูตรการเพาะพันธุ์สัตว์น้ำ
- หลักสูตรการพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ
- หลักสูตรการออกแบบผลิตภัณฑ์
- หลักสูตรการแปรรูปอาหาร (เช่น ปลาต้ม) เป็นต้น

โดยองค์กรที่จะเชื่อมโยงคือ วิทยาลัยชุมชนยโสธร ซึ่งหลักสูตรดังกล่าวสอดคล้องกับภารกิจและหน้าที่ของวิทยาลัยฯ

7.2 ปัญหา อุปสรรคการวิจัย

ปัญหา/อุปสรรคทีมวิจัย

- 1) ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับสภาพของกลุ่ม/องค์กร สหกรณ์ ของนักวิจัย ทีมวิจัยควรมีสมาชิกในทีมวิจัยที่เป็นสมาชิกหรือเกี่ยวข้องกับ กลุ่ม/องค์กร สหกรณ์
- 2) การประสานงานกลุ่มหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการวิจัย เพราะพนักงานภาครัฐ ต้องปฏิบัติงานตามสายบังคับบัญชา
- 3) เวลาการปฏิบัติงานของทีมวิจัย ส่วนใหญ่เป็นข้าราชการ การปฏิบัติหน้าที่ภาคสนามจึงต้องใช้เวลาออกราชการเป็นส่วนใหญ่ การประสานงานกับกลุ่มองค์กรบางจุดจึงไม่เป็นไปตามแผนงาน

7.3 ปัจจัยแวดล้อมที่ส่งผลต่อการดำเนินการวิจัย

- 1) ระยะเวลาในการวิจัยสั้นเพียง 1 ปี ทำให้การทำงานได้ไม่ต่อเนื่องและเห็นผลชัดเจน
- 2) การส่งต่อผลการวิจัยเพื่อพัฒนาต่อ ให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาจมีผลระยะสั้น เพราะธรรมชาติของหน่วยงานราชการมักปฏิบัติงานตามนโยบาย กระแสนิยมในแต่ละช่วง การสนับสนุนปัจจัยจึงไม่สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่ม/องค์กร
- 3) การส่งเสริม สนับสนุนของหน่วยงาน ในการกระตุ้นด้านการตลาด การลงทุนและการพัฒนา สมาชิกกลุ่ม/องค์กร อาจไม่ต่อเนื่อง ทำให้โอกาสการพัฒนาหยุดชะงัก
- 4) วัฒนธรรมของชุมชนที่มักชอบทำอะไรตามอย่าง จะเป็นผลต่อปริมาณการตลาด หน่วยงานต้องสร้างความเข้าใจในเรื่องนี้แก่สมาชิกกลุ่ม/องค์กร
- 5) หน่วยงานราชการที่เป็นหน่วยงานสนับสนุนมีงานประจำมาก ทำให้การเชื่อมประสานต่างๆไม่ต่อเนื่อง

7.4 ประโยชน์จากการวิจัย

ประโยชน์ต่อทีมวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ทีมวิจัยส่วนใหญ่ปฏิบัติราชการ ด้านการศึกษา การวิจัยครั้งนี้ จึงเกิดประโยชน์ ต่อนักวิจัย ดังนี้

- 1) ได้ประยุกต์ความรู้ด้านการศึกษา กับการพัฒนาสังคม เพื่อพัฒนาชุมชน
- 2) ได้ฝึกทักษะกระบวนการวิจัยภาคสนาม ซึ่งเป็นการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม
- 3) ได้รูปแบบ /วิธีการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ
- 4) ได้ประเด็นปัญหาการวิจัยทางสังคมศาสตร์หลายประการ

5) เกิดความตระหนักต่อการพัฒนาชุมชน ในบทบาทการมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนา
ร่วมกันกับหน่วยงาน ชุมชน เชิงบูรณาการ

องค์ความรู้ด้านการวิจัย

- 1) บุคคลทุกระดับสามารถดำเนินการวิจัยได้ ถ้าบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม
- 2) ได้รูปแบบการพัฒนาชุมชนและสามารถประยุกต์ใช้กับงานที่ปฏิบัติได้
- 3) องค์การที่เข้มแข็งต้องเกิดจากความต้องการและบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม
- 4) แบบแผนการวิจัยยึดหยุ่นตั้งแต่การเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลต้องมีความตรง
(Validity) การยืนยันข้อมูลจากผู้เกี่ยวข้อง เป็นสิ่งจำเป็นในการวิจัยเชิงคุณภาพ

7.5 ข้อเสนอแนะ

การปรับปรุงกระบวนการวิจัย

- 1) ความต่อเนื่องของการทำงาน ทั้งนี้เพราะช่วงที่เขียนรายงานนำเสนอผลงาน รออนุมัติ
งบประมาณในแต่ละงวดทำให้งานในพื้นที่ชะงัก
- 2) ทีมนักวิจัย ควรมีนักวิจัยที่สามารถเข้าพื้นที่ทำงานชุมชนได้ตลอด เพื่อให้การทำงาน
สะดวกรวดเร็ว
- 3) โจทย์วิจัยมีหลายประเด็น ทั้งเรื่องเครือข่าย การพัฒนาขบวนการสหกรณ์ และการ
แก้ไขปัญหาความยากจน
- 4) ระยะเวลาในการทำงานสั้นไป ทำให้ไม่ต่อเนื่อง

7.6 การวิจัยเพื่อต่อยอด

- 1) การบริหารจัดการของกลุ่มองค์กรที่เข้มแข็ง การจัดการห่วงโซ่อุปทาน (Supply chain
management) กลุ่มข้าวหอมมะลิอินทรีย์
- 2) การจัดการป่าชุมชนกับการพึ่งพิงของคนยากจน
- 3) หลักสูตรท้องถิ่นของเรา : ป่าชุมชน
- 4) บทบาทของ อบต. กับการพัฒนาอาชีพ
- 5) เครือข่าย อบต. กับการวางแผนการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชน
- 6) การพัฒนาขีดความสามารถในการบริหารจัดการของผู้จัดการสหกรณ์ และประธานกลุ่ม
อาชีพ
- 7) การแก้ไขปัญหาความยากจน โดยการบูรณาการการบริหารเชิงพื้นที่ตำบลค้อเหนือ
อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร

7.7 ข้อเสนอแนะ : ผลการศึกษาโครงการพัฒนาขบวนการสหกรณ์พื้นที่จังหวัดยโสธร

ต่อ จังหวัดยโสธร

จากวิสัยทัศน์การพัฒนาจังหวัดยโสธร

จังหวัดยโสธร เมืองน่าอยู่ นำเกษตรอินทรีย์สู่สากล

จากการวิจัยการเสริมสร้างเครือข่ายพันธมิตรระหว่างกลุ่ม/องค์กรประชาชนและสหกรณ์ในพื้นที่จังหวัดยโสธรให้เกิดการหนุนเสริมการพัฒนาศักยภาพคนและองค์กรในการแก้ไขปัญหาความยากจน การศึกษารูปแบบกระบวนการเชื่อมโยงเครือข่ายของกลุ่ม องค์กรและสหกรณ์ จากการสร้างกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันแก่ผู้นำกลุ่มประมาณ 60 กลุ่มในระยะแรกแล้วเหลือในขั้นสุดท้าย 16 กลุ่ม สามารถแยกกลุ่มองค์กรได้เป็น 4 ประเภท

1. กลุ่มการเกษตรหรือกลุ่มการผลิตโดยเฉพาะผลิตข้าวหอมมะลิอินทรีย์ กลุ่มเลี้ยงปลุสสัตว์ ฟังที่เป็นสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร
2. กลุ่มอาชีพ กลุ่มที่ผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์หรือกลุ่ม OTOP เป็นต้น
3. กลุ่มออมทรัพย์ ได้แก่กองทุนหมู่บ้าน สหกรณ์ออมทรัพย์ กลุ่มออมทรัพย์ต่าง ๆ
4. กลุ่มอนุรักษ์ เป็นกลุ่มอนุรักษ์ป่าชุมชนต่าง ๆ ปรากฏว่าในจังหวัดยโสธรมีการจัดตั้งกลุ่มอาชีพ กลุ่มเกษตรกร สหกรณ์ประเภทต่าง ๆ อยู่แล้ว การเป็นเครือข่ายก็มีบ้าง แต่ส่วนมากยังทำงานเป็นการทำงานอิสระขาดการประจุมหรือจัดเวทีร่วมกัน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ต่าง ๆ ยังมีน้อย การหนุนเสริมของหน่วยงานราชการยังไม่ต่อเนื่อง จากการศึกษาปรากฏว่าองค์กรต่าง ๆ ในจังหวัดยโสธรมีศักยภาพในการพัฒนามาก หลายแห่งสามารถเป็นศูนย์การเรียนรู้ชุมชนได้ ตลอดทั้งจังหวัดยโสธรมีทุนเดิมในการพัฒนาที่สำคัญมีป่าชุมชนอยู่มาก มีพื้นที่ประมาณ 10,080 ไร่ มากเป็นอันดับที่ 4 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ป่าดังกล่าวเปรียบเสมือนธนาคารอาหารของคนจน เป็นแหล่งอาหาร แหล่งหาเห็ดหรืออาหารธรรมชาติต่าง ๆ พอเป็นแหล่งรายได้ของครัวเรือนยากจน แหล่งสมุนไพรแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ซึ่งเปรียบเสมือนทรัพย์สินที่สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มในอนาคตได้ จึงขอเสนอโครงการต่าง ๆ ที่ได้จากผลการศึกษาเพื่อขอให้จังหวัดพิจารณาเบื้องต้น ทั้งสามารถเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดยโสธร ทั้งนี้ยังไม่สามารถระบุงบประมาณ กล่าวคือ

โครงการด้านการผลิตการเกษตร

1. การผลิตพันธุ์ข้าวหอมมะลิ
2. การผลิตปุ๋ยหมัก ปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยชีวภาพ
3. การปลูกพืชบำรุงดิน
4. การจับบ่อเลี้ยงปลาในนาข้าว
5. การเลี้ยงโค-กระบือ
6. การไหลกลบต่อซังข้าว

7. การตรวจรับรองมาตรฐานฟาร์มและผลิตภัณฑ์
8. การผลิตพืชอาหารสัตว์
9. การประชาสัมพันธ์การเกษตรอินทรีย์และการใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดี
10. โครงการประมงหมู่บ้าน

โครงการด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

1. การสำรวจ การกำหนดเขต การออกเอกสารสิทธิ์หนังสือที่หลวง (นสล.) และการประกาศเขตป่าชุมชน การสร้างระบบฐานข้อมูล
2. การจัดตั้งศูนย์เรียนรู้เรื่องป่าชุมชนในแต่ละพื้นที่ที่มีความเหมาะสม
 - ป่าวัด
 - ป่าโรงเรียน
 - ป่าคอนปู้ตา
 - ป่านุ่ง
 - ป่าทาม
3. การสร้างบทเรียนชุมชน และการถ่ายทอดบทเรียน โดยวิทยากรชาวบ้าน
4. การประสานแผนการบริหารจัดการป่าชุมชนและสิ่งแวดล้อมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งระดับ อบต. และ อบจ.
5. การฝึกอบรมการบริหารจัดการป่าชุมชน อาสาสมัครป่าชุมชน การป้องกันไฟป่า กฎหมาย ข้อบัญญัติ อำนาจหน้าที่ของท้องถิ่น
6. การเพาะชำกล้าไม้ การปลูกต้นไม้เสริมในที่ชุมชนและที่ดินส่วนบุคคล โดยเฉพาะต้นยางนา ต้นนุ่น ต้นไผ่ และต้นไม้ชนิดอื่น หรือซ่อมสร้างที่อยู่อาศัยเพื่อการประกอบอาชีพ และเพื่อเป็นอาหาร เป็นต้น
7. การประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เรื่องป่าชุมชน การบริหารจัดการป่าชุมชน
8. การจัดงานประกวดป่าชุมชนระดับจังหวัด เพื่อสนับสนุน เผยแพร่ผลงาน และเป็นเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้
9. การจัดงานการปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำ ในเขตอุทยานหรือแหล่งน้ำสาธารณะ เนื่องในวันสำคัญ ๆ เพื่อเป็นการให้ความตระหนักต่อการอนุรักษ์พันธุ์สัตว์น้ำ
10. การให้การสนับสนุนของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในการตรวจเยี่ยม ให้ความรู้ให้กำลังใจ และร่วมเฝ้าระวัง การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง

โครงการด้านกลุ่มอาชีพและกลุ่มออมทรัพย์

1. การฝึกอบรมด้านการทำบัญชี
2. การฝึกอบรมพัฒนาอาชีพ การเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์
3. การศึกษาดูงาน
4. การออกแบบผลิตภัณฑ์
5. การบริหารจัดการด้านการผลิตและการตลาด
6. การสนับสนุนให้มีการตลาดนัดชุมชน เพื่อเป็นแหล่งจำหน่ายสินค้าชุมชน
7. การสนับสนุนให้มีการจำหน่ายสินค้าเกษตรปลอดภัย และเกษตรอินทรีย์ในเขตเทศบาลเมืองโยธิน และ การออกไปรับรองร้านค้าที่จำหน่ายสินค้าเกษตรปลอดภัย

โครงการบริหารงานเครือข่าย

1. การรับรองสถานะภาพของเครือข่ายและคณะกรรมการ เพื่อการประสานงานระหว่างราชการ (สำนักงานจังหวัด) กับกลุ่มเครือข่ายสมาชิกในการวางแผนพัฒนาจังหวัดต่อไป
2. การจัดเวทีประจำปีของเครือข่าย เพื่อเสนอข้อคิดเห็นเพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนการพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด
3. สนับสนุนการจัดประชุมเครือข่ายย่อย กล่าวคือ เครือข่ายการเกษตรหรือการผลิต เครือข่ายกลุ่มอาชีพ เครือข่ายกลุ่มออมทรัพย์และเครือข่ายกลุ่มอนุรักษ์

7.8 ข้อสังเกตจากคณะวิจัย

จากการทำงานวิจัยในพื้นที่เป็นระยะเวลา 1 ปี และได้ประสานงานกับภาคราชการและองค์กรภาคประชาชนเป็นจำนวนมาก พอต้งข้อสังเกตได้ดังนี้

1. กลุ่ม องค์กร/สหกรณ์ที่จดทะเบียน โดยเฉพาะสหกรณ์การเกษตรมีความพยายามแก้ไขปัญหาต่างๆ แต่การดำเนินงานมีกฎระเบียบมาก การแก้ไขปัญหาทันทีทำได้ยาก
2. กลุ่ม องค์กร/สหกรณ์ที่จดทะเบียน ที่มีทรัพย์สินมาก บริหารทรัพย์สินไม่เต็มประสิทธิภาพ
3. กลุ่ม องค์กรชุมชนขนาดเล็ก ขาดเวทีการแสดงความคิดเห็น แต่มีความพร้อมในการทำกิจกรรม
4. การมีโครงการวิจัยในพื้นที่ เป็นการช่วยการตรวจสอบข้อมูล สะท้อนปัญหา และหาแนวทางแก้ไขปัญหา ประสานงานกับภาคราชการหรือจังหวัดได้รวดเร็วขึ้น
5. การบริหารงานของผู้ว่าราชการจังหวัดแบบบูรณาการ โดยเฉพาะท่านผู้ว่าราชการจังหวัดปัจจุบัน (นายอำนาจ ผลารัตน์) ได้เข้าถึงประชาชนอย่างรวดเร็ว และรู้ปัญหาจริง มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นต่างๆมากขึ้น ทำให้การวางแผนพัฒนาจังหวัด แก้ไขปัญหาของจังหวัดได้ชัดเจน

รายงานวิจัยฉบับย่อ

โครงการ : พัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่จังหวัดยโสธร

คณะผู้วิจัย

1. นายวีระ ภาคอุทัย
2. นายดิเรก ศรีวะโสภา
3. นายพูลชัย ป็องวิชัย
4. นายประพันธ์ ขลุ่ยเงิน
5. นายมงคล รุ่งเรือง
6. นายนิยม แก้วทอง
7. นางสาวเยาวรัตน์ ศรีวรานันท์
8. นายเพชรศักดิ์ ภัคดี

สังกัด

- ภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตร คณะเกษตรศาสตร์ มข.
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธร เขต 1
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธร เขต 1
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธร เขต 1
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธร เขต 1
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธร เขต 1
ภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตร คณะเกษตรศาสตร์ มข.
ภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตร คณะเกษตรศาสตร์ มข.

สนับสนุนโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

(ความเห็นในรายงานนี้เป็นของผู้วิจัย สกว. ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป)

คำนำ

จังหวัดยโสธรเป็นจังหวัดที่มีประชากรน้อยประมาณ 530,000 คน เป็นจังหวัดที่แยกออกจากจังหวัดอุบลราชธานีเมื่อ พ.ศ. 2515 การพัฒนาจังหวัดได้กำหนดวิสัยทัศน์ “ จังหวัดยโสธรเป็นเมืองน่าอยู่ นำเกษตรอินทรีย์สู่สากล ” การพัฒนาจังหวัดยโสธรมีปัญหาเหมือนจังหวัดอื่นๆ คือ ประชากรมีความยากจน ทรัพยากรธรรมชาติมีความเสื่อมโทรม ปัญหาสังคมมีมาก แต่จากทุนเดิมทางสังคมดั้งเดิมของชาวยโสธรที่เป็นเมืองสนุกสนาน เทศกาลบุญบั้งไฟที่มีชื่อเสียงระดับประเทศ มีพื้นที่ป่าชุมชนมากเป็นอันดับที่ 4 ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทั้งที่เป็นจังหวัดขนาดเล็ก การยึดมั่นในขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม การร่วมกันรักษาป่าชุมชนหรือคอนปู่ตาที่มีความอุดมสมบูรณ์กลายเป็นตลาดสดอาหารธรรมชาติหรือเป็นธนาคารอาหารป่าจากหมู่บ้าน ความเชื่อมโยงการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ดิน น้ำ ป่าไม้ และคน มีความสำคัญต่อการพัฒนาจังหวัดเป็นอย่างมาก เพราะระบบนิเวศน์วิทยาดั้งเดิมของจังหวัดนั้นมีพื้นที่ป่ามาก เมื่อพื้นที่ป่าไม้นั้นน้อยลงย่อมส่งผลถึงการดำรงชีวิตของประชาชน

โครงการพัฒนาขบวนการสหกรณ์ ได้เข้ามาช่วยเหลือประสานกลุ่มเครือข่าย 4 กลุ่ม คือ กลุ่มเครือข่ายการผลิต กลุ่มเครือข่ายอาชีพ กลุ่มเครือข่ายการเงิน และกลุ่มเครือข่ายอนุรักษ์ แต่ละกลุ่มมีการเชื่อมโยงเครือข่ายในหลายระดับ เช่น การแลกเปลี่ยนเรียนรู้หรือประสบการณ์ การศึกษาดูงาน การช่วยเหลือกัน และการเป็นเครือข่ายทางธุรกิจ เพื่อเป็นการสนับสนุนช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน ทั้งภายในกลุ่มและระหว่างกลุ่ม ปัญหาที่พบส่วนมากเป็นการขาดเวทีที่จะแสดงความคิดเห็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การขาดความรู้ในด้านการจัดการในแต่ละด้าน ให้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมภายนอก

การวางแผนพัฒนาจังหวัด ต้องการที่จะบูรณาการปัญหาในพื้นที่กับหน้าที่ของหน่วยงานราชการหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องและการมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งมีความสอดคล้องกับหลักการดำเนินงานของสหกรณ์ที่ยึดหลักประชาธิปไตย การช่วยตัวเอง และการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การเอื้ออาทร การกระจายผลประโยชน์อย่างเท่าเทียมและเป็นธรรมทั้งสมาชิกและสังคม

ที่ผ่านมาจังหวัดยโสธรมีการทำงานพัฒนาด้านต่างๆ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม แต่ปัจจุบันพฤติกรรมในการบริโภคของประชาชนได้เปลี่ยนไปอย่างมาก รายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่าย แนวทางการพัฒนาได้หันกลับมาสู่ระบบเศรษฐกิจพอเพียง ชุมชนเข้มแข็ง พื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ พัฒนาบนพื้นฐานของความเข้มแข็งของชุมชน

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อเสริมสร้างเครือข่ายพันธมิตรระหว่างกลุ่ม/องค์กรประชาชนและสหกรณ์ในพื้นที่จังหวัดยโสธรให้เกิดการหนุนเสริมการพัฒนาศักยภาพคนและองค์กรในการแก้ปัญหาความยากจน

2. เพื่อสร้างศึกษารูปแบบกระบวนการเชื่อมโยงเครือข่ายของกลุ่ม องค์กรและสหกรณ์ ในพื้นที่จังหวัดยโสธร

3. เพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันแก่ผู้นำกลุ่ม องค์กรและสหกรณ์ในพื้นที่จังหวัดยโสธร

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research : PAR) ของกลุ่ม องค์กร สหกรณ์ หน่วยงานของรัฐ เอกชน นักวิจัย ผสมผสานกับการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษามีทั้ง กลุ่มองค์กร สหกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการผลิต การเงิน การอาชีพ และกลุ่มอนุรักษ์ เข้าร่วมกระบวนการศึกษาจำนวน 59 กลุ่ม และเหลือสุดท้ายเกิดเป็นเครือข่ายจำนวน 16 กลุ่ม

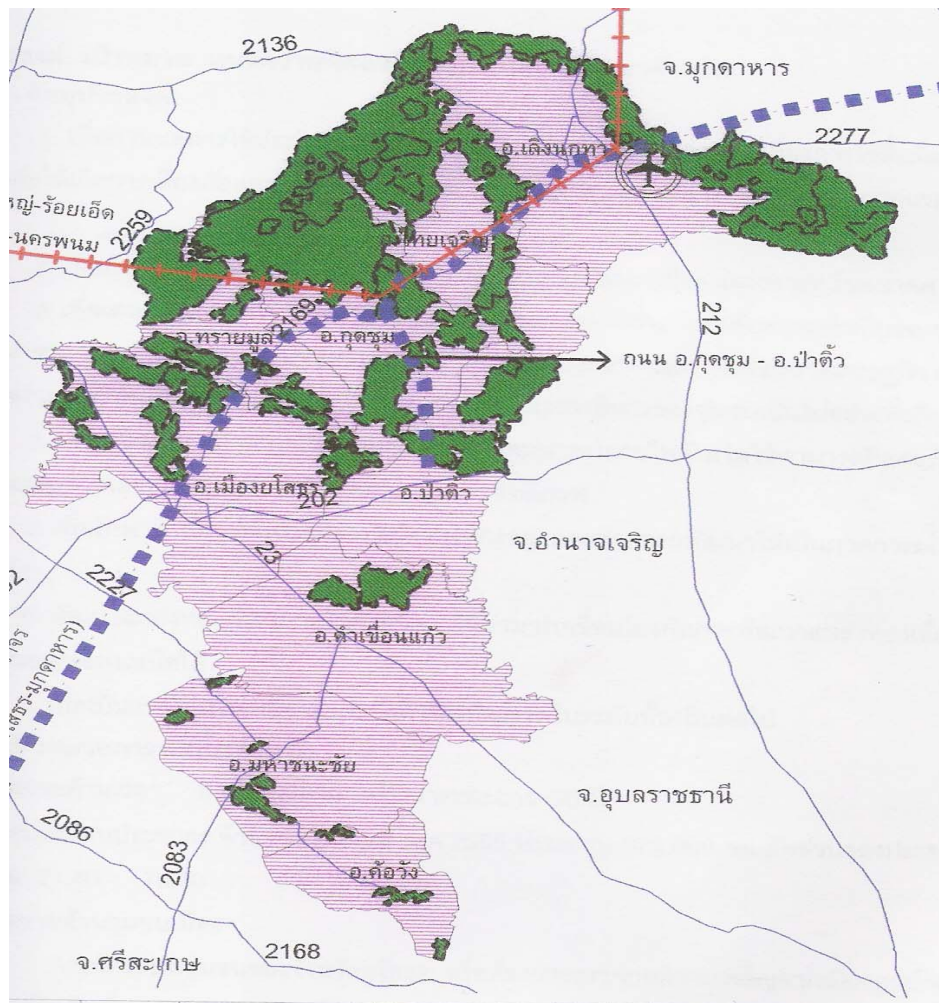
ระยะเวลาในการศึกษา 1 ปี ตั้งแต่ 15 สิงหาคม 2548 ถึง 14 สิงหาคม 2549

ผลการศึกษา

1. สภาพทั่วไป และสถานการณ์ของกลุ่ม องค์กร สหกรณ์ ในจังหวัดยโสธร

1.1. สภาพทั่วไปของจังหวัดยโสธร

จังหวัดยโสธร เป็นจังหวัดหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่ตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2515 โดยแยกออกมาจากจังหวัดอุบลราชธานี ขนาดพื้นที่ มีพื้นที่ 4,161,444 ตารางกิโลเมตร หรือ 2,600,902 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 0.81 ของพื้นที่ประเทศไทยทั้งประเทศ (321 ล้านไร่)



ภาพที่ 1 แผนที่จังหวัดยโสธร

ที่มา : www.yasothon.go.th

ลักษณะภูมิประเทศและภูมิอากาศสภาพพื้นที่หรือลักษณะภูมิประเทศของจังหวัดยโสธร มีลักษณะลาดเอียงจากทางทิศตะวันตกลงไปทางทิศตะวันออก ด้านเหนือส่วนใหญ่เป็นที่ราบสูง สลับกับพื้นที่แบบลูกคลื่น เป็นสภาพป่าและมีแหล่งน้ำขนาดใหญ่ ได้แก่ห้วยลิงโจน ห้วยสะแบก ลำโพง ลำเซบาย ส่วนด้านใต้เป็นที่ราบลุ่มต่ำสลับซับซ้อนกับสันดินริมน้ำ มีแหล่งน้ำขนาดใหญ่ ได้แก่ ลำน้ำยัง ลำทวน และแม่น้ำชีไหลผ่าน ดังนั้นถ้าปีใดฝนแล้ง เขตที่เป็นที่ดอนจะแห้งแล้ง แต่เขตที่ลุ่มจะไม่กระทบปัญหาหนัก แต่ถ้าปีใดฝนตกมากหรือฝนตกชุก เกิดปัญหาน้ำท่วม เขตที่ลุ่มมีปัญหา เขตที่ดอนจะได้ประโยชน์ จากสภาพภูมิศาสตร์ดังกล่าวทำให้ผลผลิตทางการเกษตร โดยเฉพาะการทำนาของจังหวัด ไม่มีเสถียรภาพ

1.2 การบริหารและการปกครอง

จังหวัดยโสธร แบ่งเขตการปกครองส่วนภูมิภาคหรือส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย 9 อำเภอ ได้แก่ อ.เมืองยโสธร อ.เลิงนกทา อ.ไทยเจริญ อ.กุฉินทรม อ.ทรายมูล อ.ป่าดิว อ.คำเขื่อนแก้ว อ.มหาชนะชัย และ อ.ค้อวัง มี 78 ตำบล 870 หมู่บ้าน มีชุมชนทั้งจังหวัด 62 ชุมชน (อยู่ในเขตเทศบาลเมืองยโสธร 20 ชุมชน) มีพื้นที่ 2 อำเภอ ที่อยู่ในเขตทุ่งกุลาร้องไห้ คือ อ.ค้อวัง และ อ.มหาชนะชัย

การปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด 1 แห่ง, เทศบาลเมือง 1 แห่ง เทศบาลตำบล 8 แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) 78 แห่ง (อบต. มีครบทุกตำบล) พื้นที่ในเขตเทศบาล 47.310 ตารางกิโลเมตรและพื้นที่นอกเขตเทศบาล (ชนบท) 4,114.134 ตารางกิโลเมตร

จังหวัดยโสธร มีประชากรทั้งหมด 553,864 คน (ข้อมูล ณ 31 ธันวาคม 2545) เป็นชาย 278,300 คน เป็นหญิง 275,564 คน อัตราการเพิ่ม ร้อยละ 0.47 (ปี 2545) ความหนาแน่นของประชากร 133 คน ต่อตารางกิโลเมตร มีจำนวนครัวเรือน 124,009 ครัวเรือน โดยเป็นครัวเรือนเกษตรกร 99,174 ครัวเรือน

องค์กรที่มีชื่อเสียง เช่น กลุ่มเกษตรกรทำนาโนไต้, กลุ่มเกษตรกรทำนาปากเรือ, กลุ่มเกษตรกรทำนาสงเปือย, กลุ่มเกษตรกรทำนาห้องแซง, กลุ่มเกษตรกรทำน่าน้ำอ้อม, สหกรณ์การเกษตรอำเภอป่าดิว จำกัด เป็นต้น

จังหวัดยโสธรไม่มีเขตอุทยานแห่งชาติ ไม่มีเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า มีพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติจำนวน 712,822 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 27.41 ของพื้นที่ทั้งจังหวัด ในจำนวนนี้เป็นป่าที่ยังสภาพอยู่เป็นป่าอนุรักษ์ 230,625 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 8.82 ของพื้นที่จังหวัด ซึ่งสภาพป่าที่เสื่อมโทรม กรมป่าไม้ได้มอบให้สำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ดำเนินการออกเป็นที่ดิน สปก.4-01 จำนวน 21,072 แปลง เป็นเนื้อที่ 179,439 ไร่

จังหวัดยโสธร ในอดีตรวมอยู่กับจังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งมีความโดดเด่นในเรื่องการอนุรักษ์พื้นที่ป่าไม้โดยผ่านมติดิจการทางวัฒนธรรมหรือความเชื่อ เช่น ป่าดอนปู่ตา ป่าบุง ป่าทาม

ป่าดอนปู่ตา เป็นพื้นที่ป่าไม้ที่ในอดีตการตั้งหมู่บ้านใหม่ หรือการอพยพเคลื่อนย้ายหมู่บ้านจากหมู่บ้านเดิมซึ่งอาจเกิดจากสาเหตุหลายอย่าง เช่น ความหนาแน่นของจำนวนบ้านเรือน ที่ทำกินไม่พอ เกิดโรคระบาด หรือ เกิดปัญหาฝนแล้ง การเลือกที่ตั้งหมู่บ้านที่อยู่ใกล้แหล่งน้ำ เช่น ลำห้วยแม่น้ำ หรือหนองบึงขนาดใหญ่ ดังนั้นจะเห็นได้ว่าหมู่บ้านอีสานโบราณอยู่ใกล้แหล่งน้ำ เช่น จังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งแม่น้ำมูลไหลลงแม่น้ำโขง เมื่อมีการขยายหมู่บ้านจะย้ายหมู่บ้านทวนกระแสน้ำหรือขึ้นไปหาดันน้ำ เช่น จากจังหวัดอุบลราชธานี ยโสธร ร้อยเอ็ด มหาสารคาม ขอนแก่น และชัยภูมิ เป็นต้น โดยมีแม่น้ำชีเป็นหลัก

การจัดสรรที่ดินในหมู่บ้าน ผู้นำหมู่บ้านในอดีตจะพิจารณาเรื่องที่ดินส่วนรวมก่อน บริเวณที่จะเป็นที่ตั้งหมู่บ้านจะเป็นบริเวณที่ดอนเพื่อป้องกันน้ำท่วม ที่ดินที่รวมมีการแยกออกเป็นที่วัด ที่ป่าช้า ที่ดอนปู่ตา ที่ตั้งโรงเรียน ที่ทำเลเลี้ยงสัตว์ ที่ตั้งศาลากลางบ้าน เป็นต้น แล้วจึงแบ่งแยกที่ทำกิน

ที่ดอนปู่ตา สภาพเป็นที่ดอนที่มีป่าไม้เบญจพรรณขึ้นอยู่มาก มีการสร้างศาลเพื่อเป็นที่ยึดเหนี่ยวของประชาชนในหมู่บ้าน เพราะเชื่อว่าผีปู่ และผีตา หรือบรรพบุรุษที่ตายไปแล้วจะช่วยดูแลรักษาชีวิตของคนและสัตว์ในหมู่บ้านให้อยู่อย่างมีความสุข ประชาชนจะไม่ตัดไม้ในเขตดอนปู่ตา แต่หาอยู่หากินได้ ส่วนมากเป็นคนจนในหมู่บ้านหาอาหาร ผักป่า ไข่มดแดง แมงและแมลงต่างๆ ตลอดทั้งสมุนไพรต่างๆ

ป่าบุง เป็นป่าริมน้ำที่มีน้ำท่วมขังตลอดปีซึ่งเหมือนป่าชายเลน

ป่าทาม เป็นป่าริมน้ำที่มีน้ำท่วมขังเฉพาะฤดูฝนหรือช่วงที่มีน้ำมาก แต่ฤดูแล้งน้ำจะไม่ท่วมขังทั้งป่าบุง ป่าทาม เป็นระบบนิเวศที่มีความหลากหลายทางชีวภาพมาก มีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของประชาชนอย่างมาก

สำหรับพื้นที่ป่าชุมชนจังหวัดยโสธรในปัจจุบันมีพื้นที่น้อยลง และประชาชนมีความตระหนักที่จะช่วยกันรักษาน้อยลง จากการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ที่ได้ศึกษาเรื่องการติดตามประเมินผลภาคและทิศทางการพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 ซึ่งตัวชี้วัดด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม คือ พื้นที่ป่าชุมชนปรากฏว่า จังหวัดยโสธรมีพื้นที่มากเป็นอันดับ 4 ของภาค (10,080 ไร่) รองจากจังหวัดมุกดาหาร (15,471 ไร่) จังหวัดขอนแก่น (12,749 ไร่) และจังหวัดศรีสะเกษ (10,518 ไร่)

การประกอบอาชีพ การประกอบอาชีพที่สำคัญคือ การเกษตรกรรม มีพื้นที่ทำการเกษตรกรรม รวมพื้นที่อยู่อาศัย ประมาณ 1,756,470 ไร่ หรือร้อยละ 67.53 ของพื้นที่ทั้งหมดของจังหวัด มีพื้นที่ปลูกข้าวประมาณ 1,100,000 ไร่ ผลผลิตเฉลี่ย 360 กิโลกรัมต่อไร่ เป็นแหล่งผลิตข้าวหอมมะลิที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักทั้งในประเทศและต่างประเทศ เช่น กลุ่มเกษตรกรรมยั่งยืน ต. น้ำอ้อม อ. ค้อวัง ที่ผลิตข้าวหอมมะลินทรีย์ที่สามารถได้มาตรฐาน BCS ซึ่งเป็นมาตรฐานของตลาดร่วมยุโรป กลุ่มเกษตรกรบาคเรือ ต. บาคเรือ อ. มหาชนะชัย ผลิตข้าวหอมมะลินทรีย์และข้าวหอมมะลิปลอดภัย ที่ได้มาตรฐานการรับรองจากหน่วยงานภายในประเทศหลายแห่ง เช่น กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มาตรฐานตัวQ และสินค้า OTOP ประจำจังหวัด แหล่งผลิตข้าวหอมมะลิของจังหวัดยโสธรที่อยู่ในเขตทุ่งกุลาร้องไห้ 2 อำเภอคือ อำเภอค้อวัง และ อำเภอมหาชนะชัย

ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดและรายได้เฉลี่ยต่อหัว ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด จังหวัดยโสธร มีผลิตภัณฑ์มวลรวมทั้งจังหวัด เมื่อ พ.ศ.2548 ตามราคาในปี 2548 (Gross Provincial Product : GPP) มูลค่า 16,249 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2547 จำนวน 1,343 ล้านบาท เมื่อคำนวณหารายได้เฉลี่ย

ต่อหัวได้ประมาณ 30,407 บาท ซึ่งสูงกว่า พ.ศ.2544 ที่มีรายได้เฉลี่ยต่อหัว 20,446 บาท ทำให้ในปี พ.ศ. 2548 จังหวัดยโสธรมีรายได้เฉลี่ยต่อหัวสูงขึ้นเป็นอันดับ 9 ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

1.3 วิสัยทัศน์การพัฒนาจังหวัดยโสธร (Vision)

จังหวัดยโสธร ได้นำวิสัยทัศน์ของประเทศ ยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนาฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549) นโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล ยุทธศาสตร์ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือของกลุ่มจังหวัด (อุบลราชธานี ศรีสะเกษ ยโสธร และอำนาจเจริญ) ระเบียบวาระแห่งชาติของรัฐบาล ข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญของจังหวัดและดำเนินการวิเคราะห์สรุปสถานะแวดล้อมของจังหวัด (SWOT Analysis) รวมทั้งประเด็นท้าทายการทำเกษตรอินทรีย์ จึงได้กำหนดวิสัยทัศน์ของการพัฒนาจังหวัด ดังนี้

“จังหวัดยโสธรเป็นเมืองน่าอยู่ นำเกษตรอินทรีย์สู่สากล”

1.4 คำขวัญของจังหวัดยโสธร

ยโสธรเมืองบังไฟโก้ แต่งโมหวน
หมอนขวานผ้าขิด แหล่งผลิตข้าวหอมมะลิ

1.5 ต้นไม้ประจำจังหวัด

ต้นกะบาก

1.6 ดอกไม้ประจำจังหวัด

ดอกบัวแดง



(1) สภาพแม่น้ำชีหน้าวัดศรีธรรมาราม
เดือนกรกฎาคม 2549



(2) โรงงานปรับปรุงเมล็ดพันธุ์ข้าว
สหกรณ์การเกษตรอำเภอป่าติ้วจำกัด



(3) ต้นยางนาซึ่งมีอยู่มากในจังหวัด



(4) คอนปู้ตา ป่าชุมชน



(5) ศูนย์การถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร
ประจำตำบล



(6) ตลาดนัดโค-กระบือ อ. เมือง



(7) ปลูกลำบัวรุ่งดินนาข้าว



(8) ประเพณีเดือน 3 ขนปุ๋ยคอก (ฝุ่น) ไล่ที่นา



(9) เกี้ยวข้าวเสร็จ วิดบ่อปลา



(10) บรรจุกัมขี้เห็ดโคน



(11) โรงงานแปรรูปผลิตภัณฑ์อาหารจากปาวนาทิพย์

2. สถานการณ์ สหกรณ์ กลุ่ม องค์กรในพื้นที่เดิม

2.1 สถานภาพของกลุ่ม สหกรณ์ และองค์กรประชาชนในจังหวัดยโสธร

จังหวัดยโสธร เป็นจังหวัดหนึ่งที่มีการรวมกลุ่มนักคิด นักต่อสู้ นักพัฒนา กลุ่มบุคคล หลากๆ กลุ่มโดยเฉพาะการรวมกลุ่มเพื่อพัฒนาอาชีพการเกษตร การทำนา ซึ่งเป็นอาชีพหลักของ เกษตรกร ตัวอย่างที่มีการรวมกลุ่มกันเห็นได้ชัด เช่น

1. กลุ่มการผลิต กลุ่มเกษตรทำนา สหกรณ์การเกษตร กลุ่มเกษตรกรทำไร่ สหกรณ์ปศุสัตว์ สหกรณ์ผู้สูบน้ำ กลุ่มเกษตรกรอินทรีย์ เป็นต้น
2. กลุ่มออมทรัพย์ เช่น กลุ่มสัจจะออมทรัพย์ กองทุนหมู่บ้าน ธนาคารหมู่บ้าน สหกรณ์ ออมทรัพย์ เป็นต้น
3. กลุ่มอาชีพ เช่น กลุ่มจักสาน กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มทอผ้า กลุ่มแปรรูปอาหาร เป็นต้น
4. กลุ่มบริการเพื่อสังคมหรือสวัสดิการ เช่น กลุ่มฌาปนกิจ กลุ่มเผยแพร่ความรู้ต่างๆ

2.1.1 ภาพรวมของสหกรณ์และเครือข่าย

เมื่อพิจารณาจำแนกประเภทของสหกรณ์ในจังหวัดยโสธรออกเป็น 6 ประเภท พบว่า ในปี 2547 สหกรณ์การเกษตรมีจำนวนมากที่สุดถึง 61 สหกรณ์ รองลงมาคือ สหกรณ์ออมทรัพย์ สหกรณ์บริการ สหกรณ์ร้านค้า (ตารางที่ 1) และมีชุมนุมสหกรณ์จำนวน 1 ชุมชน คือ ชุมชน สหกรณ์การเกษตรยโสธร จำกัด ซึ่งมีสมาชิก 13 สหกรณ์ (ตารางที่ 2)

สำหรับภาพการเชื่อมโยงของสหกรณ์นั้น สำนักงานสหกรณ์จังหวัดยโสธรมีโครงการการพัฒนาเครือข่ายเชื่อมโยงธุรกิจและสินเชื่อของขบวนการสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร โดยมีกิจกรรมการจัดประชุม “การจัดประชุมการเสริมสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงธุรกิจและสินเชื่อของขบวนการ สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร” มีการดำเนินการขบวนการสหกรณ์ในนามของชุมนุมสหกรณ์ คือมีการ ประชุมกันเพื่อเสริมสร้างเครือข่ายพันธมิตรประจำทุกเดือนโดยจะหมุนเวียนกันประชุมตาม สหกรณ์ต่าง ๆ และมีโครงการ “การเสริมสร้างเครือข่ายพันธมิตรทางธุรกิจของขบวนการสหกรณ์ และกลุ่มเกษตรกร” ซึ่งจะดำเนินการทั้งสิ้น 20 คู่

ตารางที่ 1 จำนวนสหกรณ์ในจังหวัดยโสธรจำแนกตามประเภทของสหกรณ์ ปี 2547

ประเภทสหกรณ์	จำนวนสหกรณ์ (สหกรณ์)	จำนวนสมาชิก (คน)
สหกรณ์การเกษตร	61	73,839
สหกรณ์นิคม	-	-
สหกรณ์ประมง	-	-
สหกรณ์ออมทรัพย์	7	7,636
สหกรณ์ร้านค้า	3	712
สหกรณ์บริการ	6	1,039
รวม	75	83,226

ที่มา : สำนักงานสหกรณ์จังหวัดยโสธร, 2547.

ตารางที่ 2 จำนวนสมาชิกในชุมชนสหกรณ์การเกษตรยโสธร จำกัด

ลำดับ ที่	ชื่อสหกรณ์	ลำดับ ที่	ชื่อสหกรณ์
1.	สหกรณ์การเกษตรเมืองยโสธร จำกัด	2.	สหกรณ์การเกษตรพันฟุเลิงนกทา จำกัด
3.	สหกรณ์การเกษตรคำเขื่อนแก้ว จำกัด	4.	สหกรณ์การเกษตรชุมชนก้าวหน้า จำกัด
5.	สหกรณ์การเกษตรมหาชนะชัย จำกัด	6.	สหกรณ์การเกษตรสมัชชาเกษตรกรรายย่อยกุดชุม จำกัด
7.	สหกรณ์การเกษตรเลิงนกทา จำกัด	8.	สหกรณ์ผู้ใช้น้ำสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านคำน้ำสร้าง จำกัด
9.	สหกรณ์การเกษตรทรายมูล จำกัด	10.	สหกรณ์การเกษตรไทยเจริญ จำกัด
11.	สหกรณ์การเกษตรป่าติ้ว จำกัด	12.	สหกรณ์ผู้ใช้น้ำสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านศรีฐาน จำกัด
13.	สหกรณ์การเกษตรค้อวัง จำกัด	14.	สหกรณ์ผู้ใช้น้ำสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านเตาไห (2) จำกัด
15.	สหกรณ์การเกษตรกุดชุม จำกัด	16.	สหกรณ์การเกษตรสมัชชาเกษตรกรรายย่อยป่าติ้ว จำกัด
17.	สหกรณ์การเกษตรปวงชนศรีแก้ว จำกัด	18.	สหกรณ์การเกษตรสมัชชาเกษตรกรรายย่อยเมือง ยโสธร จำกัด
19.	สหกรณ์อ้อยยโสธร จำกัด		

ที่มา : สำนักงานสหกรณ์จังหวัดยโสธร, 2547.



(1) สหกรณ์การเกษตรอำเภอป่าต้ว จำกัด



(2) ธนาคารหมู่บ้าน



(3) โรงสีข้าวกลุ่มเกษตรกรทำนาบากเรือ



(4) กลุ่มเกษตรกรทำนาป่าต้ว



(5) โรงงานปู้ยชีวกาพอดเม็ด



(6) ป่าชุมชน

3.กระบวนการทำการวิจัยเชิงปฏิบัติการ

กระบวนการทำการวิจัยเชิงปฏิบัติการนั้น มีขั้นตอนการทำงานดังนี้

1. ประชุมทีมวิจัย ทำความเข้าใจวัตถุประสงค์ วิธีการศึกษาและรูปแบบวิธีการศึกษา
2. ศึกษาข้อมูลพื้นฐานของจังหวัดยโสธร โดยเฉพาะกลุ่ม องค์กร/สหกรณ์
3. กำหนดพื้นที่ทำการศึกษาดูแบบเป็น 3 ครั้งๆละ 3 อำเภอ ครอบคลุมทั้งจังหวัด โดยแบ่งเป็น 4 กลุ่ม คือ กลุ่มการผลิต กลุ่มการเงิน กลุ่มอาชีพ และกลุ่มอนุรักษ์ โดยศึกษาผู้นำกลุ่มให้ได้เรียนรู้เรื่องกระบวนการวิเคราะห์สถานการณ์ (SWOT Analysis) และการเชื่อมโยงเครือข่าย
4. การจัดประชุมใหญ่ทั้งจังหวัด โดยคัดเลือกกลุ่มที่เข้าร่วมประชุมจาก 3 พื้นที่ ที่มีความพร้อมและสมัครใจเข้าร่วมเป็นเครือข่ายประชุมใหญ่ เพื่อกำหนดแนวทางในการดำเนินงาน
5. การจัดประชุมเครือข่ายย่อยแต่ละเครือข่าย เพื่อให้เกิดกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ความเชื่อใจ การไว้วางใจกันก่อนที่จะเชื่อมโยงเครือข่ายทางธุรกิจ
6. การจัดประชุมเฉพาะกลุ่ม/องค์กร ที่ยังขาดความเชื่อมั่น หรือยังไม่แน่ใจ โดยนักวิจัย เข้าช่วยเป็นวิทยากรที่เลี้ยง ทำให้เห็นโอกาสในการแก้ไขปัญหาต่างๆ
7. ประชุมเครือข่ายทั้งจังหวัด รวมกลุ่มทั้งหมด 16 กลุ่ม เพื่อหาคณะกรรมการเครือข่ายในแต่ละเครือข่าย และคณะกรรมการเครือข่ายระดับจังหวัดเพื่อกำหนดโครงการแผนงานต่างๆ โดยการทำงานนั้น คณะนักวิจัยจะทำงานไปพร้อมกับกลุ่ม องค์กร/สหกรณ์ โดยนักวิจัยจะเป็นผู้ให้ความรู้ อำนวยความสะดวกประสานงานให้กรรมการกลุ่ม องค์กร สหกรณ์ต่างๆ เป็นผู้ดำเนินงาน อีกทั้งได้เชิญให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องและองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ได้เข้าร่วมประชุมสัมมนาด้วย เพื่อได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและปัญหาบางอย่างสามารถแก้ไขได้ในระดับ อบต. หรือประสานแผนกับจังหวัด ทั้งนี้เพราะแนวคิดที่กำหนดไว้ว่า เมื่องานวิจัยสิ้นสุดลง กลุ่ม องค์กร สหกรณ์ต่างๆเหล่านั้นน่าจะดำเนินเครือข่ายต่อไปได้

ตัวอย่างของการจัดประชุมกลุ่มย่อยครั้งที่ 2 กลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์ พื้นที่อำเภอมหาชนะชัย อำเภอค้อวัง และคำเขื่อนแก้ว จัดที่ห้องประชุมวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีจังหวัดยโสธร วันที่ 6 ตุลาคม 2548 มีผู้เข้าร่วมประชุม 49 คน เป็นผู้บริหาร/กรรมการจากกลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์ อำเภอมหาชนะชัย อำเภอค้อวัง และคำเขื่อนแก้ว จาก 20 กลุ่มดังต่อไปนี้

- | | |
|---|--------------------------------|
| 1. กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านพลไฉ | 2. กลุ่มปุ๋ยชีวภาพ บ้านคูเมือง |
| 3. กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านโพนแพง | 4. กลุ่มปุ๋ยชีวภาพ บ้านฟ้าหยาด |
| 5. กองทุนหมู่บ้านม่วง หมู่ที่ 1 | 6. ส.กก. มหาชนะชัย |
| 7. กองทุนหมู่บ้านม่วง หมู่ที่ 1 | 8. ส.กก.ค้อวัง |
| 9. กลุ่มออมทรัพย์บ้านม่วง | 10. กลุ่มทำนาแดงแคนใหญ่ |
| 11. กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ต. คูเมือง | 12. สหกรณ์สวนป่า |

- | | |
|-------------------------------------|-----------------------------------|
| 13. สหกรณ์แปรรูปสัตว์ดังกล่าว จำกัด | 14. สตรีสหกรณ์นำห่อม |
| 15. สหกรณ์สวนป่าเอกชน ข โสธร | 16. สกก. คำเขื่อนแก้ว จำกัด |
| 17. กลุ่มเกษตรกรทำนาบากเรือ | 18. กลุ่มเกษตรกรทำนาทุ่งมน |
| 19. สหกรณ์ผู้ใช้น้ำบ้านดัว จำกัด | 20. กลุ่มผลิตปุ๋ยชีวภาพ ต. ลุมพุก |

ผลการวิเคราะห์ศักยภาพกลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์

1) กลุ่มการเงิน

จุดแข็ง	จุดอ่อน
1. สมาชิกมีจำนวนไม่มากมีคุณภาพ 2. มีกฎระเบียบชัดเจน 3. มีทุนหมุนเวียนในการดำเนินการเพียงพอ 4. สมาชิกมีความสามัคคี 5. สมาชิกส่วนใหญ่ส่งคืนเงินกู้ตามสัญญา	1. สื่อ/อุปกรณ์เช่นคอมพิวเตอร์ไม่มี 2. ไม่มีเงินเพียงพอที่จะให้สมาชิกกู้ 3. สมาชิกบางส่วนขาดวินัยในการส่งเงินคืน 4. ไม่มีสถานที่ทำงานเป็นเอกเทศ
โอกาส	อุปสรรค
1. ได้รับงบประมาณสนับสนุนเพิ่มเติม 2. หน่วยงานรัฐสนับสนุน 3. สมาชิกต้องการเงินกู้เพื่อการผลิต 4. มีโอกาสได้ดูงานและเรียนรู้กลุ่มอื่น	1. กลุ่มกองทุนอื่นปล่อยเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำกว่า 2. มีตัวอย่างการผ่อนผันหนี้ทำให้เป็นตัวอย่าง

2) กลุ่มอาชีพ

จุดแข็ง	จุดอ่อน
1. มีวัตถุดิบในการทำธุรกิจเพียงพอ 2. ความร่วมมือของสมาชิกในการผลิตสินค้า 3. มีเครื่องมือที่เอื้อต่อการผลิต 4. ผลผลิตได้รับรางวัลรับรองคุณภาพ 5. มีแหล่งวัตถุดิบธรรมชาติ 6. เป็นสถานที่แลกเปลี่ยนเรียนรู้ภูมิปัญญา	1. กรรมการบางส่วนขาดความรู้ในการจัดการ 2. การตลาดคู่พ่อค้าคนกลางไม่ได้ 3. เครื่องมือผลิตสินค้าไม่ทันสมัย 4. ขาดความรู้ในการออกแบบผลิตภัณฑ์ 5. สมาชิกเข้าซื้อของกลุ่มอื่น
โอกาส	อุปสรรค
1. ได้มีโอกาสเสนอสินค้า/ธุรกิจหน่วยงานอื่น 2. ได้รับเงินทุนสนับสนุนจากรัฐบาล	1. การแข่งขันด้านการตลาดสูง ผู้นำทุนไม่ได้ 2. ไม่มีตลาดขายสินค้าแน่นอน

3) กลุ่มสหกรณ์การเกษตร

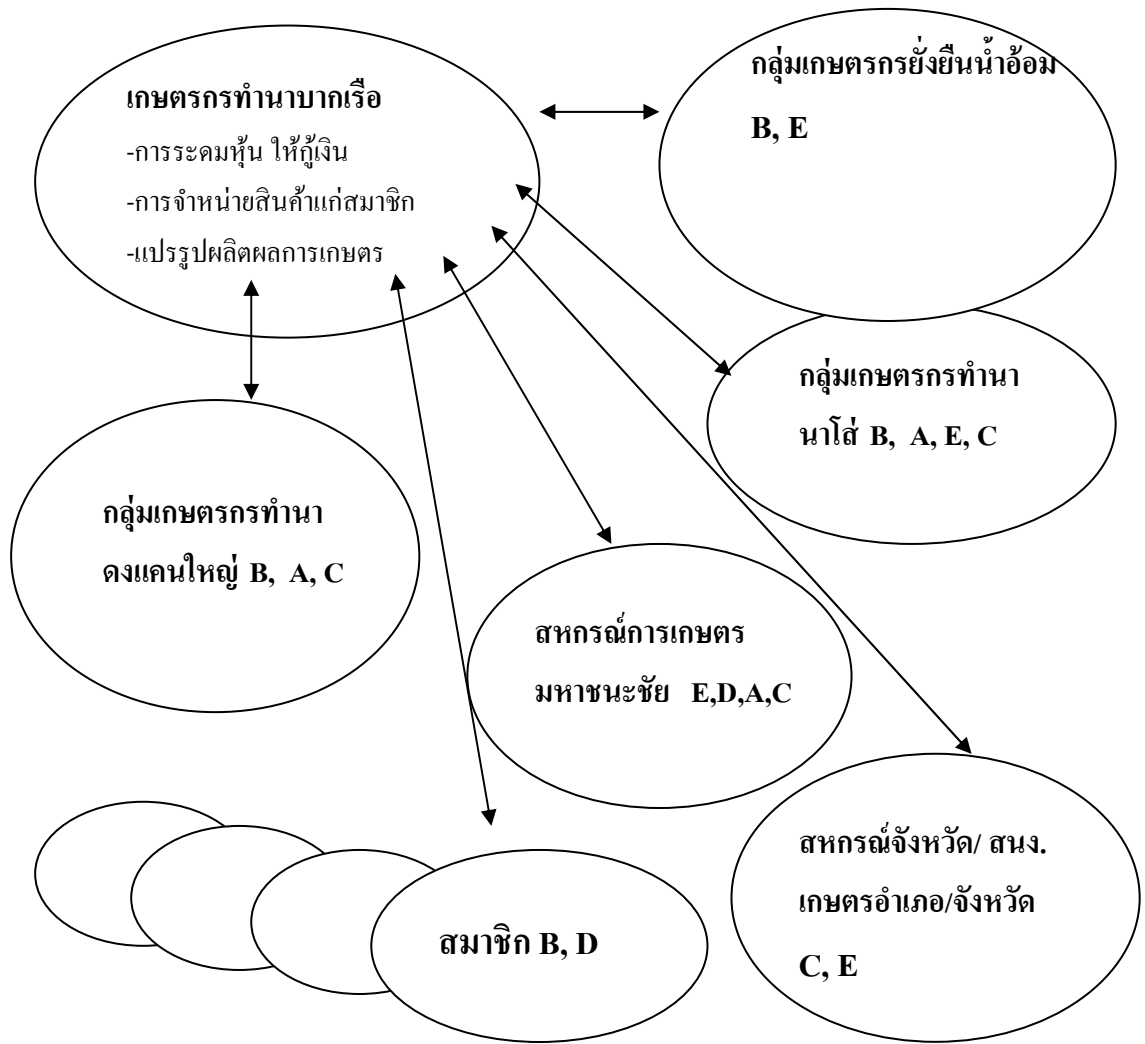
จุดแข็ง	จุดอ่อน
<ol style="list-style-type: none"> 1. มีวัตถุดิบในการทำธุรกิจเพียงพอ 2. การระดมหุ้น 3. ความร่วมมือของสมาชิก 4. มีเครื่องมือที่เอื้อต่อการผลิต 5. ผลผลิตได้รับรางวัลรับรองคุณภาพ 6. มีแหล่งวัตถุดิบธรรมชาติ 7. เป็นสถานที่แลกเปลี่ยนเรียนรู้ภูมิปัญญา 8. สมาชิกเป็นประชาธิปไตย 9. ปีการปันผลคืนสมาชิก 10. เป็นแหล่งเงินทุนสมาชิก 	<ol style="list-style-type: none"> 1. กรรมการบางส่วนขาดความรู้ในการจัดการ 2. ต้นทุนการผลิตสูง 3. ทุนหมุนเวียนทางธุรกิจไม่เพียงพอ 4. การตลาดผู้พ่อค้าคนกลางไม่ได้ 5. สมาชิกค้างชำระ 6. เครื่องมือแปรรูปสินค้าไม่ทันสมัย 7. สมาชิกขาดความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ 8. เจ้าหน้าที่ไม่ตรงตามความต้องการ 9. ขาดการควบคุมภายในที่ดี 10. ไม่มีสำนักงานที่มั่นคง/เอกเทศ
โอกาส	อุปสรรค
<ol style="list-style-type: none"> 1. ได้มีโอกาสเสนอสินค้า/ธุรกิจหน่วยงานอื่น 2. ได้รับเงินทุนสนับสนุนจากรัฐบาล 3. มีโอกาสรวมผลผลิตและซื้อข้าวที่มีคุณภาพ 4. เสนอขายสินค้าต่างประเทศได้ง่ายขึ้น 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สมาชิกเข้าซื้อของกลุ่มอื่นเป็นหนี้หลายกลุ่ม 2. การแข่งขันด้านการตลาดสูง ผู้ขายทุนไม่ได้ 3. ไม่มีตลาดขายสินค้าแน่นอน 4. นโยบายรับจำนำข้างเปลือกไม่สอดคล้อง 5. ภัยธรรมชาติ เช่น น้ำท่วม แล้ง

4) การเชื่อมโยงของกลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์

ที่	กลุ่ม	กิจกรรมกลุ่ม	กลุ่มที่ต้องการเชื่อมโยง	เรื่องที่ต้องการ
1	กลุ่มเกษตรกรทำนา บากเรือ อ.มหาชนะชัย	<ul style="list-style-type: none"> ● รับซื้อข้าวอินทรีย์ ● สีข้าว/จำหน่ายข้าว ● แกลบ รำข้าว 	กลุ่มเกษตรกรทำนา อินทรีย์ทุกกลุ่ม	<ul style="list-style-type: none"> ● ต้องการซื้อข้าวหอม มะลิ 105
2	กลุ่มทำนาแดงแคนใหญ่	<ul style="list-style-type: none"> ● ผลิตปุ๋ยอินทรีย์ ● ทำนาข้าวอินทรีย์ 	<ul style="list-style-type: none"> ● กลุ่มปศุสัตว์/ ● กลุ่มทำนาบากเรือ 	<ul style="list-style-type: none"> ● ซื้อวัตถุดิบผลิตปุ๋ย ● ขายข้าวอินทรีย์
3	สหกรณ์ปศุสัตว์ดงยาง อ.มหาชนะชัย	<ul style="list-style-type: none"> ● เลี้ยงสัตว์ ● จำหน่ายมูลสัตว์ 	● กลุ่มผลิตปุ๋ยชีวภาพ	<ul style="list-style-type: none"> ● ต้องการปุ๋ยชีวภาพ ราคาถูก
4	สหกรณ์สวนป่าเอกชน อ.มหาชนะชัย	<ul style="list-style-type: none"> ● ปลุกและอนุรักษ์ไม้ ● จำหน่ายกล้าไม้ 	● ทุกกลุ่มที่ต้องการ พันธุ์ไม้	
5	เกษตรกรทำนาทุ่งมน อ.คำเขื่อนแก้ว	● กลุ่มทำนาบากเรือ		<ul style="list-style-type: none"> ● ต้องการขายข้าว
6	กลุ่มผลิตข้าวอินทรีย์ ต. ลุมพุก อ.คำเขื่อนแก้ว	<ul style="list-style-type: none"> ● กลุ่มทำนาบากเรือ ● กลุ่มปศุสัตว์ 		<ul style="list-style-type: none"> ● ต้องการขายข้าว ● ต้องการปุ๋ยชีวภาพ
		●	●	●

ที่	กลุ่ม	กิจกรรมกลุ่ม	กลุ่มที่ต้องการเชื่อมโยง	เรื่องที่ต้องการ
7	สหกรณ์การเกษตรคำ เขื่อนแก้ว.คำเขื่อนแก้ว	<ul style="list-style-type: none"> • รับซื้อข้าว/จำหน่าย 	<ul style="list-style-type: none"> • กลุ่มการเกษตรทุก กลุ่ม 	<ul style="list-style-type: none"> • แลกเปลี่ยนสินค้า รับซื้อข้าว
8	กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการ ผลิตบ้านพลไฉ	<ul style="list-style-type: none"> • ออมทรัพย์ • ให้เงินกู้ 	<ul style="list-style-type: none"> • ออมทรัพย์ • ให้เงินกู้ 	<ul style="list-style-type: none"> • การกู้เงิน • การบริหารจัดการ
9	กลุ่มออมทรัพย์การผลิต บ้านม่วง อ.มหาชนะชัย	<ul style="list-style-type: none"> • ออมทรัพย์ • ให้เงินกู้ 	<ul style="list-style-type: none"> • ออมทรัพย์ • ให้เงินกู้ 	<ul style="list-style-type: none"> • การกู้เงิน • การบริหารจัดการ
10	กลุ่มออมทรัพย์การผลิต บ้านโพนแขง อ.ค้อวัง	<ul style="list-style-type: none"> • ออมทรัพย์ • ให้เงินกู้ 	<ul style="list-style-type: none"> • ออมทรัพย์ • ให้เงินกู้ 	<ul style="list-style-type: none"> • การกู้เงิน • การบริหารจัดการ
11	กองทุนหมู่บ้านม่วง อ.มหาชนะชัย	<ul style="list-style-type: none"> • ออมทรัพย์ • ให้เงินกู้ 	<ul style="list-style-type: none"> • ออมทรัพย์ • ให้เงินกู้ 	<ul style="list-style-type: none"> • การกู้เงิน • การบริหารจัดการ
12	กลุ่มสตรีทอผ้าไหม บ. หัวเมือง	<ul style="list-style-type: none"> • ผลิตผ้าไหม/ผ้า • จำหน่ายผ้าไหม 	<ul style="list-style-type: none"> • สหกรณ์ทุกสหกรณ์ • กลุ่มออมทรัพย์ 	<ul style="list-style-type: none"> • จำหน่ายสินค้า • กู้ยืมเงิน
13	กลุ่มสตรีบ้านม่วง อ.คำเขื่อนแก้ว	<ul style="list-style-type: none"> • ทอผ้า 		
14	กลุ่มสตรีสหกรณ์บ้าน โพนแขง อ.ค้อวัง			

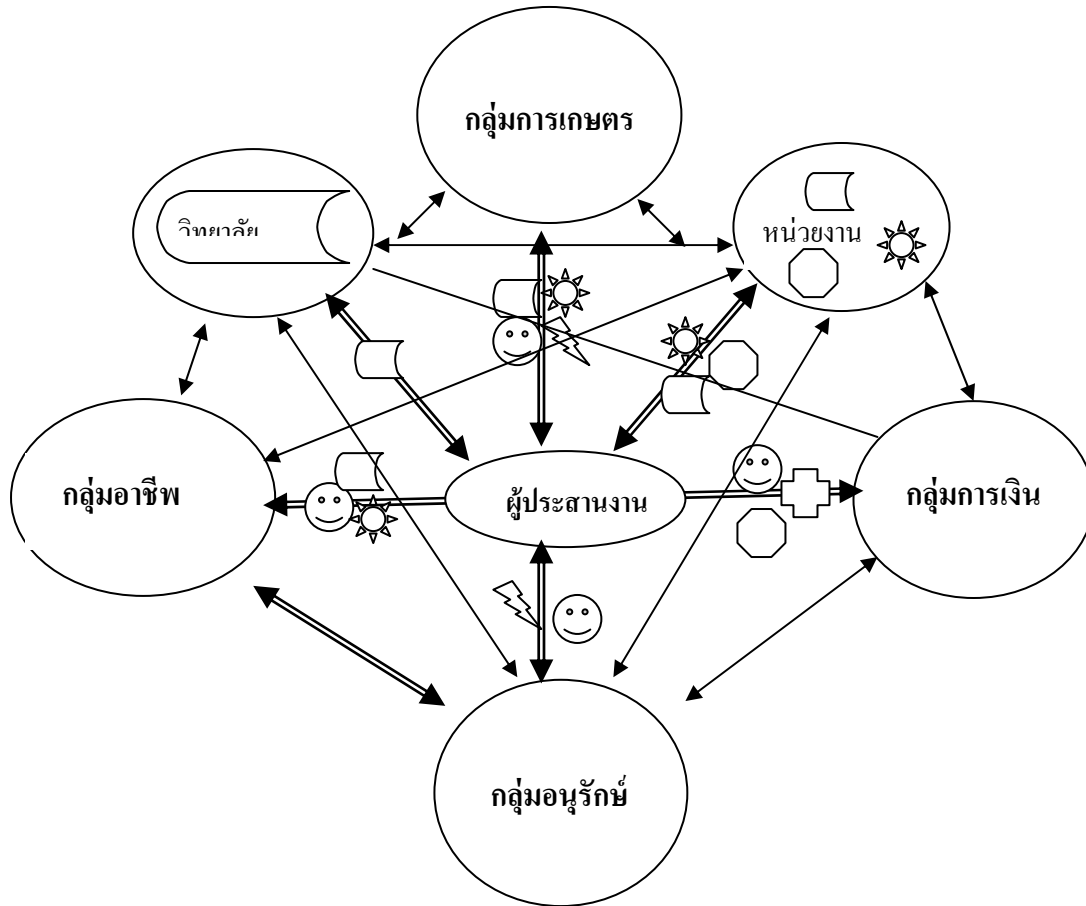
การเชื่อมโยงเครือข่ายนั้นมีการเชื่อมโยงทั้งในระดับกลุ่มเดียวกัน (ภาพที่2) และการเชื่อมโยงระหว่างกลุ่ม (ภาพที่3)



ภาพที่ 2 รูปแบบการเชื่อมโยงของกลุ่มเกษตรกร

เรื่อง/กิจกรรม ที่เชื่อมโยง

- A หมายถึง การซื้อข้าวเปลือก
- B หมายถึง จำหน่าย/ขายข้าวเปลือก
- C หมายถึง การบริหารจัดการ
- D หมายถึง การกู้เงิน/การสนับสนุนการเงิน
- E หมายถึง การแลกเปลี่ยนเรียนรู้



- | | |
|--|---|
| <ul style="list-style-type: none"> ☞ การพัฒนาความรู้/ทักษะสมาชิก ⬡ การสนับสนุนด้านปัจจัย/พัฒนากลุ่ม ⊕ การรับซื้อผลผลิต/การจำหน่าย | <ul style="list-style-type: none"> 😊 การแลกเปลี่ยนวัตถุดิบ/สินค้า ☀ การบริหาร/จัดการ การตลาด ☞ การขยายเครือข่าย/การประชาสัมพันธ์ |
|--|---|

ภาพที่ 3 รูปแบบการเชื่อมโยงระหว่างกลุ่ม/องค์กร หน่วยงาน



(1) ลงทะเบียน



(2) ประชุมชี้แจงความเป็นมาโครงการ



(3) อธิบายกระบวนการวิเคราะห์สถานการณ์
กลุ่ม



(4) แยกกลุ่มประชุมกลุ่มย่อย



(5) นักวิจัยเป็นที่เลี้ยงประชุมกลุ่มย่อย



(6) การนำเสนอและตรวจสอบความคิดเห็น



(7) นำเสนอความคิดเห็นของแต่ละคน



(8) นำเสนอผลการวิเคราะห์สถานการณ์ของกลุ่ม



(9) ถ่ายภาพร่วมกันก่อนกลับ



(10) มีข้อสงสัยซักถาม



(11) นายวีระ ภาคอุทัย หัวหน้าโครงการฯ



(12) ผู้นำกลุ่มเชื่อมโยงเครือข่าย

4.ผลลัพธ์

การดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนากระบวนการสหกรณ์ ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม การดำเนินการวิจัยมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตามบริบท เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันให้มากที่สุดสำหรับกลุ่มเป้าหมายที่กำหนด สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

4.1 การดำเนินงานตามแบบแผนการวิจัย

การดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนากระบวนการสหกรณ์ ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม การดำเนินการวิจัยมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตามบริบท เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันให้มากที่สุดสำหรับกลุ่มเป้าหมายที่กำหนด การดำเนินการวิจัยโดยภาพรวม พบว่า ดำเนินการตามได้แผนการวิจัยที่กำหนด ร้อยละ 80 ของแผนการดำเนินการวิจัย แยกเป็นประเด็นสำคัญ ดังนี้

1) กลุ่มเป้าหมายการวิจัยเดิม เช่น กลุ่มการเกษตร กลุ่มการเงิน/ออมทรัพย์ กลุ่มอาชีพ และสหกรณ์การเกษตร เมื่อดำเนินการวิจัย กลุ่มเป้าหมายบางกลุ่ม เช่น กลุ่มสหกรณ์การเกษตร มีระบบการดำเนินงานที่มีรูปแบบชัดเจน มีการเชื่อมโยงและเรียนรู้ร่วมกันในเรื่องการบริหารจัดการ การออมทรัพย์ การขยายกลุ่ม ใช้ระบบราชการในการบริหารจัดการ ต่างจากกลุ่มอื่นเช่นกลุ่มการเกษตร กลุ่มอาชีพ กลุ่มการเงิน ที่มีพื้นฐานมาจากการรวมกลุ่มตามความต้องการเพื่อพัฒนาองค์กร บริหารจัดการโดยองค์กร กลุ่มหลังจึงสามารถเชื่อมโยงและพัฒนาเครือข่ายร่วมกันได้ง่าย และการดำเนินงานของกลุ่มองค์กรเหล่านี้ มีการเคลื่อนไหวตามนโยบายของจังหวัด มุ่งเน้นด้านอาชีพและการเกษตรสอดคล้องกับอาชีพหลักของประชาชนในชุมชนเป็นส่วนใหญ่ จึงเป็นเรื่องใกล้ตัวที่สามารถพัฒนาได้ และมีการเพิ่มกลุ่มอนุรักษ์ ซึ่งเป็นจุดเด่นของจังหวัดยโสธร ที่มีพื้นที่ป่าอุดมสมบูรณ์มาก และหน่วยงาน องค์กรชุมชนเริ่มเห็นความสำคัญในการอนุรักษ์ สามารถนำทรัพยากรจากป่ามาสร้างอาชีพได้ เช่น กลุ่มเกษตรกรเพาะเห็ด (วนาทิพย์) บ้านค่าน้ำสร้าง ตำบลค้อเหนือ มีการนำเห็ดธรรมชาติ แผลง ที่หาได้ตามฤดูกาล มาบรรจุภัณฑ์เพื่อเพิ่มมูลค่าการตลาด เพิ่มรายได้ให้กับสมาชิก

2) เป้าหมายด้านเวลา พบว่า มีความคลาดเคลื่อนไปจากแผนที่กำหนด แต่การยืดหยุ่นด้านเวลาก็เป็นประโยชน์มาก เพราะการปรับเปลี่ยนเวลาของทีมวิจัย เป็นการปรับเปลี่ยนเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่ม/องค์กรและสหกรณ์ กล่าวได้ว่า แม้ปรับเปลี่ยนเวลาแต่ผลการดำเนินงาน ก็บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด กลุ่ม/องค์กร เกิดการเรียนรู้ที่จะพัฒนาตนเอง มีการเชื่อมโยงเครือข่ายทั้งภายในกลุ่ม ระหว่างกลุ่มตามความพร้อมและความต้องการของกลุ่ม การประสานประโยชน์ระหว่างกลุ่มเป็นไปในทิศทางบวก ทำให้เกิดแผนการพัฒนาของกลุ่ม เช่น

กลุ่มเครือข่ายอนุรักษ์ธรรมชาติจังหวัดยโสธร

กลุ่มอนุรักษ์ธรรมชาติจังหวัดยโสธร สมาชิกกลุ่มประกอบด้วย

- 1) กลุ่มอนุรักษ์ป่าดงมะไฟ อำเภอทรายมูล
- 2) กลุ่มสหกรณ์สวนป่าเอกชนจังหวัดยโสธร จำกัด อำเภอมหาชนะชัย
- 3) กลุ่มอนุรักษ์ป่าบ้านคำแหลม อำเภอกำแพงแสน
- 4) กลุ่มอาสาสมัครพิทักษ์ป่าเพื่อชีวิตและสิ่งแวดล้อม อำเภอกุฉินชัย (อ.พ.ช.)
- 5) กลุ่มเกษตรกรเพาะเห็ดบ้านค้อเหนือ(วนาทิพย์) อำเภอเมืองยโสธร

กลุ่มเครือข่ายอนุรักษ์ มีการดำเนินพัฒนาเครือข่าย โดยกำหนดให้มีคณะกรรมการเครือข่าย

ดังนี้

นายเยี่ยม ศรีตะชัย	ประธานกรรมการ
นายเกษียร ทองรักษา	รองประธานกรรมการ
นายคำ คำสุข	รองประธาน
ผู้นำกลุ่มที่กลุ่มเสนอกลุ่มละ 2 คน กรรมการ	
นายสานิต มาตขาว	กรรมการและเลขานุการ
นางสุบัน พลจันทร์งาม	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

กิจกรรม/โครงการ ที่กลุ่มมีแผนดำเนินการ

- 1) โครงการกำหนดแนวเขตป่าชุมชน
- 2) โครงการเตรียมชุมชนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวิถีชุมชน
- 3) โครงการปลูกป่าและดูแลรักษาป่าเพิ่มเติม
- 4) โครงการกำหนดเขตตอภัยทานสัตว์น้ำและป่า
- 5) โครงการเลี้ยงปลาเพื่อแปรรูปอาหาร
- 6) โครงการปรับปรุงระบบบริหารจัดการการผลิตและการตลาด (วนาทิพย์ ค้อเหนือ)
- 7) โครงการขยายตลาดอาหารธรรมชาติในชุมชน
- 8) โครงการอบรมนักจัดรายการวิทยุชุมชน

กลุ่มเครือข่ายการเกษตรจังหวัดยโสธร

กลุ่มการเกษตรจังหวัดยโสธร สมาชิกกลุ่มประกอบด้วย

- 1) กลุ่มเกษตรกรรมยั้งยืนน้ำอ้อม
- 2) กลุ่มเกษตรกรรทำนาแดงแคนใหญ่
- 3) กลุ่มสหกรณ์การเกษตรอินทรีย์ไทยเจริญเลิงนทา
- 4) กลุ่มเกษตรกรทำนาบากเรือ
- 5) สหกรณ์การเกษตรป่าดิว

กลุ่มเครือข่ายการเกษตร มีการดำเนินพัฒนาเครือข่าย โดยกำหนดให้มีคณะกรรมการเครือข่าย ดังนี้

นายสุวรรณ สิมมา	ประธานกรรมการ
นายบุญสอน ทองลือ	รองประธานกรรมการ
นายบุญกว้าง บุญปอง	รองประธาน
ผู้นำกลุ่มที่กลุ่มเสนอกกลุ่มละ 2 คน	กรรมการ
นายอรรถเดช อิศรางกูร ณ อยุธยา	กรรมการและเลขานุการ

กิจกรรม/โครงการ ที่กลุ่มมีแผนดำเนินการ

- 1) โครงการขยายพื้นที่ปลูกพันธุ์ข้าวเพื่อผลิตเมล็ดพันธุ์
- 2) โครงการพัฒนาความรู้/ทักษะการปลูกข้าวอินทรีย์/การผลิตปุ๋ยอินทรีย์แก่สมาชิก
- 3) โครงการขยายการตลาดข้าวอินทรีย์
- 4) โครงการปลูกพืชเสริมเพื่อบำรุงดินในนาข้าว
- 5) โครงการอบรมสมาชิกเกี่ยวกับการแยกเมล็ดพันธุ์ข้าว
- 6) โครงการไกลจบต่อซังข้าว

กลุ่มเครือข่ายอาชีพจังหวัดยโสธร

กลุ่มเครือข่ายอาชีพจังหวัดยโสธร สมาชิกกลุ่มประกอบด้วย

- 1) กลุ่มสตรีทอผ้าไหมบ้านหัวเมือง
- 2) กลุ่มสตรีจักสานตะกร้าพลาสติก บ้านกุดแห่
- 3) กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรบ้านคำก่าว
- 4) กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรศรีฐานพลังสามัคคี

กลุ่มเครือข่ายอาชีพ มีการดำเนินพัฒนาเครือข่าย โดยกำหนดให้มีคณะกรรมการเครือข่าย

ดังนี้

นางทิพย์พารณ์ แสงเพชร	ประธานกรรมการ
นางสุพัฒน์ โคตรพันธ์	รองประธานกรรมการ
นางจรัส พระภาค	รองประธาน
ผู้นำกลุ่มที่กลุ่มเสนอกกลุ่มละ 2 คน	กรรมการ
นางสาวปณิศา เมืองหงษ์	กรรมการและเลขานุการ
นางคารม สัมฤทธิ์	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

กิจกรรม/โครงการ ที่กลุ่มมีแผนดำเนินการ

- 1) โครงการอบรมทักษะการผลิตงานอาชีพกลุ่ม
- 2) โครงการสร้างเครือข่ายการตลาด
- 3) โครงการจัดหาเทคโนโลยีเพิ่มผลผลิต
- 4) โครงการสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น

5) โครงการประชาสัมพันธ์ผลผลิตด้านอาชีพชุมชน

กลุ่มเครือข่ายการเงินจังหวัดยโสธร

กลุ่มเครือข่ายการเงินจังหวัดยโสธร สมาชิกกลุ่มประกอบด้วย

- 1) สหกรณ์ออมทรัพย์โรงพยาบาลจังหวัดยโสธร
- 2) กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต บ้านสร้างช้าง อำเภอทรายมูล

กลุ่มเครือข่ายการเงิน มีการดำเนินพัฒนาเครือข่าย โดยกำหนดให้มีคณะกรรมการเครือข่าย

ดังนี้

นายแสวง ศรีวันคำ	ประธานกรรมการ
นายวุฒิชัย คุรุภัณฑ์	รองประธานกรรมการ
นายจร ศรีวิเศษ	รองประธาน
ผู้นำกลุ่มที่กลุ่มเสนอกกลุ่มละ 2 คน	กรรมการ
นางนงลักษณ์ คำมูลนา	กรรมการและเลขานุการ
นายวิเชียร เวฬุวนารักษ์	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

กิจกรรม/โครงการ ที่กลุ่มมีแผนดำเนินการ

- 1) โครงการอบรมการเงิน การบัญชีสมาชิก
- 2) โครงการศึกษาดูงาน แลกเปลี่ยนเรียนรู้การบริหารจัดการ
- 3) โครงการปรับปรุงพื้นที่การเกษตรสมาชิกกลุ่ม
- 4) โครงการการตลาดผลผลิตชุมชนเพื่อสมาชิก

คณะกรรมการเครือข่ายระดับจังหวัด

จากการประชุมประธานของแต่ละกลุ่มเครือข่าย และได้มีการคัดเลือกและการเสนอแต่งตั้ง
คณะกรรมการดังนี้

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	หน่วยงาน	อำเภอ	ตำแหน่ง
1	นายเยี่ยม ศรีตะชัย	สหกรณ์สวนป่าเอกชน จังหวัด ยโสธร จำกัด	มหาชนะชัย	ประธานกรรมการ
2	นายแสวง ศรีวันคำ	กลุ่มออมทรัพย์ไฟ้สร้างช้าง	ทรายมูล	รองประธาน กรรมการ
3	นางบัวไข่ ทังทอง	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรคำก่าว	กุฉุขุม	กรรมการ
4	นางสุพัฒน์ โคตรพันธ์	กลุ่มสตรีจักสานพลาสติกกุคเห่	เลิงนกทา	กรรมการ
5	นายบุญสอน ทองลือ	กลุ่มเกษตรกรทำนาแดงแคนใหญ่	คำเขื่อนแก้ว	กรรมการ
6	นายบุญกว้าง บุญปอง	กลุ่มสหกรณ์เกษตรอินทรีย์ไทย เจริญ-เลิงนกทา จำกัด	เลิงนกทา	กรรมการ
7	นายอรรถเดช อิศรางกูรฯ	กลุ่มเกษตรกรทำนาบากเรือ	มหาชนะชัย	กรรมการ
8	นายเกษียร ทองรักษา	ป่าชุมชนดงมะไฟ	ทรายมูล	กรรมการ
9	นายคำ คำสุม	ป่าชุมชนบ้านคำแหลม	คำเขื่อนแก้ว	กรรมการ
10	นายวุฒิชัย คุรุภัณฑ์	สหกรณ์ออมทรัพย์โรงพยาบาล ยโสธร	เมือง	กรรมการ
11	นายบัวผัน เศษสุวรรณ	กลุ่มเกษตรกรเพาะเห็ดค้อเหนือ (วนาทิพย์)	เมือง	กรรมการ
12	นางปราณี จันท์เหลือง	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรศรีฐานพลัง สามัคคี	ป่าดิว	กรรมการ
13	นายพันธ์ ผาสง	สหกรณ์การเกษตรอำเภอป่าดิว จำกัด	ป่าดิว	กรรมการ
14	นายสถิต มาตขาว	กลุ่มอาสาสมัครพิทักษ์ป่าเพื่อชีวิต และสิ่งแวดล้อม (อพช.)	กุฉุขุม	กรรมการ
15	นายสุวรรณ สิมมา	กลุ่มเกษตรกรยั่งยืนตำบลน้ำอ้อม	ค้อวัง	กรรมการ และเลขานุการ
16	นางละมัย โพธิ์ภายิต	กลุ่มสตรีทอผ้าไหมหัวเมือง	มหาชนะชัย	กรรมการและ ผู้ช่วยเลขานุการ

ซึ่งการร่วมกันคิดโครงการต่าง ๆ นั้น มีการคิดงบประมาณเบื้องต้น แต่ถึงอย่างไรจากการประชุมก็ได้ให้เห็นถึงพัฒนาการของกลุ่มองค์กรต่างๆ ซึ่งเริ่มต้นจากต่างกลุ่มต่างทำ ไม่กล้าแสดงความคิดเห็น เมื่อผ่านการเข้าร่วมประชุมหลายๆครั้งจนมองเห็นความสำคัญร่วมกัน กล้าแสดงออก บางกลุ่มพร้อมที่จะเป็นผู้นำในสิ่งที่กลุ่มตนเองมีความชำนาญ เครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การช่วยเหลือกันเกิดขึ้น ข้อมูลข่าวสารต่างๆเริ่มชัดเจนขึ้น

สิ่งที่กลุ่มสมาชิกเป็นห่วงคือ ทำอย่างไรกลุ่มเครือข่ายจะมีความถาวร บทบาทหน้าที่และงบประมาณที่จะสนับสนุนจะมาจากไหน

อีกทั้งปรากฏว่าในที่ประชุมมีผู้ประสานงาน ของสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) ได้ร่วมสังเกตการณ์เพื่อที่จะเสนอให้มีการรับรองสถานภาพขององค์กรชุมชน เพื่อจะสามารถของบประมาณสนับสนุนได้โดยตรง บางกลุ่มมีแนวคิดที่จะใช้งบประมาณของ อบต. ซึ่งทำให้เริ่มมองเห็นการบูรณาการทางความคิดต่างๆ

ในการประชุม มีข้อเสนอหลายอย่างที่ น่าจะพัฒนาเป็นหลักสูตรการฝึกอบรม ได้ดังนี้

- หลักสูตรการจัดการที่พักแรม Home Stay
- หลักสูตรการผลิตข้าวอินทรีย์
- หลักสูตรการจัดการป่าชุมชน
- หลักสูตรการผลิตปุ๋ยชีวภาพ
- หลักสูตรการผลิตปุ๋ยอินทรีย์
- หลักสูตรการผลิตปุ๋ยพืชสด
- หลักสูตรการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวชุมชน
- หลักสูตรการจัดทำบัญชีของกลุ่ม
- หลักสูตรการบริหารกองทุนหมู่บ้าน
- หลักสูตรการเพาะพันธุ์สัตว์น้ำ
- หลักสูตรการพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ
- หลักสูตรการออกแบบผลิตภัณฑ์
- หลักสูตรการแปรรูปอาหาร (เช่น ปลาต้ม) เป็นต้น

โดยองค์กรที่จะเชื่อมโยงคือ วิทยาลัยชุมชนยโสธร ซึ่งหลักสูตรดังกล่าวสอดคล้องกับภารกิจและหน้าที่ของวิทยาลัยฯ

4.2 ข้อเสนอแนะ : ผลการศึกษาโครงการพัฒนาขบวนการสหกรณ์พื้นที่จังหวัดยโสธร

ต่อ จังหวัดยโสธร

จากวิทยาลัยศึกษานโยบายพัฒนาจังหวัดยโสธร

จังหวัดยโสธร เมืองน่าอยู่ นำเกษตรอินทรีย์สู่สากล

จากการวิจัยการเสริมสร้างเครือข่ายพันธมิตรระหว่างกลุ่ม/องค์กรประชาชนและสหกรณ์ในพื้นที่จังหวัดยโสธรให้เกิดการหนุนเสริมการพัฒนาศักยภาพคนและองค์กรในการแก้ไขปัญหาความยากจน การศึกษารูปแบบกระบวนการเชื่อมโยงเครือข่ายของกลุ่ม องค์กรและสหกรณ์ จาก การสร้างกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันแก่ผู้นำกลุ่มประมาณ 60 กลุ่มในระยะแรกแล้วเหลือในขั้นสุดท้าย 16 กลุ่ม สามารถแยกกลุ่มองค์กรได้เป็น 4 ประเภท

1. กลุ่มการเกษตรหรือกลุ่มการผลิต โดยเฉพาะผลิตข้าวหอมมะลิอินทรีย์ กลุ่มเลี้ยงปลาสัตว์ ที่ซึ่งเป็นสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร
2. กลุ่มอาชีพ กลุ่มที่ผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์หรือกลุ่ม OTOP เป็นต้น
3. กลุ่มออมทรัพย์ ได้แก่กองทุนหมู่บ้าน สหกรณ์ออมทรัพย์ กลุ่มออมทรัพย์ต่าง ๆ
4. กลุ่มอนุรักษ์ เป็นกลุ่มอนุรักษ์ป่าชุมชนต่าง ๆ ปรากฏว่าในจังหวัดยโสธรมีการจัดตั้งกลุ่มอาชีพ กลุ่มเกษตรกร สหกรณ์ประเภทต่าง ๆ อยู่แล้ว การเป็นเครือข่ายก็มีบ้าง แต่ส่วนมากยังทำงานเป็นการทำงานอิสระขาดการประชุมหรือจัดเวทีร่วมกัน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ต่าง ๆ ยังมีน้อย การหนุนเสริมของหน่วยงานราชการยังไม่ต่อเนื่อง จากการศึกษาปรากฏว่าองค์กรต่าง ๆ ในจังหวัดยโสธรมีศักยภาพในการพัฒนามาก หลายแห่งสามารถเป็นศูนย์การเรียนรู้ชุมชนได้ ตลอดทั้งจังหวัดยโสธรมีทุนเดิมในการพัฒนาที่สำคัญมีป่าชุมชนอยู่มาก มีพื้นที่ประมาณ 10,080 ไร่ มากเป็นอันดับที่ 4 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ป่าดังกล่าวเปรียบเสมือนธนาคารอาหารของคนจน เป็นแหล่งอาหาร แหล่งหาเห็ดหรืออาหารธรรมชาติต่าง ๆ พอเป็นแหล่งรายได้ของครัวเรือนยากจน แหล่งสมุนไพรแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ซึ่งเปรียบเสมือนทรัพย์สินที่สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มในอนาคตได้ จึงขอเสนอโครงการต่าง ๆ ที่ได้จากผลการศึกษาเพื่อขอให้จังหวัดพิจารณาเบื้องต้น ทั้งสามารถเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดยโสธร ทั้งนี้ยังไม่สามารถระบุงบประมาณ กล่าวคือ

โครงการด้านการผลิตการเกษตร

1. การผลิตพันธุ์ข้าวหอมมะลิ
2. การผลิตปุ๋ยหมัก ปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยชีวภาพ
3. การปลูกพืชบำรุงดิน
4. การจับบ่อเลี้ยงปลาในนาข้าว
5. การเลี้ยงโค-กระบือ
6. การไถกลบตอซังข้าว
7. การตรวจรับรองมาตรฐานฟาร์มและผลิตภัณฑ์

8. การผลิตพืชอาหารสัตว์
9. การประชาสัมพันธ์การเกษตรอินทรีย์และการใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดี
10. โครงการประมงหมู่บ้าน

โครงการด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

1. การสำรวจ การกำหนดเขต การออกเอกสารสิทธิ์หนังสือที่หลวง (นสล.) และการ
ประกาศเขตป่าชุมชน การสร้างระบบฐานข้อมูล
2. การจัดตั้งศูนย์เรียนรู้เรื่องป่าชุมชนในแต่ละพื้นที่ที่มีความเหมาะสม
 - ป่าวัด
 - ป่าโรงเรียน
 - ป่าคอนปู้ตา
 - ป่าบุง
 - ป่าทาม
3. การสร้างบทเรียนชุมชน และการถ่ายทอดบทเรียน โดยวิทยากรชาวบ้าน
4. การประสานแผนการบริหารจัดการป่าชุมชนและสิ่งแวดล้อมกับองค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่นทั้งระดับ อบต. และ อบจ.
5. การฝึกอบรมการบริหารจัดการป่าชุมชน อาสาสมัครป่าชุมชน การป้องกันไฟ
ป่า กฎหมาย ข้อบัญญัติ อำนาจหน้าที่ของท้องถิ่น
6. การเพาะชำกล้าไม้ การปลูกต้นไม้เสริมในที่ชุมชนและที่ดินส่วนบุคคล
โดยเฉพาะต้นยางนา ต้นนุ่น ต้นไผ่ และต้นไม้ชนิดอื่น หรือซ่อมสร้างที่อยู่อาศัยเพื่อการประกอบ
อาชีพ และเพื่อเป็นอาหาร เป็นต้น
7. การประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เรื่องป่าชุมชน การบริหารจัดการป่าชุมชน
8. การจัดงานประกวดป่าชุมชนระดับจังหวัด เพื่อสนับสนุน เผยแพร่ผลงาน และ
เป็นเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้
9. การจัดงานการปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำ ในเขตอุทยานหรือแหล่งน้ำสาธารณะ เนื่อง
ในวันสำคัญ ๆ เพื่อเป็นการให้ความตระหนักต่อการอนุรักษ์พันธุ์สัตว์น้ำ
10. การให้การสนับสนุนของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในการตรวจเยี่ยม ให้ความรู้
ให้กำลังใจ และร่วมเฝ้าระวัง การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง

โครงการด้านกลุ่มอาชีพและกลุ่มออมทรัพย์

1. การฝึกอบรมด้านการทำบัญชี
2. การฝึกอบรมพัฒนาอาชีพ การเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์
3. การศึกษาดูงาน
4. การออกแบบผลิตภัณฑ์
5. การบริหารจัดการด้านการผลิตและการตลาด
6. การสนับสนุนให้มีการตลาดนัดชุมชน เพื่อเป็นแหล่งจำหน่ายสินค้าชุมชน
7. การสนับสนุนให้มีการจำหน่ายสินค้าเกษตรปลอดภัย และเกษตรอินทรีย์ในเขต

เทศบาลเมืองโยธธา และการออกไปรับรองร้านค้าที่จำหน่ายสินค้าเกษตรปลอดภัย

โครงการบริหารงานเครือข่าย

1. การรับรองสถานะภาพของเครือข่ายและคณะกรรมการ เพื่อการประสานงานระหว่างราชการ (สำนักงานจังหวัด) กับกลุ่มเครือข่ายสมาชิกในการวางแผนพัฒนาจังหวัดต่อไป
2. การจัดเวทีประจำปีของเครือข่าย เพื่อเสนอข้อคิดเห็นเพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนการพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด
3. สนับสนุนการจัดประชุมเครือข่ายย่อย กล่าวคือ เครือข่ายการเกษตรหรือการผลิต เครือข่ายกลุ่มอาชีพ เครือข่ายกลุ่มออมทรัพย์และเครือข่ายกลุ่มอนุรักษ์

4.3 ข้อสังเกตจากคณะวิจัย

จากการทำงานวิจัยในพื้นที่เป็นระยะเวลา 1 ปี และได้ประสานงานกับภาคราชการและองค์กรภาคประชาชนเป็นจำนวนมาก พอต้งข้อสังเกตได้ดังนี้

1. กลุ่ม องค์กร/สหกรณ์ที่จดทะเบียน โดยเฉพาะสหกรณ์การเกษตรมีความพยายามแก้ไขปัญหาต่างๆ แต่การดำเนินงานมีกฎระเบียบมาก การแก้ไขปัญหาทันทีทำได้ยาก
2. กลุ่ม องค์กร/สหกรณ์ที่จดทะเบียน ที่มีทรัพย์สินมาก บริหารทรัพย์สินไม่เต็มประสิทธิภาพ
3. กลุ่ม องค์กรชุมชนขนาดเล็ก ขาดเวทีการแสดงความคิดเห็น แต่มีความพร้อมในการทำกิจกรรม
4. การมีโครงการวิจัยในพื้นที่ เป็นการช่วยการตรวจสอบข้อมูล สะท้อนปัญหา และหาแนวทางแก้ไขปัญหา ประสานงานกับภาคราชการหรือจังหวัดได้รวดเร็วขึ้น
5. การบริหารงานของผู้ว่าราชการจังหวัดแบบบูรณาการ โดยเฉพาะท่านผู้ว่าราชการจังหวัดปัจจุบัน (นายอำนาจ ผลารัตน์) ได้เข้าถึงประชาชนอย่างรวดเร็ว และรู้ปัญหาจริง มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นต่างๆมากขึ้น ทำให้การวางแผนพัฒนาจังหวัด แก้ไขปัญหาของจังหวัดได้ชัดเจน



(1) เครือข่ายกลุ่มอนุรักษ์



(2) เครือข่ายการเงิน



(3) เครือข่ายการเกษตร



(4) เครือข่ายกลุ่มอาชีพ



(5) ประชุมภายในกลุ่มการเกษตร



(6) นำเสนอ



(7) เครือข่ายร่วมแสดงความคิดเห็นเรื่องการอนุรักษ์ป่า



(8) เยาวชนเข้าร่วมประชุม



(9) การจัดอาหารเลี้ยง



(10) พระเทพสังวรญาณ(หลวงปู่พวง) ประธานฝ่ายสงฆ์



(11) ผู้ว่าราชการจังหวัดและหัวหน้าส่วนราชการร่วมกิจกรรมกำหนดเขตกักขังตาน้ำและปล่อยปลา 50,000 ตัว



(12) ทีมนักวิจัย

สรุปสำหรับผู้บริหาร

โครงการพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่จังหวัดยโสธร

การดำเนินโครงการวิจัยโครงการพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่จังหวัดยโสธรได้ดำเนินงานมาเป็นเวลา 1 ปี โดยแบ่งการศึกษาออกเป็น 5 ระยะ คือ ระยะที่หนึ่ง ศึกษาและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานของกลุ่ม องค์กร สหกรณ์ในพื้นที่ ระยะที่สอง สัมภาษณ์รอบทิศทางการพัฒนาเครือข่ายพันธมิตร ระยะที่สาม สร้างเครือข่ายพันธมิตรการพัฒนา เป็นการนำร่องกระบวนการพัฒนาเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพกลุ่ม องค์กร สหกรณ์ ระยะที่สี่ ส่งเสริมการขยายเครือข่ายพันธมิตรของกลุ่ม องค์กร สหกรณ์ และระยะที่ห้า การประเมินผล สรุปผลและการจัดทำรายงานการวิจัย

ผลการศึกษาจากการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research : PAR) และการร่วมประชุมกลุ่ม (Focus Group Discussion) 3 กลุ่มหลักในพื้นที่คือ กลุ่ม/องค์กร สหกรณ์ หน่วยงานราชการและองค์กรเอกชนที่เกี่ยวข้อง และนักวิจัย ได้ดำเนินการจัดประชุมจำนวน 15 ครั้ง มีกลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์ เข้าร่วมประชุม 59 กลุ่ม เพื่อร่วมขบวนการพัฒนาเครือข่ายสหกรณ์ คัดเลือกและตามความสนใจของกลุ่มต่างๆแล้วเหลือ 11 กลุ่ม ซึ่งมีทั้งสหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร กลุ่มอาชีพต่างๆ แต่เมื่อจัดรวมแล้วได้ 4 กลุ่มเครือข่ายคือ เครือข่ายการเกษตร เครือข่ายกลุ่มอาชีพ เครือข่ายการเงิน และเครือข่ายอนุรักษ์ ซึ่งในแต่ละเครือข่ายมีสมาชิกในกลุ่มอาชีพเดียวกัน โดยมีแนวคิดที่จะเชื่อมโยงภายในกลุ่ม การหนุนเสริมกันในด้านต่างๆ เช่น การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูล ข่าวสาร การศึกษาดูงาน การฝึกอบรม และทางด้านธุรกิจ และการเชื่อมโยงระหว่างเครือข่ายจึงมีวัตถุประสงค์ที่จะเป็นเครือข่ายพันธมิตรที่มีวัตถุประสงค์ที่เป็นองค์กรที่เกิดจากความร่วมมือในวง สัมพันธ์ระยะยาวให้ก้าวทันกับการเปลี่ยนแปลง เน้นแผนการเรียนรู้ เพื่อประสิทธิภาพสู่องค์กรพันธมิตร และการมีคุณภาพชีวิตของสมาชิกองค์กร การเชื่อมโยงดังกล่าว เป็นการเชื่อมโยงแบบ หลวมๆ เมื่อเวลาผ่านไป กลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์ต่างๆยังไม่ลงมือปฏิบัติจริง จึงได้มีการจัดประชุมกลุ่มตามกลุ่มเครือข่าย และเฉพาะกลุ่มต่างๆเพื่อให้เกิดความเข้าใจ การเรียนรู้ การแลกเปลี่ยน ความรู้ประสบการณ์ และการศึกษาดูงานในแต่ละเครือข่าย ทำให้ความเป็นมิตรที่เชื่อถือกันมีมากขึ้น การนำเสนอข้อมูลต่างๆชัดเจนมากขึ้น สะท้อนปัญหาอุปสรรคต่างๆมากขึ้น ปัญหาบางอย่างได้ แก้ไขไปในที่ประชุม เพราะในที่ประชุมมีเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานสหกรณ์จังหวัด ปัญหาเรื่องการออกแบบผลิตภัณฑ์หรือบรรจุภัณฑ์ ปัญหาการทำบัญชี ปัญหาการดูแลรักษาป่า ชุมชน อนาคตจะบรรจุในแผนงานและงบประมาณของอบต. การหาทางแก้ไขปัญหาต่างๆเริ่มที่จะ พึ่งตนเองมากขึ้น และได้มีการจัดประชุมเครือข่ายทั้งหมดอีกครั้ง ปรากฏว่า มีผู้เข้าร่วมเครือข่าย ทั้งหมด 16 กลุ่ม ใน 4 เครือข่าย แต่ละเครือข่ายได้เสนอโครงการที่สำคัญๆ ดังต่อไปนี้

1. กลุ่มเครือข่ายการเกษตรจังหวัดยโสธร

กลุ่มการเกษตรจังหวัดยโสธร สมาชิกกลุ่มประกอบด้วย

- 1) กลุ่มเกษตรกรกรรมยั่งยืนน้ำอ้อม
- 2) กลุ่มเกษตรกรทำนาแดงแคนใหญ่
- 3) กลุ่มสหกรณ์การเกษตรอินทรีย์ไทยเจริญเลิงนงทา จำกัด
- 4) กลุ่มเกษตรกรทำนาบากเรือ
- 5) สหกรณ์การเกษตรป่าดิว

กิจกรรม/โครงการ ที่กลุ่มมีแผนดำเนินการ

- 1) โครงการขยายพื้นที่ปลูกพันธุ์ข้าวเพื่อผลิตเมล็ดพันธุ์
- 2) โครงการพัฒนาความรู้/ทักษะการปลูกข้าวอินทรีย์/การผลิตปุ๋ยอินทรีย์แก่สมาชิก
- 3) โครงการขยายการตลาดข้าวอินทรีย์
- 4) โครงการปลูกพืชเสริมเพื่อบำรุงดินในนาข้าว
- 5) โครงการอบรมสมาชิกเกี่ยวกับการแยกเมล็ดพันธุ์ข้าว
- 6) โครงการไกลตลาดอหังข้าว

2. กลุ่มเครือข่ายอาชีพจังหวัดยโสธร

กลุ่มเครือข่ายอาชีพจังหวัดยโสธร สมาชิกกลุ่มประกอบด้วย

- 1) กลุ่มสตรีทอผ้าไหมบ้านหัวเมือง
- 2) กลุ่มสตรีจักสานตะกร้าพลาสติก บ้านกุดแห่
- 3) กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านคำก่าว
- 4) กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรศรีฐานพลังสามัคคี

กิจกรรม/โครงการ ที่กลุ่มมีแผนดำเนินการ

- 1) โครงการอบรมทักษะการผลิตงานอาชีพกลุ่ม
- 2) โครงการสร้างเครือข่ายการตลาด
- 3) โครงการจัดหาเทคโนโลยีเพิ่มผลผลิต
- 4) โครงการสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น
- 5) โครงการประชาสัมพันธ์ผลผลิตด้านอาชีพชุมชน

3. กลุ่มเครือข่ายการเงินจังหวัดยโสธร

กลุ่มเครือข่ายการเงินจังหวัดยโสธร สมาชิกกลุ่มประกอบด้วย

- 1) สหกรณ์ออมทรัพย์โรงพยาบาลจังหวัดยโสธร
- 2) กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต บ้านสร้างช้าง อำเภอทรายมูล

กิจกรรม/โครงการ ที่กลุ่มมีแผนดำเนินการ

- 1) โครงการอบรมการเงิน การบัญชีสมาชิก

- 2) โครงการศึกษาดูงาน แลกเปลี่ยนเรียนรู้การบริหารจัดการ
- 3) โครงการปรับปรุงพื้นที่การเกษตรสมาชิกกลุ่ม
- 4) โครงการการตลาดผลผลิตชุมชนเพื่อสมาชิก

4. กลุ่มเครือข่ายอนุรักษ์ธรรมชาติจังหวัดยโสธร

กลุ่มอนุรักษ์ธรรมชาติจังหวัดยโสธร สมาชิกกลุ่มประกอบด้วย

- 1) กลุ่มอนุรักษ์ป่าดงมะไฟ อำเภอทรายมูล
- 2) กลุ่มสหกรณ์สวนป่าเอกชนจังหวัดยโสธร จำกัด อำเภอมหาชนะชัย
- 3) กลุ่มอนุรักษ์ป่าบ้านคำแหลม อำเภอกำแพงแสน
- 4) กลุ่มอาสาสมัครพิทักษ์ป่าเพื่อชีวิตและสิ่งแวดล้อม อำเภอกุดชุม (อ.พ.ช.)
- 5) กลุ่มเกษตรกรเพาะเห็ดบ้านค้อเหนือ(วนาทิพย์) อำเภอเมืองยโสธร

กิจกรรม/โครงการ ที่กลุ่มมีแผนดำเนินการ

- 1) โครงการกำหนดแนวเขตป่าชุมชน
- 2) โครงการเตรียมชุมชนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวิถีชุมชน
- 3) โครงการปลูกป่าและดูแลรักษาป่าเพิ่มเติม
- 4) โครงการกำหนดเขตอภัยทานสัตว์น้ำและป่า
- 5) โครงการเลี้ยงปลาเพื่อแปรรูปอาหาร
- 6) โครงการปรับปรุงระบบบริหารจัดการการผลิตและการตลาด (วนาทิพย์ ค้อเหนือ)
- 7) โครงการขยายตลาดอาหารธรรมชาติในชุมชน
- 8) โครงการอบรมนักจัดรายการวิทยุชุมชน

เครือข่ายเหล่านี้ได้มีการเลือกคณะกรรมการระดับจังหวัด เพื่อเป็นศูนย์กลางในการประสานงานต่อไป แต่ทั้งนี้การหนุนเสริมจากหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้องควรมีต่อไป โดยเฉพาะจังหวัดยโสธร กิจกรรมโครงการต่างๆที่เครือข่ายทำเสนอนั้นสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ของจังหวัด เพื่อให้วิสัยทัศน์ของจังหวัดยโสธร “จังหวัดยโสธรเป็นเมืองน่าอยู่ นำเกษตรอินทรีย์สู่สากล” เป็นจริงและประชาชนมีส่วนร่วม โดยเฉพาะเรื่องเมืองน่าอยู่นั้น จังหวัดยโสธรมีพื้นที่ป่าชุมชนประมาณ 10,080 ไร่ มากเป็นอันดับที่ 4 รองจากจังหวัดมุกดาหาร จังหวัดขอนแก่น และจังหวัดศรีสะเกษ ทำอย่างไรพื้นที่ป่าชุมชนนั้นจะไม่ลดลง เพราะป่าชุมชนนั้นเปรียบเสมือนธนาคารอาหารธรรมชาติ สามารถช่วยเหลือคนจนในพื้นที่ได้ เพราะปัจจุบันเป็นแหล่งผลิตเห็ดธรรมชาติต่างๆ โดยเฉพาะเห็ดโคน นอกจากนี้ยังมีแมง แมลง ผักป่า และพืชสมุนไพรอีกมาก ซึ่งเป็นทรัพย์สินที่มีมูลค่ามาก จังหวัดยโสธรมีพื้นที่ในเขตทุ่งกุลาร้องไห้ 2 อำเภอคือ อำเภอมหาชนะชัย และอำเภอก้อวัง เป็นแหล่งผลิตข้าวหอมมะลิอินทรีย์เช่น ที่กลุ่มเกษตรกรรมยั่งยืน ต.น้ำอ้อม อ.ค้อวัง ข้าวได้รับรองมาตรฐาน BSC ของตลาดร่วมยุโรป ซึ่งสามารถเชื่อมโยงกับกลุ่มต่างๆได้หลาย

VIII

กลุ่ม เช่น เมล็ดพันธุ์ข้าว ปุ๋ยอินทรีย์ กลุ่มผู้เลี้ยงปลุสัดัว กลุ่มอาชีพ ร้านค้าสินค้าเกษตรอินทรีย์ต่างๆ ทั้งในเขตจังหวัดยโสธร ตลาดภายในประเทศ และตลาดต่างประเทศ

ผลจากการพัฒนาเครือข่ายขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่จังหวัดยโสธร ได้เกิดการเชื่อมโยงกันอย่างไม่เป็นทางการ เกิดการเรียนรู้ การถ่ายทอดความรู้ และเริ่มมีการนำไปปฏิบัติ เช่น อบต. นำเรื่องการดูแลรักษาป่าชุมชน เข้าบรรจุในแผนงานของ อบต. ความต้องการฝึกอบรมในเรื่องต่างๆ วิทยาลัยชุมชนจังหวัดยโสธรพร้อมให้การหนุนเสริม การเคลื่อนไหวของเครือข่ายยังต้องการมีต่อไป โดยได้รับการหนุนเสริมจากพันธมิตรเครือข่าย และหน่วยงานราชการและองค์กรพัฒนาเอกชน

ภาคผนวก

ภาคผนวกที่ 1

แผนที่จังหวัดยโสธร



ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี, 2538

ภาคผนวกที่ 2

ใบกิจกรรมที่ 1 การนำเสนอกิจกรรมสำคัญของกลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์

คำชี้แจง ให้กลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์ ปรึกษาหารือและบันทึกสรุปผลการพิจารณาลงในแบบบันทึกตามความเป็นจริงและความต้องการ

ชื่อกลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์.....

.....

ประธานชื่อ.....

รองประธานชื่อ.....

เลขานุการชื่อ.....

เหรัญญิกชื่อ.....

เงินทุนดำเนินการของกลุ่ม

จำนวนเงินทั้งสิ้น.....บาท แหล่งที่ได้มา.....

ปัจจุบันการดำเนินการ กำไร / ขาดทุน.....บาท

กิจกรรมหลักที่กลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์ดำเนินการ

1.
2.
3.

กิจกรรมที่กลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์ วางแผนจะดำเนินการในอนาคต

1.
2.

กิจกรรม/เรื่อง ที่กลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์ ต้องการเชื่อมโยงหรือขอรับการสนับสนุนกับองค์กรอื่น

ที่	เรื่อง/ประเด็นที่ต้องการเชื่อมโยง	กลุ่ม/องค์กร สหกรณ์ที่ต้องการเชื่อมโยง	การปฏิบัติ		
			ดำเนินการได้ทันที	รอดำเนินใจ	วางแผนอนาคต

--	--	--	--	--	--

ใบกิจกรรมที่ 2 รูปแบบการเชื่อมโยงของกลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์

- คำชี้แจง**
1. ให้เขียนชื่อกลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์ และกิจกรรมดำเนินการ ในช่อง ที่กำหนดให้
 2. ให้เขียนชื่อกลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์ที่กลุ่ม/องค์กรท่านต้องการเชื่อมโยงใน
 3. เขียนกิจกรรม/เรื่องที่ต้องการเชื่อมโยงกับกลุ่มองค์กรตามข้อ 2 บนเส้นที่เชื่อมโยงกับกลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์ที่กลุ่มท่านต้องการเชื่อมโยง

ชื่อกลุ่ม.....

กิจกรรมดำเนินการ

.....

.....

.....

ตารางภาคผนวกที่ 2.1 รายชื่อสหกรณ์จำแนกตามประเภทสหกรณ์และสถานะในจังหวัดยโสธร ปี 2547

ที่	ชื่อสหกรณ์	จำนวนสมาชิก(คน/ ครอบครัว)	สถานะ
สหกรณ์การเกษตร			
1	ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรยโสธร จำกัด	17	ดำเนินการ
2	สหกรณ์การเกษตรกุดชุม จำกัด	1,786	ดำเนินการ
3	สหกรณ์การเกษตรค้อวัง จำกัด	1,710	ดำเนินการ
4	สหกรณ์การเกษตรคำเขื่อนแก้ว จำกัด	1,690	ดำเนินการ
5	สหกรณ์การเกษตรแคนน้อย จำกัด	49	ดำเนินการ
6	สหกรณ์การเกษตรชุมชนก้าวหน้า จำกัด	397	ดำเนินการ
7	สหกรณ์การเกษตรทรายมูล จำกัด	2,087	ดำเนินการ
8	สหกรณ์การเกษตรไทยเจริญ จำกัด	976	ดำเนินการ
9	สหกรณ์การเกษตรธรรมมานุรักษ์ จำกัด	-	อยู่ระหว่างการชำระบัญชี
10	สหกรณ์การเกษตรน้อมเกล้า จำกัด	166	ดำเนินการ
11	สหกรณ์การเกษตรบ้านโนนสวรรค์ จำกัด	58	ดำเนินการ
12	สหกรณ์การเกษตรปวงชนศรีแก้ว จำกัด	303	ดำเนินการ
13	สหกรณ์การเกษตรป่าดิว จำกัด	1,847	ดำเนินการ
14	สหกรณ์การเกษตรผู้ผลิตไทยเจริญ จำกัด	-	อยู่ระหว่างการชำระบัญชี
15	สหกรณ์การเกษตรโพธิ์ศรี จำกัด	135	ดำเนินการ
16	สหกรณ์การเกษตรมवलชน จำกัด	605	ดำเนินการ
17	สหกรณ์การเกษตรมหาชนะชัย จำกัด	1,700	ดำเนินการ
18	สหกรณ์การเกษตรเมืองยโสธร จำกัด	3,238	ดำเนินการ
19	สหกรณ์การเกษตรร่วมใจพัฒนา จำกัด	53	ดำเนินการ
20	สหกรณ์การเกษตรเลิงนกทา จำกัด	3,767	ดำเนินการ
21	สหกรณ์การเกษตรส่งเสริมเกษตรกรไทยมหาชนะชัย จำกัด	623	ดำเนินการ
22	สหกรณ์การเกษตรสมาชิกเกษตรกรภาคอีสานเมืองยโสธร จำกัด	165	ดำเนินการ
23	สหกรณ์การเกษตรสมาชิกเกษตรกรรายย่อย อ.คำเขื่อนแก้ว จำกัด	543	ดำเนินการ
24	สหกรณ์การเกษตรสมาชิกเกษตรกรรายย่อยกุดชุม จำกัด	634	ดำเนินการ
25	สหกรณ์การเกษตรสมาชิกเกษตรกรรายย่อยป่าดิว จำกัด	1,078	ดำเนินการ
26	สหกรณ์การเกษตรสมาชิกเกษตรกรรายย่อยมหาชนะชัย จำกัด		หยุดดำเนินการ
27	สหกรณ์การเกษตรสมาชิกเกษตรกรรายย่อยเมืองยโสธร จำกัด	854	ดำเนินการ
28	สหกรณ์การเกษตรสมาชิกเกษตรกรรายย่อยทรายมูล จำกัด	167	ดำเนินการ
29	สหกรณ์การเกษตรสมาชิกอาสาสมัครกุดชุม จำกัด	357	ดำเนินการ
30	สหกรณ์การเกษตรสวนป่าภาคเอกชนยโสธร จำกัด	192	ดำเนินการ
31	สหกรณ์เกษตรฟื้นฟูเลิงนกทา จำกัด	805	ดำเนินการ
32	สหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธ.ก.ส.ยโสธร จำกัด	44,866	ดำเนินการ

ตารางภาคผนวกที่ 2.1 รายชื่อสหกรณ์จำแนกตามประเภทสหกรณ์และสถานะในจังหวัดยโสธร ปี 2547 (ต่อ)

ที่	ชื่อสหกรณ์	จำนวนสมาชิก(คน/ ครอบครัว)	สถานะ
33	สหกรณ์กลุ่มผู้ใช้น้ำชลประทานห้วยลิงโจน จำกัด	97	ดำเนินการ
34	สหกรณ์ผู้ใช้น้ำสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านกุดกง จำกัด	232	ดำเนินการ
35	สหกรณ์ผู้ใช้น้ำสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านค้ำน้ำสร้าง จำกัด	204	ดำเนินการ
36	สหกรณ์ผู้ใช้น้ำสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านแจนแลน จำกัด	157	ดำเนินการ
37	สหกรณ์ผู้ใช้น้ำสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านเชียงเพ็ง จำกัด	243	ดำเนินการ
38	สหกรณ์ผู้ใช้น้ำสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านเซ จำกัด	105	ดำเนินการ
39	สหกรณ์ผู้ใช้น้ำสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านดงจางง จำกัด	167	ดำเนินการ
40	สหกรณ์ผู้ใช้น้ำสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านดอนกลอย จำกัด	214	ดำเนินการ
41	สหกรณ์ผู้ใช้น้ำสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านดอนกลางค้อเหนือ จำกัด	193	ดำเนินการ
42	สหกรณ์ผู้ใช้น้ำสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านดิว จำกัด	152	ดำเนินการ
43	สหกรณ์ผู้ใช้น้ำสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านตุม จำกัด	167	ดำเนินการ
44	สหกรณ์ผู้ใช้น้ำสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านเตาไห (2) จำกัด	232	ดำเนินการ
45	สหกรณ์ผู้ใช้น้ำสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านท่าเยี่ยม จำกัด	137	ดำเนินการ
46	สหกรณ์ผู้ใช้น้ำสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านม่วงอ่อน จำกัด	179	ดำเนินการ
47	สหกรณ์ผู้ใช้น้ำสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านศรีฐาน จำกัด	362	ดำเนินการ
48	สหกรณ์ผู้ใช้น้ำสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านห้วย จำกัด	296	ดำเนินการ
49	สหกรณ์การเกษตรไผ่เลี้ยงหวานยโสธร จำกัด	65	ดำเนินการ
50	สหกรณ์อ้อยยโสธร จำกัด	275	ดำเนินการ
51	สหกรณ์แปรรูปทรายงาม จำกัด	52	ดำเนินการ
52	สหกรณ์เพื่อการแปรรูปผลิตภัณฑ์การเกษตรยโสธร จำกัด	318	ดำเนินการ
53	สหกรณ์ยางพาราเลิงนกทา จำกัด	162	ดำเนินการ
54	สหกรณ์ สกย.อุตสาหกรรมกรมการเกษตรยโสธร จำกัด	71	ดำเนินการ
55	สหกรณ์สวนป่าภาคเอกชนจังหวัดยโสธร จำกัด	110	ดำเนินการ
56	สหกรณ์การเกษตรผู้เลี้ยงโคยโสธร จำกัด	52	ดำเนินการ
57	สหกรณ์ปศุสัตว์ดงยาง จำกัด	175	ดำเนินการ
58	สหกรณ์ผู้เลี้ยงสุกรยโสธร จำกัด		อยู่ระหว่างการชำระบัญชี
59	สหกรณ์ผู้เลี้ยงสุกรเลิงนกทา จำกัด	130	ดำเนินการ
60	สหกรณ์การเกษตรมหาชนสุขเกษม จำกัด	185	ดำเนินการ
สหกรณ์ออมทรัพย์			
1	สหกรณ์ออมทรัพย์ครูยโสธร จำกัด	5,069	ดำเนินการ
2	สหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจภูธรจังหวัดยโสธร จำกัด	993	ดำเนินการ
3	สหกรณ์ออมทรัพย์โรงพยาบาลยโสธร จำกัด	560	ดำเนินการ
4	สหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขยโสธร จำกัด	1,222	ดำเนินการ
5	สหกรณ์ออมทรัพย์ รพช.ยโสธร จำกัด	62	ดำเนินการ

ตารางภาคผนวกที่ 2.1 รายชื่อสหกรณ์จำแนกตามประเภทสหกรณ์และสถานะในจังหวัดยโสธร ปี 2547 (ต่อ)

ที่	ชื่อสหกรณ์	จำนวนสมาชิก(คน/ ครอบครัว)	สถานะ
6	สหกรณ์เครดิตยูเนียนซ่งแฮ่ จำกัด	81	ดำเนินการ
สหกรณ์ร้านค้า			
1	ร้านสหกรณ์ข้าราชการครูอำเภอกุฉินทรม จำกัด	345	หยุดดำเนินการ
2	ร้านสหกรณ์วิทยาลัยเทคนิคยโสธร จำกัด	182	ดำเนินการ
สหกรณ์บริการ			
1	สหกรณ์เดินรถยโสธร จำกัด	72	ดำเนินการ
2	สหกรณ์บริการชุมชนป่าดู่ จำกัด	28	ดำเนินการ
3	สหกรณ์พัฒนาสตรีคำเขื่อนแก้ว จำกัด	236	ดำเนินการ
4	สหกรณ์เมืองยศพัฒนา จำกัด	67	ดำเนินการ
5	สหกรณ์สตรียโสธร จำกัด	577	ดำเนินการ

ตารางภาคผนวกที่ 2.2 รายชื่อองค์กรข้อมูลองค์กรชุมชนที่เข้าสู่กระบวนการรับรองของสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (พอช.) ข้อมูล ณ วันที่ 17 พฤศจิกายน 2548

ที่	ชื่อองค์กร	ที่ตั้ง	ผู้ประสานงาน	ประเภท
1.	เครือข่ายลำน้ำป่าชุมชน จ. ยโสธร	93 6 เชิงคำ เมืองยโสธร ยโสธร	นาย บุญเลิศ ลอก ประเสริฐ	กลุ่มทรัพยากร/สิ่งแวดล้อม
2.	เครือข่ายกลุ่มออมทรัพย์ชุมชน	46/1 จอมพลบุรี ในเมือง เมือง ยโสธร ยโสธร	นาง พิกุล ครองยุทธ	ออมทรัพย์
3.	เครือข่ายเกษตรกรทำนา จังหวัดยโสธร	119 3 - - ในเมือง เมือง ยโสธร ยโสธร	นาย นิमित หาระพันธ์	กลุ่มเกษตรกร ทำนา ปลูกพืช
4.	เครือข่ายอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมจังหวัดยโสธร	59/1 - - วาริราชเดช ในเมือง เมืองยโสธร ยโสธร	นาย ดวง สายศรีแก้ว	กลุ่มทรัพยากร/สิ่งแวดล้อม
5.	เครือข่ายกลุ่มออมทรัพย์ชุมชน เมือง จ.ยโสธร	65-71 ในเมือง เมืองยโสธร ยโสธร 35000	นาง พิกุล ครองยุทธ	ออมทรัพย์
6.	กลุ่มเกษตรกรทำนาไผ่	83 2 ไผ่ ทราชมุด ยโสธร	นาย จร ศรีวิเศษ	กลุ่มเกษตรกร ทำนาปลูกพืช
7.	เครือข่ายป่า	100 10 กุดชุม กุดชุม ยโสธร	นาย ดวง สายศรีแก้ว	กลุ่มทรัพยากร/สิ่งแวดล้อม
8.	เครือข่ายชมรมรักษารัฐธรรมนูญ (กลุ่มเกษตรกรนาไผ่)	57 2 นาไผ่ กุดชุม ยโสธร 35140	นางสาว มณี หงส์พิพิธ	กลุ่มทรัพยากร/สิ่งแวดล้อม
9.	เครือข่ายร้านค้าและกองทุนชุมชน จ.ยโสธร	57 2 นาไผ่ กุดชุม ยโสธร 35140	นาย สมหวัง ศรีมันตะ	ร้านค้า ศูนย์สวัสดิการตลาดวิสาหกิจชุมชน
10.	เครือข่ายเกษตรกรปลอดสารพิษเศรษฐกิจชุมชน	88 14 โนนเปือย กุดชุม ยโสธร	นาง รัชนิกร ช่างทอง	กลุ่มเกษตรกรทำนา ปลูกพืช
11.	เครือข่ายศูนย์สวัสดิการวิสาหกิจชุมชน จ.ยโสธร	15 1 หนองแห่น กุดชุม ยโสธร	นาย ผดุงศักดิ์ ปะวะกุล	ร้านค้า ศูนย์สวัสดิการตลาดวิสาหกิจชุมชน
12.	เครือข่ายเกษตรกรทำนากุดกุง	126 3 กุดกุง คำเขื่อนแก้ว ยโสธร	นาย ประยูร บุญวัน	กลุ่มเกษตรกร ทำนา ปลูกพืช
13.	เครือข่ายเกษตรกรทำนาสงเปือย	186 3 - - สงเปือย คำเขื่อนแก้ว ยโสธร	นาย นิमित หาระพันธ์	กลุ่มเกษตรกร ทำนา ปลูกพืช
14.	เครือข่ายกลุ่มเกษตรกรอำเภอคำเขื่อนแก้ว	199 3 สงเปือย คำเขื่อนแก้ว ยโสธร 35110	นาย นิमित หาระพันธ์	กลุ่มเกษตรกร ทำนา ปลูกพืช
15.	เครือข่ายปฎิชีวินภาพ อ.ป่าดิว	17 7 โพธิ์ไทร ป่าดิว ยโสธร 35150	นาง เบญจวรรณ นามคง	กลุ่มเกษตรกร ทำนา ปลูกพืช
16.	เครือข่ายอนุรักษ์ธรรมชาติศรีฐาน	100 1 ศรีฐาน ป่าดิว ยโสธร	นาย นคร ไชยงาม	กลุ่มทรัพยากร/สิ่งแวดล้อม
17.	เครือข่ายโรงสีข้าวภาคอีสาน	118 4 บากเรือ มหาชนะชัย ยโสธร	นาย นิรัตน์ ศรีธานี	ร้านค้า ศูนย์สวัสดิการตลาดวิสาหกิจชุมชน
18.	เครือข่ายผู้ผลิตข้าวหอมมะลิคุณภาพดีและเกษตรกรรมยั่งยืน อ.มหาชนะชัย จ.ยโสธร	118 บ้านดอนฝั่ง 4 บากเรือ มหาชนะชัย ยโสธร	นาง สมหวัง ชมชื่น	กลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์ กลุ่มหัตถกรรม

ตารางภาคผนวกที่ 2.2 รายชื่อองค์กรข้อมูลองค์กรชุมชนที่เข้าสู่กระบวนการรับรองของสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (พอช.) ข้อมูล ณ วันที่ 17 พฤศจิกายน 2548 (ต่อ)

ที่	ชื่อองค์กร	ที่ติดต่อ	ผู้ประสานงาน	ประเภท
19.	เครือข่ายสตรีค้อวัง	53 3 ฟ้าหยาด มหาชนะชัย ยโสธร	นาย สวาท สุวรรณภฏ	กลุ่มพัฒนาสตรี สตรีอาสา
20.	เครือข่ายกลุ่มเกษตรกรอำเภอ ค้อวัง	151 7 ค้อวัง ค้อวัง ยโสธร	นาย สวาท สุวรรณภฏ	กลุ่มเกษตรกร ทำนา ปลูก พืช
21.	เครือข่ายเกษตรกรทำนาภูค เชียงหมี่	174 6 ภูคเชียงหมี่ เลิงนกทา ยโสธร	นาย รวมสิน สม ประสงค์	กลุ่มเกษตรกร ทำนา ปลูก พืช
22.	เครือข่ายโค-กระบือพันธุ์ พื้นเมือง อำเภอเลิงนกทา จ. ยโสธร	105 12 บุ่งคำ เลิงนกทา ยโสธร	นาย สำรอง นิลไชย	กลุ่มเลี้ยงสัตว์/ปศุสัตว์
23.	เครือข่ายเกษตรกรทำนาสร้าง มิ่ง	100 4 สร้างมิ่ง เลิงนกทา ยโสธร	นาย สำรอง นิลไชย	กลุ่มเกษตรกร ทำนา ปลูก พืช
24.	เครือข่ายเฮ็ดอยู่เฮ็ดกิน	399/1 สวาท เลิงนกทา ยโสธร	นางสาว ชนิดา กลิ่นรื่น	กลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์ กลุ่ม หัตถกรรม
25.	เครือข่ายเกษตรกรทำนาสวาท	1 ทยาปัสสา สวาท เลิงน กทา ยโสธร	นาย ทองผาน โปธิสา พิมพ์	กลุ่มเกษตรกร ทำนา ปลูก พืช
26.	เครือข่ายกลุ่มเกษตรกร จ. ยโสธร	309/5 1 มณีนันท์ สวาท เลิง นกทา ยโสธร 35130	คุณ วิไลลักษณ์ เกศกุล	กลุ่มเกษตรกร ทำนา ปลูก พืช
27.	เครือข่ายเกษตรกรก้าวหน้าเปง จาน	107 4 บ้านเปงจาน สามัคคี เลิงนกทา ยโสธร 35120	นาย วิเชียร สะมาลัย	กลุ่มเกษตรกร ทำนา ปลูก พืช
28.	เครือข่ายกลุ่มออมทรัพย์ อ.เลิง นกทา	263 7 ห้องแซง เลิงนกทา ยโสธร	นาย กฤษณา สิทธิพงษ์	ออมทรัพย์
29.	เครือข่ายผู้ผลิตข้าวหอมมะลิ อำเภอเลิงนกทา จ.ยโสธร	292 5 ห้องแซง เลิงนกทา ยโสธร 35120	นาย ช้าง แสงวงศ์	กลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์ กลุ่ม หัตถกรรม
30.	เครือข่ายออมทรัพย์เพื่อการ ผลิตน้ำคำ	30 6 น้ำคำ ไทยเจริญ ยโสธร	นาย สกล รุณกัน	ออมทรัพย์เพื่อการผลิต

ที่มา : สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน)

ตารางภาคผนวกที่ 2.3 ข้อมูลเครือข่ายองค์กรชุมชน จังหวัดยโสธร

เครือข่ายเกษตรกรนาไร่

กลุ่ม	ที่อยู่					ผู้ประสานงาน	หมายเหตุ
	บ้านเลขที่	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด		
1. เครือข่ายเกษตรกรนาไร่	27	2	นาไร่	กุฉุขุม	ยโสธร	นายวิจิตร บุญสูง	ประชาชน
2. กลุ่มเกษตรกรทำนาไฟ-สร้างช้าง			กุฉุขุม	กุฉุขุม	ยโสธร	นายลังกา เวฬุวนารักษ์	
3. กลุ่มเกษตรกรทำนาขางเดี่ยว	180	5	หนองเป็ด	เมือง	ยโสธร	นายสงกา ประทุม	
4. กลุ่มเกษตรกรโนนยาง	167	17	กำแมด	กุฉุขุม	ยโสธร	นายบุญส่ง มาตขาว	
5. กลุ่มเกษตรกรธรรมชาติหนองขอ	72	4	กำแมด	กุฉุขุม	ยโสธร	นายสุวิษ ชนาคณ	
6. กลุ่มเกษตรกรทำนาทุ่งเต้			กุฉุขุม	กุฉุขุม	ยโสธร	นายนิวัน มาตขาว	

ตารางภาคผนวกที่ 2.3 ข้อมูลเครือข่ายองค์กรชุมชน จังหวัดยโสธร (ต่อ)

เครือข่ายโรงสีข้าวภาคอีสาน

กลุ่ม	ที่อยู่					ผู้ประสานงาน	หมายเหตุ
	บ้านเลขที่	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด		
1. เครือข่ายโรงสีข้าวภาคอีสาน	118	4	บากเรือ	มหาชนะชัย	ยโสธร	นายนิรัตน์ ศรีขำนิ	ประธาน
2. เครือข่ายคนปลูกข้าวลุ่มแม่น้ำโขง	18/1	7	ในเมือง	เมือง	อุบลราชธานี	นางทิพย์วิทย์ บัณฑิตา	
3. เครือข่ายเกษตรนาโสี	57	2	นาโสี	กุดชุม	ยโสธร	นายวิจิตร บุญสูง	
4. เครือข่ายโรงสีชุมชนสัมพันธ์ อ.จตุรัส	417	1	สัมพันธ์	จตุรัส	ชัยภูมิ	นางคุณฤดี เคนเหลื่อม	
5. กลุ่มเกษตรกรทำนาทุ่งแต่			ในเมือง	เมือง	ยโสธร	นายนิรันดร์ มาตรการ	
6. กลุ่มเกษตรกรทำไร่เค็ด	55	1	เค็ด	เมือง	ยโสธร	นายสามารถ ศรีสุวรรณ	
7. กลุ่มเกษตรกรทำนาสงเปือย	186	3	สงเปือย	คำเขื่อนแก้ว	ยโสธร	นางสาวชนิดา กลิ่นรื่น	
8. กลุ่มเกษตรกรทำนาห้องแซง	157	7	ห้องแซง	เลิงนกทา	ยโสธร	นายช้าง แสงวงศ์	
9. กลุ่มเกษตรกรทำนากุดแห่	1	3	กุดแห่	เลิงนกทา	ยโสธร	นายบุญมา บุญขาว	
10. กลุ่มเกษตรกรทำนากุดเรือ	118	4	บากเรือ	มหาชนะชัย	ยโสธร	นายสมหวัง ชมชื่น	
11. กลุ่มเกษตรกรทำนาดอนงัว-บรป่า	110/90	9	ดอนงัว	บรป่า	มหาสารคาม	นายสุวรรณ ยศดา	
12. กลุ่มเกษตรกรทำนาทอง-เชียงยืน	3	7	นาทอง	เชียงยืน	มหาสารคาม	นายมงคล บริสุทธิ์	
13. กลุ่มเกษตรกรทำนาศรีสว่าง	3	6	ศรีสว่าง	โพนทราย	ร้อยเอ็ด	นายบุญเรือง จริยา	
14. กลุ่มทำนาศรีสว่าง	1	6	ศรีสว่าง	โพนทราย	ร้อยเอ็ด	นายบุญเรือง จริยา	
15. กลุ่มเกษตรกรทำนาโคกล่าม	123		ต.โคกล่าม	จตุรพักตรพิมาน	ร้อยเอ็ด	นายฤทธิ์ พิภักดี	
16. กลุ่มเกษตรกรทำนาสาขานาวัง	1	13	บ่อแก้ว	อ.กิ่งอำเภอนาคู	กาฬสินธุ์	นายสิงห์ เหล่าแหลม	
17. กลุ่มเกษตรกรทำนาหนองแปน-กมลาไสย	49	8	หนองแปน	กมลาไสย	กาฬสินธุ์	นายพร้อมพล เครือวรรณ	

ตารางภาคผนวกที่ 2.3 ข้อมูลเครือข่ายองค์กรชุมชน จังหวัดยโสธร (ต่อ)

เครือข่ายปฎิชีวะภาพ

กลุ่ม	ที่อยู่					ผู้ประสานงาน	หมายเหตุ
	บ้านเลขที่	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด		
1. เครือข่ายปฎิชีวะภาพ	17	7	โพธิ์ไทร	ป่าดัว	ยโสธร	นางเบญจวรรณ นามคง	ประธาน
2. กลุ่มปฎิชีวะภาพบ้านโพธิ์ศรี	31	2	โพธิ์ไทร	ป่าดัว	ยโสธร	นายบุญตา อินอ่อน	
3. กลุ่มปฎิชีวะภาพ บ้านหนองชุม ม.15	4/1	15	โคกนาโก	ป่าดัว	ยโสธร	นายบุญถิ่น เทพมุสิก	
4. กลุ่มปฎิชีวะภาพบ้านนาดี ม.3		3	โคกนาโก	ป่าดัว	ยโสธร	นายสมหมาย มาตสกุล	
5. กลุ่มปฎิชีวะภาพบ้านหนองชุม ม.16		16	โคกนาโก	ป่าดัว	ยโสธร	นายสมพงษ์ แก้วมะไฟ	
6. กลุ่มปฎิชีวะภาพบ้านหนองชุม ม.6		6	โคกนาโก	ป่าดัว	ยโสธร	นายสุคนธ์ เค้นดวง	
7. กลุ่มปฎิชีวะภาพบ้านบ้านป่าดัว ม.4		4	โพธิ์ไทร	ป่าดัว	ยโสธร	นายศรายุทธ เจริญบุตร	
8. กลุ่มปฎิชีวะภาพบ้านโพธิ์ไทร ม.1		1	โพธิ์ไทร	ป่าดัว	ยโสธร	นายทิพกรณ์ วันอ่อน	
9. กลุ่มปฎิชีวะอินทรีย์บ้านสระเกษ		10	โพธิ์ไทร	ป่าดัว	ยโสธร	นายสำรอง กันภัย	
10. กลุ่มปฎิชีวะภาพบ้านสระเกษ		10	โพธิ์ไทร	ป่าดัว	ยโสธร	นายคำพันธ์ อัฐทอง	
11. กลุ่มปฎิชีวะภาพบ้านโพธิ์สัญญาณ ม.6		6	โพธิ์ไทร	ป่าดัว	ยโสธร	นายบุตรดี ชำสาร	

ตารางภาคผนวกที่ 2.3 ข้อมูลเครือข่ายองค์กรชุมชน จังหวัดยโสธร (ต่อ)

เครือข่ายประชาสังคมจังหวัดยโสธร

กลุ่ม	ที่อยู่					ผู้ประสานงาน	หมายเหตุ
	บ้านเลขที่	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด		
1. เครือข่ายประชาสังคมจังหวัดยโสธร	198	8	ในเมือง	เมือง	ยโสธร	นายโกศล สิทธาพานิช	ประธาน
2. ชุมชนบ้านร่มเย็น	172	14	กุดชุม	กุดชุม	ยโสธร	นายสุรศักดิ์ ไชร์รักษ์	
3. หอการค้าจังหวัดยโสธร	254	9	เขื่องคำ	เมือง	ยโสธร	นายโกศล สิทธาพานิช	
4. กลุ่มเกษตรธรรมชาติหนองขอก	72	4	คำแมด	กุดชุม	ยโสธร	นายสุวิษ ธนาคุณ	
5. กลุ่มวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย			คำแมด	กุดชุม	ยโสธร	นายประเสริฐ อินทา	
6. กลุ่มออมทรัพย์โนนยาง	169	17	คำแมด	กุดชุม	ยโสธร	นายบุญส่ง มาตขาว	
7. กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตแห่งประเทศไทย	263	7	ห้องแซง	เลิงนกทา	ยโสธร	นายกฤษณา สิทธิพงษ์	
8. กลุ่มตำบลแคนน้อย	70	2	แคนน้อย	คำเขื่อนแก้ว	ยโสธร	นายจุมพล มุขสิทธิ์	
9. กลุ่มบ้านคำเตย	19	1	คำเตย	ไทยเจริญ	ยโสธร	นายพรชัย ทองบ่อ	
10. กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านคุ่ม	23	2	คูเมือง	มหาชนะชัย	ยโสธร	นายสัมฤทธิ์ กัลป์ดี	
11. กลุ่มเกษตรกรทำนาห้องแซง อ.เลิงนกทา			ห้องแซง	เลิงนกทา	ยโสธร	นายนคร แก้วหาญ	
12. กลุ่มบ้านซงแฮ้	199	9	คำเตย	ไทยเจริญ	ยโสธร	นายสำเนียง ทาระณะ	
13. ศูนย์สาธิตวิสาหกิจชุมชนเลิงนกทา-ไทยเจริญ	92	1	โคกสำราญ	เลิงนกทา	ยโสธร	นายสุรเดช มูลสิน	
14. สมาคมอาสาพัฒนาชุมชน สาขายโสธร	10	7	คำไผ่	ไทยเจริญ	ยโสธร	นายบุญส่ง พันภักดิ์	
15. กลุ่มสหกรณ์ผู้ใช้น้ำบ้านเตาไห	41	9	ศรีฐาน	ป่าดัว	ยโสธร	นายนคร ไชยงาม	
16. กลุ่มออมทรัพย์บ้านโสกผักหวาน	333	6	เขื่องคำ	เมือง	ยโสธร	ร.ต.นิคม เพชรผา	
17. กลุ่มออมทรัพย์บ้านโสกผักหวาน	333	6	เขื่องคำ	เมือง	ยโสธร	ร.ร.นิคม เพชรผา	
18. ชมรมรักษัธรรมชาติ	57	2	นาโไ้	กุดชุม	ยโสธร	นายมัน สามสี	

ตารางภาคผนวกที่ 2.3 ข้อมูลเครือข่ายองค์กรชุมชน จังหวัดยโสธร (ต่อ)

เครือข่ายประชาสังคมจังหวัดยโสธร

กลุ่ม	ที่อยู่					ผู้ประสานงาน	หมายเหตุ
	บ้านเลขที่	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด		
19. กลุ่มทอผ้าฝ้ายสิริธรรมชาติ	18	4	ไทยเจริญ	ไทยเจริญ	ยโสธร	นางหนูเพ็ชร ศรีชนะ	
20. สำนักงานสาธารณสุข จ.ยโสธร	1		ในเมือง	เมือง	ยโสธร	นายวิระศักดิ์ ขานุพรม	
21. กลุ่มเกษตรกรยโสธรทำนาเมืองยโสธร	46/1		ในเมือง	เมือง	ยโสธร	นายครูญ จันทपाल	
22. กลุ่มเกษตรกรยโสธรทำนาสงเปือย	186	3	สงเปือย	คำเขื่อนแก้ว	ยโสธร	นายนิมิต หาระพันธ์	
23. กลุ่มทำนาเกษตรกรทำนากุคกง	126	3	กุคกง	คำเขื่อนแก้ว	ยโสธร	นายประยูร บุญวัน	
24. โครงการสำนักงานพัฒนาชุมชน			ในเมือง	เมือง	ยโสธร	นายสุดใน ราชมณเทียร	
25. กลุ่มอาสาสมัครพิทักษ์ป่าเพื่อชีวิตและสิ่งแวดล้อม	100	10	กุคชุม	กุคชุม	ยโสธร	นายดวง สายศรีแก้ว	
26. กลุ่มธนาคารโค	165	4	หนองคู	เมือง	ยโสธร	นายสมบูรณ์ บุญยืน	
27. กลุ่มข้าราชการครู	111	2	ไผ่	ทรายมูล	ยโสธร	นายราม ศรีมันตะ	
28. สถาบันชวานาตำบลแคนน้อย	70	2	แคนน้อย	คำเขื่อนแก้ว	ยโสธร	นายจุมพล มุรุสิทธิ์	

ตารางภาคผนวกที่ 2.3 ข้อมูลเครือข่ายองค์กรชุมชน จังหวัดยโสธร (ต่อ)

เครือข่ายกลุ่มออมทรัพย์ชุมชนเมือง จ.ยโสธร

กลุ่ม	ที่อยู่					ผู้ประสานงาน	หมายเหตุ
	บ้านเลขที่	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด		
1. เครือข่ายกลุ่มออมทรัพย์ชุมชนเมือง จ.ยโสธร	65-71		ในเมือง	เมือง	ยโสธร	นางพิกุล ครองยุทธ	ประธาน
2. กลุ่มออมทรัพย์บ้านใต้สระแก้ว	46/1		ในเมือง	เมือง	ยโสธร	นายครุณ จันทพาล	
3. กลุ่มออมทรัพย์บ้านท่าศรีธรรม	33		ในเมือง	เมือง	ยโสธร	นายแดง คณะสุข	
4. กลุ่มออมทรัพย์บ้านคุ้มวัดมหาธาตุ	65-71		ในเมือง	เมือง	ยโสธร	นางพิกุล ครองยุทธ	
5. กลุ่มออมทรัพย์บ้านเหนือวัดสิงห์ท่า	29		ในเมือง	เมือง	ยโสธร	นางพิศมัย พิมพ์สิงห์	
6. กลุ่มออมทรัพย์บ้านทุ่ง 1	165		ในเมือง	เมือง	ยโสธร	นายพรมมา จรคำโกน	
7. กลุ่มออมทรัพย์ชุมชน โนนตาล 1	117		ในเมือง	เมือง	ยโสธร	นายศุ เจริญศรี	
8. กลุ่มออมทรัพย์ชุมชน โนนตาล 2	108/1		ในเมือง	เมือง	ยโสธร	นายสุรพล ปกป้อง	
9. กลุ่มออมทรัพย์ชุมชนบ้านใหม่โรงฆ่าสัตว์	39		ในเมือง	เมือง	ยโสธร	นายประสงค์ มิ่งขวัญ	
10. กลุ่มออมทรัพย์ชุมชนบ้านใต้สามัคคี	190		ในเมือง	เมือง	ยโสธร	นายเศรษฐี หอมหวาน	
11. กลุ่มออมทรัพย์บ้านทุ่งสองนาง	98		ในเมือง	เมือง	ยโสธร	นางกรรณา อริย์เอื้อ	
12. กลุ่มออมทรัพย์ชุมชนบ้านอุดมสุข			ในเมือง	เมือง	ยโสธร	นายคณิง ตริแสน	
13. กลุ่มออมทรัพย์ชุมชนบ้านโนนสมบูรณ์	134		ในเมือง	เมือง	ยโสธร	นางยุพิน สุภาพการณ	
14. กลุ่มออมทรัพย์บ้านกลาง	20		ในเมือง	เมือง	ยโสธร	นายบุญเที่ยง สิ้นเต็ม	

ตารางภาคผนวกที่ 2.3 ข้อมูลเครือข่ายองค์กรชุมชน จังหวัดยโสธร (ต่อ)

เครือข่ายผู้ผลิตข้าวหอมมะลิคุณภาพดีและเกษตรกรรมยั่งยืน อ.มหาชนะชัย จ.ยโสธร

กลุ่ม	ที่อยู่					ผู้ประสานงาน	หมายเหตุ
	บ้านเลขที่	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด		
1. เครือข่ายผู้ผลิตข้าวหอมมะลิคุณภาพดีและเกษตรกรรมยั่งยืน อ.มหาชนะชัย จ.ยโสธร	118	4	บากเรือ	มหาชนะชัย	ยโสธร	นายสมหวัง ชมชื่น	ประธาน
2. กลุ่มเกษตรกรทำนาบากเรือ	118	4	บากเรือ	มหาชนะชัย	ยโสธร	นายสมหวัง ชมชื่น	
3. กลุ่มเกษตรกรทำนาโนนทราย	27	3	โนนทราย	มหาชนะชัย	ยโสธร	นายประยูร คีระหาวงษ์	
4. กลุ่มเกษตรกรทำนาม่วง	3	5	ม่วง	มหาชนะชัย	ยโสธร	จันทิ กิริยามัย	
5. กลุ่มเกษตรกรทำนาหัวเมือง	1	3	หัวเมือง	มหาชนะชัย	ยโสธร	นายสง่า ทองนาค	
6. กลุ่มเกษตรกรทำนาคูเมือง	74	5	คูเมือง	มหาชนะชัย	ยโสธร	นายธาน ศรีวิสุทธิ	
7. กลุ่มเกษตรกรทำนาพระเสาร์	44	2	พระเสาร์	มหาชนะชัย	ยโสธร	นายสวาท แสงสุด	
8. กลุ่มเกษตรกรทำนาผือฮี	68	5	ผือฮี	มหาชนะชัย	ยโสธร	นายสุวรรณ จังถาจ	
9. กลุ่มเกษตรกรทำฟ้าหยาด	61	2	ฟ้าหยาด	มหาชนะชัย	ยโสธร	นายประพัฒน์ สมอวง	
10. กลุ่มเกษตรกรทำนาบึงแก	9	9	บึงแก	มหาชนะชัย	ยโสธร	นายมี สมจิตต์	
11. กลุ่มเกษตรกรทำนาสงยาง	44	4	สงยาง	มหาชนะชัย	ยโสธร	นายทองสา กนิษฐ์	

ตารางภาคผนวกที่ 2.3 ข้อมูลเครือข่ายองค์กรชุมชน จังหวัดยโสธร (ต่อ)

เครือข่ายโค-กระบือพันธุ์พื้นเมือง อำเภอลำดวน จังหวัดยโสธร

กลุ่ม	ที่อยู่					ผู้ประสานงาน	หมายเหตุ
	บ้านเลขที่	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด		
1. เครือข่ายโค-กระบือพันธุ์พื้นเมือง อำเภอลำดวน จังหวัดยโสธร	105	12	บุงคำ	เลิงนงทา	ยโสธร	นายสำรอง นิลไชย	ประธาน
2. กลุ่มเลี้ยงโค-กระบือ บ้านนากลาง	105	12	บุงคำ	เลิงนงทา	ยโสธร	นายถนอม อุปพันธ์	
3. กลุ่มเลี้ยงโค-กระบือ บ้านโคกสูง	147	6	สามัคคี	เลิงนงทา	ยโสธร	นายสถิตย์ บุญทอง	
4. กลุ่มเลี้ยงโค-กระบือ บ้านดอนฮี ม.4	184	4	สวาท	เลิงนงทา	ยโสธร	นายสวัสดิ์ แสงจวี	
5. กลุ่มเลี้ยงโค-กระบือ บ้านด่าน	96	3	สามแยก	เลิงนงทา	ยโสธร	นายนิมิตร สายสุข	
6. กลุ่มเลี้ยงโค-กระบือ บ้านศรีสว่าง ม.4	170	4	ศรีแก้ว	เลิงนงทา	ยโสธร	นายชัยยงค์ ศรีทันตะ	
7. กลุ่มเลี้ยงโค-กระบือ บ้านกุดแห่	141	1	กุดแห่	เลิงนงทา	ยโสธร	นายวิโรจน์ ณะสิงห์	
8. กลุ่มเลี้ยงโค-กระบือ บ้านโคกใหญ่	124	2	ศรีแก้ว	เลิงนงทา	ยโสธร	นายสยาม กุมารสิทธิ์	
9. กลุ่มเลี้ยงโค-กระบือ บ้านศรีแก้ว ม.1	415	1	ศรีแก้ว	เลิงนงทา	ยโสธร	นายเลียง พารุสุน	
10. กลุ่มเลี้ยงโค-กระบือ บ้านโคกเจริญ	197	18	บุงคำ	เลิงนงทา	ยโสธร	นายพร ผดาคเวช	
11. กลุ่มเลี้ยงโค-กระบือ บ้านเปงจาน	56	13	สวาท	เลิงนงทา	ยโสธร	นายประดิษฐ์ แสนแก้ว	
12. กลุ่มเลี้ยงโค-กระบือ บ้านคำเตย	51	13	สวาท	เลิงนงทา	ยโสธร	นายสมาน โครรรนิวะ	
13. กลุ่มเลี้ยงโค-กระบือ บ้านหนองสมบุญ	262	4	สวาท	เลิงนงทา	ยโสธร	นายชรินทร์ นามคำ	
14. กลุ่มเลี้ยงโค-กระบือ บ้านหนองเรือ	115	2	หนองเรือ	เมือง	ยโสธร	นายทองสุข สุรยงค์	
15. กลุ่มเลี้ยงโค-กระบือ บ้านโนนประทาย	230	9	หนองแห่น	กุดชุม	ยโสธร	นายทองกลาง เวฬุวนารักษ์	

ตารางภาคผนวกที่ 2.3 ข้อมูลเครือข่ายองค์กรชุมชน จังหวัดยโสธร (ต่อ)

เครือข่ายเกษตรกรก้าวหน้าเป็งงาน จ.ยโสธร

กลุ่ม	ที่อยู่					ผู้ประสานงาน	หมายเหตุ
	บ้านเลขที่	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด		
1. เครือข่ายเกษตรกรก้าวหน้าเป็งงาน จ.ยโสธร	14	13	สวาท	เลิงนกทา	ยโสธร	นายวิเชียร สมะลีย์	ประธาน
2. กลุ่มเกษตรกรหมู่ 10	60	10	โนนเปือย	กุดชุม	ยโสธร	นายทองหล่อ ขวัญทอง	
3. กลุ่มเกษตรกรหมู่ 6	9	6	ไผ่	ทรายมูล	ยโสธร	นายแสวง พันธุ์เลิศ	
4. กลุ่มเกษตรกร บ้านหนองคือน้อย		5	นาโสี	กุดชุม	ยโสธร	นายธีรพล ศรีวะสุทธิ์	
5. กลุ่มเกษตรกรบ้านท่าลาด			นาโสี	กุดชุม	ยโสธร	นางลำไพ พันธุ์เลิศ	
6. กลุ่มเกษตรกรบ้านสร้างช้าง			ไผ่	ทรายมูล	ยโสธร	นางสังกา เวฬุวนารักษ์	
7. กลุ่มเกษตรกร หมู่ 17	403/1	17	กุดชุม	กุดชุม	ยโสธร	นายวิศิษฐ์ ชูณิกากรณ์	
8. กลุ่มเกษตรกรบ้านยางเด็ย			หนองเป็ด	เมือง	ยโสธร	นายสงกา ประทุม	
9. กลุ่มเกษตรกรบ้านโคกกลาง		1	ไผ่	ทรายมูล	ยโสธร	นายสมจิตร วงษ์ศรี	
10. กลุ่มเกษตรกรบ้านสันติสุข			นาโสี	กุดชุม	ยโสธร	นางบัวทอง บุญศรี	
11. กลุ่มเกษตรกร หมู่ 1	66	1	นาสะไมย์	เมือง	ยโสธร	นายารีก ศรีสงคราม	
12. กลุ่มเกษตรกร หมู่ 12	79	12	นาสะไมย์	เมือง	ยโสธร	นายจ้านงค์ เวฬุวนารักษ์	
13. กลุ่มส่งเสริมเศรษฐกิจยั่งยืนสามแยกภูกอย			ในเมือง	เมือง	ยโสธร	นายคำสอน ศรีชนะ	
14. กลุ่มเกษตรกรบ้านนาโสี			นาโสี	กุดชุม	ยโสธร	นายสมหมาย สามสี	

ตารางภาคผนวกที่ 2.3 ข้อมูลเครือข่ายองค์กรชุมชน จังหวัดยโสธร (ต่อ)

เครือข่ายชมรมรักษาระบบนิเวศ (กลุ่มส่งเสริมเกษตรกรรมยั่งยืน)

กลุ่ม	ที่อยู่					ผู้ประสานงาน	หมายเหตุ
	บ้านเลขที่	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด		
1. เครือข่ายชมรมรักษาระบบนิเวศ (กลุ่มส่งเสริมเกษตรกรรมยั่งยืน)	57	2	นาโสี	กุดชุม	ยโสธร	นางสาวมณี หงส์พิพิธ	ประธาน
2. กลุ่มเกษตรกรบ้านหนองแคน			นาโสี	กุดชุม	ยโสธร	นายเลิศชัย มาตขาว	
3. กลุ่มเกษตรกร บ้านหนองคือน้อย		5	นาโสี	กุดชุม	ยโสธร	นายธีรพล ศรีวะสุทธิ์	
4. กลุ่มเกษตรกรบ้านท่าลาด			นาโสี	กุดชุม	ยโสธร	นางลำไพ พันธุ์เลิศ	
5. กลุ่มเกษตรกรบ้านสร้างช้าง			ไผ่	ทรายมูล	ยโสธร	นางสังกา เวฬุวนารักษ์	
6. กลุ่มเกษตรกรบ้านยางเดี่ยว			หนองเป็ด	เมือง	ยโสธร	นายสงกา ประทุม	
7. กลุ่มเกษตรกรบ้านโคกกลาง		1	ไผ่	ทรายมูล	ยโสธร	นายสมจิตร วงษ์ศรี	
8. กลุ่มเกษตรกรบ้านสันติสุข			นาโสี	กุดชุม	ยโสธร	นางบัวทอง บุญศรี	
9. กลุ่มเกษตรกรบ้านนาโสี			นาโสี	กุดชุม	ยโสธร	นายสมหมาย สามสี	
10. กลุ่มเกษตรกรธรรมชาติหนองขอ	72	2	คำแมด	กุดชุม	ยโสธร	นายสุวิษ ธนาคุณ	
11. กลุ่มเกษตรกรบ้านโนนยาง			คำแมด	กุดชุม	ยโสธร	นายบุญส่ง มาตขาว	

ตารางภาคผนวกที่ 2.3 ข้อมูลเครือข่ายองค์กรชุมชน จังหวัดยโสธร (ต่อ)

เครือข่ายกองทุนชุมชน จ.ยโสธร

กลุ่ม	ที่อยู่					ผู้ประสานงาน	หมายเหตุ
	บ้านเลขที่	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด		
1. เครือข่ายกองทุนชุมชน	57	2	นาโสี	กุดชุม	ยโสธร	นายสมหวัง ศรีมันตะ	ประธาน
2. กลุ่มสหกรณ์บ้าน โสภภูมิปุณ		2	นาโสี	กุดชุม	ยโสธร	นายบุญเพชร ทองน้อย	
3. กลุ่มสหกรณ์บ้านสันติสุข		11	นาโสี	กุดชุม	ยโสธร	นายศรีธนศักดิ์ ศรีมันตะ	
4. กลุ่มศูนย์สาธิตการตลาดบ้านคำแก้ว		4	ห้วยแก้ง	กุดชุม	ยโสธร	นายกิริวัฒน์ มุลสีวะ	
5. กลุ่มกองทุนหมู่บ้านดอนหวาย		4	โนนเปือย	กุดชุม	ยโสธร	นายเสมอ มาลัย	
6. กลุ่มร้านค้าบ้านคำกลาง		13	กุดชุม	กุดชุม	ยโสธร	นายประยูร ลำพุทธา	
7. กลุ่มศูนย์สาธิตการตลาดเพื่อผลิตบ้านดอนเชียง		11	ทรายมูล	ทรายมูล	ยโสธร	นายสุภาพ ประสงค์ศรี	
8. กลุ่มสหกรณ์บ้านหนองจาน		10	นาสะไมย์	เมือง	ยโสธร	นายสุภาพ แสงวงหา	
9. กลุ่มศูนย์สาธิตการตลาดบ้านนาโสี		1	นาโสี	กุดชุม	ยโสธร	นายสำออง มุลสีวะ	
10. กลุ่มบ้านโนนยาง			คำแมด	กุดชุม	ยโสธร	นางหนูสุน ศรีวงสุทธิ์	

ตารางภาคผนวกที่ 2.3 ข้อมูลเครือข่ายองค์กรชุมชน จังหวัดยโสธร (ต่อ)

เครือข่ายกลุ่มเกษตรกรอำเภอคำเขื่อนแก้ว

กลุ่ม	ที่อยู่					ผู้ประสานงาน	หมายเหตุ
	บ้านเลขที่	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด		
1. เครือข่ายกลุ่มเกษตรกรอำเภอคำเขื่อนแก้ว	49	9	สงเปือย	คำเขื่อนแก้ว	ยโสธร	นายนิมิตร ทาระพันธ์	ประธาน
2. กลุ่มเกษตรกรปลูกพืชฤดูแล้ง			สงเปือย	คำเขื่อนแก้ว	ยโสธร	นายจรัส ก้อนคำ	
3. กลุ่มเกษตรกรทำนาสงเปือย	186	3	สงเปือย	คำเขื่อนแก้ว	ยโสธร	นางสาวชนิดา กลิ่นรื่น	
4. กลุ่มเกษตรกรทำนาอุดง	126	3	สงเปือย	คำเขื่อนแก้ว	ยโสธร	นายประยูร บุญวัน	
5. กลุ่มเกษตรกรทำนาดงแคนใหญ่	10	9	ดงแคนใหญ่	คำเขื่อนแก้ว	ยโสธร	นายบุญสอน ทองลือ	
6. กลุ่มเกษตรกรทำนาทุ่งมน	9	7	ทุ่งมน	คำเขื่อนแก้ว	ยโสธร	นายสี พันหาร	
7. กลุ่มเกษตรกรทำนาคำ	16	3	นาคำ	คำเขื่อนแก้ว	ยโสธร	นางลำดวน แก้วศิริ	
8. กลุ่มเกษตรกรทำนาภูจาน	142	1	ภูจาน	คำเขื่อนแก้ว	ยโสธร	นายอนุสรณ์ นาเรียง	
9. กลุ่มเกษตรกรทำนาโพนทัน		4	โพนทัน	คำเขื่อนแก้ว	ยโสธร	นายประสิทธิ์ ล้วนศรี	
10. กลุ่มเกษตรกรทำนาภูจาน			ดงแคนใหญ่	คำเขื่อนแก้ว	ยโสธร	นายฉลอง วิชัย	
11. กลุ่มเกษตรกรทำนาข่อย			ข่อย	คำเขื่อนแก้ว	ยโสธร	นายสนอง สัมปันโน	

ตารางภาคผนวกที่ 2.3 ข้อมูลเครือข่ายองค์กรชุมชน จังหวัดยโสธร (ต่อ)

เครือข่ายผู้ผลิตข้าวหอมมะลิ อ.เลิงนกทา จ.ยโสธร

กลุ่ม	ที่อยู่					ผู้ประสานงาน	หมายเหตุ
	บ้านเลขที่	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด		
1. เครือข่ายผู้ผลิตข้าวหอมมะลิ อ.เลิงนกทา จ.ยโสธร	157	7	ห้องแซง	เลิงนกทา	ยโสธร	นายช้าง แสงวงศ์	ประธาน
2. กลุ่มเกษตรกรทำนาห้องแซง	157	7	ห้องแซง	เลิงนกทา	ยโสธร	นายช้าง แสงวงศ์	
3. กลุ่มเกษตรกรทำนาสร้างมิ่ง	172		สร้างมิ่ง	เลิงนกทา	ยโสธร	นายสุข มโนบุตร	
4. กลุ่มเกษตรกรทำนาเปงจาน			สวาท	เลิงนกทา	ยโสธร	นายบุญคุ้ม ชายทวีป	
5. กลุ่มเกษตรกรทำนากุดแห่	1	3	กุดแห่	เลิงนกทา	ยโสธร	นายบุญมา บุญขาว	
6. กลุ่มเกษตรกรทำนากุดเชียงหมี	174	6	กุดเชียงหมี	เลิงนกทา	ยโสธร	นายรวมศิลป์ สมประสงค์	
7. กลุ่มเกษตรกรทำนาสวาท	252	1	สวาท	เลิงนกทา	ยโสธร	นายถนอม มิ่งชัย	
8. กลุ่มเกษตรกรทำนาดงยาง	157	7	ห้องแซง	เลิงนกทา	ยโสธร	นายช้าง แสงวงศ์	
9. กลุ่มเกษตรกรธรรมชาติเหล่าหันทราย			ห้องแซง	เลิงนกทา	ยโสธร	นายบุญกว้าง บุญป้อง	
10. กลุ่มเกษตรกรทำนาโนนแดง			ห้องแซง	เลิงนกทา	ยโสธร	นายนคร แก้วหาญ	
11. กลุ่มเกษตรกรทำนาศรีแก้ว			ห้องแซง	เลิงนกทา	ยโสธร	นางกฤษณา สิทธิพงษ์	

ตารางภาคผนวกที่ 2.3 ข้อมูลเครือข่ายองค์กรชุมชน จังหวัดยโสธร (ต่อ)

เครือข่ายที่ข้อมูลสมาชิกเครือข่ายยังไม่สมบูรณ์

กลุ่ม	ที่อยู่					ผู้ประสานงาน	หมายเหตุ
	บ้านเลขที่	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด		
1. เครือข่ายโรงเรียนห้องแซง			ในเมือง	เมือง	ยโสธร		
2. เครือข่ายศูนย์สาธิตวิสาหกิจชุมชน จ.ยโสธร	15	1	หนองแห่น	กุดชุม	ยโสธร	นายผดุงศักดิ์ ปะวะกุล	
3. เครือข่ายกลุ่มเกษตรกร จ.ยโสธร	309/5	1	สวาท	เลิงนกทา	ยโสธร	นางวิไลลักษณ์ เกศกุล	

ภาคผนวกที่ 3

ตารางภาคผนวกที่ 3.1 จำนวนประชากรผู้จดทะเบียนคนจนแยกตามปัญหาความยากจน
อำเภอเมืองยโสธร พ.ศ. 2548

ที่	ประเภทปัญหา	จำนวนผู้จดทะเบียน	ร้อยละ
1	ที่ดินทำกิน		
1.1	ไม่มีที่ดินทำกิน	452	2.29
1.2	มีที่ดินทำกินแต่ไม่เพียงพอ	3,160	16.00
1.3	มีที่ดินแต่ไม่มีเอกสารสิทธิ์	903	4.57
2	คนเร่ร่อน	8	0.04
3	ประกอบอาชีพผิดกฎหมาย	7	0.04
4	นร.นศ.มีรายได้อาชีพเหมาะสม	643	3.26
5	ถูกหลอกลวง	86	0.44
6	หนี้สินภาคประชาชน		
6.1	หนี้ในระบบ	7,168	36.29
6.2	หนี้นอกระบบ	4,242	21.48
7	ที่อยู่อาศัย	1,888	9.56
8	ด้านอื่นๆ	1,193	6.04
รวม		19,750	100

ที่มา : ศูนย์อำนวยการปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะความยากจนจังหวัดยโสธร (ศตจ.จ.ยโสธร)

ตารางภาคผนวกที่ 3.2 จำนวนประชากรผู้จดทะเบียนคนจนแยกตามปัญหาความยากจน
อำเภอเลิงนกทา พ.ศ. 2548

ที่	ประเภทปัญหา	จำนวนผู้จดทะเบียน	ร้อยละ
1	ที่ดินทำกิน		
1.1	ไม่มีที่ดินทำกิน	2,860	13.81
1.2	มีที่ดินทำกินแต่ไม่เพียงพอ	1,502	7.25
1.3	มีที่ดินแต่ไม่มีเอกสารสิทธิ์	3,624	17.50
2	คนเร่ร่อน	3	0.01
3	ประกอบอาชีพผิดกฎหมาย	9	0.04
4	นร.นศ.มีรายได้อาชีพเหมาะสม	657	3.17
5	ถูกหลอกลวง	182	0.88
6	หนี้สินภาคประชาชน		0.00
6.1	หนี้ในระบบ	8,278	39.98
6.2	หนี้นอกระบบ	1,942	9.38
7	ที่อยู่อาศัย	720	3.48
8	ด้านอื่นๆ	928	4.48
รวม		20,705	100

ที่มา : ศูนย์อำนวยการปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะความยากจนจังหวัดยโสธร (ศตจ.จ.ยโสธร)

ตารางภาคผนวกที่ 3.3 จำนวนประชากรผู้จดทะเบียนคนจนแยกตามปัญหาความยากจน
อำเภอกุฉุขุม พ.ศ. 2548

ที่	ประเภทปัญหา	จำนวนผู้จดทะเบียน	ร้อยละ
1	ที่ดินทำกิน		
1.1	ไม่มีที่ดินทำกิน	806	6.07
1.2	มีที่ดินทำกินแต่ไม่เพียงพอ	1,142	8.60
1.3	มีที่ดินแต่ไม่มีเอกสารสิทธิ์	1,171	8.82
2	คนเร่ร่อน	1	0.01
3	ประกอบอาชีพผิดกฎหมาย	4	0.03
4	นร.นศ.มีรายได้อาชีพเหมาะสม	561	4.22
5	ถูกหลอกลวง	65	0.49
6	หนี้สินภาคประชาชน		
6.1	หนี้ในระบบ	6,259	47.13
6.2	หนี้นอกระบบ	1,220	9.19
7	ที่อยู่อาศัย	959	7.22
8	ด้านอื่นๆ	1,092	8.22
รวม		13,280	100

ที่มา : ศูนย์อำนวยการปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะความยากจนจังหวัดยโสธร (ศตจ.จ.ยโสธร)

ตารางภาคผนวกที่ 3.4 จำนวนประชากรผู้จดทะเบียนคนจนแยกตามปัญหาความยากจน
อำเภอคำเขื่อนแก้ว พ.ศ. 2548

ที่	ประเภทปัญหา	จำนวนผู้จดทะเบียน	ร้อยละ
1	ที่ดินทำกิน		
1.1	ไม่มีที่ดินทำกิน	1,097	7.00
1.2	มีที่ดินทำกินแต่ไม่เพียงพอ	2,573	16.42
1.3	มีที่ดินแต่ไม่มีเอกสารสิทธิ์	643	4.10
2	คนเร่ร่อน	8	0.05
3	ประกอบอาชีพผิดกฎหมาย	4	0.03
4	นร.นศ.มีรายได้อาชีพเหมาะสม	500	3.19
5	ถูกหลอกลวง	55	0.35
6	หนี้สินภาคประชาชน		
6.1	หนี้ในระบบ	5,948	37.95
6.2	หนี้นอกระบบ	1,929	12.31
7	ที่อยู่อาศัย	1,203	7.68
8	ด้านอื่นๆ	1,713	10.93
รวม		15,673	100

ที่มา : ศูนย์อำนวยการปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะความยากจนจังหวัดยโสธร (ศตจ.จ.ยโสธร)

ตารางภาคผนวกที่ 3.5 จำนวนประชากรผู้จดทะเบียนคนจนแยกตามปัญหาความยากจน
อำเภอทรายมูล พ.ศ. 2548

ที่	ประเภทปัญหา	จำนวนผู้จดทะเบียน	ร้อยละ
1	ที่ดินทำกิน		
1.1	ไม่มีที่ดินทำกิน	264	3.88
1.2	มีที่ดินทำกินแต่ไม่เพียงพอ	1,578	23.18
1.3	มีที่ดินแต่ไม่มีเอกสารสิทธิ์	92	1.35
2	คนเร่ร่อน	7	0.10
3	ประกอบอาชีพผิดกฎหมาย	4	0.06
4	นร.นศ.มีรายได้อาชีพเหมาะสม	191	2.81
5	ถูกหลอกลวง	43	0.63
6	หนี้สินภาคประชาชน		
6.1	หนี้ในระบบ	2,412	35.42
6.2	หนี้นอกระบบ	784	11.51
7	ที่อยู่อาศัย	822	12.07
8	ด้านอื่นๆ	612	8.99
รวม		6,809	100

ที่มา : ศูนย์อำนวยการปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะความยากจนจังหวัดยโสธร (ศตจ.จ.ยโสธร)

ตารางภาคผนวกที่ 3.6 จำนวนประชากรผู้จดทะเบียนคนจนแยกตามปัญหาความยากจน
อำเภอมหาชนะชัย พ.ศ. 2548

ที่	ประเภทปัญหา	จำนวนผู้จดทะเบียน	ร้อยละ
1	ที่ดินทำกิน		
1.1	ไม่มีที่ดินทำกิน	1,050	7.33
1.2	มีที่ดินทำกินแต่ไม่เพียงพอ	1,945	13.58
1.3	มีที่ดินแต่ไม่มีเอกสารสิทธิ์	414	2.89
2	คนเร่ร่อน	5	0.03
3	ประกอบอาชีพผิดกฎหมาย	2	0.01
4	นร.นศ.มีรายได้อาชีพเหมาะสม	482	3.36
5	ถูกหลอกลวง	108	0.75
6	หนี้สินภาคประชาชน		
6.1	หนี้ในระบบ	5,530	38.60
6.2	หนี้นอกระบบ	1,706	11.91
7	ที่อยู่อาศัย	1,182	8.25
8	ด้านอื่นๆ	1,903	13.28
รวม		14,327	100

ที่มา : ศูนย์อำนวยการปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะความยากจนจังหวัดยโสธร (ศตจ.จ.ยโสธร)

ตารางภาคผนวกที่ 3.7 จำนวนประชากรผู้จดทะเบียนคนจนแยกตามปัญหาความยากจน
อำเภอป่าต้ว พ.ศ. 2548

ที่	ประเภทปัญหา	จำนวนผู้จดทะเบียน	ร้อยละ
1	ที่ดินทำกิน		
1.1	ไม่มีที่ดินทำกิน	459	5.66
1.2	มีที่ดินทำกินแต่ไม่เพียงพอ	1,336	16.47
1.3	มีที่ดินแต่ไม่มีเอกสารสิทธิ์	795	9.80
2	คนเร่ร่อน	2	0.02
3	ประกอบอาชีพผิดกฎหมาย	0	0.00
4	นร.นศ.มีรายได้อาชีพเหมาะสม	132	1.63
5	ถูกหลอกลวง	43	0.53
6	หนี้สินภาคประชาชน		
6.1	หนี้ในระบบ	3,536	43.60
6.2	หนี้นอกระบบ	1,092	13.46
7	ที่อยู่อาศัย	471	5.81
8	ด้านอื่นๆ	245	3.02
รวม		8,111	100

ที่มา : ศูนย์อำนวยการปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะความยากจนจังหวัดยโสธร (ศตจ.จ.ยโสธร)

ตารางภาคผนวกที่ 3.8 จำนวนประชากรผู้จดทะเบียนคนจนแยกตามปัญหาความยากจน
อำเภอค้อวัง พ.ศ. 2548

ที่	ประเภทปัญหา	จำนวนผู้จดทะเบียน	ร้อยละ
1	ที่ดินทำกิน		
1.1	ไม่มีที่ดินทำกิน	68	1.00
1.2	มีที่ดินทำกินแต่ไม่เพียงพอ	913	13.42
1.3	มีที่ดินแต่ไม่มีเอกสารสิทธิ์	715	10.51
2	คนเร่ร่อน	2	0.03
3	ประกอบอาชีพผิดกฎหมาย	2	0.03
4	นร.นศ.มีรายได้อาชีพเหมาะสม	3	0.04
5	ถูกหลอกลวง	28	0.41
6	หนี้สินภาคประชาชน		0.00
6.1	หนี้ในระบบ	2,544	37.40
6.2	หนี้นอกระบบ	632	9.29
7	ที่อยู่อาศัย	875	12.86
8	ด้านอื่นๆ	1,020	15.00
	รวม	6,802	100

ที่มา : ศูนย์อำนวยการปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะความยากจนจังหวัดยโสธร (ศตจ.จ.ยโสธร)

ตารางภาคผนวกที่ 3.9 จำนวนประชากรผู้จดทะเบียนคนจนแยกตามปัญหาความยากจน
อำเภอไทยเจริญ พ.ศ. 2548

ที่	ประเภทปัญหา	จำนวนผู้จดทะเบียน	ร้อยละ
1	ที่ดินทำกิน		
1.1	ไม่มีที่ดินทำกิน	694	8.50
1.2	มีที่ดินทำกินแต่ไม่เพียงพอ	1,282	15.70
1.3	มีที่ดินแต่ไม่มีเอกสารสิทธิ์	537	6.58
2	คนเร่ร่อน	9	0.11
3	ประกอบอาชีพผิดกฎหมาย	5	0.06
4	นร.นศ.มีรายได้อาชีพเหมาะสม	348	4.26
5	ถูกหลอกลวง	135	1.65
6	หนี้สินภาคประชาชน		
6.1	หนี้ในระบบ	3,140	38.45
6.2	หนี้นอกระบบ	1,033	12.65
7	ที่อยู่อาศัย	589	7.21
8	ด้านอื่นๆ	395	4.84
รวม		8,167	100

ที่มา : ศูนย์อำนวยการปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะความยากจนจังหวัดยโสธร (ศตจ.จ.ยโสธร)

ตารางภาคผนวกที่ 3.10 ผลการจดทะเบียนและให้ความช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาสังคมและความยากจนแยกตามประเภทปัญหา ข้อมูล ณ วันที่ 15 ตุลาคม 2548

ที่	อำเภอ	จำนวนผู้มาลงทะเบียน			ที่ดินทำกิน (สย.1)		คนเร่ร่อน (สย.2)		ประกอบอาชีพผิด กฎหมาย (สย.3)		นร.นศ.ที่ต้องการมีงานทำ (สย.4)				ถูกหลอกลวง (สย.5)	
		ชาย	หญิง	รวม	ผลการจดทะเบียน	ผลการให้ความช่วยเหลือ	ผลการจดทะเบียน	ผลการให้ความช่วยเหลือ	ผลการจดทะเบียน	ผลการให้ความช่วยเหลือ	ผลการจดทะเบียน	ผลการให้ความช่วยเหลือ			ผลการจดทะเบียน	ผลการให้ความช่วยเหลือ
												จดทะเบียน	ไม่จดทะเบียน	รวม		
1	เมืองขุโข้ว	6,244	8,588	14,832	4,515	1,980	8	8	7	7	643	643	124	767	86	86
2	เลิงนกทา	7,534	6,977	14,511	7,986	3,071	3	3	9	9	657	657	252	909	182	182
3	กุฉินท	5,362	3,998	9,360	3,119	2,566	1	1	4	4	561	561	100	661	65	65
4	คำเขื่อนแก้ว	4,681	5,750	10,431	4,313	1,212	8	8	4	4	500	500	6	506	55	55
5	ทรายมูล	2,119	2,696	4,815	1,934	13,34	7	7	4	4	191	191	63	254	43	43
6	มหาชนะชัย	4,535	4,877	9,412	3,409	1,274	5	5	2	2	482	482	0	482	108	86
7	ป่าดัว	2,796	3,006	5,802	2,590	1,449	2	2	0	0	132	132	41	97	43	28
8	ค้อวัง	1,910	2,232	4,142	1,696	485	2	2	2	2	3	3	42	45	28	28
9	ไทยเจริญ	2,782	2,514	5,296	2,513	497	9	9	5	5	348	348	34	382	135	135
รวม		37,963	40,638	78,601	32,075	13,868	45	45	37	37	3,517	3,517	3,517	4,103	745	708

ที่มา : ศูนย์อำนวยการปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะความยากจนจังหวัดขุโข้ว (ศจอ.จย.โข้ว)

ตารางภาคผนวกที่ 3.11 ผลการจดทะเบียนและให้ความช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาสังคมและความยากจนแยกตามประเภทปัญหา ข้อมูล ณ วันที่ 15 ตุลาคม 2548

อำเภอ	หนี้สินภาคประชาชน(สย.6)				คนจนไม่มีที่อยู่อาศัย (สย.7)		ยอดรวม(ไม่รวมปัญหาอื่นๆ(สย.8)และนร./นศ.ไม่จดทะเบียน(สย.4)		ปัญหาอื่น(สย.8)		รวมผลการจดทะเบียนทั้งสิ้น	รวมผลการให้ความช่วยเหลือ*ทั้งสิ้น	ร้อยละของการช่วยเหลือ
	หนี้ในระบบ		หนี้นอกระบบ										
	ผลการจดทะเบียน	ผลการให้ความช่วยเหลือ	ผลการจดทะเบียน	ผลการให้ความช่วยเหลือ	ผลการจดทะเบียน	ผลการให้ความช่วยเหลือ	ผลการจดทะเบียน	ผลการให้ความช่วยเหลือ	ผลการจดทะเบียน	ผลการให้ความช่วยเหลือ			
เมืองยโสธร	7,168	4,500	4,242	4,242	1,888	826	18,557	12,292(+2)	1,193	1,193	19,750	13,485(+2)	68.28(0+0.1)
เลิงนกทา	8,287	8,038	1,924	1,924	720	532(+80)	19,777	14,434(+1499)	928	928	20,705	15,362(+1499)	74.19(+7.24)
กุดชุม	6,259	4,874	1,220	1,220	959	889	12,188	10,180	1,092	1,092	13,280	11,272	84.88
คำเขื่อนแก้ว	5,948	4864(+1037)	1,929	1,929	1,203	888(+157)	13,960	9,460(+1281)	1,713	1,713	15,673	11,173(+1281)	71.29(+8.18)
ทรายมูล	2,412	1,978	784	784	822	822	6,197	5,163(+51)	612	612	6,809	5,755(+51)	84.81(+0.74)
มหาชนะชัย	5,530	5530(+911)	1,706	1,706	1,182	419	12,424	9,504(+911)	1,903	1,903	14,327	11,407(+911)	79.62(+6.36)
ป่าดัว	3,536	3,430	1,092	1,092	471	116(+59)	7,866	6,173(+1019)	245	245	8,111	6,418(+1019)	79.13(+12.57)
ค้อวัง	2,544	2,544	632	632	875	184	5,782	3,880	1,020	1,020	6,802	4,900	72.04
ไทยเจริญ	3,140	3,140	1,033	1,033	589	448	7,772	5,615(+100)	395	395	8,167	6,010(+100)	73.59(+1.23)
รวม	44,815	38,898(+1984)	14,580	14,580	8,709	5,124(+296)	104,523	76,601(+4763)	9,101	9,101	113,624	85,802(+4763)	75.51(+4.28)

หมายเหตุ

1. รวมผลการให้ความช่วยเหลือทั้งสิ้น* = ผลการให้ความช่วยเหลือทั้ง 8 ประเภทปัญหา แต่ไม่รวม นร./นศ.ที่ไม่ได้จดทะเบียนแต่ให้ความช่วยเหลือ
2. ผลการจดทะเบียนเพิ่มขึ้น 479 ราย = 104,523-104,044 เนื่องจากมีการจดทะเบียนที่สำนักทะเบียนอื่นแล้วโอนย้ายมาที่จังหวัดยโสธร
3. ยอดเพิ่มขึ้น 479 ราย อยู่ในปัญหา นร./นศ. ต้องการมีงานทำ

ภาคผนวกที่ 4

ภาคผนวกที่ 4.1

แบบสอบถามเพื่อวิเคราะห์ศักยภาพของกลุ่ม/องค์กร
โครงการวิจัยการพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่จังหวัดยโสธร

ลำดับที่.....กลุ่ม/องค์กรประชาชนสหกรณ์/สหกรณ์

ชื่อกลุ่ม/องค์กรประชาชน/สหกรณ์.....

1. ข้อมูลกลุ่ม/องค์กร

1. ชื่อ ที่อยู่ ผู้นำองค์กรหรือผู้ตอบแบบสอบถาม

ชื่อ-สกุล.....อายุ.....ตำแหน่ง.....

ที่ตั้งกลุ่ม เลขที่.....ถนน.....หมู่ที่.....บ้าน.....

ตำบล.....อำเภอ.....

หมายเลขโทรศัพท์.....โทรสาร.....

2. การดำเนินงานของกลุ่ม/องค์กร

2.1 มีการดำเนินธุรกิจในด้าน.....

2.2 จำนวนปีที่กลุ่มได้ดำเนินงานมาแล้ว.....ปี

2.3 สมาชิกของกลุ่ม/องค์กรในปัจจุบัน.....กลุ่ม หรือ คน

2.4 เงินทุนหมุนเวียนของกลุ่ม ประมาณ.....บาท

3. คณะกรรมการดำเนินงาน

3.1 ชื่อ-สกุล ประธานกลุ่ม.....

3.2 ชื่อ-สกุล ผู้จัดการกลุ่ม.....

3.3 รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุมในครั้งนี้

1) ชื่อ-สกุล.....ตำแหน่ง.....

2) ชื่อ-สกุล.....ตำแหน่ง.....

3) ชื่อ-สกุล.....ตำแหน่ง.....

4. รายชื่อผู้ที่จะประสานงานกับ โครงการวิจัย

ชื่อ-สกุล.....ตำแหน่ง.....

หมายเลขโทรศัพท์.....

ลำดับที่.....กลุ่ม/องค์กรประชาชนสหกรณ์/สหกรณ์

ชื่อกลุ่ม/องค์กรประชาชน/สหกรณ์.....

2. วิเคราะห์จุดแข็งของกลุ่ม/องค์กรประชาชนสหกรณ์/สหกรณ์ ของตน

1. ขอให้ท่านบอก จุดแข็ง ของกลุ่ม/องค์กรของท่าน

(จุดแข็ง คือ บอกเรื่องที่เป็นผลงาน โดดเด่น ที่มีชื่อเสียงของกลุ่มฯตนเอง ที่กลุ่มตนเองพัฒนาขึ้นมา)

- 1)
- 2)
- 3)
- 4)
- 5)
- 6)

2. จุดเด่นข้อใดที่จะสามารถให้การช่วยเหลือ เกื้อกูล สนับสนุนกลุ่ม/องค์กรอื่นได้

- 1)
- 2)
- 3)
- 4)
- 5)

ลำดับที่.....กลุ่ม/องค์กรประชาชนสหกรณ์/สหกรณ์

ชื่อกลุ่ม/องค์กรประชาชน/สหกรณ์.....

3. วิเคราะห์จุดอ่อนของกลุ่ม/องค์กรประชาชนสหกรณ์/สหกรณ์ ของตน

1. ขอให้ท่านบอก จุดอ่อน ของกลุ่ม/องค์กรของท่าน

(จุดอ่อน คือ เป็นเรื่องที่เป็นข้อปัญหา อุปสรรคในการดำเนินงาน ที่เกิดจากตัวองค์กรเอง)

- 1)
- 2)
- 3)
- 4)
- 5)
- 6)

2. จุดอ่อนใด ที่ต้องการความช่วยเหลือแลกเปลี่ยนกับกลุ่มอื่น

- 1)
- 2)
- 3)
- 4)
- 5)

ลำดับที่.....กลุ่ม/องค์กรประชาชนสหกรณ์/สหกรณ์

ชื่อกลุ่ม/องค์กรประชาชน/สหกรณ์.....

4.วิเคราะห์ โอกาส ของกลุ่ม/องค์กรประชาชนสหกรณ์/สหกรณ์ของตน

1. ขอให้ท่านบอก โอกาส ของกลุ่ม/องค์กรของท่าน

(โอกาส คือ เป็นสิ่งที่องค์กรของท่านรับประโยชน์จากการกระทำของคนอื่นหรือกลุ่มอื่น เช่น นโยบายของรัฐบาลหรือของผู้ว่าซีอีโอ หรือเกิดจากความต้องการของตลาดซึ่งมีประโยชน์ต่อกลุ่มของท่าน)

- 1)
- 2)
- 3)
- 4)
- 5)
- 6)
- 7)

ลำดับที่.....กลุ่ม/องค์กรประชาชนสหกรณ์/สหกรณ์

ชื่อกลุ่ม/องค์กรประชาชน/สหกรณ์.....

5.วิเคราะห์ อุปสรรค ของกลุ่ม/องค์กรประชาชนสหกรณ์/สหกรณ์ของคุณ

1. ขอให้ท่านบอก อุปสรรค ของกลุ่ม/องค์กรของท่าน

(อุปสรรค คือ เป็นสิ่งหรือปัจจัยภายนอกที่คนอื่นกระทำแล้วส่งผลกระทบต่อถึงกลุ่มของท่านและก่อให้เกิดอุปสรรคในการดำเนินงานองค์กรของท่านเอง เช่น กลุ่มที่เป็นคู่แข่งลดราคาสินค้า น้ำท่วม ฝนแล้ง นโยบายของรัฐ กฎหมายหรือกฎระเบียบต่างๆที่กำหนดขึ้นแล้ว กลุ่มได้รับผลกระทบทางลบ)

- 1)
- 2)
- 3)
- 4)
- 5)
- 6)
- 7)

ลำดับที่.....กลุ่ม/องค์กรประชาชนสหกรณ์/สหกรณ์

ชื่อกลุ่ม/องค์กรประชาชน/สหกรณ์.....

6. การเข้าร่วมเครือข่าย

1. ปัจจุบัน กลุ่มของท่าน ได้มีการเชื่อมโยงกับกลุ่มอื่นเป็นเครือข่ายใดบ้าง

- 1)
- 2)
- 3)
- 4)
- 5)

2. ถ้าหากปัจจุบันกลุ่มของท่านยังไม่ได้เป็นสมาชิกหรือร่วมทำกิจกรรมเป็นเครือข่ายกับกลุ่มใดเลย แล้วท่านสนใจจะเชื่อมโยงกับกลุ่มองค์กรอื่นในลักษณะเป็นเครือข่ายเพื่อทำกิจกรรมในรูปแบบต่างๆหรือไม่

1) ไม่สนใจ

2) สนใจ ในเรื่อง

2.1) ทางวิชาการ คือ การแลกเปลี่ยนความรู้ร่วมกันด้าน
บริหารงาน ด้านร่วมมือพัฒนาบุคลากร ด้านข้อมูลข่าวสารและ
เทคโนโลยีใช้ร่วมกัน

2.2) ทำธุรกิจร่วมกัน (เพื่อลดต้นทุนค่าใช้จ่าย, ใช้ทรัพยากร
ร่วมกัน, ได้ประโยชน์ร่วมกัน)

2.3) สังคม (ร่วมมือเพื่อสมาชิกในกลุ่มและระหว่างกลุ่ม, เอื้อ
อาทรแก่ชุมชน, สร้างคุณค่าแก่คนในสังคม)

2.4) อื่นๆ (ระบุ).....

.....

แนวทางการทำแผนยุทธศาสตร์ของกลุ่ม
กระบวนการวิเคราะห์สถานการณ์โครงการพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่จังหวัดยโสธร

1. เป้าหมาย

- เพื่อปรับปรุงตนเองให้ถึงเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ขององค์กร

2. วิธีการทำแผนกลยุทธ์

1. กำหนดคณะทำงาน
2. การจัดเตรียมข้อมูลพื้นฐานเพื่อใช้ตรวจสอบและอ้างอิง
3. การจัดหาวิทยากรกระบวนการ
4. การจัดเวที

3. การแสดงความคิดเห็น แบบมีส่วนร่วม ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับกลุ่ม ต้องมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น เพื่อก่อให้เกิดอุดมการณ์ร่วม สร้างกระบวนการมีส่วนร่วม

- คิด • ทำ • ติดตาม • รับผล (ดี ไม่ดี) -

ปัจจัยภายในที่เป็นผลจากการดำเนินการของกลุ่ม

- หากเป็นสิ่งที่ดี ถือว่าเป็นจุดแข็งที่จะรักษาไว้ และนำไปเป็นจุดขาย
- หากเป็นเรื่องไม่ดี ถือว่าเป็นจุดอ่อนที่กลุ่มต้องพยายามลดหรือทำให้หมดไป
- ปัจจัยภายนอกที่เป็นผลมาจากคนอื่นทำ (เริ่มจากใกล้ตัวออกไปไกลตัว) แล้วผลนั้นมีต่อกลุ่ม
- หากเป็นผลดี ถือว่าเป็นโอกาส กลุ่มใดที่มองเห็นโอกาสมาก่อนแล้วนำมาพร้อมกับจุดแข็งของกลุ่มแล้วทำกิจกรรมให้ตอบสนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมายได้ก่อน ก็จะนำผลสำเร็จมาสู่องค์กรก่อน
- หากเป็นผลไม่ดี ถือว่าเป็นอุปสรรคที่กลุ่มจะต้องเตรียมตัวตั้งรับกับปัญหาที่จะเกิดขึ้น

จุดแข็ง	จุดอ่อน
+	-
โอกาส	อุปสรรค
+	-

4. ในแต่ละเรื่อง (จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค) ให้ช่วยกันระดมความคิดเห็นแล้ว สรุปประเด็นที่สำคัญประมาณเรื่องละ 4-5 ข้อ ข้อเสนอความคิดเห็นต่างๆต้องเป็นเรื่องที่ทำได้++การวิเคราะห์สถานการณ์ เพื่อบอกเราว่าปัจจุบันเราเป็นอย่างไร

5. การจัดกลุ่มกลยุทธ์

ปัจจัยภายนอก	โอกาส	อุปสรรค
ปัจจัยภายใน		
จุดแข็ง	ก1	ก2
จุดอ่อน	ข1	ข2

6. การสร้างวิสัยทัศน์ เพื่อจะบอกว่าเราอย่างไรหรือต้องการเป็นอย่างไรในอนาคต

วิสัยทัศน์ที่ดีควร

- ทำได้
- วัดได้
- ทำทาย
- สง่างาม

7. การกำหนดภารกิจหรือพันธกิจ เพื่อบอกว่าถ้าจะไปให้ถึงวิสัยทัศน์นั้นต้องทำอะไรบ้าง

8. การกำหนดวัตถุประสงค์ในแต่ละภารกิจนั้นมีวัตถุประสงค์อะไรบ้าง

9. กำหนดเป้าหมายหรือตัวชี้วัดในแต่ละวัตถุประสงค์ มีการกำหนดค่าเป้าหมายอย่างไร ควรเป็นตัวเลขที่วัดได้ชัดเจน เช่น ยอดขายเพิ่มขึ้นร้อยละ 5 ต่อปี

10. การกำหนดกลยุทธ์หรือวิธีการที่จะไปถึงเป้าหมายนั้น ต้องทำอะไรบ้าง ซึ่งจะเขียนออกมาเป็นแผนงาน โครงการ และงบประมาณ

11. ก็จะได้ร่างแผนกลยุทธ์ ซึ่งแผนระยะสั้นประมาณ 3-5 ปี ซึ่งในแต่ละปีก็จะมีโครงการต่างๆที่กลุ่มต้องดำเนินการ ร่างแผนกลยุทธ์ดังกล่าวต้องนำเข้าไปประชุมกลุ่ม เพื่อรองรับแผนกลยุทธ์

12. การนำแผนกลยุทธ์แปลงสู่การปฏิบัติ

13. การติดตามและประเมินผล ว่าเป็นไปตามแผนงาน/โครงการที่กำหนดหรือไม่

ลำดับที่.....ชื่อกลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์.....
1. กิจกรรม/งาน/ธุรกิจที่ทำในปัจจุบัน
1.
2.
3.
4.
5.
ชื่อผู้ประสานงาน.....ตำแหน่ง.....หมายเลขโทรศัพท์/มือถือ.....

2. จุดแข็ง/ความโดดเด่นขององค์กร/ข้อได้เปรียบขององค์กร

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.

3. จุดอ่อน/ข้ออ่อนแอขององค์กร/ข้อเสียเปรียบขององค์กร

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.

4. การเชื่อมโยงเครือข่ายปัจจุบัน

1. ยังไม่มี เพราะ.....
2. เคยเชื่อมโยง แต่ปัจจุบันเลิกแล้ว เชื่อมกับองค์กรใด.....
ที่อยู่อำเภอ.....จังหวัด.....
เหตุผลที่เลิกเชื่อมโยงเพราะ.....
3. ต้องการจะเชื่อมโยง กับกลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์ที่ ทำกิจกรรม/ธุรกิจเกี่ยวกับ.....
.....
โดยกลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์ จะให้ความช่วยเหลือ (สิ่งที่มีเกิน).....
.....
โดยกลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์ จะขอความช่วยเหลือ (สิ่งที่ขาด).....
.....
4. ไม่ต้องการเชื่อมโยงเพราะ.....
.....

ตารางภาคผนวกที่ 4.2 รายชื่อผู้นำกลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์ที่เข้าร่วมประชุมกลุ่มย่อยครั้งที่ 1 พื้นที่อำเภอเมือง
ยโสธร ทราชมูล และป่าดัว วันที่ 21 กันยายน 2548

ที่	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง	หน่วยงาน	ที่อยู่
1	นางจันทร์ พระสว่าง	กรรมการ	สหกรณ์ออมทรัพย์ รพ.ยโสธร	บ้านโพธิญาณ ม.6 ต.โพธิ์ไทร อ.ป่าดัว
2	นายธงชัย ชูรัตน์	ประธานกลุ่ม	กลุ่มปุ๋ยชีวภาพบ้านโพธิญาณ	บ้านโพธิญาณ ม.6 ต.โพธิ์ไทร อ.ป่าดัว
3	นายวิจิต อินอ่อน	กรรมการปุ๋ย	กลุ่มปุ๋ยชีวภาพบ้านโพธิญาณ	22/2 ม.6 ต.โพธิ์ไทร อ.ป่าดัว จ.ยโสธร
4	นายทองสุข อุปชัย	กลุ่มปุ๋ยชีวภาพ	กลุ่มปุ๋ยชีวภาพบ้านโพธิญาณ	30 ม.6 ต.โพธิ์ไทร อ.ป่าดัว จ.ยโสธร
5	นางถวายน มุลสง	กรรมการ	กลุ่มศูนย์สาริการตลาด	37 ม.11 ต.ทราชมูล อ.ทราชมูล
6	นางทองใบ บุญทวี	สมาชิกกลุ่ม	กลุ่มศูนย์สาริการตลาด	37 ม.11 ต.ทราชมูล อ.ทราชมูล
7	นายสุภาพ ประสงค์สี	ประธาน	กลุ่มศูนย์สาริการตลาด	37 ม.11 ต.ทราชมูล อ.ทราชมูล
8	นายมือ คำแสง	ประธาน	กลุ่มเลี้ยงโค ต.น้ำคำใหญ่	บ้านน้ำคำใหญ่ ต.น้ำคำใหญ่ อ.เมือง
9		ประธาน	สหกรณ์เครดิตยูเนียนโนนตาล	6/1 ซ.โนนตาล 2 ต.โนนเมือง อ.เมือง
10	นางยู เรืองศรี	กรรมการ	สหกรณ์เครดิตยูเนียนโนนตาล	
11	นายอุดมศักดิ์ แก้วจันทร์	กรรมการ	สอ.สาธารณสุขยโสธร จำกัด	ถ.ศาลากลาง
12	น.ส.ธนกรณ์ แซ่ไหล	จนท.ทะเบียน	สอ.สาธารณสุขยโสธร จำกัด	ถ.ศาลากลาง
13	นายวุฒิชัย คุรุภัณฑ์	กรรมการ	สอ. พจ. ยโสธร จำกัด	ถ.ศาลากลาง 3 ต.โนนเมือง อ.เมือง
14	นายสุทธิโรจน์ เจ็ดจันทร์งาม	รองประธาน		
15	นายมนัส คำทอง	ที่ปรึกษา	สหกรณ์สมัชชา ต.ไผ่	146 ม.16 ต.ทราชมูล อ.ทราชมูล
16	นายชาติรี แก้วทอง	ประธาน	จักรสาน	131 ม.3 บ้านทุ่งนางโกล
17	น.ส.วนิดา มัชฌิมา	บัญชี	จักรสาน	119 ม.3 บ้านทุ่งนางโกล
18	นางทองสวย จันทร์วัตร	ประชาสัมพันธ์	จักรสาน	8 ม.3 บ้านทุ่งนางโกล
19	นางนภาพร เชื้อตระกูล	พยาบาลวิชาชีพ	ร.พ.ยโสธร	ถ.แจ้งสนิท อ.เมือง จ.ยโสธร
20	นายสมศักดิ์ ประสมศรี	เลขานุการ	กองทุนหมู่บ้านตาดทอง	215/11 ต.ตาดทอง อ.เมือง จ.ยโสธร
21	นายบุญเรือง คำไพ	ประธาน	ที่ทำการกำนัน ต.ตาดทอง	86/11 ต.ตาดทอง อ.เมือง จ.ยโสธร
22	นายศักดิ์ชาย เชื้อสุกโรบล	ผู้จัดการ	สอ.ครูยโสธร	272 ถ.เลี้ยงเมือง อ.เมือง จ.ยโสธร
23	จสอ.ประยูร ทองโสม	เลขา	กลุ่มเกษตรอินทรีย์	161 ม.12 ต.นาสะไมย์ อ.เมือง
24	นายขวัญไชย ทาระพันธ์	กรรมการ	กลุ่มเกษตรอินทรีย์	161 ม.12 ต.นาสะไมย์ อ.เมือง
25	นางบุญย้อย สุวรรณเพชร	กรรมการ	กลุ่มเกษตรอินทรีย์	161 ม.12 ต.นาสะไมย์ อ.เมือง
26	นายสุวรรณ โล่ทามิ	กรรมการ	กลุ่มน้ำ-ไฟฟ้า	บ้านกล้วย หมู่ที่ 5
27	นายวินัย เศรษฐี	เลขา	สหกรณ์การเกษตรทุ่งนางโกล	108 หมู่ 1 ต.ทุ่งนางโกล อ.เมือง
28	นายชาติไทย เศรษฐี	ประธาน	สหกรณ์การเกษตรทุ่งนางโกล	108 หมู่ 1 ต.ทุ่งนางโกล อ.เมือง
29	นายบุญเลิศ องอาจ	กรรมการ	สหกรณ์การเกษตรทุ่งนางโกล	178 หมู่ 1 ต.ทุ่งนางโกล อ.เมือง
30	นางยุพา ลอยฟ้า	ผู้จัดการ	สอ.ตำรวจยโสธร	ก.ตำรวจ ต.โนนเมือง อ.เมือง จ.ยโสธร
31	นางลมูล สังขระมย์	กรรมการ	สหกรณ์เครดิตยูเนียนโนนตาล	6/1 ซ.โนนตาล 2 ต.โนนเมือง อ.เมือง
32	น.ส.น้อย พันธุ์สาย	กรรมการ	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าดอนกลอย	90 ม.6 ต.ค้อเหนือ อ.เมือง จ.ยโสธร
33	นายโพธิ์ สมพันธ์	ครู คส.2	สหกรณ์ออมทรัพย์ครูยโสธร	สหกรณ์ออมทรัพย์ครูยโสธร
34	นายบุญ พันธเลิศ	รองประธาน	สหกรณ์สมัชชาคนจน	1/5 ม.6 ต.ไผ่ อ.ทราชมูล จ.ยโสธร
35	นางพรภิรมย์ ทองแก้ว	สมาชิก	สหกรณ์สมัชชาคนจน	1/5 ม.6 ต.ไผ่ อ.ทราชมูล จ.ยโสธร
36	นายพยุศักดิ์ วงษ์เถียงญาณ	ห. ฝ่ายการตลาด	สกก.เมืองยโสธร	8-10 ถ.แจ้งสนิท อ.เมือง จ.ยโสธร
37	นายทองอินทร์ คำสุข	กรรมการ	สกก.เมืองยโสธร	8-10 ถ.แจ้งสนิท อ.เมือง จ.ยโสธร
38	นายเจริญ พิสาวาณี	ประธาน	สหกรณ์ผู้ใช้น้ำบ้านคอนกลอย	25 ม.5 ต.ค้อเหนือ อ.เมือง จ.ยโสธร

ตารางภาคผนวกที่ 4.2 รายชื่อผู้นำกลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์ที่เข้าร่วมประชุมกลุ่มย่อยครั้งที่ 1 พื้นที่อำเภอเมือง
ยโสธร ทรายมูล และป่าดิว วันที่ 21 กันยายน 2548 (ต่อ)

ที่	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง	หน่วยงาน	ที่อยู่
39	นายทศศักดิ์ วงษ์แสวง	กรรมการ	สหกรณ์ออมทรัพย์สนง.จนท.	สนง.รพช.เก่า
40	นายวิจารณ์ มาศพล	ประธาน	สหกรณ์ครูยโสธร	อ.เมือง จ.ยโสธร
41	นายสุศิป์ บุญทศ	ற்றுญิก	สมัชชาเกษตรกร	6 ม.13 ต.กระจาย
42	นายคำนวน สว่างเพชร	ประธาน	สกก.สมัชชาป่าดิว จำกัด	25 ม.13 ต.กระจาย อ.ป่าดิว จ.ยโสธร
43	นายสมัย เต่าณา	กรรมการ	สกก.สมัชชาป่าดิว จำกัด	
44	นางดวงจินดา คำสุข	ற்றுญิก	สหกรณ์ รพ.ยโสธร	8 ม.7 ต.ทุมว้าน อ.เมือง
45	นางคุณนี วิเศษแก้ว	เลขานุการ	กลุ่มเกษตรกรเพาะเห็ดค้อเหนือ	โครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณหนองอึ่ง
46	นายบัวพันธ์ เศษสุวรรณ	ประธาน	กลุ่มเกษตรกรเพาะเห็ดค้อเหนือ	ม.12 ต.ค้อเหนือ อ.เมือง จ.ยโสธร
47	น.ส.บุญสา สัมมะนา	ற்றுญิก	กลุ่มเกษตรกรเพาะเห็ดค้อเหนือ	ม.12 ต.ค้อเหนือ อ.เมือง จ.ยโสธร
48	นายทิวา เพิ่มศา	รองประธาน	สหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุข	ถ.ศาลากลาง อ.เมือง จ.ยโสธร

ตารางภาคผนวกที่ 4.3 รายชื่อผู้นำกลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์ที่เข้าร่วมประชุมกลุ่มย่อยครั้งที่ 2

พื้นที่อำเภอมหาชนะชัย อำเภอก้อวัง และคำเขื่อนแก้ว วันที่ 6 ตุลาคม 2548

ที่	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง	หน่วยงาน	ที่อยู่
1	นายอำพร วงษ์คำชัย	ที่ปรึกษา	กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต	01-6005095
2	นายพล ไร่คุณ	ประธานกลุ่ม	บ้านพลไวก หมู่ที่ 3	09-7175479
3	นางอุทัย พันนา	เหรัญญิก	กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต	-
4	นางเมตตา ทองเฟื่อง	กรรมการ	กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต	หมู่ 3 บ้านโพนแพง ต.น้ำอ้อม อ.ก้อวัง จ.ยโสธร 06-6273461
5	นางมณีวรรณ รัตนวรรณ	กรรมการ	กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต	หมู่ 3 บ้านโพนแพง ต.น้ำอ้อม อ.ก้อวัง จ.ยโสธร 05-0012522
6	นางเพ็ญวิภา บุญพิมพ์	กรรมการ	กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต	หมู่ 3 บ้านโพนแพง ต.น้ำอ้อม อ.ก้อวัง (05-7621718)
7	นางรุ่งนิตยา เสริมพงษ์	เลขานุการ	กองทุนหมู่บ้านม่วง หมู่ที่ 1	หมู่ที่ 1 บ้านม่วง ต.ม่วง อ.มหาชนะชัย จ.ยโสธร
8	นางอำพร อนุมาศ	กรรมการ	กองทุนหมู่บ้านม่วง หมู่ที่ 1	-
9	นายสุวรรณ ทวีพันธ์	กรรมการ	กองทุนหมู่บ้านม่วง หมู่ที่ 1	หมู่ที่ 1 บ้านม่วง ต.ม่วง อ.มหาชนะชัย
10	นางสุมาลัย สายบุญสา	สมาชิก	กลุ่มออมทรัพย์บ้านม่วง	บ้านม่วง ต.ม่วง อ.มหาชนะชัย
11	นายศิริพงษ์ สมยา	กรรมการ	กลุ่มออมทรัพย์บ้านม่วง	09-3027917
12	นายสำรอง บัวเตย	กรรมการ	กลุ่มออมทรัพย์บ้านม่วง	-
13	นายสัมฤทธิ์ กัลป์ดี	กรรมการ	กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต	23 หมู่ 2 ต.คูเมือง อ.มหาชนะชัย จ. ยโสธร 01-5795877
14	นายประสิทธิ์ บุญคีน	กรรมการ	สหกรณ์ปลูกสัตว์ดงยาง จำกัด	-
15	นางบานเย็น สมเพ็ง	กรรมการ	สหกรณ์ปลูกสัตว์ดงยาง จำกัด	06-1043268
16	นางเพ็ญภา พรหมจรรย์	ประธาน	สหกรณ์สันป่าอักษณ ยโสธร	51 หมู่ 11 บ้านดงยาง ต.ปากเรือ
17	นายสมยศ คำบุญ	ประธาน	สหกรณ์ปลูกสัตว์ดงยาง จำกัด	045-798170
18	นายอรุณเดช อิศรางกูล	รองประธาน	กลุ่มเกษตรกรทำนาปากเรือ	07-1085092
19	นายประภาส ประเสริฐพงษ์	กรรมการ	กลุ่มเกษตรกรทำนาปากเรือ	126 ม. 4 ต.ปากเรือ อ.มหาชนะชัย
20	นายคำทอง แววนบุตร	กรรมการ	กลุ่มเกษตรกรทำนาปากเรือ	22 ม. 8 ต.ปากเรือ อ.มหาชนะชัย
21	นายทองดี	กรรมการ	สหกรณ์ผู้ใช้น้ำบ้านดัว จำกัด	64 ม. 8 ต.กุดน้ำใส อ.ก้อวัง
22	นายวิทยากร นันทะวัฑ์	ประธาน	สหกรณ์ผู้ใช้น้ำบ้านดัว จำกัด	27 ม. 8 ต.กุดน้ำใส อ.ก้อวัง
23	นายไพศาล มีศิลป์	กรรมการ	สหกรณ์ผู้ใช้น้ำบ้านดัว จำกัด	06-2507650
24	นายสุด ภาสุใจ	รองประธาน	ปฎิชีวกภาพ บ้านคูเมือง	06-2525072
25	นายสอน พงษ์แสน	รองประธาน	ปฎิชีวกภาพ บ้านฟ้าหยาด	07-2396986
26	นายจันที ศรีหาคุณ	สมาชิก	ปฎิชีวกภาพ บ้านฟ้าหยาด	045-799365
27	นายเลี่ยม สุขผง	กรรมการ	ส.กก. มหาชนะชัย	07-2576793
28	นางวิไลวรรณ เสาหงษ์	ผจก.	ส.กก. มหาชนะชัย	01-2661005
29	นายเอนรดา สาสิบุญ	ประธาน	สหกรณ์ ก้อวัง	01-4706403
30	นายมนี ทองทา	รองประธาน	ดงแคนใหญ่	07-0449311
31	นายบุญเลิศ บุญสุข	ผู้ตรวจสอบ	ดงแคนใหญ่	-
32	นายบุญสอน ทองลือ	เลขานุการ	ต. ดงแคนใหญ่	06-2598736
33	นางสาวท สุวรรณภูมิ	เลขานุการ	สหกรณ์ สวนป่า	05-0151142

ตารางภาคผนวกที่ 4.3 รายชื่อผู้นำกลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์ที่เข้าร่วมประชุมกลุ่มย่อยครั้งที่ 2 พื้นที่อำเภอ
มหาชนะชัย อำเภอค้อวัง และคำเขื่อนแก้ว วันที่ 6 ตุลาคม 2548 (ต่อ)

ที่	ชื่อ – สกุล	ตำแหน่ง	หน่วยงาน	ที่อยู่
34	นางกองมี สานนท์	ற்றுญิก	สตรีสหกรณ์นำห่อม	74 หมู่ 6 นำห่อม ต. นาคำ
35	นางเกษร สำนางษ์	ประธานกลุ่ม	สตรีสหกรณ์นำห่อม	045-790213
36	นางจันทร์เพ็ญ ถมบืด	กรรมการ	สกก. คำเขื่อนแก้ว จำกัด	ต. ลุมพุก อ.คำเขื่อนแก้ว 045-790435
37	นายสิน ผิวฝ่อง	ประธาน	สกก. คำเขื่อนแก้ว จำกัด	-
38	นายชารี ถึงแสง	ประธานกลุ่ม	สกก. คำเขื่อนแก้ว จำกัด	045-791041
39	นางสาวฉัฐวรรณ มงคลท่า	ผู้จัดการ	สกก. คำเขื่อนแก้ว จำกัด	07-9287066
40	นายลิขิต แสงแก้ว	ประธานกลุ่ม	กลุ่มเกษตรกรทำนาทุ่งมน	บ้านทุ่งมน อ.คำเขื่อนแก้ว จ.ยโสธร
41	นายพงษ์ธร แสงแก้ว	รองประธาน	กลุ่มเกษตรกรทำนาทุ่งมน	01-6600291
42	นายสี พันหาร	ற்றுญิก	กลุ่มเกษตรกรทำนาทุ่งมน	117 ม. 3 ต. มุ่งมน
43	นายมงคล แสงพล	ประธานกลุ่ม	กลุ่มผลิตข้าวอินทรีย์ ต.ลุมพุก	01-3930488
44	นางเพ็ญภา แสงพล	ประสานงาน	กลุ่มผลิตปุ๋ยชีวภาพ ต. ลุมพุก	33 ม. 14 ต. ลุมพุก อ.คำเขื่อนแก้ว

ตารางภาคผนวกที่ 4.4 รายชื่อผู้นำกลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์ที่เข้าร่วมประชุมกลุ่มย่อยครั้งที่ 3 พื้นที่อำเภอเลิงนกทา กุดชุม
และไทยเจริญ วันที่ 7 ตุลาคม 2548

ที่	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง	หน่วยงาน	ที่อยู่
1	นายจรูญ นนทะพันธ์	รองประธาน	เครือข่ายเกษตรอินทรีย์ ค.สวาท	121 หมู่ 9 ต.สวาท อ.เลิงนกทา จ.ยโสธร
2	นายใจ ชารีโสม	ประธาน		68 หมู่ 11 ต.สวาท อ.เลิงนกทา จ.ยโสธร
3	นายประวัติน อุณาพันธ์	เหรัญญิก		54 หมู่ 14 ต.สวาท อ.เลิงนกทา จ.ยโสธร
4	นางสมคิด ทรงสังขาร	ประธาน	กลุ่มสตรีบ้านม่วงกาซัง	10 บ.ม่วงกาซัง ต.สวาท อ.เลิงนกทา จ.ยโสธร
5	นางบุญมา สมเฉลา	กรรมการ		194 บ.ม่วงกาซัง ต.สวาท อ.เลิงนกทา จ.ยโสธร
6	นายชูชาติ วรวงษ์	กรรมการ	ชมรมรักษัธรรมชาติ	31 หมู่ 2 ต.นาโไ้ อ.กุดชุม จ.ยโสธร
7	นายกินนาศ ศรีมันตะ	การเงิน		56 หมู่ 2 ต.นาโไ้ อ.กุดชุม จ.ยโสธร
8	นายบุญ พวงศรี	ประธาน	สกก.สุขเกษมจำกัด	38 หมู่ 9 ต.โนนเปือย อ.กุดชุม จ.ยโสธร
9	นายชาติ สลับศรี	กรรมการ		17 หมู่ 12 ต.โนนเปือย อ.กุดชุม จ.ยโสธร
10	นายบุญมา นิยมพงษ์	ประธาน	ส่งเสริมเกษตรกร	106 หมู่ 10 ต.สวาท อ.เลิงนกทา จ.ยโสธร
11	นายอำนาจ มนบุตร	กรรมการ		56 หมู่ 10 ต.สวาท อ.เลิงนกทา จ.ยโสธร
12	นายเสถียร วรรณช	กรรมการ	เกษตรอินทรีย์ เลิงนกทา	37 หมู่ 10 ต.สวาท อ.เลิงนกทา จ.ยโสธร
13	นายสอน ทาพันธ์	ประธาน		135 หมู่ 6 ต.สัมพันธ์ อ.ไทยเจริญ จ.ยโสธร
14	นายนิสัย ไตรยพันธ์	ประธาน	สกก.มवलชน จำกัด	88 หมู่ 3 ต.ไทยเจริญ อ.ไทยเจริญ จ.ยโสธร
15	นายแหลม ปลิวังค์จันทร์	กรรมการ		77 หมู่ 1 ต.ไทยเจริญ อ.ไทยเจริญ จ.ยโสธร
16	นายท่าน มุทธวัตร	ประธาน	สกก.ผู้เลี้ยงสุกร เลิงนกทา	27 หมู่ 1 ต.กุดแห่ อ.เลิงนกทา จ.ยโสธร
17	นายบุญเกิด วงษ์ชมพู	กรรมการ		87 หมู่ 1 ต.กุดแห่ อ.เลิงนกทา จ.ยโสธร
18	นายจันดา มุทกันท์	กรรมการ	เกษตรอินทรีย์สร้างมิ่ง	38 หมู่ 1 ต.สร้างมิ่ง อ.เลิงนกทา จ.ยโสธร
19	นายสุนา โคตรวิชา	ประธาน		92 หมู่ 8 ต.สร้างมิ่ง อ.เลิงนกทา จ.ยโสธร
20	นายเสน่ห์ อรุณดี	กรรมการ		89 หมู่ 4 ต.สร้างมิ่ง อ.เลิงนกทา จ.ยโสธร
21	นายจำเริญ พวงศรี	กรรมการ	สหกรณ์มหาชนการเกษตรสุขเกษม	
22	นายชัยโชค เมืองหงษ์	กรรมการ	สกก.ไทยเจริญจำกัด	106 หมู่ 5 ต.คำไ้ อ.ไทยเจริญ จ.ยโสธร
23	นายดาวเรือง จันทะมาตย์	ประธาน		106 หมู่ 5 ต.คำไ้ อ.ไทยเจริญ จ.ยโสธร
24	นายเฉลียว ละคร	กรรมการ	กลุ่มเกษตรกรทำนาห้องแซง	74 หมู่ 16 ต.ห้องแซง อ.เลิงนกทา จ.ยโสธร
25	นายบุญซึ่ง ห้องแซง	รองประธาน		16 หมู่ 16 ต.ห้องแซง อ.เลิงนกทา จ.ยโสธร
26	นางสุพิศร์ โคตรพันธ์	ประธาน	สตรีสานตะกร้าบ้านกุดแห่	247 หมู่ 9 ต.กุดแห่ อ.เลิงนกทา จ.ยโสธร
27	นางสาวท กลุพันธ์	รองประธาน		188 หมู่ 9 ต.กุดแห่ อ.เลิงนกทา จ.ยโสธร
28	นางคำมอญ บุญบุญ	รองประธาน	กลุ่มสตรีทอผ้า	15 หมู่ 10 โคกสวาท ต.นาโไ้ อ.กุดชุม จ.ยโสธร
29	นางจันทร์ ทองน้อย	ประธาน		
30	นางบัวไข หังทอง	ประธาน	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรคำก้าว	12 หมู่ 4 ต.ห้วยแก้ง อ.กุดชุม จ.ยโสธร
31	นางปณิศรา เมืองหงษ์	กรรมการ		106 หมู่ 4 ต.ห้วยแก้ง อ.กุดชุม จ.ยโสธร
32	นางสัมพันธ์ ทองแสง	รองประธาน	กลุ่มศิลปประดิษฐ์ดอกไม้	166 หมู่ 3 ต.น้ำคำ อ.ไทยเจริญ จ.ยโสธร
33	นางบานเย็น พรหมโสภา	รองประธาน		20 หมู่ 3 ต.น้ำคำ อ.ไทยเจริญ จ.ยโสธร
34	นายสุที เผ่าเพ็ง	กรรมการ	กองทุนหมู่บ้านดอนหวาย	บ้านดอนหวาย อ.กุดชุม จ.ยโสธร
35	นางราตรี ลำพุทธา	กรรมการ		บ้านดอนหวาย อ.กุดชุม จ.ยโสธร
36	นายชาติร์ ไชยรักษ์	ประธาน	สหกรณ์เครดิต ยูเนียนช่งแฮ้	บ้านช่งแฮ้ อ.กุดชุม จ.ยโสธร
37	นายวุฒิไกร ดวงสว่าง	เหรัญญิก		บ้านช่งแฮ้ อ.กุดชุม จ.ยโสธร
38	นางวิไลย หวางษ์	กรรมการ	ออมทรัพย์สัจจะเพื่อการผลิต	บ้านโนนยาง อ.กุดชุม จ.ยโสธร
39	นายศักดิ์ ทองน้อย	กรรมการ		บ้านโนนยาง อ.กุดชุม จ.ยโสธร

ตารางภาคผนวกที่ 4.5 รายชื่อกลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์ที่เข้าร่วมประชุมใหญ่ วันที่ 19 ตุลาคม 2548

ลำดับที่	ชื่อกลุ่ม
1	กลุ่มเกษตรกรทำนา ต.นาโสี บ้านโสกชุมปูน อ.กุดชุม
2	สหกรณ์เครดิตยูเนียนซ่งแฮ่ จำกัด ต.คำเตย อ.ไทยเจริญ
3	สหกรณ์ผู้เลี้ยงสุกรเลิงนกา จำกัด อ.เลิงนกา
4	กลุ่มส่งเสริมเกษตรกร ม. 10 ต.สาวท อ.เลิงนกา
5	สหกรณ์การเกษตรไทยเจริญ ต.คำไผ่ อ.ไทยเจริญ
6	กลุ่มสตรีสหกรณ์บ้านคำก่าว ต.หัวแก้ง อ.กุดชุม
7	กลุ่มออมทรัพย์โนนยาง ต.กำแมด อ.กุดชุม
8	สหกรณ์เกษตรอินทรีย์เลิงนกา ไทยเจริญ จำกัด ต.สามัคคี อ.เลิงนกา
9	กลุ่มสตรีสานตะกร้าพลาสติกบ้านกุดแห่ ต.กุดแห่ อ.เลิงนกา
10	ศูนย์เกษตรอินทรีย์ ต.สร้างมิ่ง อ.เลิงนกา
11	สหกรณ์ออมทรัพย์โรงพยาบาลยโสธร จำกัด อ.เมือง
12	กลุ่มอาชีพวนาทิพย์ บ้านค้ำน้ำสร้าง ต.ค้อเหนือ อ.เมือง
13	สหกรณ์เครดิตยูเนียนโนนตาลยโสธร จำกัด อ.เมือง
14	สหกรณ์การเกษตร ป่าดิว อ.ป่าดิว
15	สหกรณ์การเกษตรเมืองยโสธร จำกัด อ.เมือง
16	เครือข่ายองค์กรชุมชนอาสาสมัครพิทักษ์ป่าเพื่อชีวิตและสิ่งแวดล้อม
17	กลุ่มอาชีพบ้านนาสะไมย์ อ.เมืองยโสธร
18	กลุ่มออมทรัพย์ทรายมูล อ.ทรายมูล
19	กลุ่มเกษตรกรศรีฐานพลังสามัคคี อ.ป่าดิว อ.เมือง
20	กลุ่มปฎิชีวิภาพบ้านโพธิญาณ ม.6 ต.โพธิ์ไทร อ.ป่าดิว
21	กลุ่มโรงสีชุมชนบ้านกระจาย อ.ป่าดิว
22	กลุ่มจักสานบ้านทุ่งนางโอก อ.เมือง
23	กลุ่มออมทรัพย์บ้านพลไวก อ.มหาชนะชัย
24	กลุ่มเกษตรกรขังยั้งบ้านน้ำอ้อม อ.ค้อวัง
25	กลุ่มเกษตรกรทำนาบากเรือ บ้านดอนผึ้ง ต.บากเรือ อ.มหาชนะชัย
26	กลุ่มสหกรณ์สวนป่าเอกชน ต.ฟ้าหยาด อ.มหาชนะชัย
27	กลุ่มเกษตรกรทำนาดงแคนใหญ่ ต.ดงแคนใหญ่ อ.คำเขื่อนแก้ว
28	กลุ่มสตรีทอผ้าไหมบ้านหัวเมือง ต.หัวเมือง อ.มหาชนะชัย
29	สหกรณ์ปศุสัตว์ดงยาง/อนุรักษ์ใฝ่งาม จำกัด บ้านบากเรือ อ.มหาชนะชัย
30	กลุ่มเกษตรกรทำนาสงเปลือย ต.สงเปลือย อ.คำเขื่อนแก้ว
31	สหกรณ์การเกษตรค้อวัง จำกัด อ.ค้อวัง
32	กลุ่มสตรีสหกรณ์แม่บ้านหมู่ 4 ต.ทรายมูล อ.ทรายมูล
33	กลุ่มผู้ใช้น้ำด้วยไฟฟ้าบ้านเซ่ง ต.เซียงเพ็ง อ.ป่าดิว
34	กลุ่มเกษตรกรทำไร่บ้านเดิด อ.เมือง

ภาคผนวกที่ 5

ภาคผนวกที่ 5.1 ข้อมูลของสมาชิกกลุ่มองค์กรเครือข่าย

ผลจากการศึกษาบทบาทและสถานการณ์กลุ่ม/องค์กรและสหกรณ์ในพื้นที่จังหวัดยโสธร

คณะผู้วิจัยได้คัดเลือกกลุ่ม/องค์กรและสหกรณ์ เพื่อดำเนินการในระยะที่ 2 ได้ 11 กลุ่ม ดังนี้

1. กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านคำก๊าว ต.ห้วยแก้ง อ.กุศุม จ.ยโสธร

ก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2521 ประเภท กลุ่มอาชีพ

กิจกรรมที่ดำเนินการ

1. ทอเสื้อก
2. ทอผ้าฝ้าย, ผ้าโพร
3. ตัดเย็บเสื้อผ้า

กิจกรรมที่กลุ่มดำเนินการได้ระดับน่าพอใจ

1. ทอเสื้อก เหตุผล เป็นที่ต้องการของตลาด สมาชิกมีความถนัด วัสดุหาได้ง่าย
2. ทอผ้าฝ้าย เหตุผล ตลาดมีความต้องการสูง จำหน่ายง่าย คุณภาพดี
3. ตัดเย็บเสื้อผ้า เหตุผล ชุมชนมีความต้องการ และรับเย็บจากกลุ่มอื่น

คณะกรรมการดำเนินงานมีจำนวน 5 คน

1. ประธานกรรมการ ชื่อ นางบัวไข ทังทอง โทรศัพท์ 045 738 537
2. รองประธานกรรมการ ชื่อ นางหนูองค์ อินทะโคตร
3. เสร็จญุก ชื่อ นางบุญล้วน มุละสิวะ
4. เลขานุการ ชื่อ นางจิตต์ วงษ์คำน้อย
5. จำนวนสมาชิกปัจจุบันมีทั้งสิ้น 112 คน
 - 5.1 สมาชิกที่ลงทะเบียนคนจนไว้และยังคงสภาพคนจนอยู่ มีจำนวน - คน
 - 5.2 สมาชิกชั้นดี มีจำนวน 112 คน

ผลการดำเนินงานแม่บ้านเกษตรกรบ้านคำก๊าว

ทุนดำเนินการ ประมาณ 21,000 บาท

สมาชิกมีรายได้จากการดำเนินกิจกรรม เฉลี่ยต่อปี จำนวน 3,000 บาท

กิจกรรมดำเนินการ	รายการ	ผลผลิต : หน่วยต่อปี		
		ปี 2546	ปี 2547	ปี 2548
ทอผ้า	ผ้าขาวม้า	200 ผืน	200 ผืน	200 ผืน
ทอเสื้อก	เสื้อกพับ	500 ผืน	500 ผืน	500 ผืน

ความต้องการเชื่อมโยงกับกลุ่ม/องค์กร

กลุ่ม/องค์กรที่ต้องการเชื่อมโยง

1. กลุ่มสตรีกุศแห่ ต.กุศแห่ อ.เลิงนกทา จ.ยโสธร

กิจกรรมที่ต้องการเชื่อมโยง

1.1 การรับความช่วยเหลือ สนับสนุน เรื่อง/ด้าน

1. เงินทุน

2. ความรู้ การสานตะกร้าพลาสติก

3. การตลาด ต้องการขายผลผลิตของกลุ่ม

1.2 ต้องการขายผลผลิตหรือสินค้า

1.3 ต้องการผลิตภัณฑ์ของกลุ่มเพื่อจำหน่าย

2. กลุ่มแม่บ้านศรีฐาน อ.ป่าติ้ว จ.ยโสธร

กิจกรรมที่ต้องการเชื่อมโยง

2.1 การรับความช่วยเหลือ สนับสนุน เรื่อง/ด้าน

1. เรียนรู้การจัดทำหมอนจิด

2. ด้านการตลาด

3. แลกเปลี่ยนเรียนรู้การทำหมอนจิดจากเสื่อกก

2.2 ต้องการขายผลผลิตหรือสินค้า

2.3 ต้องการรับสินค้าหรือผลผลิตมาจำหน่าย

3. กลุ่มสตรีทอผ้าไหมบ้านหัวเมือง ต.หัวเมือง อ.มหาชนะชัย จ.ยโสธร

กิจกรรมที่ต้องการเชื่อมโยง

3.1 การรับความช่วยเหลือ สนับสนุน เรื่อง/ด้าน

ด้านการตลาดจำหน่ายสินค้า

3.2 ต้องการขายผลผลิตหรือสินค้า

3.3 ต้องการรับสินค้าหรือผลผลิตมาจำหน่าย

ปัญหา/อุปสรรคการดำเนินงานของกลุ่ม/องค์กร

1. ขาดความรู้ในการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ ด้านการตลาด

2. ขาดเงินทุนหมุนเวียนที่เพียงพอ

3. ขาดตลาดที่แน่นอน

ต้องการให้หน่วยงาน องค์กร จัดอบรมการผลิตสินค้าอย่างอื่นที่กลุ่มยังไม่เคยทำและ แนวทางประสานงานกับกลุ่มอื่น เพื่อหาทางทำงานร่วมกัน

2. กลุ่มสตรีทอผ้าไหมบ้านหัวเมือง ต.หัวเมือง อ.มหาชนะชัย จ.ยโสธร

ก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2536

ประเภท กลุ่มอาชีพ

กิจกรรมที่ดำเนินการ

1. กลุ่มปลูกหม่อนเลี้ยงไหม
2. กลุ่มทอผ้าไหมย้อมสีธรรมชาติ
3. กลุ่มทอผ้าขาวม้า ผ้าพื้นเมือง
4. กลุ่มทอผ้าห่ม
5. กลุ่มแปรรูปเย็บผ้า

กิจกรรมที่กลุ่มดำเนินการได้ระดับน่าพอใจ

1. ทอผ้าไหมมัดหมี่ย้อมสีธรรมชาติ

เหตุผล คุณภาพดี ได้รับรางวัลมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน (ม.ผ.ช.) ได้รับการ คัดสรรระดับ 4 ดาว และได้รับรางวัลระดับชาติอีกหลายรางวัล

2. ปลูกหม่อนเลี้ยงไหม

เหตุผลใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตเส้นไหม เพิ่มรายได้ให้กับสมาชิก

3. ทอผ้าพื้นเมือง

เหตุผล เป็นต้นแบบผ้าลายขิด ลายลูกหวาย หรือลายยศสุนทร ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของจังหวัด

ยโสธร

คณะกรรมการดำเนินงาน มีจำนวน 29 คน

1. ประธานกรรมการ ชื่อ นางละมัย โพธิ์ภายิต โทรศัพท์ 045 799 476
2. รองประธานกรรมการ ชื่อ นางลำไย เครือชาติ โทรศัพท์ 017 036 493
3. เกรียณิก ชื่อ นางทองศูนย์ จูทะรักษย์
4. เลขานุการ ชื่อ นางทองกุล ประมูลทรัพย์
5. จำนวนสมาชิกปัจจุบันมีทั้งสิ้น 150 คน
 - 5.1 สมาชิกที่ลงทะเบียนคนจนไว้และยังคงสภาพคนจนอยู่ มีจำนวน 13 คน
 - 5.2 สมาชิกชั้นดี มีจำนวน 70 คน

ผลการดำเนินงาน

ด้านบริการจัดการ

ทุนดำเนินการ ประมาณ 200,000 บาท

สมาชิกมีรายได้จากการดำเนินกิจกรรม เฉลี่ยต่อปี จำนวน 8,500 บาท

กิจกรรมดำเนินการ	รายการ	ผลผลิต : หน่วยต่อปี		
		ปี 2546	ปี 2547	ปี 2548
ทอผ้า ผลิตภัณฑ์แปรรูป	ผ้าไหมมัดหมี่ เครื่องใช้ กระเป๋าจากผ้าไหม	1,000 ผืน	1,400 ผืน 500 ชิ้น	2,000 ผืน 2,000 ชิ้น

ความต้องการเชื่อมโยงกับกลุ่ม/องค์กร

กลุ่ม/องค์กรที่ต้องการเชื่อมโยง

1. สหกรณ์ออมทรัพย์โรงพยาบาลโสธร

กิจกรรมที่ต้องการเชื่อมโยง

1.1 การรับความช่วยเหลือ สนับสนุน เรื่อง/ด้าน

1. การประชาสัมพันธ์ผลิตผลของกลุ่ม
2. การตั้งออเดอร์ผลิตภัณฑ์ผ้าทุกชนิด

1.2 ต้องการขายผลผลิตหรือสินค้าของกลุ่ม

2. สหกรณ์การเกษตรเมืองยโสธร

กิจกรรมที่ต้องการเชื่อมโยง

2.1 การรับความช่วยเหลือ สนับสนุน เรื่อง/ด้าน

1. ออเดอร์ผลิตภัณฑ์ผ้าทุกชนิด
2. การเผยแพร่กิจกรรมและผลงานของกลุ่ม
3. ความรู้ด้านการจัดทำบรรจุภัณฑ์

2.2 ต้องการขายผลผลิตหรือสินค้า

3. กลุ่มหมอนจิตบ้านศรีฐาน

กิจกรรมที่ต้องการเชื่อมโยง

3.1 การรับความช่วยเหลือ สนับสนุน เรื่อง/ด้าน

1. แลกเปลี่ยนสินค้า
2. สร้างเครือข่ายด้านการตลาด

3.2 ต้องการขายผลผลิตหรือสินค้าของกลุ่ม

3.3 ต้องการรับสินค้าหรือผลผลิตมาจำหน่าย

ปัญหา/อุปสรรคการดำเนินงานของกลุ่ม/องค์กร

1. ตลาดไม่แน่นอน บางครั้งออเดอร์มากไม่สามารถผลิตได้ทัน
2. ไม่มีตลาดทำให้สินค้าตกค้าง
3. สมาชิกยังขาดความรู้ด้านการจัดทำบรรจุภัณฑ์ที่สวยงามและมีคุณภาพ

3. กลุ่มสหกรณ์ออมทรัพย์โรงพยาบาลโสธร

ก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2542

ประเภท องค์การการเงิน

กิจกรรมที่ดำเนินการ

1. สะสมหุ้นรายเดือน
2. รับฝากเงิน
3. ให้สินเชื่อ
4. ให้สวัสดิการในรูปแบบต่าง ๆ
5. สนับสนุนกิจกรรมทางสังคม

กิจกรรมที่กลุ่มดำเนินการได้ระดับน่าพอใจ

1. ด้านเงินออม เพราะสมาชิกส่วนใหญ่ฝากเงินอย่างสม่ำเสมอ
2. ด้านสินเชื่อ สมาชิกมีโอกาสได้รับเงินในการประกอบอาชีพเสริม
3. จัดสวัสดิการให้แก่สมาชิกรูปแบบต่าง ๆ อย่างทั่วถึงส่งเสริมผู้ด้อยโอกาส

คณะกรรมการดำเนินงาน มีจำนวน 11 คน

1. ประธานกรรมการ ชื่อ นพ.พิเชฐ อังสุวรรณกร โทรศัพท์ 045 722 547
2. รองประธานกรรมการ ชื่อ นางประทุมสุข โคตรพันธ์
3. เหนรัญญิก ชื่อ นางดวงจินดา คำสุข
4. เลขานุการ ชื่อ นางเขวลักษณ์ เมณฑกานูวงษ์
5. จำนวนสมาชิกปัจจุบันมีทั้งสิ้น 625 คน
 - 5.1 สมาชิกที่ลงทะเบียนคนจนไว้และยังคงสภาพคนจนอยู่ มีจำนวน - คน
 - 5.2 สมาชิกชั้นดี มีจำนวน 625 คน

ผลการดำเนินงาน

ทุนดำเนินการ ประมาณ 8,000,000 บาท

สมาชิกมีรายได้จากการดำเนินกิจกรรม เฉลี่ยต่อปี จำนวน 10,000 บาท

กิจกรรมดำเนินการ	งบประมาณ : หน่วย(บาท) ต่อปี		
	ปี 2546	ปี 2547	ปี 2548
การถือหุ้น	53,810,260	83,257,110	93,142,500
รายรับ	7,915,197	9,274,577	11,496,853
รายจ่าย	2,790,090	2,607,180	2,904,550
กำไรสุทธิ	5,125,107	6,667,397	8,000,000

**ความต้องการเชื่อมโยงกับกลุ่ม/องค์กร
กลุ่ม/องค์กรที่ต้องการเชื่อมโยง**

1. สหกรณ์ออมทรัพย์อื่น

กิจกรรมที่ต้องการเชื่อมโยง

1.1 การรับความช่วยเหลือ สนับสนุน เรื่อง/ด้าน

1. ด้านเงินฝาก
2. ด้านสินเชื่อ
3. ด้านวิชาการ

2. สหกรณ์การเกษตร

กิจกรรมที่ต้องการเชื่อมโยง

ให้ความช่วยเหลือ สนับสนุน เรื่อง/ด้านด้านวิชาการ/ด้านบริหารและด้านบัญชี

3. กลุ่มเกษตรกรอินทรีย์

กิจกรรมที่ต้องการเชื่อมโยง

ต้องการรับซื้อผลผลิตด้านการเกษตรปลอดสารพิษทุกชนิด

ปัญหา/อุปสรรคการดำเนินงานของกลุ่ม/องค์กร

1. การประสานงานกับกลุ่ม/องค์กรอื่น
2. ระเบียบข้อบังคับที่ไม่เอื้อต่อการช่วยเหลือสนับสนุนกลุ่มออมทรัพย์อื่น

4. กลุ่มออมทรัพย์บ้านสร้างข้าง ต.ไผ่ อ.ทรายมูล

ก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2525

ประเภท องค์กรการเงิน

กิจกรรมที่ดำเนินการ

1. รับฝากเงินจากสมาชิก
2. ให้สินเชื่อกับสมาชิก
3. จัดสรรผลกำไรให้กับสมาชิก
4. จัดสวัสดิการแก่สมาชิก

กิจกรรมที่กลุ่มดำเนินการได้ระดับน่าพอใจ

1. ให้สินเชื่อกับสมาชิก สมาชิกส่งเงินคืนเป็นไปตามเงื่อนไข
2. สมาชิกมีความพึงพอใจการจัดสรรผลกำไรให้กับสมาชิก
3. การติดตามประเมินผลการทำงานทุก 3 เดือน
เหตุผล สมาชิกให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีและใช้ตามวัตถุประสงค์

ผลการดำเนินงาน**ด้านบริการจัดการ**

คณะกรรมการดำเนินงานมีจำนวน 16 คน

1. ประธานกรรมการ ชื่อ นายแสวง ศรีวันคำ โทรศัพท์ 015 498 834
2. รองประธานกรรมการ ชื่อ นายจร ศรีวิเศษ โทรศัพท์ 016 600 628
3. เหนรัญญิก ชื่อ นายสิทธิ์ สายรวดคำ โทรศัพท์ 078 686 095
4. เลขานุการ ชื่อ นายสุพล ศรีมันตะ
5. จำนวนสมาชิกปัจจุบันมีทั้งสิ้น 668 คน
 - 5.1 สมาชิกที่ลงทะเบียนคนจนไว้และยังคงสภาพคนจนอยู่ มีจำนวน - คน
 - 5.2 สมาชิกชั้นดี มีจำนวน 660 คน

การดำเนินกิจกรรมของกลุ่ม

ทุนดำเนินการ ประมาณ 263,000 บาท

สมาชิกมีรายได้จากการดำเนินกิจกรรม เฉลี่ยต่อปี จำนวน 6,450 บาท

ผลการบริหารจัดการ

กิจกรรมดำเนินการ	รายการ	งบประมาณ/ผลผลิต : หน่วยต่อปี		
		ปี 2546	ปี 2547	ปี 2548
จัดสวัสดิการ	สงเคราะห์ศพ	3,500	2,000	1,500
	ค่ารักษาพยาบาล	-	1,500	6,900
	สร้างอาชีพ	-	270,000	290,000
	สร้างที่ทำการสถาบันการเงินฯ	-	-	4,000
รับฝากเงินจากสมาชิก	หุ้นจากสมาชิก	680,500	810,860	1,269,500

ความต้องการเชื่อมโยงกับกลุ่ม/องค์กร**กลุ่ม/องค์กรที่ต้องการเชื่อมโยง****1. สหกรณ์ออมทรัพย์โรงพยาบาลโสธร จำกัด**

กิจกรรมที่ต้องการเชื่อมโยง

การรับความช่วยเหลือ สนับสนุน เรื่อง/ด้านความรู้ด้านการเงินการบัญชีโดยใช้ระบบ

คอมพิวเตอร์

2. กลุ่มเกษตรกรผลิตปุ๋ยชีวภาพ

กิจกรรมที่ต้องการเชื่อมโยง

ต้องการรับซื้อปุ๋ยชีวภาพเพื่อมาบริการแก่สมาชิก

3. กลุ่มออมทรัพย์บ้านโนนยาง

กิจกรรมที่ต้องการเชื่อมโยง ปล่อยเงินกู้ให้กับกลุ่มออมทรัพย์โนนยาง

ปัญหา/อุปสรรคการดำเนินงานของกลุ่ม/องค์กร

1. อุปสรรคการจัดเก็บข้อมูลไม่ทันสมัยและปลอดภัย
2. ขาดระบบบัญชีที่ถูกต้อง สะดวก รวดเร็ว
3. ขาดระเบียบแนวปฏิบัติการให้เงินกู้ต่างกลุ่ม/องค์กร

5. กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรศรีฐานพลังสามัคคี

ก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2545

ประเภท กลุ่มอาชีพ

กิจกรรมที่ดำเนินการ

1. ผลิตหมอนขิด
2. จำหน่ายสินค้า OTOP
3. ออมทรัพย์เพื่อการผลิต

กิจกรรมที่กลุ่มดำเนินการได้ระดับน่าพอใจ

1. ผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์
เหตุผล สมาชิกทุกคนมีงานทำ มีรายได้เพิ่มมากกว่าผลิตให้กับพ่อค้าคนกลาง
2. แหล่งเรียนรู้ศึกษาดูงาน
เหตุผล เป็นแหล่งศึกษาดูงานเป็นที่รู้จักทั่วประเทศ

ผลการดำเนินงาน

ด้านบริการจัดการ

คณะกรรมการดำเนินงานมีจำนวน คน

1. ประธานกรรมการ ชื่อ นางปราณี จันเหลือง โทรศัพท์ 068 689 772
2. รองประธานกรรมการ ชื่อ นางทองใบ พลเหตุ โทรศัพท์ 068 779 353
3. เสรัญญิก ชื่อ นางบุญชู แสงส่อง โทรศัพท์ 050 244 202
4. เลขานุการ ชื่อ นางสุวรรณ จันใด โทรศัพท์ 097 731 885
5. จำนวนสมาชิกปัจจุบันมีทั้งสิ้น 40 คน
 - 5.1 สมาชิกที่ลงทะเบียนคนจนไว้และยังคงสภาพคนจนอยู่ มีจำนวน - คน
 - 5.2 สมาชิกชั้นดี มีจำนวน 40 คน

การดำเนินกิจกรรมของกลุ่ม

ทุนดำเนินการ ประมาณ 50,000 บาท

สมาชิกมีรายได้จากการดำเนินกิจกรรม เฉลี่ยต่อปี จำนวน 4,000 บาท

ผลการบริหารจัดการ

กิจกรรมดำเนินการ	รายการ	งบประมาณ/ผลผลิต : หน่วยต่อปี		
		ปี 2546	ปี 2547	ปี 2548
ผลิตสินค้า	หมอนสามเหลี่ยม			1,000/250
	ที่นอน			3,000/500
	เบาะรองนั่ง			10,000/400
	หมอนข้าง			1,000/150
สินเชื่อเงินกู้	ออมทรัพย์	15,500	31,000	46,500
	สินเชื่อเงินกู้	300,000	500,000	500,000

ความต้องการเชื่อมโยงกับกลุ่ม/องค์กร

กลุ่ม/องค์กรที่ต้องการเชื่อมโยง

1. กลุ่มทอผ้า

กิจกรรมที่ต้องการเชื่อมโยง

การรับสินค้าหรือผลผลิตผ้าลายซิดเพื่อนำมาผลิตหมอน

2. สหกรณ์ออมทรัพย์ กลุ่มการเงิน ธนาคาร

กิจกรรมที่ต้องการเชื่อมโยง

การรับความช่วยเหลือ สนับสนุน เรื่อง/ด้าน

1. กู้เงินลงทุน

2. การตลาดจำหน่ายสินค้า

3. อุตสาหกรรมจังหวัดยโสธร

กิจกรรมที่ต้องการเชื่อมโยง

การรับความช่วยเหลือ สนับสนุน เรื่อง/ด้าน

1. การออกแบบผลิตภัณฑ์

2. การออกแบบบรรจุภัณฑ์

3. เงินกู้เพื่อลงทุน

4. สหกรณ์จังหวัดยโสธร

กิจกรรมที่ต้องการเชื่อมโยง

การรับความช่วยเหลือ สนับสนุน เรื่อง/ด้าน

1. การทำบัญชี

2. เงินกู้เพื่อลงทุน

ปัญหา/อุปสรรคการดำเนินงานของกลุ่ม/องค์กร

1. ขาดรถขนส่งสินค้า
2. ขาดเงินทุน

6. กลุ่มสหกรณ์การเกษตรกรป่าดิว จำกัด

ก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2520 สถานที่ตั้ง เลขที่ 98 หมู่ที่ 8 ต.กระจาย อ.ป่าดิว จ.ยโสธร

โทรศัพท์ 045 795 046, 045 795 262

ประเภท องค์กรการเงิน

กิจกรรมที่ดำเนินการ

1. ธุรกิจสินเชื่อ
2. ธุรกิจการตลาด
3. การรับฝากเงิน

กิจกรรมที่กลุ่มดำเนินการได้ระดับน่าพอใจ

1. การให้เงินกู้แก่สมาชิก เพื่อเป็นทุนในการประกอบอาชีพด้านการเกษตร
2. จัดทำโครงการปรับปรุงเมล็ดพันธุ์ข้าว ทำให้สมาชิกมีเมล็ดพันธุ์ข้าวที่ดีใช้ ผลผลิตมีคุณภาพ

ขายได้ราคาดี

3. รวบรวมผลผลิตเพื่อให้สหกรณ์มีอำนาจต่อรองราคากับพ่อค้า สมาชิกได้รับเงินเฉลี่ยคืน มีรายได้

เพิ่ม

4. การรับฝากเงิน ช่วยให้ สหกรณ์มีทุนดำเนินการเพิ่ม สมาชิกได้รับดอกเบี้ยเงินฝากในอัตราสูง

- คณะกรรมการดำเนินงานมีจำนวน 15 คน
1. ประธานกรรมการ ชื่อ นายพันธ์ ผาผง โทรศัพท์ 068 946 104
 2. รองประธานกรรมการ ชื่อ นายอู่หน้ำ จันเหลือง โทรศัพท์ 062 585 348
 3. เสร็จญุก ชื่อ นายมงคล แก้วศรี โทรศัพท์ 062 454 267
 4. เลขานุการ ชื่อ นายอำนาจ ผาสุข
 5. จำนวนสมาชิกปัจจุบันมีทั้งสิ้น 1,807 คน

ผลการดำเนินงาน

ด้านบริการจัดการ

การดำเนินกิจกรรมของกลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์

ทุนดำเนินการ ประมาณ 1,558,964.60 บาท

สมาชิกมีรายได้จากการดำเนินกิจกรรม เฉลี่ยต่อปี จำนวน บาท

ผลการบริหารจัดการ

กิจกรรมดำเนินการ	รายการ	งบประมาณ/ผลผลิต : หน่วยต่อปี		
		ปี 2546	ปี 2547	ปี 2548
ธุรกิจสินเชื่อ	การจ่ายเงินกู้	23,417,425	30,506,123	33,457,500
	การรับชำระหนี้	21,069,723	27,377,317	33,125,003
ธุรกิจการตลาด	การรวบรวมข้าวเปลือก	5,105,165	13,754,331	8,846,672
	จำหน่ายปุ๋ย	2,458,855	2,414,404	4,272,809
	จำหน่ายเมล็ดพันธุ์ข้าว	1,331,651	2,908,936	2,395,775
การรับฝากเงิน	เงินฝากออมทรัพย์	7,625,412	8,234,535	9,371,586
	เงินฝากออมทรัพย์พิเศษ	6,737,676	7,284,200	8,620,140

ความต้องการเชื่อมโยงกับกลุ่ม/องค์กร

กลุ่ม/องค์กรที่ต้องการเชื่อมโยง

1. สหกรณ์ออมทรัพย์โรงพยาบาลโสธร จำกัด

กิจกรรมที่ต้องการเชื่อมโยง

การรับความช่วยเหลือ สนับสนุน ด้านเงินทุนและการทำธุรกิจสินเชื่อ

2. สหกรณ์การเกษตรเมืองยโสธร จำกัด

กิจกรรมที่ต้องการเชื่อมโยง

ขยายพื้นที่เพาะปลูกข้าวพันธุ์หลัก เพื่อนำเข้าโรงงานปรับปรุงเมล็ดพันธุ์

3. กลุ่มเกษตรกรทำนาบากเรือ

กิจกรรมที่ต้องการเชื่อมโยง

1. ทำโครงการเพาะปลูกข้าวพันธุ์หลัก เพื่อนำผลผลิตเข้าโรงงานปรับปรุงเมล็ดพันธุ์

2. ขายเมล็ดพันธุ์ข้าว

3. ขายข้าวเปลือก

ปัญหา/อุปสรรคการดำเนินงานของกลุ่ม/องค์กร

1. งบประมาณในการดำเนินงาน

2. การสนับสนุนของภาครัฐ ด้านวิชาการ การประชาสัมพันธ์

7. กลุ่มเกษตรกรทำนาไร่

ก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2519 สถานที่ตั้ง เลขที่ 57 หมู่ที่ 2 ต.นาไร่ อ.กุดชุม จ.ยโสธร

ประเภท สหกรณ์การเกษตร

กิจกรรมที่ดำเนินการ

1. ซื้อข้าวเปลือก
2. แปรรูปผลผลิตจากข้าว
3. ส่งเสริมการทำเกษตรอินทรีย์
4. ธนาคารชุมชน

กิจกรรมที่กลุ่มดำเนินการได้ระดับน่าพอใจ

1. การส่งเสริมเกษตรอินทรีย์ได้รับความร่วมมือที่ดีจากเกษตรกร
2. การแปรรูปผลผลิตจากข้าว (ข้าวกล้อง ข้าวปลอดสารพิษ) เป็นที่ยอมรับ และได้รับความนิย

จากตลาด

คณะกรรมการดำเนินงาน

1. ประธานกรรมการ ชื่อ นายวิจิตร บุญสูง โทรศัพท์ 078 721 672
2. รองประธานกรรมการ ชื่อ นายสมหวัง ศรีมันตะ โทรศัพท์ 079 290 470
3. เภรัญญิก ชื่อ นายมัน สามลี โทรศัพท์ 072 513 451
4. เลขานุการ ชื่อ นางสาวชุติมา สามลี โทรศัพท์ 072 394 093
5. จำนวนสมาชิกปัจจุบันมีทั้งสิ้น 1,015 คน

ผลการดำเนินงาน

ด้านบริการจัดการ

การดำเนินกิจกรรมของกลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์

กิจกรรมดำเนินการ	รายการ	งบประมาณ/ผลผลิต : หน่วยต่อปี		
		ปี 2546	ปี 2547	ปี 2548
รับซื้อข้าว ขายข้าว	ซื้อข้าวเปลือกหอมมะลิ ซื้อข้าวเปลือกเหนียว	700,000	900,000	1,000,000

ความต้องการเชื่อมโยงกับกลุ่ม/องค์กร

กลุ่ม/องค์กรที่ต้องการเชื่อมโยง

1. กลุ่มเกษตรกรทำนาบวกรือ

กิจกรรมที่ต้องการเชื่อมโยง

1. การรับความช่วยเหลือ สนับสนุน เรื่อง/ด้านเงินทุน
2. ต้องการขายผลผลิตหรือสินค้าข้าวแปรรูป

3. ต้องการซื้อข้าวเปลือก

2. สหกรณ์เกษตรอินทรีย์ไทยเจริญ เล็งนกทา

กิจกรรมที่ต้องการเชื่อมโยง

1. การรับความช่วยเหลือ สนับสนุน เรื่อง/ด้านเงินทุน
2. ต้องการขายผลผลิตหรือสินค้าข้าวแปรรูป
3. ต้องการซื้อข้าวเปลือก

ปัญหา/อุปสรรคการดำเนินงานของกลุ่ม/องค์กร

1. เงินลงทุนไม่เพียงพอ
2. การตลาดไม่แน่นอน
3. การบริหารจัดการภายในกลุ่ม

8. กลุ่มเกษตรกรทำนาบากเรือ

ก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2519

ประเภท สหกรณ์การเกษตร

กิจกรรมที่ดำเนินการ

1. รับซื้อข้าวจากสมาชิกมาแปรรูป
2. ธนาคารชุมชน
3. ผลิตข้าวอินทรีย์และแปรรูป

กิจกรรมที่กลุ่มดำเนินการได้ระดับน่าพอใจ

การแปรรูปจากข้าวอินทรีย์ได้รับการยอมรับ และเป็นที่ยอมรับจากผู้บริโภค ทำให้ราคาจำหน่ายสูงขึ้น

คณะกรรมการดำเนินงานมีจำนวน 13 คน

1. ประธานกรรมการ ชื่อ นายอภัย พันพิพัฒน์ โทรศัพท์ 045 798 182
2. รองประธานกรรมการ ชื่อ นายอรรถเดช อิศรางกูร ณ อยุธยา
3. เภรัญญิก ชื่อ นายไมตรี สมกอง
4. เลขานุการ ชื่อ นายสมศักดิ์ พันพิพัฒน์

ผลการดำเนินงาน

ด้านบริการจัดการ

จำนวนสมาชิกปัจจุบันมีทั้งสิ้น 1,000 คน เป็นสมาชิกชั้นดี จำนวน 1,000 คน

การดำเนินกิจกรรมของกลุ่ม

ทุนดำเนินการ ประมาณ 16,450,000 บาท

สมาชิกมีรายได้จากการดำเนินกิจกรรม เฉลี่ยต่อปี จำนวน 12,000 บาท

กิจกรรมดำเนินการ	กำไร : บาทต่อปี		
	ปี 2546	ปี 2547	ปี 2548
ผลผลิตทางการเกษตรและ แปรรูปผลิตผล ธนาคารชุมชน	กำไร 457,755	กำไร 1,193,631.81	ขาดทุน 319,103.72

ความต้องการเชื่อมโยงกับกลุ่ม/องค์กร

กลุ่ม/องค์กรที่ต้องการเชื่อมโยง

1. กลุ่มองค์กรการเงิน

กิจกรรมที่ต้องการเชื่อมโยง

1. ต้องการรับความช่วยเหลือ งบประมาณในการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้
2. ต้องการขายผลผลิตหรือสินค้าผลิตผลแปรรูปการเกษตร

2. เกษตรกรทำนาแดงแคนใหญ่

กิจกรรมที่ต้องการเชื่อมโยง

1. รับซื้อข้าวอินทรีย์
2. รับซื้อปุ๋ยอินทรีย์

3. สหกรณ์ออมทรัพย์โรงพยาบาลโสธร จำกัด

กิจกรรมที่ต้องการเชื่อมโยง

1. การรับความช่วยเหลือ สนับสนุน เรื่อง/ด้านการจัดทำระบบบัญชี
2. ต้องการขายผลผลิตหรือสินค้าแปรรูปการเกษตร (ข้าวปลอดสาร)

ปัญหา/อุปสรรคการดำเนินงานของกลุ่ม/องค์กร

1. ความไม่แน่นอนด้านตลาด เกิดภาวะขาดทุน
2. การบริหารจัดการเพื่อขยายธุรกิจธนาคารชุมชน

9. กลุ่มเกษตรกรที่ยั่งยืน ต.น้ำอ้อม

ก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2544 สถานที่ตั้ง บ้านศิริพัฒนา หมู่ที่ 8 ต.น้ำอ้อม อ.ค้อวัง จ.ยโสธร

ประเภท กลุ่มการเกษตรและอาชีพ

กิจกรรมที่ดำเนินการ

1. กลุ่มผลิตข้าวอินทรีย์
2. กลุ่มผลิตปุ๋ยชีวภาพอัดเม็ด
3. กลุ่มโรงสีข้าวชุมชน
4. กลุ่มทำน้ำยาเอนกประสงค์

กิจกรรมที่กลุ่มดำเนินการได้ระดับน่าพอใจ

1. กลุ่มผลิตข้าวอินทรีย์ ต.น้ำอ้อม เครื่องมือ 5 ตำบล
สามารถผลิตข้าวที่ได้รับมาตรฐานสากล จาก BCS ของสหภาพยุโรป
2. กลุ่มผลิตปุ๋ยชีวภาพอัดเม็ดและปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพ
ได้ปุ๋ยคุณภาพเพื่อปรับปรุงบำรุงดินประหยัด และใช้ในกลุ่มสมาชิกเป็นหลัก
3. กลุ่มโรงสีข้าวชุมชน ต.น้ำอ้อม
ช่วยให้การแปรรูปผลผลิตและรองรับผลผลิตจากสมาชิกเพื่อการแปรรูปสู่ตลาดทั้งภายในกลุ่ม
และนอกกลุ่ม และเพิ่มมูลค่าผลผลิต
4. กลุ่มทำน้ำยาเอนกประสงค์
เพื่อลดรายจ่ายในครัวเรือนและความเข้มแข็งพึ่งตนเองมากขึ้น

คณะกรรมการดำเนินงานมีจำนวน 14 คน

- | | |
|---------------------|---|
| 1. ประธานกรรมการ | ชื่อ นายคำนึ่ง มณีบุรณ์ โทรศัพท์ 071 383 343 |
| 2. รองประธานกรรมการ | ชื่อ นายสุวรรณ สิมมา โทรศัพท์ 015 794 712 |
| 3. เภรัญญิก | ชื่อ นายบุญยืน อาจอาษา โทรศัพท์ 062 511 532 |
| 4. เลขานุการ | ชื่อ นายสุทิน จันทะสิงห์ โทรศัพท์ 062 432 104 |

ผลการดำเนินงาน

ด้านบริการจัดการ

จำนวนสมาชิกปัจจุบันมีทั้งสิ้น 1,020 คน

1. สมาชิกที่ลงทะเบียนคนจนไว้และยังคงสภาพคนจนอยู่ มีจำนวน - คน
2. สมาชิกชั้นดี มีจำนวน 1,020 คน

ผลการบริหารจัดการ

กิจกรรมดำเนินการ	รายการ	งบประมาณ/ผลผลิต : หน่วยต่อปี		
		ปี 2546	ปี 2547	ปี 2548
ทำนาเกษตรอินทรีย์	ข้าวเปลือกอินทรีย์	1,200 ตัน	8,200 ตัน	8,318 ตัน

หมายเหตุ กำลังอยู่ในระหว่างการปรับปรุงกิจการ จึงยังไม่มีผลกำไร

ความต้องการเชื่อมโยงกับกลุ่ม/องค์กร

กลุ่ม/องค์กรที่ต้องการเชื่อมโยง

1. สมาคมเพื่อการส่งออก

กิจกรรมที่ต้องการเชื่อมโยง

1. การรับความช่วยเหลือ สนับสนุน เรื่อง/ด้าน
 1. ด้านการตลาดและการส่งออกผลผลิต
 2. เครื่องบรรจุสุญญากาศ และเครื่องชั่งถ่วง
 3. ต้องการขายผลผลิตหรือสินค้าทางการเกษตร

2. กลุ่มองค์กรทางการเงิน

กิจกรรมที่ต้องการเชื่อมโยง

1. ต้องการงบประมาณด้านค่าใช้จ่ายในการตรวจรับรองคุณภาพ รับรองแปลงปลูก
2. ต้องการงบประมาณเพื่อซื้อเครื่องจักรกลด้านการเกษตร
3. ขายผลิตผลแปรรูปการเกษตร (ข้าวอินทรีย์)

3. กลุ่มทำนาเกษตรอินทรีย์

กิจกรรมที่ต้องการเชื่อมโยง

1. การรับความช่วยเหลือ สนับสนุน เรื่อง/ด้านเครือข่ายการตลาดเกษตรอินทรีย์
2. ต้องการขายผลผลิตหรือสินค้าผลิตผลแปรรูปทางการเกษตร
3. การรับซื้อสินค้าหรือผลผลิตข้าวอินทรีย์

ปัญหา/อุปสรรคการดำเนินงานของกลุ่ม/องค์กร

1. ขาดเงินทุนหมุนเวียนในการซื้อผลผลิตเพื่อให้ครบวงจร
2. การบริหารจัดการด้านการตลาด

10. กลุ่มเกษตรกรทำนาดงแคนใหญ่

ก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2541 สถานที่ตั้ง บ้านดงแคนใหญ่ ต.ดงแคนใหญ่ อ.คำเขื่อนแก้ว จ.ยโสธร

ประเภท กลุ่มการเกษตร

กิจกรรมที่ดำเนินการ

1. ระดมทุนโดยการถือหุ้นของสมาชิก
2. ธุรกิจสินเชื่อ
3. ผลิตผลทางการเกษตร (ผลิตข้าว)
4. ให้บริการรถบรรทุก
5. รับซื้อ - ขายข้าว

กิจกรรมที่กลุ่มดำเนินการได้ระดับน่าพอใจ

1. ธุรกิจสินเชื่อ

เหตุผล เป็นการบริการสมาชิกและได้ผลกำไรแน่นอน

2. รับซื้อ - ขายข้าว

เหตุผล บรรเทาความเดือดร้อนให้กับสมาชิกสร้างความเป็นธรรมด้านราคา

คณะกรรมการดำเนินงานมีจำนวน 10 คน

1. ประธานกรรมการ ชื่อ นายบุญสอน ทองลือ
2. รองประธานกรรมการ ชื่อ นายมณี ทองทา
3. เสร้ญญิก ชื่อ นายจันดา นักพุด
4. เลขานุการ ชื่อ นายพรชัย ภาคะ

ผลการดำเนินงาน

ผลการบริหารจัดการ

กิจกรรมดำเนินการ	รายการ	งบประมาณ/ผลผลิต : หน่วยต่อปี		
		ปี 2546	ปี 2547	ปี 2548
ธุรกิจทางการเกษตร	สินทรัพย์หมุนเวียน		863,067.92	594,062.97

จำนวนสมาชิกปัจจุบันมีทั้งสิ้น 193 คน

1. สมาชิกที่ลงทะเบียนคนจนไว้และยังคงสภาพคนจนอยู่ มีจำนวน - คน
2. สมาชิกชั้นดี มีจำนวน 193 คน

การดำเนินกิจกรรมของกลุ่ม

ทุนดำเนินการ ประมาณ 260,708 บาท

สมาชิกมีรายได้จากการดำเนินกิจกรรม เฉลี่ยต่อปี จำนวน 1108 บาท

ความต้องการเชื่อมโยงกับกลุ่ม/องค์กร

กลุ่ม/องค์กรที่ต้องการเชื่อมโยง

1. กลุ่มองค์กรทางการเงิน

กิจกรรมที่ต้องการเชื่อมโยง

1. ได้รับความช่วยเหลือ สนับสนุน เรื่อง/ด้านเงินทุนดำเนินการ ระบบบัญชี
2. ขายผลผลิตหรือสินค้าทางการเกษตร

2. กลุ่มเกษตรกรทำนาบวกรือ

กิจกรรมที่ต้องการเชื่อมโยง

1. แลกเปลี่ยนประสบการณ์
2. ความรู้ด้านการตลาด
3. ขายผลผลิตหรือสินค้าทางการเกษตร

ปัญหา/อุปสรรคการดำเนินงานของกลุ่ม/องค์กร

1. ขาดเงินทุนดำเนินการกิจการของกลุ่ม
2. ราคาผลผลิตไม่แน่นอน ขาดตลาดที่มั่นคง

11. ชื่อกลุ่ม กลุ่มอาชีพวนาทิพย์

ก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2546

ประเภท สหกรณ์การเกษตร

กิจกรรมที่ดำเนินการ

1. แปรรูปผลิตผลจากป่าตามฤดูกาล ได้แก่ แปรรูปเห็ดธรรมชาติชนิดต่าง ๆ อัดกระป๋อง
2. แปรรูปแมลงต่าง ๆ ได้แก่ แมลงทั่วไปตามธรรมชาติ เช่น ไข่มดแดง จิ้งหรีด ฯลฯ อัดกระป๋อง

3. แปรรูปอาหารอัดกระป๋อง เช่น น้ำพริก ชนิดต่าง ๆ

กิจกรรมที่กลุ่มดำเนินการได้ระดับน่าพอใจ

1. แปรรูปผลิตผลจากป่าตามฤดูกาล ได้แก่ แปรรูปเห็ดธรรมชาติชนิดต่าง ๆ อัดกระป๋อง เหตุผล เป็นที่นิยมของตลาด เพิ่มมูลค่าผลิตผล สร้างรายได้ให้กับสมาชิกเป็นอย่างดี
2. แปรรูปแมลงต่าง ๆ ได้แก่ แมลงทั่วไปตามธรรมชาติ เช่น ไข่มดแดง จิ้งหรีด ฯลฯ อัดกระป๋อง เหตุผล วัตถุดิบมีในท้องถิ่นหาง่าย เป็นที่นิยมของตลาด เพิ่มมูลค่าผลิตผล สร้างรายได้ให้กับสมาชิกเป็นอย่างดี

ผลการดำเนินงาน

ด้านบริการจัดการ คณะกรรมการดำเนินงาน

- | | |
|---------------------|--------------------------------|
| 1. ประธานกรรมการ | ชื่อ นายบัวผัน เศษสุวรรณ |
| 2. รองประธานกรรมการ | ชื่อ นางประไมล์ คำทอง |
| 3. เภรัญญา | ชื่อ นายออ่อนจันทร์ จันทร์แก้ว |
| 4. เลขานุการ | ชื่อ นางพิมพ์พิลา แสนสุข |

ด้านผลกำไร/ขาดทุน การดำเนินกิจกรรมของกลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์

- ทุนดำเนินการ ประมาณ บาท
- สมาชิกมีรายได้จากการดำเนินกิจกรรม เฉลี่ยต่อปี จำนวน 220,000 บาท

จำนวนสมาชิกปัจจุบันมีทั้งสิ้น 276 คน

- สมาชิกที่ลงทะเบียนคนจนไว้และยังคงสภาพคนจนอยู่ มีจำนวน - คน
- สมาชิกชั้นดี มีจำนวน 276 คน

ความต้องการเชื่อมโยงกับกลุ่ม/องค์กร

กลุ่ม/องค์กรที่ต้องการเชื่อมโยง

1. ชื่อกลุ่ม/องค์กรที่ต้องการเชื่อมโยง กลุ่มแม่บ้าน

กิจกรรมที่ต้องการเชื่อมโยง

1.1 การรับความช่วยเหลือ สนับสนุน เรื่อง/ด้าน

1. แรงงาน
2. งบประมาณ

1.2 การขายผลผลิตหรือสินค้าแปรรูปทุกชนิด

1.3 การรับสินค้าหรือผลผลิตจากป่า เช่น เห็ด แมลงชนิดต่าง ๆ

2. ชื่อกลุ่ม/องค์กรที่ต้องการเชื่อมโยง หน่วยงานทางราชการด้านการก่อสร้างถนน

กิจกรรมที่ต้องการเชื่อมโยง

1.2 การรับความช่วยเหลือ สนับสนุน เรื่อง/ด้าน สร้างถนนรอบหนองอึ้ง

1.3 การขายผลผลิตหรือสินค้าแปรรูปจากกลุ่ม

ปัญหา/อุปสรรคการดำเนินงานของกลุ่ม/องค์กร

- ผลผลิตไม่แน่นอนขึ้นอยู่กับธรรมชาติและฤดูกาล
- การตลาดไม่แน่นอน
- สมาชิกยังขาดความรู้และเทคโนโลยีขั้นสูง

ข้อมูลอื่น ๆ

ต้องการวิชาการให้มากกว่าเดิม จะได้มีความรู้ให้มาก ๆ จะทำให้โครงการเป็นตัวอย่างที่ดี และต้องการให้หน่วยงานทางราชการที่เกี่ยวข้องให้การสนับสนุนมากกว่านี้

รายละเอียดข้อมูลพื้นฐานการดำเนินงานของกลุ่ม/องค์กร

สถานที่ตั้ง บ้านแจ้งน้อย หมู่ที่ 12 ต.ค้อเหนือ อ.เมืองยโสธร จ.ยโสธร

ผลการบริหารจัดการ

กิจกรรมดำเนินการ	รายการ	งบประมาณ/ผลผลิต : หน่วยต่อปี		
		ปี 2546	ปี 2547	ปี 2548
ทำเห็ดโคนกระป๋อง	เห็ดโคนขาว	126	3,086	4,200
	โคนแดง	130	2,200	3,000
แป้งมดแดงกระป๋อง	แป้งมดแดงอัดกระป๋อง		10,800	14,000
ไข่มดแดงกระป๋อง	ไข่มดแดงอัดกระป๋อง		2,800	3,500
แมลงกระป๋อง	แมลงอัดกระป๋อง			3,500
เห็ดผึ้งทามกระป๋อง	เห็ดผึ้งทามอัดกระป๋อง			300

ภาคผนวกที่ 6
ภาพกิจกรรมโครงการ

ประชุมก่อนวิจัย



การประชุมทีมวิจัยที่มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด 3 จังหวัด คือ จังหวัดร้อยเอ็ด จังหวัดมหาสารคาม และจังหวัดยโสธร

สภาพทั่วไปจังหวัดยโสธร



(1) สหกรณ์การเกษตรอำเภอป่าติ้ว จำกัด



(2) โรงงานปรับปรุงเมล็ดพันธุ์ข้าว
สหกรณ์การเกษตรอำเภอป่าติ้วจำกัด



(3) โปสเตอร์โฆษณาขายเมล็ด
พันธุ์ข้าวของสหกรณ์



(4) ธนาคารหมู่บ้าน



(5) สภาพแม่น้ำชีหน้าวัดศรีธรรมาราม
เดือนกรกฎาคม 2549



(6) ต้นยางนาซึ่งมีอยู่มากในจังหวัด



(7) โรงสีข้าวกลุ่มเกษตรกรทำนาปากเรือ



(8) ข้าวกล้องหอมมะลิ กลุ่มเกษตรกรทำนาปากเรือ



(9) กลุ่มเกษตรกรทำนาปากเรือ



(10) ป่าชุมชน



(11) ดอนปู่ตา ป่าชุมชน



(12) ศูนย์การถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล



(13) โรงงานปศุสัตว์ภาคเหนือ



(14) เก็บหญ้าจากคันนาไปเลี้ยงโค-กระบือ



(15) ตลาดนัดโค-กระบือ อ. เมือง



(16) ปลูกหญ้ากินนีสีเขียวขาย



(17) โรงงานผลิตปุ๋ยประจำครอบครัว



(18) เด็ยนี้ฟางข้าวไม่ได้เผาเก็บไว้เลี้ยงวัวควาย



(19) วิธีชีวิตตอนเช้าใส่บาตร



(20) ปลูกลำไยบำรุงดินนาข้าว



(21) ประเพณีเดือน 3 ขนบ็ุกคอก (ฝุ่น) ใส่ที่นา



(22) ลำน้ำเซ แหล่งน้ำที่ใช้ในการปลูกพืชฤดูแล้ง



(23) โครงการสูบน้ำด้วยไฟฟ้า



(24) โรงงานแปรรูปผลิตภัณฑ์อาหารจากปาวนาทิพย์



(25) เกี่ยข้าวเสร็จ วิดบ่อปลา



(26) ปลาหมอกจากบ่อปลา (ทำปลาร้า)



(27) สูบน้ำออกจากบ่อแล้วปล่อยกลับคืน



(28) ปลาซ็อนจากการวิดบ่อปลาในนาข้าว(ขาย)



(29) ปลาหมอกจากบ่อปลา (ทำปลาร้า)



(30) ปลาตัวเล็กทำปลาร้า



(31) อาชีพการเลี้ยงวัวที่มีมากขึ้น



(32) สินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ที่จัด
แสดงหน้าห้องผู้ว่าราชการจังหวัด



(33) นาข้าวที่อุดมสมบูรณ์



(34) ยางพาราพืชเศรษฐกิจใหม่



(35) ปลุกต้นยูคาบนคันนา



(36) เข้าพบท่านผู้ว่าราชการจังหวัด



(37) ร้านค้าริมทางชายหาด โคน



(38) บรรจุกันท์หาด โคน



(39) หาดโคนบรรจุขวด



(40) อาหารธรรมชาติ : แมลง



(41) ร้านค้าริมทาง ปลาไหล



(42) ร้านค้าหาดริมทาง



(43) ปลาเนื้ออ่อน



(44) ปลาอดเหลือง



(45) ปลารากกล้วย



(46) ปลาตะเพียน



(47) ปลาสาม : ปลาตะเพียน



(48) ผักต้ว ผักป่า

ประชุมเครือข่ายครั้งที่ 1 เขตอำเภอเมือง อำเภอทรายมูล อำเภอป่าดิว
วันที่ 21 กันยายน 2548
ณ ห้องประชุมวิทยาลัยชุมชน อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร



(1) ลงทะเบียน



(2) ประชุมชี้แจงความเป็นมาโครงการ



(3) อธิบายกระบวนการวิเคราะห์สถานการณ์
กลุ่ม



(4) แยกกลุ่มประชุมกลุ่มย่อย



(5) นักวิจัยเป็นพี่เลี้ยงประชุมกลุ่มย่อย



(6) การนำเสนอและตรวจสอบความคิดเห็น

ประชุมเครือข่ายครั้งที่ 2 อำเภอห้วยซำ อำเภอก้อวัง อำเภอคำเขื่อนแก้ว
วันที่ 6 ตุลาคม 2548

ณ ห้องประชุมวิทยาลัยเกษตรกรรมและเทคโนโลยี อำเภอห้วยซำ จังหวัดยโสธร



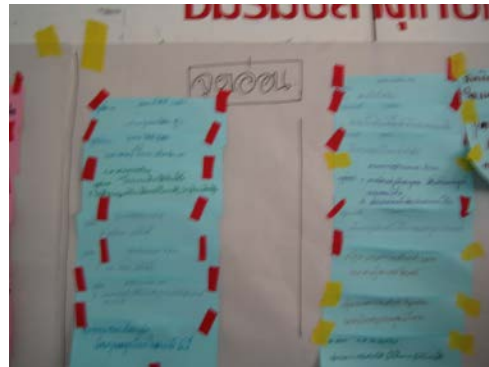
(1) นักวิจัยชี้แจงความเป็นมาของโครงการ



(2) ระดมความคิดเห็นแลกเปลี่ยนเรียนรู้



(3) นำเสนอความคิดเห็นของแต่ละคน



(4) วิเคราะห์ความคิดเห็นและจัดกลุ่มความคิดเห็น



(5) นำเสนอผลการวิเคราะห์สถานการณ์
ของกลุ่ม



(6) ถ่ายภาพร่วมกันก่อนกลับ

ประชุมเครือข่ายครั้งที่ 3 อำเภอภูซุ่ม อำเภอเลิงนกา อำเภอไทยเจริญ
วันที่ 7 ตุลาคม 2548

ณ ห้องประชุมโรงเรียนภูซุ่มวิทยาคม อำเภอภูซุ่ม จังหวัดยโสธร



(1) ลงทะเบียน



(2) ประชุมกลุ่มย่อย



(3) ประชุมกลุ่มย่อยตามกลุ่มอาชีพ



(4) เลขานุการที่ประชุมกลุ่มสรุปความคิดเห็น



(5) มีข้อสงสัยซักถาม



(6) ฟังการชี้แจง

การประชุมใหญ่เครือข่ายครั้งที่ 1
วันที่ 19 ตุลาคม 2548
ณ ศาลากลางจังหวัดยโสธร



(1) การจัดประชุมใหญ่ครั้งที่ 1



(2) นายดิเรก ศรีวิโสกา หัวหน้าทีมวิจัย พื้นที่



(3) นายวีระ ภาคอุทัย หัวหน้าโครงการฯ



(4) นักวิจัยปรึกษาหารือท่านสหกรณ์ จังหวัดยโสธร



(5) ชี้แจงวัตถุประสงค์การประชุม



(6) เจ้าหน้าที่ช่วยให้คำแนะนำ



(7) ประชุมเครือข่ายย่อย



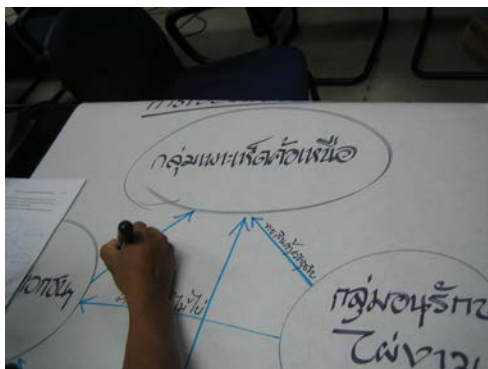
(8) ประชุมเครือข่ายย่อย



(9) ประชุมเครือข่ายย่อย



(10) ประชุมเครือข่ายย่อย



(11) ประชุมเครือข่ายย่อย



(12) นักวิจัยช่วยชี้แนะ



(13) นักวิจัยช่วยชี้แนะ



(14) นำเสนอการเชื่อมโยงเครือข่าย



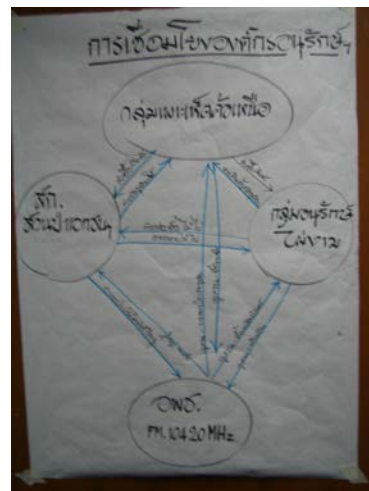
(15) นำเสนอการเชื่อมโยงเครือข่าย



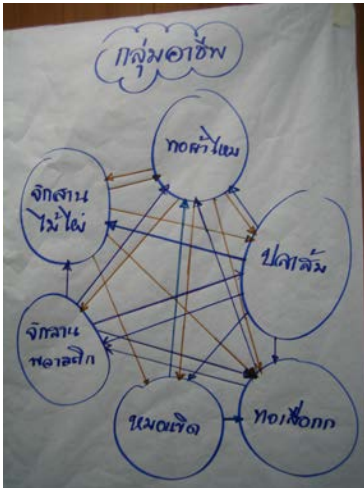
(16) ผู้นำกลุ่มเชื่อมโยงเครือข่าย



(17) เครือข่ายกลุ่มอาชีพ



(18) เครือข่ายกลุ่มอนุรักษ์



(19) เชื่อมโยงภายในกลุ่มอาชีพ



(20) นักวิชาการเข้าร่วมประชุม



(21) ระดมความคิดเห็น



(22) กลุ่มอาชีพสตรี



(23) ทีมนักวิจัยและหัวหน้าส่วนราชการ



(24) ทีมนักวิจัย

ประชุมเครือข่ายย่อยตามพื้นที่



(1) จัดประชุมย่อยเครือข่าย



(2) เครือข่ายร่วมแสดงความคิดเห็นเรื่องการอนุรักษ์ป่า



(3) ที่ปรึกษาภาคกลุ่ม อพช.



(4) หมออาสาสมัครไฟรได้ความรู้เรื่องการรักษาโรค



(5) เยาวชนเข้าร่วมประชุม



(6) การจัดอาหารเลี้ยง



(7) นักวิจัยช่วยเป็นวิทยากรในการประชุม



(8) ประชุมกลุ่มเกษตรกรกรรมยั่งยืน
ต. น้ำอ้อม อ.คีอวัง



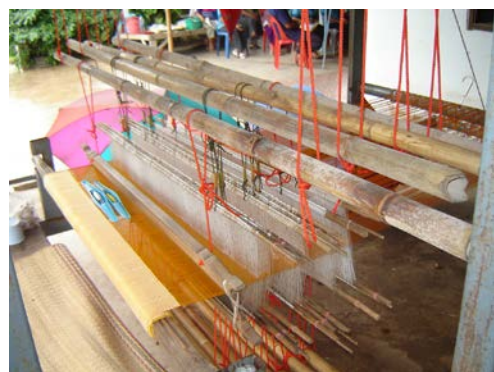
(9) ประชุมกลุ่มอนุรักษ์ป่าดงมะไฟ



(10) ผลผลิต(เห็ดโคน)ของกลุ่ม
เพาะเห็ดค้อเหนือ



(11) ประชุมกลุ่มแม่บ้านหัวเมือง



(12) ฟืมทอผ้ากลุ่มแม่บ้านหัวเมือง

ป่าชุมชนบ้านคำแหลม อ.คำเขื่อนแก้ว เป็นป่าชุมชนที่ทำให้เกิดน้ำซับ



(1) ป่าชุมชนบ้านคำแหลม



(2) ป่าชุมชนในพื้นที่สาธารณะ 39 ไร่



(3) ทางเดินในป่าชุมชน



(4) ป่าชุมชนมีต้นยางนาและศาลปู่ตา



(5) บ่อน้ำซึมที่ในอดีตเคยเป็นบ่อน้ำกิน
ของหมู่บ้าน



(6) น้ำไหลซึมในพื้นที่ไกล ๆ ป่าชุมชน



(7) ถังน้ำประปาหมู่บ้านที่สูบน้ำจากหนองน้ำที่น้ำไหลซึมจากป่าชุมชน



(8) ชาวบ้านช่วยกันขุดเป็นร่องเหมือนส่งน้ำเพื่อการเกษตร



(9) สระน้ำที่น้ำไหลซึมเข้า



(10) โครงการ SML ทำร่องเหมือน



(11) เกษตรกรลดความเสี่ยงเรื่องภัยแล้ง



(12) เกษตรกรขายแตงที่ปลูกในฤดูแล้ง ที่ใช้น้ำซึมจากป่าชุมชน

การร่วมกิจกรรม/กำหนดเขตอภัยทานสัตว์น้ำ แม่น้ำเข
บริเวณวัดศรีธรรมาราม



(1) วันที่ 10 กรกฎาคม 2549 กำหนดเขตอภัยทานสัตว์น้ำและปล่อยพันธุ์ปลา 50,000 ตัว



(2) พระเทพสังวรญาณ(หลวงปู่ฟวง) ประธานฝ่ายสงฆ์



(3) ผู้ว่าราชการจังหวัดและหัวหน้าส่วนราชการร่วมกิจกรรม



(4) การร่วมกิจกรรมปล่อยปลาในวันเข้าพรรษา



(5) เขตอภัยทานระยะทาง 1 กม.



(6) นักวิจัยและผู้นำเครือข่าย

การประชุมใหญ่/เครือข่ายครั้งที่ 2
วันที่ 22 กรกฎาคม 2549



(1) เครือข่ายกลุ่มอนุรักษ์



(2) เครือข่ายการเงิน



(3) เครือข่ายการเกษตร



(4) เครือข่ายกลุ่มอาชีพ



(5) เจ้าหน้าที่เข้าร่วมประชุม



(6) กลุ่ม อพช.



(7) แยกประชุมกลุ่มย่อย



(8) ประชุมภายในกลุ่มการเกษตร



(9) แยกประชุมย่อย



(10) นำเสนอ

บรรณานุกรม

- คณะทำงาน โครงการพัฒนาด้านบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์ชุมชน กิจกรรมที่ 4 , & พัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน
ด้านการสร้างตำนานผลิตภัณฑ์ OTOP จังหวัดยโสธร. (2548). **บันทึกภูมิปัญญาไทย
สร้างตำนานผลิตภัณฑ์ (Story of Products) OTOP จังหวัดยโสธร. พิมพ์ครั้งที่ 1 .**
ขอนแก่น : เพ็ญพรินตัง.
- เครือข่ายภูมิปัญญาไทจังหวัดยโสธร. [ม.ป.ป.]. **รายชื่อและจำนวนแปลงปลูก ผู้เข้าร่วมทำเกษตร
อินทรีย์จังหวัดยโสธร. [ม.ป.ท. : ม.ป.พ.].**
- ชมรมอนุรักษ์ธรรมชาติ. (2547). **คู่มือทำเกษตรอินทรีย์. [ม.ป.ท. : ม.ป.พ.].**
- ปรีดา ประพฤติกุศล, ดร. (2548). **รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ โครงการแนวทางการพัฒนา
เครือข่ายกลุ่ม/องค์กรประชาชนในพื้นที่จังหวัดขอนแก่น. [ม.ป.ท. : ม.ป.พ.].**
- วณิชฐ ธิงไชย และคณะ. (2549). **รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์โครงการนำร่องบูรณาการการบริหาร
จัดการเชิงพื้นที่ จังหวัดยโสธร. [ม.ป.ท. : ม.ป.พ.].**
- วีระ ภาคอุทัย และคณะ. (2548). **รายงานความก้าวหน้าครั้งที่ 1 โครงการพัฒนาขบวนการ
สหกรณ์ในพื้นที่จังหวัดยโสธร ระยะที่ 1 (15 สิงหาคม - 14 ธันวาคม 2548).**
[ม.ป.ท. : ม.ป.พ.].
- สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (2548). **สรุปย่อรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์
โครงการประสานงานเพื่อการวิจัยด้านสหกรณ์ชุดโครงการวิจัย “แนวทางพัฒนาเครือข่าย
กลุ่ม/องค์กรประชาชนในพื้นที่จังหวัด”.** [ม.ป.ท. : ม.ป.พ.].
- สหกรณ์การเกษตรป่าดิว จำกัด, & สำนักงานสหกรณ์จังหวัดยโสธร. (2547). **ผลการประชุมเชิง
ปฏิบัติการการจัดทำแผนกลยุทธ์ของสหกรณ์การเกษตรป่าดิวจำกัด. [ม.ป.ท. : ม.ป.พ.].**
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2548). **กรอบยุทธศาสตร์การ
ปรับโครงสร้างเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทยระยะ 4 ปี (2548-2551).**
[ม.ป.ท. : ม.ป.พ.].
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2548). **กรอบยุทธศาสตร์การ
พัฒนาเชิงพื้นที่. [ม.ป.ท. : ม.ป.พ.].**
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2548). **การติดตามประเมินผล
ภาคและทิศทางการพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10.**
[ม.ป.ท. : ม.ป.พ.].
- สำนักงานงบประมาณ สำนักงานกฤษฎีกา. (2549). **งบประมาณราย พ.ศ.2549 จำแนกเป็นราย
จังหวัด. [ม.ป.ท. : ม.ป.พ.].**

- สำนักงานจังหวัดยโสธร. (2547). ยุทธศาสตร์ แผนงาน โครงการ การพัฒนาระบบการบริหารงาน
จังหวัดแบบบูรณาการ : แนวทางการจัดทำ Strategy Map และการแปลงยุทธศาสตร์ไปสู่
การปฏิบัติ ของจังหวัดยโสธร ประจำปี 2547-2549. [ม.ป.ท. : ม.ป.พ.].
- สำนักงานจังหวัดยโสธร. (2548). แผนปฏิบัติราชการ 4 ปี (พ.ศ. 2548-2551) จังหวัดยโสธร.
[ม.ป.ท. : ม.ป.พ.].
- สำนักพัฒนาพื้นที่ (สพท.) สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
(2546). การจัดระบบเศรษฐกิจตามแนวชายแดน (ECONOMIC COOPERATION
STRATEGY). [ม.ป.ท. : ม.ป.พ.].
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2538). แผนที่แสดงเขตอำเภอ ตำบล เทศบาล และข้อมูลพื้นฐานของ
จังหวัด พ.ศ. 2538. กรุงเทพฯ : พีเอ ลีฟวิ่ง จำกัด.
- สุกัญญา พรพิพัฒน์จิระ. (2548). ข่าวอินทรีของจังหวัดยโสธร. [ม.ป.ท. : ม.ป.พ.].
- สุกัญญา พรพิพัฒน์จิระ. (2548). รายงานการวิจัยเรื่องศึกษาการยอมรับของเกษตรกรตาม
โครงการมหาวิทยาลัยไต้หวันจังหวัดยโสธร. [ม.ป.ท. : ม.ป.พ.].